

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2013

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2013 talousarvioesityksen (HE 95/2012 vp) täydentämisestä

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 21 päivänä syyskuuta 2012 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2013 (HE 95/2012 vp).

Lisäksi eduskunta on 27 päivänä marraskuuta 2012 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan hallituksen esityksen eduskunnalle vuoden 2013 talousarvioesityksen täydentämisestä (HE 166/2012 vp).

Valiokunta on käsitellyt esitykset yhdessä ja antaa niistä yhteisen mietinnön.

Talousarvioaloitteet

Valiokunta on käsitellyt esitysten yhteydessä eduskunnan 25 päivänä lokakuuta 2012 valiokuntaan lähettämät talousarvioaloitteet TAA 1—227, 229—424 ja 426—601/2012 vp ja 29 päivänä marraskuuta 2012 valiokuntaan lähetetyn talousarvioaloitteen TAA 602/2012 vp. Aloiteluettelo on tämän mietinnön liitteenä.

Lausunnot

Eduskunnan työjärjestyksen 38 §:n 3 momentin mukaan kukin erikoisvaliokunta voi omasta aloitteestaan antaa toimialaansa koskevan lausunnon valtion talousarvioesityksestä valtiovarainvaliokunnalle kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun esitys on lähetetty valtiovarainvaliokuntaan.

Vuoden 2013 talousarvioesityksestä ovat määrääjassa lausunnon antaneet

- tarkastusvaliokunta TrVL 7/2012 vp
- hallintovaliokunta HaVL 14/2012 vp
- lakivaliokunta LaVL 10/2012 vp
- liikenne- ja viestintävaliokunta LiVL 14/2012 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

- maa- ja metsätalousvaliokunta MmVL 22/2012 vp
- puolustusvaliokunta PuVL 7/2012 vp
- sivistysvaliokunta SiVL 10/2012 vp
- sosiaali- ja terveysvaliokunta StVL 15/2012 vp
- talousvaliokunta TaVL 37/2012 vp
- tulevaisuusvaliokunta TuVL 5/2012 vp
- työelämä- ja tasa-arvovaliokunta TyVL 16/2012 vp
- ympäristövaliokunta YmVL 13/2012 vp

Määräajan jälkeen on lisäksi lausunnon antanut

- ulkoasiainvaliokunta UaVL 4/2012 vp

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu asiayhteyden mukaisesti kaikissa valtiovarainvaliokunnan jaostoissa.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Talousoikeus

Ensi vuotta koskevaa talousarvioesitystä käsitellään tilanteessa, jossa taloutta varjostavat monet epävarmuustekijät. Maailmantalous on elpynyt arvioitua hitaammin vuoden 2008 finanssikriisin jälkeen ja sen ennustetaan kasvavan ensi vuonna vain noin 4 prosenttia; kasvun painopiste on edelleen kehittyvissä talouksissa. Myös USA:n talouden elpymisen on ollut poikkeuksellisen hidasta ja ensi vuoden kasvun arvioidaan jäävän 2,2 prosenttiin.

Euroalueen kasvu on käytännössä pysähtynyt ja alkanut supistua. Eurostatin viimeisimpien tilastojen mukaan euroalueen talouden kasvu heikkeni heinä—syyskuussa 0,1 prosenttia edelliseen vuosineljänneksen verrattuna. Euroopan keskuspankin tuoreen ennusteen mukaan euroalueen talous voi supistua ensi vuonna jopa 0,9 prosenttia. EKP:n tukitoimet sekä euromaiden tekemät, talouksia tiukentavat päätökset ovat rauhoittaneet markkinoita, mutta taloutta kiristävät toimet ovat toisaalta heikentäneet talouskasvua. Euromaiden tilanne on ongelmallinen eikä talouden nopeaa elpymistä ole näköpiirissä.

Euroalueen ongelmat ovat heijastuneet voimakkaasti myös Suomeen. Tilastokeskuksen ennakkotietojen (5.12.2012) mukaan Suomen talous on painunut taantumaan, sillä bruttokansantuote on nyt supistunut kahtena peräkkäisenä vuosineljänneksenä, ensin 1,1 prosenttia huhti—kesäkuussa ja edelleen 0,1 prosenttia heinä—syyskuussa. Uusimmat luvut voivat vielä tarkentuessaan kääntää kolmannen neljänneksen toista suuremmaksi, mutta tammi—syyskuun yhteenlaskettu bruttokansantuotteen volyymi ei kuitenkaan kasvanut käytännössä lainkaan viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna.

Talousarvioesityksen mukaan Suomen kokonaistuotannon arvioidaan kasvavan ensi vuonna 1 prosentin verran, sillä kasvun rakenteen odotetaan monipuolistuvan ja viennin lähtevän nousuun.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp Perustelut

Valiokunta katsoo, että ennuste voi kuitenkin osoittautua liian optimistiseksi, sillä ainakin lähikuukausien talousnäkymät ovat varsin huonot. Velkakriisin ohella Suomen taloutta heikentävät keskeisten vientialojen ja erityisesti ICT-sektorin rakennemuutos, viennin arvon aleneminen sekä väestön ikääntymisestä johtuvat menopaineet. Talous on muutoinkin kehittynyt monella tavalla heikommin kuin keväällä 2011 hallitusohjelmaa laadittaessa arvioitiin, mistä johtuen jo päätetyt sopeutustoimet eivät ole riittäviä hallitusohjelman mukaisiin tavoitteisiin nähden.

Hallitus on asettanut tavoitteekseen valtiontalouden velan ja kokonaistuotannon suhteen kääntämisen selkeään laskuun vaalikauden loppuun mennessä sekä valtiontalouden tasapainottamisen mahdollisimman nopeassa aikataulussa. Talouden sopeutustoimet ovat olleet jo merkittäviä. Hallitusohjelma, vuosien 2011 ja 2012 kehyspäättökset sekä marraskuun 2011 raamisopimus huomioon ottaen valtiontaloutta vahvistavat toimet ovat vajaat 5 mrd. euroa vuonna 2015 verrattuna edellisen vaalikauden viimeiseen kehyspäättökseen maaliskuulta 2011.

Edellä mainituista sopeutustoimista johtuen valtion rahoitusasema kohenee, mutta ei vielä riittävästi. Valtiontalouden alijäämä on suhteessa bruttokansantuotteeseen vielä edelleen lähes 3 prosenttia, kun hallitusohjelman mukaisena tavoitteena on 1 prosentti. Kun huomioon otetaan koko julkinen talous, sen alijäämän arvioidaan olevan vuonna 2013 runsas 1 prosentti suhteessa kokonaistuotantoon, vaikka sen olisi oltava selvästi ylijäämäinen, jotta talous olisi kestäväällä pohjalla.

Hallitus onkin poikkeuksellisen vaikean tehtävän edessä kevään 2013 kehyspäättöstä laatiessaan, sillä samanaikaisesti on löydettävä keinoja niin julkisen talouden kestävyysvahvistamiseen kuin myös talouskasvun vauhdittamiseen.

Valiokunta toteaa, että tehtävän haasteellisuudesta huolimatta on välttämätöntä, että julkinen talous saadaan tasapainoon ja talous vahvalle ja kestäväälle kasvu-uralle. Kestävyysvajeen umpeen kurominen pelkästään verotusta kiristämällä ja menoja leikkaamalla ei ole kuitenkaan tarkoituksenmukaista, vaan on löydettävä ja selvitettävä tarkemmin esimerkiksi Ruotsin ja Saksan esimerkkien valossa ne asiat, jotka edistävät talouskasvua sekä talouden rakenteiden muutosta.

Valiokunta painottaa julkisten palveluiden tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantamista ja toteaa, että kunta- ja palvelurakenteita koskeva uudistus on eräs keskeisistä rakennemuutoksista. Sen onnistuminen riippuu suurelta osin siitä, miten sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistaminen toteutetaan, sillä hyvinvointipalveluiden tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantaminen on yksi avaintekijä koko julkisen talouden kestävyysongelman ratkaisemisessa. Uudistusten on myös tuettava sosiaalisesti kestävästä yhteiskunnasta edistämistä sekä hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamista.

Valiokunta katsoo, että talouden taantuessa väheneviä resursseja on perusteltua suunnata erityisesti kasvua tukeviin toimiin, mm. kilpailukykyyn, innovaatioiden, yrittäjyyden ja yritysten kansainvälistymisen edistämiseen. Myös osaamispohjan sekä pitkäjänteisten t&k-panostusten turvaamisesta on huolehdittava. Viennin kasvu edellyttää niin ikään merkittäviä panostuksia uusien tuotteiden kehittämiseen ja markkinointiin. Investoinnit uuteen liiketoimintaan ovat kuitenkin perusteltuja, sillä niiden avulla edistetään uusien työpaikkojen syntymistä yksityiselle sektorille ja sen myötä kansantuotteen kasvua.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp Perustelut

Julkisen talouden tasapainottuminen edellyttää myös työn tuottavuuden sekä työn kannustavuuden parantamista. Lisäksi on tehtävä työn tarjontaa parantavia uudistuksia, jotka edistävät työurien pidentymistä niiden alku- ja loppupäästä sekä helpottavat perhe- ja työelämän yhdistämistä. Keinoina työn tarjonnan parantamiseksi valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille esimerkiksi työtuntien lisääminen, opiskeluaikojen tiivistäminen, ammattikoulutuksen tehostaminen, nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen sekä ulkomaisen työvoiman rekrytoinnin lisääminen.

Työmarkkinoiden toimivuuden parantaminen edellyttää myös kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon lisäämistä pääkaupunkiseudulla, joukkoliikenteen parantamista työmatkaliikenteessä, koulutuspaikkojen suuntaamista aloille, joilla on työvoimapulaa, oppisopimuskoulutuksen kehittämistä sekä koulutuksen keskeyttäneiden määrän vähentämistä.

Valiokunta korostaa, että kuntatalouden vakauden turvaaminen ja kuntien talouden kestävä tervehdyttäminen edellyttävät myös kunnilta tiukkaa menokuria ja toiminnan tehostamista, jotta menojen kasvu pysyy tulokehityksen asettamissa rajoissa. Kunnat ovat keskeinen osa julkista taloutta, ja on siksi perusteltua, että ne osallistuvat julkisen talouden tasapainottamiseen.

Valiokunnan mielestä on myös arvioitava talouden tasapainottamisaikataulun tarkoituksenmukaisuutta suhteessa suhdannetilanteeseen. Matalan korkotason aikana saattaa olla kokonaistaloudellisesti perusteltua toteuttaa erityisesti sellaisia työllisyyttä ja talouden elpymistä edistäviä investointeja, jotka tuottavat tuloja, sekä myös hankkeita, jotka on joka tapauksessa tehtävä. Tällaisia ovat mm. julkisten tilojen sisäilmaongelmiin, ympäristöihin, liikenneverkon kehittämiseen sekä vuokra-asuntotuotantoon liittyvät hankkeet.

Nuorten yhteiskuntatakuu

Ensi vuoden alussa voimaan tuleva nuorten yhteiskuntatakuu on eräs hallituksen kärkihankkeista. Nuorten yhteiskuntatakuun tavoitteena on taata koulutus-, harjoittelu-, työpaja-, kuntoutus- tai työpaikka alle 25-vuotiaille ja alle 30-vuotiaille vastavalmistuneille.

Nuorten yhteiskuntatakuun onnistuminen on tulevien vuosien kannalta keskeistä, sillä sen avulla voidaan pidentää työuria, nostaa työllisyyttä ja parantaa työvoiman saatavuutta. Yhteiskuntatakuun avulla voidaan paitsi parantaa nuorten elämänlaatua, saavuttaa myös merkittäviä säästöjä. Saadun selvityksen mukaan työelämän ulkopuolelle jääneen henkilön perustoimeentulon kustannukset ovat 40 vuoden ajalta noin 750 000 euroa, minkä lisäksi tulevat välilliset kustannukset menetettyinä verotuloina ja muina sosiaalimenoina.

Valiokunta pitää tärkeänä, että nuorten yhteiskuntatakuun palvelut ovat nuorten näkökulmasta yhtenäinen ja selkeä kokonaisuus. Myös yhteistyön eri tahojen ja toimijoiden kanssa on oltava saumatonta ja tiivistä hyödyntäen tarvittaessa etsivää nuorisotyötä, minkä ohella nuoria tulee kannustaa aktiivisuuteen.

Valiokunta pitää myös tärkeänä nuorten aikuisten osaamisohjelman toteuttamista, minkä avulla parannetaan niiden nuorten osaamista, joilla ei ole toisen asteen tutkintoa. Saadun selvityksen mukaan jokaisesta ikäluokasta 15 prosenttia jää vaille toisen asteen tutkintoa, jolloin 20–29-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

Perustelut

vuotiaista pelkän perusasteen varassa olevia on noin 110 000. Kokonaan työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien kouluttamattomien nuorten määrä on selvitysten mukaan noin 40 000.

Valiokunta ehdottaa asiasta lausumaa.

Valiokunnan lausumaehdotus 1

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa nuorten yhteiskuntatakuun toteutumista sekä resurssien riittävyyttä ja antaa asiasta selvityksen valtiovarainvaliokunnalle kevätistunto-kauden 2014 aikana.

Liikennehankkeiden rahoitus

Liikennehankkeiden rahoituksen riittävyys on noussut viime viikkoina esille, sillä liikenne- ja viestintäministeriön arvion mukaan kehysrahoitus ei ole riittävä sovitun hankeohjelman toteuttamiseen.

Valiokunta korostaa, että liikennejärjestelmää ja -hankkeita on kehitettävä hallitusohjelman ja liikennepoliittisen selonteon linjausten mukaisesti siten, että ne kytetään osaksi elinkeinoelämän, talouden, työllisyyden ja alueiden kehittämistä. On myös välttämätöntä, että liikennepoliittiseen selontekoon sisältyvä liikenneverkon kehittämisohjelma toimeenpannaan suunnitelmien mukaisesti.

Ensi kevään kehyspäättöksen yhteydessä on arvioitava rahoituksen riittävyys ja huolehdittava siitä, että kehyspäättökseen sisältyy riittävät määrärahat sovittujen hankkeiden toteuttamiseen. Valiokunta korostaa, että parhaat liikennehankkeet ovat kannattavia investointeja, jotka edistävät alueellista ja kansallista kilpailukykyä. Liikennehankkeilla on myös merkittävä työllistävä vaikutus. Valiokunta on jäljempänä momentin 31.10.77 kohdalla ehdottanut asiaa koskevan lausuman hyväksymistä.

Valtiovarainvaliokunnan tekemät muutokset ja jakamaton varaus

Valtiovarainvaliokunnan ehdottamat määrärahalisäykset (50,9 milj. euroa) kohdentuvat talouden kasvun ja työllisyyden edistämiseen, ja ne osoitetaan mm. tiestön kehittämiseen sekä pk-yritysten kansainvälistymiseen. Näiden ohella lisäyksiä suunnataan myös lasten hyvinvointia parantaviin hankkeisiin sekä sotainvalidien ja veteraanien kuntoutuksen lisäämiseen.

Valtiovarainvaliokunta on tehnyt useina vuosina samankaltaisia lisäyksiä, joita ei ole otettu huomioon määrärahaehdyksessä eikä seuraavassa talousarvioesityksessä. Valiokunta korostaa, että jatkossa tällaiset useina perättäisinä vuosina tehdyt vakiintuneet määrärahalisäykset tulee ottaa huomioon jo kehyspäättöstä ja talousarvioesitystä laadittaessa.

Valtiovarainvaliokunnan muutosehdotusten jälkeen ensi vuoden jakamaton varaus on 55 milj. euroa, minkä lisäksi vuodelle 2013 on myös 200 milj. euron lisäbudjettivaraus. Vuoden 2012 jakamattomasta varauksesta jäi käyttämättä 249 milj. euroa, josta voidaan hallitusohjelman

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Perustelut

kehysäännön mukaan siirtää enintään 200 milj. euroa käytettäväksi kertaluonteisiin menoihin vuonna 2013.

Valtiontalouden tasapaino

Talousarvioesityksen mukaan valtionvelan arvioidaan olevan vuoden 2013 lopussa 96 mrd. euroa, joka on 47 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Budjetin alijäämä on 7,5 mrd. euroa, joka katetaan lainanotolla. Korkotason alenemisen vuoksi valtionvelan korkomenojen arvioidaan laskevan ja niiden arvioidaan olevan ensi vuonna 1,9 mrd. euroa, joka on noin 320 milj. euroa kuluvaan vuoteen vähemmän.

Talousarvion kattamisvaatimuksen uudenlaisen soveltamisen myötä valtiovarainministeriö on kuitenkin arvioinut, että velan määrä olisi vuoden 2013 lopussa 92 mrd. euroa. Tämä johtuu siitä, että kaikkea talousarviossa budjetoitua ei ole tarpeen nostaa riittävän maksuvalmiuden varmistamiseksi vuonna 2012, mikä vaikuttaa myös vuoden 2013 velkatasoon.

Valtion velan määrän arvioidaan kuitenkin nousevan tulevina vuosina, joten pienikin koron nousu vaikuttaa korkomenoihin merkittävästi. On tästäkin syystä erittäin tärkeää, että julkisen talouden vakauttamisesta sekä kasvua tukevista rakenteellisista uudistuksista huolehditaan, jotta Suomi säilyttää parhaan mahdollisen luottoluokituksen.

**Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 24**

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Edustustoverkko

Edustustojen nettomenojen arvioidaan vuonna 2013 olevan noin 84 miljoonaa euroa. Edustustoverkon ylläpito on noin puolet ministeriön vuotuisesta toimintamenojen nettokäytöstä. Nettomenoista vajaat 30 prosenttia muodostuu kiinteistökustannuksista.

Suomella on 94 ulkomaan toimipistettä. Ulkoasiainministeriön toimintamenoihin esitettävät määrärahojen leikkaukset edellyttävät ulkoasiainministeriön mukaan noin 15 edustuston sulkemista. Julkisuudessa jo olleiden lakkautusten lisäksi valmistelussa on seitsemän edustuston lakkauttaminen, jonka nettosäästöksi arvioidaan vuositasolla 2,1 miljoonaa euroa.

Valiokunta toteaa, että edustustojen sulkeminen on iso poliittinen päätös. Sen tulee aina perustua pitkän aikavälin edustustoverkon kehittämissuunnitelmaan. On selvää, että muutoksia aika ajoin tarvitaan ja edustustoverkon pitää sopeutua globaaliin maailmantilanteeseen sekä Suomen kauppalistaloudellisten etujen muuttuviin tarpeisiin. Tavoitteena tulee olla, että vähenevät voimavarat kohdistetaan maihin, joiden taloudellinen ja poliittinen merkitys on Suomen kannalta kasvamassa. Edustustojen lakkauttamisen ei pitäisi olla ratkaisu valtion talouden säästötavoitteisiin, vaan kriteerit tarkoituksenmukaiseen kehittämiseen tulee löytyä muualta. Huomioitava on myös, että sekä edustustojen lakkauttamisesta että perustamisesta syntyy lisäkustannuksia, joten päätösten on tästäkin syystä perustuttava tulevien tarpeiden kokonaisuuden hahmottamiseen.

Valiokunta korostaa, että valtion talouden niukkuutta jakavat kaikki hallinnonalat ja myös edustustoverkon menoleikkauksia pitää saada aikaan toiminnallisilla muutoksilla. Ulkoasiainhallinnolla on hyviä kokemuksia yksittäisten diplomaattien sijoittamisesta toisen Pohjoismaan edustustoon. Vastaavat ratkaisut ovat ulkoasiainministeriön mukaan mahdollisia myös Euroopan ulkosuhdehallinnon ja EU-maiden edustustoissa. Yhteistyö ymmärrettävästi vaatii pitkän aikavälin suunnittelua ja vastavuoroisuutta eri tahojen intressien yhteensovittamiseksi ennen kuin todellisia säästöjä saavutetaan. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tällainen tilanne voisi olla noin viiden vuoden kuluttua. Toimintatapojen ja yhteistyömuotojen jatkuvalla kehittämisellä on pyrittävä saavuttamaan toiminnan suurin mahdollinen vaikuttavuus käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 24

Valiokunta kiinnittää huomiota lisäksi erilaisten edustusmahdollisuuksien yhtäläiseen arvostamiseen sekä kohdemaassa saavutetun diplomaattisen arvostuksen säilyttämiseen muutostilanteissa. Toimintaympäristöjen muuttuessa kiihtyvään tahtiin myös edustustoverkon painopisteiden muutostarpeet todennäköisesti muuttuvat entistään nopeammin. Tällöin on oleellista toiminnan joustavuus ja toimintatapojen muutosten toteuttaminen ulkosuhteita vaarantamatta. Tärkeä kysymys on, miten muutokset voidaan tehdä ilman "arvovaltatappiota". Voidaanko esimerkiksi tiedottamisella pehmentää varsinaisen edustuston lakkauttamista, jos Suomen edustautuminen kohdemaassa kuitenkin jatkuu, vaikkakin eri muodossa.

Valiokunta toteaa, että Suomen läsnäolo ulkomailla on erittäin tärkeää ja edustuston olemassaolo on erityisen tärkeää sellaisissa maissa, joissa poliittinen johto vaikuttaa vahvasti elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin. Myös maailmalla olevien suomalaisten kansalaispalveluista on huolehdittava tasapuolisesti. Kansalaispalveluiden turvaamiseksi kohdemaissa, joissa edustustoa on kevennetty tai se on poistunut, on mm. muutettu pääkonsulaatteja kunniakonsulaateiksi ja neuvoteltu sopimuksia muiden Pohjoismaiden ja EU-maiden kanssa. Ministeriö pyrkii myös tehostamaan kansalaispalvelujaan mm. sähköistämällä, ulkoistamalla viisumihakemusten vastaanottoa ja soveltamalla erilaisia mobiiliratkaisuja.

Valiokunta pitää erittäin myönteisenä, että Suomen taloudellisten ulkosuhteiden tehokasta edistämistä haetaan valtioneuvoston periaatepäätöksen (16.5.2012) mukaisesti verkostomaisella Team Finland -toimintamallilla. Yhteisessä toiminnan suunnittelussa ovat mukana ulkoasiainhallinnon, työ- ja elinkeinoministeriön alaisten Finpron ja Tekesin sekä Suomen ulkomailla olevien tiede- ja kulttuuri-instituuttien edustajat sekä tilanteen mukaan myös muut ministeriöt. Tavoitteena on parantaa toimijoiden keskinäistä yhteistyötä ja tarjota näin tehokkaampaa palvelua sitä tarvitseville. Talouden kasvun kannalta on oleellista huolehtia Suomen taloudellisten ulkosuhteiden edistämisestä ja Suomen etujen ajamisesta yli hallinnonrajojen.

Valiokunta pitää edustustojen lakkautuksista syntyvää säästöä melko pienenä. Tästä syystä on tärkeää, että hallitus arvioi edustustojen lakkautuksista Suomelle kokonaisuudessaan aiheutuvat vahingot ja korostaa, että saavutettujen säästöjen tulee olla suhteutettuja aiheutuviin kokonaiskustannuksiin. Tarvittaessa asia tulee ratkaista kevään kehysneuvotteluissa, koska kyse on useampien vuosien menokehyksestä. Samanaikaisesti ulkoasiainhallinnon on kuitenkin välttämätöntä etsiä muita keinoja edustustoverkon säästöjen aikaansaamiseksi sekä laatia pidemmän aikavälin toiminnan ja talouden tasapainottamisohjelma.

Valiokunta lisää momentille 1 000 000 euroa lähetystöverkon kattavuuden turvaamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 200 302 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 95/2012 vp)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 24

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Julkinen kehitysyhteistyö (ODA) on arviolta 1 118,3 miljoonaa euroa vuonna 2013, mikä vastaa noin 0,55 prosenttia bruttokansantulosta. Varsinaisen kehitysyhteistyön momentille esitetään 892,59 miljoonaa euroa. Hallitusohjelman mukaisesti määrärahat on jäädytetty vuoden 2012 tasolle.

Hallituksen tavoitteena on varmistaa kehitysyhteistyön määrärahakehitys, jolla 0,7 prosentin tavoite bruttokansantulosta vuonna 2015 ja Suomen kansainväliset sitoumukset voidaan saavuttaa. Kevään kehyspäätöksen mukaisesti päästöoikeuksien huutokaupasta saatuja tuloja ohjataan ilmastorahoitukseen ja kehitysyhteistyöhön. Vuoden 2013 talousarvioesityksessä ilmastorahoituksen osuus on 64 miljoonaa euroa. Jotta tasainen kasvu 0,7 prosentin tavoitteeseen turvataan, tulisi päästöhuutokauppataloja ohjata kehitysyhteistyöhön vuosittain arviolta 135—466 miljoonaa euroa.

Valiokunta korostaa, että kehityspolitiikka voi toimia välineenä myös suomalaisten yritysten etabloitumisessa vielä kehittymättömille markkinoille. Hallitusohjelman mukaisesti kehityspolitiikassa hyödynnetään Suomen vahvuudet koulutuksessa, terveyden edistämässä, viestintä- ja ympäristöteknologiassa sekä hyvässä hallinnossa. Nämä näkökohdat huomioidaan valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan (16.5.2012) kaikessa Suomen rahoittamassa kehitysyhteistyössä, mutta etenkin kahdensivuisessa yhteistyössä ja temaattisessa/alueellisessa yhteistyössä. Nykyisestä Suomen kehitysyhteistyöstä noin 9 prosenttia on kohdistettu suomalaisille toimijoille.

Valiokunta pitää myönteisenä, että Suomi pyrkii kehittämään yksityissektorin toimintaympäristöä kehitysmaissa ja yhteistyömuotoja siten, että suomalaiset yritykset voisivat paremmin osallistua kehityssponsisteluihin. Tätä varten on perustettu mm. yritysfoorumi. Finnfundin pääoman korotuksen ja erityisriskirahoituksen turvin yritykset saavat myös helpommin rahoitusta köyhyyttä vähentäviin hankkeisiin.

Valiokunta kiinnittää huomiota lisäksi siihen, että kehitysavun pitäisi olla siinä määrin vastikkeellista, että kehitysmaiden tulisi sitoutua kansainvälisten ihmisoikeussopimusten ja muidenkin kansainvälisten sopimusten noudattamiseen. Sopimusten noudattamatta jättäminen tulisi pystyä tulkitsemaan sopimusrikkomukseksi ja yhteistyö voitaisiin tarvittaessa rikkomusten vuoksi myös keskeyttää.

Vaikuttavuus. Suomen kehitysyhteistyön on valiokunnan mielestä oltava vaikuttavaa, ja valiokunta pitää hallitusohjelman mukaisesti tarpeellisenä, että hallitus antaa alkuvuodesta 2014 eduskunnalle selonteon kehityspolitiikan tuloksista ja johdonmukaisuudesta.

Syy epäilyihin avun tehottomuudesta lienee se, etteivät kehitysyhteistyön vaikutukset aina ole helposti mitattavissa ja toisaalta Suomen aikaansaama vaikutusta ei ole helppo arvioida, koska avunantajia on useita. Lisäksi kehityksessä tapahtuu harvoin nopeaa edistymistä. Keinoja kehityksen mittaamiseen on kuitenkin kehitetty. Esimerkiksi Maailmanpankki arvioi, että absoluuttinen köyhyys on maailmassa puoliintunut vuoden 1990 tasosta, ja YK:n inhimillisen kehityksen

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 24

indeksin mukaan paljon Suomeltakin kehitysapua saanut Tansania on tällä hetkellä maailman nopeimmin kehittyvä valtio.

Ulkoasiainministeriö on hallituksen kehityspoliittisen toimenpideohjelman mukaisesti vahvistamassa kehitysyhteistyön tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta mm. hallinnointijärjestelmiä parantamalla ja eri toimijoiden suorituskykyä analysoimalla. Vaikuttavuutta seurataan myös jälkikäteen evaluointien avulla. Vaikuttavuuden ja tulosten saavuttamisessa keskeinen merkitys on kehitysmaan omilla ponnistuksilla. Tavoitteet sovitaan yhdessä kehitysmaan kanssa ja näin varmistetaan osapuolten sitoutuminen niiden toteuttamiseen. Kehitysyhteistyön perimmäisenä vaikutavuustavoitteena on kehitysmaiden apuriippuvuuden vähentäminen.

Kansainvälinen tuki on erityisen tärkeää hauraille valtioille, kuten Somaliälle ja Etelä-Sudanille. Tuen avulla vaikutetaan maiden sekä alueiden vakauteen ja näin epäsuorasti myös pakolaisvirtoihin. Haavoittuvimmassa asemassa köyhimmissä maissa ovat lapset, naiset, vammaiset ja vähemmistöryhmät.

90. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

50. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)

Eduskunta on vuosina 2010—2012 lisännyt momentille avustuksen Kuurojen maailmanliitolle. Kuurojen maailmanliitto on Suomeen rekisteröitynyt kansainvälinen kansalaisjärjestö, jonka pääsihteeristö myös sijaitsee Suomessa. Suomen valtion suoran tuen osuus on ollut noin kolmannes liiton rahoituksesta.

Kuurojen maailmanliitto toimii 133 kansallisen kuurojen järjestön katto-organisaationa. Sen tehtävänä on edistää maailman noin 70 miljoonan kuuron ihmisoikeuksien toteutumista ympäri maailmaa. Liitto mm. tukee, neuvoo ja kouluttaa jäsenjärjestöjään, toimii asiantuntijana YK:ssa ja muissa kansainvälisissä verkostoissa sekä tuottaa tietoa ja viittomakielistä materiaalia.

Valiokunta lisää momentille 50 000 euroa Kuurojen maailmanliiton toiminnan avustamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 743 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 95/2012 vp)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 24

Käyttösuunnitelma (euroa)

Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotus	509 000
Suomen YK-liitto	300 000
Suomen toimikunta Euroopan turvallisuuden edistämiseksi	75 000
Saamelaisneuvosto	75 000
Etyjin toimintaa tukevat järjestöt sekä ihmisoikeusjärjestöt	30 000
SPR:n kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja Geneven sopimusten tunnetuksi tekeminen Suomessa	65 000
Kansalaisjärjestöjen konfliktinehkäisyverkosto KATU	100 000
Suomen Atlanti-seura	94 000
Crisis Management Initiative ry	410 000
Muut kansainvälistä toimintaa harjoittavat järjestöt	85 000
Yhteensä	1 743 000

68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Momentti on uusi, ja sen määrärahaksi esitetään 3,2 miljoonaa euroa (ns. IBA-määräraha).

Samanaikaisesti päättyy vuonna 1992 aloitetun lähialueyhteistyön rahoitus. Suomen ja Venäjän välille on solmittu uusi tasavertaiseen kumppanuuteen perustuva sopimus rajat ylittävän yhteistyön edistämisestä, jonka tärkeimpiä rahoituslähteitä ovat EU:n raja-alueyhteistyöohjelmat.

Momentin määrärahalla on tarkoitus tehostaa pohjoisilla alueilla tehtävää alueellista yhteistyötä ja edesauttaa Suomen aktiivista osallistumista pohjoisten alueneuvostojen yhteistyöhankkeisiin. Sillä voidaan tukea myös hallituksen Venäjä-toimintaohjelman toimeenpanoa. Toteutettava yhteistyö perustuu osallistuvien maiden yhteisrahoitukseen. Suomen rahoituksella voidaan siten edistää EU:n ja muun kansainvälisen rahoituksen ohjautumista Suomelle tärkeisiin hankkeisiin.

Siemenrahalla saatavasta vipuvaikutuksesta hyvänä esimerkkinä ovat pohjoisen ulottuvuuden kumppanuudet, joiden rahoitus siirtyy käsiteltävälle IBA-momentille. Pohjoisen ulottuvuuden ympäristökumppanuudessa (NDEP) tuetaan hankkeita, joiden tavoitteena on ennaltaehkäistä ja vähentää Suomeen kohdistuvia ympäristöhaittoja ja riskejä sekä parantaa Itämeren ja Suomenlahden tilaa. Sosiaali- ja terveystieteiden kumppanuudessa (NDPHS) painotetaan tartuntatautien, ehkäisyä ja liikenne- ja logistiikkakumppanuuden (NDPTL) tavoitteena on kehittää liikenne- ja kuljetus-sektoria Pohjois-Euroopassa ja siten edistää talouden ja kaupan kehittymistä.

Hallitus on hyväksynyt 10.10.2012 arktiset linjaukset, joiden pohjalta tullaan identifioimaan Suomen arktista profiilia tukevia hankekokonaisuuksia. Arktisille alueille kohdistuu huomattava taloudellinen ja poliittinen mielenkiinto. Linjausten tavoitteena on edistää suomalaisen osaamisen hyödyntämistä alueella. Toimintaa ohjaavana visiona on, että Suomi osaa sovittaa yhteen ympäristön reunaehdot ja arktiset toimintamahdollisuudet kansainvälistä yhteistyötä hyödyntäen.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 24

Tämä osaaminen on perusta arktisen alueen liiketoimintamahdollisuuksille sekä ympäristö- ja turvallisuuskysymyksille.

Valiokunta korostaa, että uuden momentin määräraha tulee käyttää nimenomaan siemenrahana konkreettisessa hankeyhteistyössä, jossa hyödynnetään Suomen asiantuntemusta ja osaamista sekä otetaan huomioon Suomen kansallinen etu. Tämä edellyttää tiivistä yhteistyötä ulkoasiainministeriön ja muiden ministeriöiden välillä. Valiokunta kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että Suomelle on tulossa merkittäviä puheenjohtajuuksia vuonna 2013 Itämeren valtioiden neuvostossa ja Barentsin euroarktisessa neuvostossa, ja pitää tärkeänä, että näiden tehtävien ja yleensäkin neuvostoissa (edellisten lisäksi Arktinen neuvosto) toimimisen rahoitus hankitaan muista lähteistä.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 25

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

50. Avustukset (kiinteä määräraha)

Momentin määrärahasta osoitetaan avustusta mm. Rikosuhripäivystykselle, jonka toimintaa rahoittavat oikeusministeriön ohella myös Raha-automaattiyhdistys sekä sisäasiainministeriö. Tiukasta taloustilanteesta huolimatta toimintaan on voitu viime vuosina osoittaa jonkin verran lisäystä, mutta ensi vuonna määrärahat pysyvät kuluvan vuoden tasolla (yhteensä noin 1,1 milj. euroa).

Rikosuhripäivystyksen toimintaan on kiinnitetty huomiota hallitusohjelmassa, jonka mukaan Rikosuhripäivystyksen palvelut turvataan sisäisen turvallisuuden ohjelman mukaisesti. Hallitusohjelma edellyttää myös kestävä rahoitusmallin selvittämistä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan oikeusministeriö valmistelee 31.12.2013 mennessä vaihtoehtoiset rahoitusmallit riittävien ja alueellisesti kattavien rikosuhripalveluiden varmistamiseksi.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Rikosuhripäivystyksen taloustilanne on kuitenkin tällä hetkellä niin tiukka, ettei se pysty vastaamaan riittävän kattavasti rikoksen uhrien peruspalveluihin eikä kehittämään toimintaansa.

Valiokunta lisää momentille 150 000 euroa rikosuhripäivystyksen toimintaan ja toteaa, että toiminnan rahoitus tulee saada kestäväälle pohjalle ja palvelut alueellisesti kattaviksi. Rikosuhripäivystyksen toimintaedellytysten vahvistaminen on tärkeää myös EU:n vastikään (4.10.2012) hyväksymän, rikoksen uhrin oikeuksia, tukea ja suojelua vahvistavan direktiivin täytäntöönpanemiseksi.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 4 088 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

(1.—4. kohta kuten HE 95/2012 vp)

(5. kohta kuten HE 166/2012 vp)

(3. kappale kuten HE 95/2012 vp)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Päälukka 25

Käyttösuunnitelma (1 000 euroa)

Avustukset saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen (enintään)	3 287
Avustukset korvausten hakemiseen ympäristövahinkoasioissa ja edunvalvontakustannuksiin (enintään)	50
Muut avustukset (enintään)	751
Yhteensä	4 088

10. Tuomioistuimet ja oikeusapu

03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta on tyytyväinen siihen, että tiukasta määrärahatilanteesta huolimatta mm. syyttäjien ja yleisten tuomioistuinten asianhallintajärjestelmän (AIPA) rakentamiseen osoitetaan 6,4 miljoonan euron rahoitus, mikä antaa hyvän mahdollisuuden hallinnonalan erään keskeisen tuottavuushankkeen edistämiseen. Myös talousrikollisuuden torjuntaan osoitetaan lisäresursseja (5,2 milj. euroa), samoin kuin turvapaikka-asioiden joutuisaan käsittelyyn hallintotuomioistuimissa (1 milj. euroa).

Valiokunta on tyytyväinen myös siihen, että *lasten huoltajuusriitojen sovittelumenettelyä koskevaa kokeilua* voidaan jatkaa vuoden 2013 loppuun asti 11 käräjäoikeudessa. Tässä ns. Follo-mallissa lasten huoltoriitoja sovitellaan lapsipsykologin tai vastaavan asiantuntijan avulla.

Tammikuun 1. päivänä 2011 alkaneesta kokeilusta on saatu erittäin hyviä tuloksia; sovittelu on oikeudenkäyntiä nopeampi ja sillä voidaan vähentää varsinaiseen tuomioistuin käsittelyyn tulevien asioiden määrää ja riitojen pitkittymistä. Sovittelu on tuonut merkittäviä kustannussäästöjä tuomioistuimille. Kuntien sosiaalitoimessa kokeilu on vähentänyt merkittävästi olosuhdeselvitysten laatimisen tarvetta, mikä on vähentänyt myös kuntien menoja. Oikeusministeriön selvityksen (OM 36/2012) mukaan tuomioistuimelle ja sosiaalitoimelle aiheutuvat kustannussäästöt ovat yhteensä vähintään noin 5 000 euroa/huoltajuusriita. Ero keskimääräisen huoltoriitasovittelun ja tavanomaisen tuomioistuin käsittelyn välillä on yli kuusinkertainen.

Valiokunta pitää niin inhimilliseltä kuin myös kustannussäästöjen kannalta perusteltuna, että kokeiluvaiheen päätyessä käytäntö vakinaistetaan ja laajennetaan koko maahan.

Valiokunta on huolissaan *yleisten tuomioistuinten* resurssitilanteesta. Tuomioistuinten toimintaan on tosin kohdennettu eräitä lisäyksiä (mm. AIPA-hanke sekä kolmanteen lisäbudjettiin sisältynyt 0,5 milj. euron määräraha käsittelyaikojen lyhentämiseen), mutta tuomioistuinlaitoksen perusrahoitus on kuitenkin kiristymässä. Hallitusohjelmaan liittyvien leikkausten vuoksi resurssit vähenevät noin kahdella miljoonalla eurolla, minkä lisäksi toimintaa joudutaan jo ensi vuonna sopeuttamaan tuleviin määrärahavähennyksiin. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tämä merkitsee ainakin 30—40 määrärahaikäisen henkilön vähentämistä. Vuonna 2015 tuomioistuinlaitoksen määrärahaleikkaukset ovat jo runsaat 11 milj. euroa.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Päälukka 25

Valiokunta toteaa, että sopeutuakseen näin mittavaan resurssien vähenemiseen tuomioistuinlaitoksen on toteutettava selkeitä rakenteellisia uudistuksia. Onkin tärkeää, että oikeusministeriö on hallitusohjelman mukaisesti asettanut 4.6.2012 neuvottelukunnan valmistelemaan oikeusturvaohjelmaa oikeudenkäyntien kokonaiskeston lyhentämiseksi ja oikeusturvan laadun parantamiseksi. Tarkoitus on arvioida toimenpidetarpeita pitkällä tähtäimellä. Neuvottelukunta valmistelee myös ehdotuksen vuosien 2013—2016 kehyspäättöksen edellyttämäksi sopeuttamisohjelmaksi oikeusministeriön hallinnonalalla. Tällä pyritään varmistamaan, etteivät lyhyen tähtäimen säästötoimet vaaranna pitkän tähtäimen oikeusturvavoittojen toteutumista.

Valiokunta pitää tärkeänä, että neuvottelukunta arvioi laaja-alaisesti ja ennakkoluulottomasti erilaisten toimintatapojen uudistamista kansalaisten oikeusturvaa ja oikeuslaitoksen luottamusta kuitenkin vaarantamatta. On niin ikään keskeistä, että ehdotusten taloudelliset vaikutukset arvioidaan huolellisesti, jotta uudistuksilla saavutetaan todellisia kustannussäästöjä.

Uudistusten tuomat vaikutukset alkavat näkyä täysimääräisesti vasta useampien vuosien kuluttua, eivätkä ne auta akuuttiin kriisiin. Etenkin pääkaupunkiseudun tuomioistuinten työtilanne on tällä hetkellä erittäin huolestuttava, sillä resursseja on jouduttu vähentämään enemmän kuin vähentämiselle on ollut rakenteellisia ja toiminnallisia edellytyksiä. Juttumäärät ovat suuria, ja asiat ovat muuttuneet yhä laajemmiksi ja vaativammiksi. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan huomattava osa tuomareista ja esittelijöistä kokee työn määrällisen kuormituksen kohtuuttomaksi. Tämä lisää sairauslomia ja heikentää työssä jaksamista ja viihtymistä. Työn kuormittavuus heikentää myös sen houkuttelevuutta, mikä voi vaikeuttaa uuden henkilöstön rekrytointia tilanteessa, jossa tuomarikunnan eläköityminen on lisääntymässä.

Valiokunta korostaa, että lainkäyttöjärjestelmän toimintakyky riippuu keskeisesti siitä, että sillä on riittävästi osaavaa henkilöstöä. Kansalaisten luottamus tuomioistuinlaitokseen ei saa horjua talouden tiukasta tilanteesta huolimatta, vaan tuomioistuinten on kaikissa tilanteissa kyettävä täyttämään perustuslain ja kansainvälisten velvoitteiden mukaiset oikeusturvavaatimukset.

Valiokunta lisää momentille 1 000 000 euroa kaikkein ruuhkautuneimpien tuomioistuinten toimintaan.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 253 965 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 95/2012 vp)

(3. ja 4. kappale kuten HE 166/2012 vp)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 25

40. Rangaistusten täytäntöönpano

01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Määrärahojen tuntuvasta alentumisesta johtuen Rikosseuraamuslaitos on laatinut vuosille 2012—2016 talouden sopeuttamissuunnitelman. Sen toimeenpano on ensi vuoden keskeisin tavoite, sillä kehyspäättöksen mukaiset määrärahavähennykset näkyvät täysimääräisesti jo vuonna 2013. Sopeuttaminen edellyttää arviolta lähes 200 henkilötyövuoden vähentämistä vuoden 2011 tasoon verrattuna. Tilanne on haasteellinen, sillä Rikosseuraamuslaitoksen henkilötyövuosia vähennettiin vuosina 2005—2011 jo lähes 10 prosentilla.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ensi vuosi on taloudellisesti erittäin tiukka, mutta Rikosseuraamuslaitoksen arvioidaan selviytyvän vaikeasta tilanteesta toteuttamalla sopeuttamissuunnitelman mukaiset toimet. Sopeuttamistoimien onnistuminen edellyttää kuitenkin mm. sitä, että vankimäärä ei lisäännä nykytasosta ja että Rikosseuraamuslaitokselle ei aseteta uusia tehtäviä varaamatta niihin riittäviä resursseja. Valiokunta korostaa, että Rikosseuraamuslaitoksen asiakastietojärjestelmän uudistamiseen tarvittava rahoitus on myös turvattava.

Valiokunta pitää myönteisenä sitä, että sopeuttamissuunnitelmasta huolimatta Rikosseuraamuslaitos voi viedä eteenpäin paljusellien poistamiseen liittyvää hanketta, mitä hallitusohjelmakin edellyttää. Suunnitelmien mukaan viimeiset paljusellit poistuvat käytöstä vuoteen 2017 mennessä.

Valiokunta korostaa, että niukoista määrärahoista huolimatta on tärkeää, että rangaistusajan sisältöä kehitetään, millä voidaan vähentää rikoksen uusimisriskiä ja edistää vapaudessa selviytymistä. Hallitusohjelman mukaisesti on myös huolehdittava siitä, että vankilasta vapautuminen toteutetaan suunnitellusti siten, että kuntoutus ja muut tukitoimet jatkuvat katkeamattomasti vapautumisen jälkeen. Rangaistusten täytäntöönpanoviranomaisten, muiden valtion viranomaisten ja kotikunnan toimia on kehitettävä yhtenäiseksi, rikoksesta tuomitun ja yhteiskunnan tarpeita huomioivaksi kokonaisuudeksi.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että hallitusohjelman mukaista vankien terveydenhuollon järjestämis- ja rahoitusvastuun siirtämistä sosiaali- ja terveysministeriölle ryhdytään selvittämään.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 26

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

20. Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille esitetystä määrärahasta osoitetaan 4,64 miljoonaa euroa hallinnon turvallisuusverkko -hankkeen (TUVE) käyttömenoihin. Turvallisuusverkon on tarkoitus varmistaa valtion ylimmän johdon ja yhteiskunnan kannalta tärkeiden viranomaisten ja muiden toimijoiden viestintä parantamalla merkittävästi tietoliikenneverkon suojaustasoa ja käytettävyyttä.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan hankkeen kustannukset ylittävät esitetyn määrärahan noin 5,4 miljoonalla eurolla vuonna 2013. Valiokunta pitää välttämättömänä, että yhteisten valtionhallinnolle tarjottavien TUVE-palveluiden luomisesta aiheutuvat kustannukset korvataan sisäasiainministeriölle. Niistä ei saa aiheutua ylimääräistä kustannusta tietoverkkopalveluiden toteuttamisesta vastaavalle Hallinnon tietotekniikkakeskukselle (HALTIK) tai viime kädessä sisäasiainministeriön hallinnonalan virastoille, joista suurimmat ovat poliisi ja rajavartiolaitos.

10. Poliisitoimi

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta pitää myönteisenä, että kevään 2012 kehyspäätöksessä poliisitoimen kehystä korotettiin 30 miljoonalla eurolla vuoden 2016 tasossa. Poliisin määrärahaso on todettu eduskunnassa useana vuonna riittämättömäksi suhteessa kasvaviin toimintamenoihin.

Tasokorotuksesta huolimatta poliisitoimen on kuitenkin kehyspäätöksessä pysyäkseen säästettävä toimintamenoistaan noin 35 miljoonaa euroa kehyskauden aikana. Toiminnan tehostamiseksi ja säästöjen aikaansaamiseksi vuosina 2014—2015 toteutetaan koko poliisihallintoa koskeva hallintorakenteen uudistus PORA III.

Syksyllä 2012 esitettyjen PORA III -hankkeen päälinjausten mukaan Poliisihallituksen alaisten yksiköiden määrää ja poliisilaitoksia vähennetään, mm. liikkuva poliisi esitetään integroitavaksi paikallispoliisiin. Hankkeen kustannussäästöjen arvioidaan olevan yhteensä noin 28,5 miljoonaa euroa vuoden 2016 tasolla.

Valiokunta toteaa, kuten useasti aiemminkin, että poliisitoimen talouden tasapainottaminen on välttämätöntä. Valiokunta totesi myös vuoden 2011 budjettimietinnössään, että voimavaroja kohdennettaessa tulee tarkastella kriittisesti poliisihallinnon organisointia ja arvioida poliisin hallintorakenneuudistuksen (PORA I ja PORA II) painopisteiden oikeellisuutta. Valiokunta pitää siten hyvänä, että sisäasiainministeriö on asettanut selvitysmiehen arvioimaan erityisesti Poliisihallituksen ja poliisiosaston toiminnan kehittämistä. Arvioinnissa on oleellista ottaa huomioon

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 26

hallinnon suhde kenttätöitä tekeviin poliiseihin sekä paikallispoliisiin että liikkuvan poliisin näkökulmasta.

Valiokunta painottaa, että tulevilla hallintoon kohdistuvilla toimilla on turvattava kentällä toimivien poliisien määrä ja erityisosaamisen säilyminen sekä huolehdittava poliisipalveluista ja siten kansalaisten turvallisuudesta koko maassa. Myös liikennevalvontaan, mukaan lukien raskaan liikenteen valvonta ja liikennevalvonnan yhteydessä tehtävä muun rikollisuuden torjunta, käytettävät resurssit on turvattava, eikä poliisin näkyvyyden muiltakaan osin pidä heikentyä tulevien toimenpiteiden myötä. Valtion talouden kannalta valiokunta pitää oleellisena, että tavoiteltavat kustannussäästöt ovat realistisia.

Vuodelle 2013 poliisitoimen toimintamenoiksi esitetään kehyspäättöksen korotuksen myötä noin 21,1 miljoonaa euroa suurempaa määrärahaa kuin vuoden 2012 talousarviossa. Momentin tasokorotuksella pystytään valiokunnan saaman selvityksen mukaan turvaamaan poliisin toiminnan taso vuonna 2013.

Poliisimiesten määrän on tarkoitus pysyä kuluvan vuoden tasolla 7 564 henkilötövuodessa. Poliisitoimen kokonaishenkilötövuosien arvioidaan kuitenkin pienenevän yli 200 henkilötövuodella noin 10 400 henkilötövuoteen johtuen työ- ja kenttäharjoittelussa olevien opiskelijoiden määrän vähenemisestä.

Valiokunta kiinnittää vakavaa huomiota sisäasiainministeriön arvioon siitä, että poliisimiesten poistuma ylittää valmistuvien poliisimiesten määrän noin 170 henkilöllä vuonna 2014. Työttömien poliisien määrää on onnistuttu vähentämään 80 henkilöön, joten he eivät täytä muodostuvaa vajetta. Käytännössä tämä tarkoittaa poliisimiesten määrän vähentymistä, mikä ei vastaa hallitusohjelman linjausta. Valiokunta on aiemminkin todennut (esim. VaVM 26/2011 vp), että koulutusmäärien tulee olla tasapainossa pitkän tähtäimen suunnitelmien kanssa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että Poliisihallituksen ja yksiköiden välisissä tulosneuvotteluissa sisällytetään suojelupoliisin vuoden 2013 budjettiin eduskunnan sille kuluvalle vuodelle lisäämä 600 000 euroa terrorismin torjuntaohjelman jatkamiseen. Myös suojelupoliisin, kuten muidenkin yksiköiden, toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset tulee huomioida määrärahojen kohdistamisessa.

Valiokunta pitää hyvänä, että sisäasiainministeriölle esitettävän 6,2 miljoonan euron lisärahoituksen turvin voidaan jatkaa harmaan talouden tehostettua torjuntaa. Talousrikostorjunnassa pyritään reaaliaikaiseen rikostorjuntaan ja avoinna olevien juttujen määrän vähentämiseen, tutkintakokojen lyhentämiseen ja takaisin saadun talousrikoshyödyn määrän lisäämiseen. Kuluvana vuonna rikoshyötynä haltuun saadun omaisuuden arvon arvioidaan nousevan yli 30 miljoonaan euroon.

Valiokunta kiinnittää lisäksi huomiota sisäisen turvallisuuden ylläpitämiseen ja parantamiseen, mikä edellyttää yhä enemmän yhteistyötä viranomaisten välillä ja järjestöjen kanssa. Tämä on tullut esiin erityisesti niin perhesurmien kuin myös nuorten tekemien vakavien väkivaltarikosten taustojen selvittämisessä. Valiokunta pitää myönteisenä, että sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanon varmistamiseksi on valmisteltu alueelliset toimeenpanosuunnitelmat aluehallinto-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Päälukka 26

virastojen johdolla. Näin ohjataan myös viranomaisten ja järjestöjen työtä monialaisten ongelmien ratkaisussa.

Valiokunta lisää momentille 50 000 euroa harmaan talouden torjunnan osana toteutettavan pimeän ulkomaisen työvoiman torjuntaan. Määrärahalla vahvistetaan laittoman ulkomaisen työvoiman käytön tutkintaa ja torjuntaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 723 627 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 95/2012 vp)

20. Rajavartiolaitos

01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Rajavartiolaitoksen tärkein tulevaisuuden haaste on kasvavan rajaliikenteen hallinta. Itärajan liikenteen arvioidaan kaksinkertaistuvan vuoden 2011 tasosta vuoteen 2018 ja saavuttavan noin 20 miljoonan matkustajan määrän. Rajanylityspaikkojen infrastruktuuri on jäänyt jälkeen nykyisistä tarpeista. Itärajan kahdeksasta kansainvälisestä rajanylityspaikasta kuusi on vielä uudistettava kehyskauden aikana rajatarkastusten sujuvuuden mahdollistamiseksi. Lisäksi jo uudistetuille rajanylityspaikoille, Helsingin satamaan ja Helsinki—Vantaan lentoasemalle, on lisättävä rajatarkastajia ja hankittava EU-säädösten edellyttämät tarkastuslaitteet ja tietoliikenneinfrastruktuuri. Kehyskauden aikana rajavartiolaitos arvioi tarvitsevansa kasvavaan rajavalvontaan lisäresursseja 175 henkilötyövuotta.

Rajavartiolaitos on monista muista valtion toiminnoista poiketen jo ennakoivasti vuosina 2009—2012 toteuttanut laajan organisaatiouudistuksen, jossa hallintoa kevennettiin johtoportaita vähentämällä sekä rajavartio- ja meriasemia lakkauttamalla. Säästöjä tarvitaan kuitenkin edelleen yhteensä 29 miljoonaa euroa kehyskauden aikana, minkä vuoksi uusi sopeuttamisohjelma on jo valmisteilla.

Valiokunta pitää myönteisenä, että vuodelle 2013 momentin määrärahaa esitetään nostettavaksi 5,2 miljoonaa euroa vuoden 2012 varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Lisäyksestä kohdenneetaan rajatarkastusten vahventamiseen 2,4 miljoonaa euroa, jolla voidaan rekrytoida 40 rajatarkastajaa kaakkoisrajalle ja pääkaupunkiseudulle.

Valiokunta toteaa, että kasvavan rajaliikenteen vaikutuksia ei kuitenkaan voida hallita ilman pysyvää lisärahoitusta, ja pitää myönteisenä, että seuraavassa kehysriihessä on tarkoitus tarkastella rajavartiolaitoksen määrärahatarpeita uudelleen. Valiokunta pitää välttämättömänä, että rajavalvonta turvataan kaikilla rajoilla, riittävässä määrin myös Pohjois-Suomessa. Kasvavan itärajan liikenteen hallitsemiseksi tulee arvioida myös tullin voimavarojen riittävyys.

Valiokunta lisää momentille 800 000 euroa itärajan ylityspaikkojen toiminnan tehostamiseen.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 26

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 227 386 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 95/2012 vp)

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Pelastustoimen lähialueyhteistyötä Venäjän kanssa on rahoitettu ulkoasiainministeriön lähialueyhteistyömäärärahasta, jota ei enää jaeta vuonna 2013. Hankkeet ovat olleet erittäin tuloksellisia, ja niillä on luotu hyvä perusta raja-alueiden turvallisuusviranomaisten yhteistyölle. Yhteisissä pelastusharjoituksissa on käyty läpi mm. avunpyyntöjen lähettämistä, pelastusjoukkojen rajanylitysprosessia, johtamismenetelmiä ja metsäpalojen sammuttamista.

Valiokunta toteaa, että yhteistyön jatkamiselle on edelleen selkeä tarve, ja pitää siten hyvänä, että sisäasiainministeriön pelastusosasto ottaa vastuun yhteistyön jatkamisesta.

Valiokunta lisää momentille 50 000 euroa rajat ylittävän pelastustoimen yhteistyöharjoitusten jatkamiseksi.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 13 682 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 95/2012 vp)

02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Vuonna 2013 jatketaan Hätäkeskuslaitoksen rakenneuudistusta. Vuorossa on Tampereen ja Porin hätäkeskusten yhdistäminen. Hätäkeskustoiminta ja tietojärjestelmät uudistetaan vuoteen 2015 mennessä siten, että verkostoituneet hätäkeskukset voivat tukea toisiaan ruuhka- ja häiriötilanteissa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan virastolle esitetty määräraha, jota täydentää noin 2 miljoonan euron vuodelta 2012 siirtyvä erä, riittää yhdessä hätäkeskustoiminnan peruspalveluiden turvaamiseen vuonna 2013.

Valiokunta korostaa, että Hätäkeskuslaitoksen toimintakykyä ja toimintamenojen riittävyyttä on kuitenkin seurattava tarkasti. Organisaatiouudistus on vaativa muutosprosessi. Siihen varattavissa resursseissa on syytä ottaa huomioon myös jo toteutetuissa hätäkeskusten yhdistämisissä havaitut tarpeet, kuten henkilöstön riittävä koulutus. Hätäkeskuspalveluiden laatu, asiantuntemuksen säilyminen ja toimintavarmuus on ensiarvoisen tärkeää varmistaa myös muutostilanteessa.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 26

40. Maahanmuutto

Valiokunta pitää myönteisenä, että Maahanmuuttovirasto on pystynyt nopeuttamaan turvapaikkahakemusten käsittelyä aiemmin myönnettyillä lisämäärärahoilla. Myös hakemusten käsittelyssä käytettäviä työtapoja sekä Maahanmuuttoviraston, poliisin ja rajavartiolaitoksen välistä MPR-yhteistyötä on kehitetty.

Turvapaikkapäätöksenteon tehostamistoimenpiteitä suunniteltaessa ja vastaanoton kustannusleikkauksia toteutettaessa lähtökohtana oli, että myös kuntiin siirtyminen tehostuisi ja siirtymisen tapahtuisi viimeistään kahden kuukauden kuluttua oleskeluluvan saamisesta. Tämä ei ole kuitenkaan toteutunut, mikä on aiheuttanut vastaanottokeskuksille kuluvana vuonna noin 8,7 miljoonan euron lisäkustannukset.

Vastaanottotoiminnan kokonaiskustannuksia on kuitenkin edellä mainitusta huolimatta pystytty vähentämään. Vuoden 2013 määrärahaesitys on yli 31 miljoonaa euroa eli noin 36 prosenttia pienempi kuin vuonna 2011. Vastaanottokeskusten sisäisten kustannustarkasteluiden lisäksi keskuk-sia on lakkautettu. Jäljellä olevien keskusten käyttöaste on noussut yli 90 prosenttiin. Turvapai-kanhakijoiden määrän kehitykseen liittyvä epävarmuus huomioiden majoituskapasiteettia ei voi-da enää merkittävästi vähentää.

Valiokunta pitää tarpeellisenä työ- ja elinkeinoministeriön (jolla on päävastuu kuntasijoituksis-ta), ELY-keskusten, Maahanmuuttoviraston ja vastaanottokeskusten jo aloittamaa yhteistyötä, jossa ne pyrkivät yhdessä löytämään keinoja siihen, että entistä useampi kunta vastaanottaisi pa-kolaisia ja turvapaikan saaneita henkilöitä. Nopea sijoitus kuntaan vähentää vastaanoton kustan-nuksia ja edistää myös henkilöiden kotoutumista.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 27

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Puolustusministeriön hallinnonalalla jatketaan vuoteen 2015 mennessä toteutettavan puolustusvoimauudistuksen toimeenpanoa. Tavoitteena on organisaation ja toimintaperiaatteiden muutoksella mahdollistaa tasapainoinen puolustusbudjetti, jossa voidaan kohdentaa riittävät resurssit puolustuskyvyn ylläpitoon ja kehittämiseen.

Hallinnonalalle esitetään 2 874 miljoonan euron määrärahaa, joka on noin 25 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2012 varsinaisessa talousarviossa. Määrärahataason näennäinen nousu johtuu mm. vuoden 2012 kolmannessa lisätalousarviossa puolustusmateriaalihankintoihin tehdystä noin 93 miljoonan euron maksatusten siirrosta myöhemmille vuosille. Hallinnonalalle kohdistuvien menosäästöjen yhteismäärä on 124 miljoonaa euroa vuonna 2013.

Puolustusvoimien toimintamenoja esitetään nostettavaksi 1 770 miljoonaa euroon johtuen pääosin palkkausten tarkistuksista ja kustannustasotarkistuksista. Toimintamomentilta maksetaan myös puolustusvoimauudistuksen toimeenpanosta aiheutuvat kustannukset. Valiokunta pitää hyvänä, että niukasta budjetista huolimatta varusmiesten päivärahoja kyetään hieman korottamaan. Korotus lisää kustannuksia noin 2 miljoonalla eurolla.

Vuonna 2013 puolustushallinto jatkaa toimintaansa välittömästi sopeuttavia toimenpiteitä, joiden vaikutuksesta puolustusvoimien toiminnan tasoa joudutaan väliaikaisesti alentamaan. Myös keskeiset suoritteet, kuten lentotunnit, alusvuorokaudet, kertausharjoitukset ja varusmiesten maastovuorokaudet, ovat alemmalla tasolla.

Valiokunta kiinnittää huomiota kertausharjoitusten vähenemiseen entisestään. Kertausharjoitusten supistaminen vaikuttaa valiokunnan mielestä nopeasti sodan ajan joukkojen osaamiseen ja suorituskyykyyn sekä reserviläisten maanpuolustustahtoon. Vuonna 2013 on tarkoitus kouluttaa vain 2 000 reserviläistä. Kuluvana vuonna kertausharjoituksissa on ollut 3 800 henkilöä. Kertausharjoitukset kohdennetaan ensisijaisesti avainasejärjestelmien käyttäjille ja maakuntakomppanioille. Vuodesta 2015 alkaen määrä on tarkoitus nostaa vastaamaan pienentyvää sodan ajan vahvuutta.

Valiokunta kantaa huolta myös kotimaisen puolustusteollisuuden tulevaisuudesta muuttuvassa toimintaympäristössä. Valiokunta pitää tässä tilanteessa erittäin tärkeänä edistää teollisuuden vientiä ja kansainvälistymistä talousarvioesityksen kirjauksen mukaisesti, jotta kotimainen teollisuus pystyy hyödyntämään avautuvia eurooppalaisia markkinoita. Kriittisen osaamisen pysyminen kotimaassa turvaa Suomen puolustuskyvyn säilymistä myös poikkeus- ja kriisitilanteissa.

Valiokunta korostaa, että hallinnonalalla on käynnissä väliaikainen siirtymäkausi. Myös sen aikana on kuitenkin tärkeää pitää kiinni Suomen puolustuskyvyn turvaamisesta, varusmiesten koulutuksen tasosta ja motivoivan asevelvollisuuden järjestämisestä sekä yleisestä maanpuolustus-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 27

tahdosta. Valiokunta pitää välttämättömänä, että toiminnan taso nostetaan kaikilta osin uudistettuja toimintatapoja vastaavaksi vuoden 2015 aikana. Uskottavan puolustuskyvyn ylläpitämiseksi on myös oleellista, että uudistuksen jälkeen noudatetaan periaatetta, jonka mukaan materiaalihankintoihin, henkilöstökuluihin ja toimintaan käytetään kuhunkin kolmannes puolustusbudjetista.

Valiokunta lisää momentille 1 000 000 euroa kertausharjoitusten lisäämiseen. Yhden reserviläispäivän hinnan arvioidaan olevan 165 euroa vuonna 2013, joten lisäyksellä pystytään toteuttamaan noin 6 060 kertausharjoitusvuorokautta.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 770 549 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

(1. ja 2. kohta kuten HE 95/2012 vp)

(3. kohta kuten HE 166/2012 vp)

(4.—8. kohta kuten HE 95/2012 vp)

Valtuudet

(1. kohta kuten HE 166/2012 vp)

(2.—4. kohta kuten HE 95/2012 vp)

(2. ja 3. kappale kuten HE 95/2012 vp)

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Merkittävä osa puolustusbudjetin määrärahaileikkauksista kohdistuu puolustusmateriaalihankintoihin. Määrärahoihin esitetään 685 miljoonaa euroa, missä on vähennystä noin 40 miljoonaa euroa vuoden 2012 varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Vuosien välistä tasoeroa pienentää vuoden 2012 maksatusten myöhentymisestä aiheutunut 93 miljoonan euron siirto vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Puolustusmateriaalihankintojen määrärahoihin kohdistuu hallitusohjelmaan perustuva 70 miljoonan euron suuruinen menosäästö, tilausvaltuuksien siirrot myöhemmille vuosille sekä määrärahasiirto Puolustusvoimien toimintamenot -momentille. Puolustushallinto tulee priorisoimaan materiaalihankintoja, ja osasta suunnitelluista hankinnoista joudutaan luopumaan. Säästöt kohdistuvat kaikkiin osa-alueisiin, mutta erityisesti ne viivästyttävät maavoimien alueellisten joukkojen varustamista.

Valiokunta painottaa, että sodan ajan joukoille siirtymäkauden aikana muodostuvaa materiaaliinvestointien vajetta tulee kuroa kiinni uudistuksen jälkeen siten, että käytettävä materiaali vastaa mahdollisimman hyvin toimintaympäristön edellyttämiä suorituskyvyn vaatimuksia ja uudistettuja toimintatapoja. Valiokunta toteaa myös samalla, että puolustusmateriaalin kustannuskehi-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 27

tys on yleistä hintatasoa nopeampaa. Tämä väistämätön kehitys on siten huomioitava jo uudistusta tehtäessä ja tasapainotettua puolustusbudjettia tavoiteltaessa.

50. Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)

Momentille esitetään 1 878 000 euron määrärahaa, joka käytetään pääosin maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) valtionavustukseen sille laissa vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (556/2007) säädettyjen julkisten hallintotehtävien hoitamisesta aiheutuviin toimintamenoihin.

MPK toteutti vuonna 2011 yhteensä 77 500 koulutusvuorokautta lähes 1 600 koulutustilaisuudessa, joista kaksi kolmasosaa oli reserviläisille suunnattua sotilaallista sekä sotilaallisia valmiuksia palvelevaa koulutusta ja yksi kolmasosa kaikille kansalaisille avointa varautumis- ja turvallisuuskoulutusta. Koulutukseen osallistui yhteensä yli 42 000 kansalaista.

MPK on myös puolustusvoimien tärkeä kumppani. Puolustusvoimat on tilannut yhdistykseltä mm. maakuntajoukoille suunnattua sotilaallista koulutusta. Vuoden 2013 osalta solmittavan sopimuksen arvioidaan kattavan 250 koulutustapahtumaa, jotka mahdollistavat 16 000 koulutusvuorokauden kohdentamisen reserviläisille. MPK:n toimihenkilöt koordinoivat vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta puolustusvoimien ja maanpuolustusjärjestöjen kanssa kaikissa maakunnissa.

Valiokunta pitää tarpeellisena, että vapaaehtoista maanpuolustusta kehitetään edelleen siten, että MPK:n tehtävänä voisi olla puolustusvoimien tukeminen myös ns. paikallisjoukkojen koulutuksessa. Paikallisjoukot on uusi puolustusministeriön taholta esiin nostettu erityisesti paikallispuolustusta vahventava joukkotyyppi. Paikallisjoukkojen suunnittelussa tulisi valiokunnan mielestä hyödyntää maanpuolustusjärjestöjen ja reservin osaamista. Paikallisjoukkojen tehtäviin voisi sisältyä myös kokonaisturvallisuuteen liittyviä toimintoja, jolloin joukkoja voitaisiin käyttää apuna mm. suuronnettomuuksissa ja ympäristökatastrofien hoitamisessa.

Valiokunta toteaa, että vapaaehtoistoiminnassa hyvinkin pienillä taloudellisilla panostuksilla saadaan huomattavia tuloksia. Esimerkiksi keskimääräisen MPK:n koulutusvuorokauden hinnaksi muodostuu vain noin 40 euroa, joka on neljännes puolustusvoimien reserviläispäivän hinnasta. Vapaaehtoisella maanpuolustuksella on merkittävä rooli yhteiskunnan turvallisuuden lisääjänä ja maanpuolustustahdon ylläpitäjänä. Vapaaehtoistoiminnan merkitys korostuu erityisesti alueilla, joista puolustusvoimat on vetäytymässä tai supistamassa toimintojaan. MPK:n reserviläiskoulutuksella voidaan valiokunnan mielestä osittain korvata myös puolustusvoimien kertausharjoituksen vähenemistä varsinkin, jos se pystytään suuntaamaan sodan ajan joukkojen koulutukseen.

Valiokunta lisää momentille 200 000 euroa Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen toiminnan tukemiseen ja pitää samalla tärkeänä, että vapaaehtoistoiminnan organisoinnista huolehditaan myös paikkakunnilla, joissa puolustusvoimien toiminta vähenee.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 2 078 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 95/2012 vp)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 28

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Verotus ja tullitoimi

02. Tullilaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta on huolissaan tullin voimavarojen riittävydestä kasvavan itärajan liikenteen hallitsemiseksi. Liikenteen arvioidaan kaksinkertaistuvan ja saavuttavan noin 20 miljoonan matkustajan määrän vuoteen 2018 mennessä.

Kasvavan rajaliikenteen vaikutuksia rajavartiolaitoksen resurssitarpeisiin on tarkoitus tarkastella uudelleen tulevan kevään kehysneuvotteluissa. Valiokunta pitää tarpeellisena, että tässä yhteydessä arvioidaan myös tullin voimavarojen riittävyys.

Valiokunta lisää momentille 400 000 euroa toiminnan tehostamiseen itärajan ylityspaikoilla.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 165 037 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 95/2012 vp)

90. Kuntien tukeminen

30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha)

Ensi vuonna kunnille osoitetaan peruspalvelujen järjestämiseen 8,679 mrd. euron valtionosuus, joka on noin 210 milj. euroa suurempi kuin vuoden 2012 varsinaisessa talousarviossa. Määrärahaa korottaa mm. peruspalvelujen valtionosuuksiin tehtävä 3 prosentin indeksikorotus, joka lisää valtionosuuksia noin 230 milj. euroa. Väestön määrän ja ikärakenteen muutos lisää valtionosuuksia laskennallisesti yhteensä noin 67 milj. euroa ja verotulomenetysten kompensatio on 12 milj. euroa.

Kuntien valtionosuudet kasvavat kuitenkin vain runsaalla prosentilla, sillä valtiontalouden sopeutustoimet hidastavat niiden kasvua. Osana valtiontalouden sopeuttamista kuntien valtionosuuksista leikattiin jo tänä vuonna 631 milj. euroa, minkä lisäksi kevään 2012 kehyspäätökseen sisältyy uusia sopeutustoimia, jotka vähentävät kuntien valtionosuuksia ensi vuonna 125 milj. euroa. Tämän ohella opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan indeksikorotus jäädytetään ensi vuodeksi, mikä vähentää valtionosuuksia 50 milj. euroa.

Kun tarkastellaan valtion toimenpiteiden kokonaisvaikutusta (ml. menot, tulot, veroperustemuutokset), kuntien rahoitusaseman arvioidaan heikkenevän kuluvaan vuoteen verrattuna netto-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 28

määräisesti 193 miljoonaa euroa. Tämä kiihdyttää kuntien velkaantumista ja lisää paineita kuntaverojen ja maksujen korottamiseen sekä palveluiden ja investointien vähentämiseen. Kuntatalouden erot ovat jo ennestään suuria kuntien ja kuntaryhmien välillä ja esimerkiksi veroprosentti vaihtelee 16,5 prosentista 22 prosenttiin. Veroprosentti nousee ensi vuoden alussa 119 kunnassa.

Heikosta suhdannetilanteesta ja valtion talouden sopeutustoimista johtuen kuntatalous on siis kaiken kaikkiaan kiristymässä ja kuntien vuosikate monin paikoin heikkenemässä. Kun vuonna 2011 negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 34, ensi vuonna niitä arvioidaan olevan jo lähes 100. Valtiovarainministeriön laskentamallin mukaan vuosikatteen arvioidaan riittävän kattamaan poistot tänä ja ensi vuonna vain yli 20 000 asukkaan kuntakokoryhmissä.

Kuntatalouden tilanne on huolestuttava myös pidemmällä aikavälillä. Tämä käy ilmi mm. talousarvioesitykseen sisältyvästä ns. painelaskelmasta, jonka tarkoituksena on näyttää, mikä kuntatalouden liikkumavara ja sopeuttamistarve on arvioitu tulokehitys huomioon ottaen. Laskelma ei ole ennuste, mutta se kuvastaa tiettyjen oletusten pohjalta laadittua kuntatalouden kehitystä kokonaisuudessaan. Valituilla laskentaoletuksilla kuntatalous heikkenee eikä olisi vuonna 2016 enää tasapainossa millään mittarilla arvioituna.

Valiokunta korostaa, että kuntatalouden vakauden turvaaminen ja kuntien talouden kestävä tervehdyttäminen edellyttävät kunnilta tiukkaa menokuria ja toiminnan tehostamista. Tämä on haasteellista, mutta valiokunta pitää finanssipolitiikan kiristämistä välttämättömänä ja katsoo, että kuntien on kannettava osaltaan vastuuta julkisen talouden tasapainottamisesta. Työllisyyden ja talouskehityksen kannalta on kuitenkin samalla erittäin tärkeää, että kunnissa on taloudellista toimeliaisuutta ja investointeja, mitkä lisäävät verotuloja ja vähentävät mm. työttömyydestä ja syrjäytymisestä johtuvia menoja. Kuntien on myös varauduttava yhä enenevässä määrin rahoittamaan palvelunsa ja menonsa verotulorahoituksella.

Valiokunta korostaa *kunta- ja palvelurakenneuudistuksen* tehokasta etenemistä, jotta julkiset palvelut voidaan turvata tulevaisuudessa kaikkialla Suomessa. Nykyisellä kunta- ja palvelurakenteella kunnat eivät pysty huolehtimaan laadukkaista ja yhdenvertaisista palveluista alueellisesti kattavasti, vaan kuntakohtaiset erot tulevat kasvamaan mm. kuntien väestö- ja elinkeinorakenteen erilaisuuden vuoksi.

Kunta- ja palvelurakenneuudistuksen onnistuminen riippuu olennaisesti siitä, miten sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistaminen toteutetaan. Valiokunta pitää sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistuksen ripeää toteuttamista välttämättömänä ja korostaa sellaisten rakenteellisten uudistusten toteuttamista, jotka parantavat palvelujen laatua ja saatavuutta ja jotka luovat samalla edellytyksiä julkisen talouden kestävyysvajeen kaventamiselle. Valiokunta painottaa tuottavuuden parantamista ja toimintojen tehostamista, mikä edellyttää mm. palveluprosessien uudistamista, kustannustietoisuuden parantamista, palveluinnovaatioiden edistämistä sekä parhaimpien käytäntöjen levittämistä yli kunta- ja sektorirajojen.

Tuottavuuden parantaminen edellyttää erityisesti tietojärjestelmien kehittämistä. Tällä hetkellä kunnilla on käytössään runsaasti erilaisia järjestelmiä, jotka ovat osittain jo vanhentuneita ja jotka eivät ole yhteentoimivia. Etenkin sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmissä on yhteentoimivuusongelmia, mikä on hidastanut terveydenhuollon tuottavuuden kehittämistä.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 28

Tietohallinnon kehittämiseen liittyviä vastuita ja menettelyjä selkeyttää runsas vuosi sitten voimaan tullut ns. tietohallintolaki (634/2011), joka painottuu tietojärjestelmien yhteentoimivuuden sekä yhteisten palveluiden käytön lisäämiseen. Valiokunta korostaa, että laaja kokonaisuus huomioon ottaen kehityksen vauhdittaminen edellyttää, että myös kunnissa on oltava riittävästi osaamista ja resursseja tietojärjestelmien kehittämiseen.

Kunnilla on jo nyt suuria haasteita selviytyä kaikista tehtävistään. On siksi tärkeää, että kunnille ei aseteta uusia tehtäviä eikä laajenneta nykyisiä ilman, että valtio osallistuu hallitusohjelman mukaisesti niiden rahoitukseen yli puolella todellisista kustannuksista. Valiokunta pitää myönteisenä, että valtiovarainministeriö on käynnistänyt kuntien tehtäviä koskevan kartoitustyön, jonka pohjalta kevään 2013 aikana arvioidaan uudelleen valtion ja kuntien tehtäväjako suhteessa voimavaroihin.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 29

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

Hallitusohjelmassa todetaan, että Suomen menestyksen ja hyvinvoinnin kasvu on riippuvainen laajasta sivistyksestä, ammattitaidosta ja korkeasta osaamisesta. Koulutukseen ja tutkimukseen panostaminen on pitkäjänteistä kasvupolitiikkaa, ja myös koulutuksen, osaamisen ja tutkimuksen riittävästä rahoituksesta on pidettävä huolta. Valtiovarainvaliokunta totesi valtiontalouden kehyksistä vuosille 2013—2016 antamassaan mietinnössä (VaVM 12/2012 vp), että korkea sivistystaso ja laadukas koulutus ovat vahvan osaamisemme perusta. Kaiken asteisen koulutuksen turvaaminen koko maassa on keskeinen väline talouden kasvulle ja maan elinvoimaisuudelle. Valiokunta korostaa myös tässä yhteydessä, että säästöistä huolimatta Suomen tulevaisuuden kannalta on tärkeää turvata riittävän perustutkimuksen rahoitus ja huolehtia siitä, ettei talouden sopeuttamistoimilla heikennetä koulutuksen laatua.

Tämän vuoden merkittävin uudistus on nuorten yhteiskuntatakuu. Nuorten yhteiskuntatakuun toteutumisen kannalta on välttämätöntä, että peruskoulun päättäneillä on tosiasialliset mahdollisuudet päästä toisen asteen koulutukseen.

Valiokunta pitää tärkeänä, että myös jo aiemmin ilman koulutusta jääneet nuoret aikuiset saavat uuden mahdollisuuden. Heille on tarpeen räätälöidä uudenlaisia, joustavia koulutuksen vaihtoehtoja.

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Varhaiskasvatuksen ja päivähoitopalvelujen lainsäädännön valmistelu, hallinto ja ohjaus siirtyvät opetus- ja kulttuuriministeriön vuodesta 2013, millä on tarkoitus vahvistaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen jatkumoa. Valiokunta viittaa valtiontalouden kehysselontekoa koskevaan mietintöönsä (VaVM 12/2012 vp) ja pitää siirtoa perusteltuna. Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Valiokunnan lausumaehdotus 2

Eduskunta edellyttää, että varhaiskasvatustalainsäädännön jatkovalmistelussa hallitus selvittää kaikkien varhaiskasvatukseen liittyvien tehtävien siirtämisen opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle ja huolehtii siitä, että varhaiskasvatuksen perusteiden laatiminen määritellään selkeästi Opetushallituksen tehtäväksi. Lisäksi Opetushallitukselle on turvattava riittävät resurssit sille siirtyvien tehtävien hoitamiseen.

02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan oppimistulosten seuranta-arvioinnit ovat osoittaneet, että asianmukaisen oppimateriaalin puute heikentää ruotsinkielisten koulujen oppilaiden oppi-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 29

mistuloksia. Siksi on perusteltua ottaa käyttöön uusi menetelmä materiaalin tuottamisen tukemiseksi.

Menetelmä käynnistetään kohdentamalla momentin määrärahasta 50 000 euroa avustuksena ensisijaisesti lukion oppimateriaalin tuottamiseen. Vastaavasti oppimateriaalimyynnin liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentamiseen osoitetaan 50 000 euroa vähemmän.

Talousarvioesitystä täydentävässä hallituksen esityksessä (HE 166/2012 vp) momentille on opiskelijavalintapalveluiden turvaamiseksi tehty kertaluonteinen lisäys 760 000 euroa siirtymävaiheessa uuteen haku- ja valintapalveluun. Momentin loppusumma on 22 695 000 euroa. Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Valiokunnan lausumaehdotus 3

Eduskunta edellyttää, että hallitus osoittaa kehyspäättöksessään riittävät resurssit Opetushallituksen vastaaman oppijan verkkopalvelukokonaisuuden kehittämiseen ja ylläpitoon. Palvelu on olennainen osa nuorten koulutustakuun toteutumista.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE 166/2012 vp)

Määrärahaa saa käyttää myös:

(1. kohta kuten HE 95/2012 vp)

2) enintään 860 000 euroa ruotsinkielisen ja muun vähälevikkisen oppimateriaalimyynnin liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentamiseen

3) 50 000 euroa avustuksena jaettavaksi vähälevikkisen ruotsinkielisen oppimateriaalin tuottamiseen (uusi kohta)

(4. kohta kuten HE 95/2012 vp:n 3. kohta)

22. Eräät käyttöoikeuskorvaukset (siirtomääräraha 3 v)

Lainauskorvauksen määrärahat. Vuoden 2007 alusta tuli voimaan tekijänoikeuslain muutos, jolla säädettiin suojattujen teosten tekijöille oikeus korvaukseen teosten kappaleiden lainaamisesta yleisölle yleisistä kirjastoista. Korvauksen määrärahat ovat olleet riittämättömiä, ja järjestelmä kohtelee eri teoslajeja eri tavalla. Tutkimus- ja opetustoimintaa palvelevat kirjastot eivät ole lainauskorvausjärjestelmän piirissä, mutta soveltamisalan laajentaminen edellyttäisi tekijänoikeuslain 19 §:n 3 momentin muuttamista. Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Valiokunnan lausumaehdotus 4

Eduskunta edellyttää, että lainauskorvauksiin varattu määräraha korotetaan asteittain sellaiselle tasolle, että tekijät saavat kohtuullisen korvauksen teostensa lainaamisesta.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 29

Valiokunta lisää momentille 200 000 euroa suojattujen teosten tekijöille maksettaviin lainauskorvauksiin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 18 088 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

(1. kohta kuten HE 95/2012 vp)

2) enintään 3 825 000 euroa suojattujen teosten tekijöille maksettavan lainauskorvauksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

50. Eräät avustukset (kiinteä määräraha)

Valiokunta lisää momentille 100 000 euroa Svenska Finlands folkting -nimisen järjestön valtionavustuksiin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 685 000 euroa.

Käyttösuunnitelma (euroa)

1. Svenska Finlands folkting -nimisestä järjestöstä annetun lain (1331/2003) mukainen valtionavustus	675 000
2. Paasikivi-Seura	10 000
Yhteensä	685 000

51. Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan (kiinteä määräraha)

Monet historiallisesti ja toiminnallisesti arvokkaat rakennukset vaativat korjauksia, jotka voivat olla omistajalle taloudellisesti vaikeita. Tällaisia on mm. ilman verotusoikeutta toimivilla uskonnollisilla yhdyskunnilla. Kustannuksia suurelta osin vapaaehtoisvoimin toimiville yhdyskunnille aiheuttaa mm. kiinteistövero ja joissakin tapauksissa esteettömyys- ja turvallisuusvaatimukset.

Valiokunta lisää momentille 150 000 euroa rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille ja niiden paikallisyhteisöille myönnettäviin rakentamisavustuksiin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 3 252 000 euroa.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 29

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Avustus Ortodoksiselle kirkolle (L 985/2006, 119 §)	2 284 000
2.	Avustukset Suomen Merimieskirkolle, eräiden siirtoväen sankarihautojen hoitoon ja luovutetun alueen hautausmaiden kunnostamiseen	618 000
	— mistä merimieskirkkojen rakennusavustuksiin ja rakennuslainojen hoitoon (enintään)	152 000
3.	Avustus rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille	350 000
	— mistä avustuksina yhdyskuntien ja niiden paikallisyhteisöjen kirkkojen ja toimintatilojen rakennusavustuksiin	150 000
Yhteensä		3 252 000

Valtuus

(Kuten HE 95/2012 vp)

10. Yleissivistävä koulutus

34. Valtionosuus ja -avustus oppilaitosten perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määrärahaksi esitetään 58 milj. euroa, josta 48,5 milj. euroa käytetään jo myönnettyjen jälkirahoitteisten hankkeiden valtionavustuksiin. Perustamishankkeista aiheutuvat valtionavustukset saavat olla yhteensä enintään 12 milj. euroa. Valtionavustuksilla arvioidaan voitavan rakentaa tai peruskorjata tilat 1 200 oppilaalle.

Valiokunta viittaa sivistysvaliokunnan lausuntoon (SiVL 10/2012 vp), jonka mukaan koulujen perustamishankkeiden valtion rahoitus on edelleen riittämätöntä ja peruskorjaustarve on yhä moninkertainen. Koulurakennusten yhä paheneviin home- ja muihin terveysongelmiin tulisi puuttua pitkäjänteisen ja valtion rahoitusosuuden osalta turvatun kokonaisuohjelman puitteissa. Myös päteviä erikoisosaajia on maassamme liian vähän, mistä johtuen on tarpeen huolehtia tarvittavan erikoisosaamisen turvaamisesta. Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Valiokunnan lausumaehdotus 5

Eduskunta edellyttää, että hallitus turvaa koulurakennusten kasvavan korjausvelan ja homehaittojen poistamiseen tähtäävän kokonaisuohjelman puitteissa riittävän valtion rahoitusosuuden ja edistää alan koulutuksen kehittämistä ja pätevyysvaatimusten määrittelyä.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 29

51. Valtionavustus järjestöille (kiinteä määräraha)

Suomi-koulut. Suomi-koulujen valtionavustus on jäänyt jälkeen mm. opetusmateriaalien ja eri maiden opettajien palkkakustannusten nousun vuoksi. Valiokunta lisää momentille 150 000 euroa Suomi-koulujen avustuksiin.

Kesälukioseura. Kesälukioseuran ylläpitämä kesälukioverkosto kattaa koko Suomen. Kesälukio antaa nuorille hallitusohjelman mukaisesti mahdollisuuden rakentaa oma opinpolkunsu ja tarjoaa tilaisuuden suorittaa kesälukiossa lukion oppimäärän mukaisia opintoja. Toiminnan turvaamiseksi valiokunta lisää momentille 100 000 euroa.

Etäkoulu Kulkuri. Kansanvalistusseuran ylläpitämä Etäkoulu Kulkuri tarjoaa kotiperuskoulu-opetusta ulkomailla asuville perusopetusikäisille suomalaisille lapsille. Tämän tärkeän toiminnan turvaamiseksi valiokunta lisää momentille 25 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 403 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 95/2012 vp)

20. Ammatillinen koulutus

Ammatilliseen koulutukseen kohdennetaan 737 miljoonaa euroa, josta valtionosuudet ja -avustukset ovat 724 miljoonaa euroa. Nuorten yhteiskuntatakuu ja siihen liittyvä koulutustakuu tulevat voimaan täysimääräisenä vuonna 2013. Yhteiskuntatakuu tarjoaa alle 25-vuotiaille sekä alle 30-vuotiaille vastavalmistuneille koulutus-, harjoittelu-, työpaja- tai työpaikan kolmen kuukauden sisällä työttömäksi ilmoittautumisesta ja edellyttää, että pääsy koulutukseen joustavien koulutusväylien kautta turvataan. Koulutustakuun tavoitteena on taata jokaiselle peruskoulun päättäneelle jatkomahdollisuus lukiossa, ammatillisessa koulutuksessa, oppisopimuskoulutuksessa, työpajassa, kuntoutuksessa tai muulla tavoin. Opiskelijamääriä on 1.8.2012 lähtien lisätty 1 200 opiskelijalla ja 1.1.2013 lukien vielä 500 opiskelijalla. Koulutuspaikkoja on lisätty erityisesti metropolialueella ja eräissä kasvukeskuksissa. Koulutustakuun toteuttamiseen vuodelle 2013 on esitetty 13 miljoonaa euroa ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijamäärien lisäämiseen.

Hallitusohjelman mukaan ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijaksi ottamisen perusteita uudistetaan siten, että perusasteen päättäneet ja ilman toisen asteen tutkintoa ja koulutuspaikkaa olevat voidaan valita ensin toisen asteen opiskelijavalinnassa. Uudistetut perusteet on tarkoitus ottaa käyttöön syksyllä 2013 yhdessä uudistettavien toisen asteen sähköisten hakupalveluiden kanssa.

Läpäisyn tehostamisohjelmalla pyritään vähentämään erityisesti koulutuksen alkuvaiheen keskeyttämistä ja tavoittamaan ne opiskelijat, joiden keskeyttämisalttius on tavanomaista suurempi, opinnot ovat pitkittyneet tai pitkittymässä tai jotka ovat jättämässä tai jo ovat jättäneet tutkinnon suorittamisen kesken työelämään siirtymisen takia.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 29

Valiokunta pitää tärkeänä, että nuorten yhteiskuntatakuun toteuttamista seurataan ja viittaa edellä yleisperusteluissa ehdotettuun lausumaan.

30. Aikuiskoulutus

30. Valtionosuus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Lehtimäen opisto. Lehtimäen opisto on Suomen ainoa moni- ja vaikeavammaisille henkilöille tarkoitettu vapaan sivistystyön kansanopisto. Internaattimuotoinen opiskelu lisää opiskelijoiden mahdollisuuksia kiinnittyä yhteiskuntaan parantamalla omaa elämänhallintaa, itseluottamusta ja kansalaistaitoja, mikä vähentää syrjäytymistä ja eriarvoisuutta sekä parantaa elämänlaatua.

Valiokunta lisää momentille 200 000 euroa Lehtimäen opiston toimintaedellytysten turvaamiseksi. Näin voidaan vähentää muiden sektoreiden huomattavasti kalliimman palvelun järjestämistarvetta.

Opintokeskukset. Opintokeskukset edistävät mm. elinikäistä oppimista, hyvinvointia sekä aktiiviseen demokratiaan ja kansalaisyhteiskuntaan liittyvää toimintaa.

Valiokunta lisää momentille 200 000 euroa, joka jaetaan suhteessa tasapuolisesti avustusten saajille.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 164 818 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

(1. kohta kuten HE 95/2012 vp)

2) enintään 8 070 000 euroa vapaasta sivistystyöstä annetun lain 14 §:n mukaisiin opintoseteliavustuksiin, laatu- ja kehittämisavustuksiin, ylimääräisiin avustuksiin ja rakenteellisen kehittämisohjelman tukemiseen.

(Valtionosuuteen oikeuttavat yksiköt kuten HE 166/2012 vp)

(3. kappale kuten HE 95/2012 vp)

32. Valtionosuus ja -avustus oppisopimuskoulutukseen (arviomääräraha)

Valiokunta korostaa, että oppisopimuskoulutus tukee nuorten yhteiskuntatakuun toteuttamista ja tarjoaa nuorille joustavan ja käytännönläheisen tavan opiskella ammattiin ja samalla luoda kestävä kontaktin työelämään ja työnantajiin. Tämä edistää työpaikan saantia opiskelun jälkeen. Valiokunta yhtyy sivistysvaliokunnan lausuntoon ja pitää välttämättömänä oppisopimusjärjestelmän kehittämistä edelleen siten, että järjestelmä kannustaa nykyistä paremmin työnantajia

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 29

tarjoamaan oppisopimuspaikan. Valiokunta yhtyy sivistysvaliokunnan lausuntoon ja kiinnittää huomiota siihen, että ehdotetut oppisopimuskoulutuksen säästöt verrattuna nuorten aikuisten osaamisohjelman tuomaan resurssilisäykseen merkitsevät, että noin 600 nuorta aikuista voi jäädä oppisopimuskoulutuksen ulkopuolelle.

Valiokunta lisää momentille 2 000 000 euroa oppisopimuksen lisäkoulutukseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 116 494 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 95/2012 vp)

Oppisopimusopiskelijoiden enimmäismäärä ammatillisessa lisäkoulutuksessa on 22 105.

(3. kappaleen 2. lause kuten HE 95/2012 vp)

53. Valtionavustus järjestöille (kiinteä määräraha)

Valiokunta lisää momentille 150 000 euroa, josta osoitetaan

- 43 000 euroa eräiden naisjärjestöjen valtionavusta annetun lain (663/2007) mukaisiin valtionavustuksiin
- 20 000 euroa Marttaliitto ry:lle
- 7 000 euroa Finlands svenska Marthaförbund rf:lle
- 20 000 euroa Sofian kannatusyhdistys ry:lle
- 20 000 euroa Karjalan Liitto ry:lle
- 20 000 euroa Käsi- ja taideteollisuusliitto TAITO ry:n ja
- 20 000 euroa Maa- ja kotitalousnaiset ry:n avustuksiin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 7 416 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 95/2012 vp)

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

Valiokunta pitää korkeakoulutukseen ja tutkimukseen suunnattuja menosäästöjä ongelmallisina. Valiokunta korostaa, että pitkäjänteinen ja ennustettava perusrahoitus on yliopistojen tuloksellisen ja laadukkaan toiminnan edellytys.

Vaikka valtion rahoitus yliopistoille lisääntyy noin 20 milj. euroa, todellinen vähennys on noin 8 milj. euroa, kun arvonlisäverokompensaation tarkistus vähennetään. Yliopistoindeksin väliaikainen jäädyttäminen vuonna 2013 merkitsee sitä, että yliopistoilta jää saamatta lähes 43 milj. euroa.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 29

Yliopistojen rahoitustasoon vaikuttaa kehyksen ja yliopistojen rahoitusmallin lisäksi se, että kehyksen puitteissa hoidetaan muun muassa Taideyliopistoksi yhdistyvien Sibelius-Akatemian, Kuvataideakatemian ja Teatterikorkeakoulun toimintaedellytysten vahvistaminen, Musiikki-talosta aiheutuneet lisävuokrat ja lääketieteellisen koulutuksen laajentaminen.

Kun yliopistoindeksi kirjattiin lakiin yliopistolain uudistuksen yhteydessä, tavoitteena oli korvata vuotuisen kustannustason nousu ja siten turvata yliopistojen perustoimintojen rahoitus pitkäjänteisesti taloudellisesti haastavinakin aikoina. Yliopistoindeksin jäädyttäminen vaikeuttaa yliopistojen toimintaa ja niille asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

02. Arkistolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta pitää tärkeänä, että periaatepäätöksen mukaisesti ensi vuonna varaudutaan Arkistolaitoksen keskusarkiston siirtoon.

50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Lastentarhanopettajakoulutus. Eduskunta on jo aiemmin eri yhteyksissä tuonut esille huolensa lastentarhanopettajakoulutuksen riittävydestä. Yliopistollisen lastentarhanopettajan koulutuksen saaneista lastentarhanopettajista on pulaa lähes koko Suomessa ja heidän osuutensa päiväkotien henkilöstöstä on pienentynyt lähes 50 prosentista 30 prosenttiin.

Valiokunta lisää momentille 1 700 000 euroa yliopistollisen lastentarhanopettajakoulutuksen turvaamiseksi ja laajentamiseksi.

Sosiaalityöntekijöiden koulutus. Sosiaalityön maisterikoulutusta järjestetään kuudessa yliopistossa, ja koulutuspaikkoja on yhteensä 350. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan sosiaalityöntekijöistä on ollut suuri pula jo useita vuosia, mikä näkyy pahimmin lastensuojelussa ja aikuissosiaalityössä.

Valiokunta lisää momentille 1 400 000 euroa yliopistoille sosiaalityöntekijäkoulutuspaikkojen lisäämiseksi.

LUMA-keskus. Valiokunta katsoo, että matematiikan ja luonnontieteiden vetovoimaisuutta tulee lisätä peruskoulussa (Suomen Akatemian julkaisu Tieteen tila -raportti, 2012), sillä lukiot eivät tuota riittävästi ylioppilaita matemaattis-luonnontieteellisiin opintoihin.

Valtakunnallinen LUMA-keskus on Helsingin yliopiston matemaattis-luonnontieteellisen tiedekunnan koordinoima sateenvarjo-organisaatio koulujen, yliopistojen ja elinkeinoelämän yhteistyölle, jonka tavoitteena on luonnontieteiden, matematiikan, tietotekniikan ja teknologian oppimisen, opiskelun ja opetuksen edistäminen kaikilla tasoilla. LUMA-keskus aloitti kansallisen ja kansainvälisen toimintansa vuonna 2003 pääasiassa määräaikaikaisella rahoituksella, mutta yliopistojen nykyisessä taloustilanteessa riski toiminnan supistumiselle on suuri. Valiokunta toteaa, että toiminta tarvitsee pysyvät resurssit kansalliseen ja kansainväliseen toimintaansa sekä sen kehittämiseen.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Päälukka 29

Valiokunta lisää momentille 50 000 euroa LUMA-keskuksen toiminnan turvaamiseksi.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 862 922 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yliopistoille yliopistolain (558/2009) mukaisena rahoituksena

1) 1 606 012 000 euroa laskennallisin perustein määräytyvään perusrahoitukseen

(2.—4. kohta kuten HE 95/2012 vp)

80. Taide ja kulttuuri

Journalistinen kuva-arkisto. Museovirasto ja Suomen valokuvataiteen museo käynnistivät vuonna 2010 kansallisen journalistisen kuva-arkiston perustamishankkeen. Tavoitteena on turvata journalistisen kuva-aineiston säilyminen. Myös hallitusohjelmaan on kirjoitettu tavoitteeksi dokumenttikuva-arkiston kehittäminen. Hankevaihe kestää vuoden 2013 loppuun asti. Opetus- ja kulttuuriministeriö on tukenut toiminnan käynnistämistä yhteensä noin 300 000 eurolla vuodessa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että opetus- ja kulttuuriministeriö kiirehtii Journalistisen kuva-arkistohankkeen toteuttamista ja ryhtyy asian vaatimiin toimenpiteisiin.

Radiotaajuuksien huutokauppa. Eduskunta hyväksyi syksyllä 2012 lain radiotaajuuksien huutokaupoista (592/2012). Lain tavoite on mobiililaajakaistan laajentaminen mm. taajama-alueiden ulkopuolella ja langattomien yhteyksien rakentaminen. Uudistus aiheuttaa muutoksia ja rajoituksia radiomikrofonien taajuuksien käyttöön. Suurin osa luvanvaraisista mikrofoneista toimii 800 megahertsin taajuusalueella. Nykyiset radiomikrofonin käyttäjät joutuvat siirtymään muille taajuuksille, mikä aiheuttaa mm. taide- ja kulttuurilaitoksille kustannuksia kaluston vaihdosta. Huutokaupattavat toimitukset tulevat voimaan 1.1.2014 alkaen. Arvion mukaan siirtyminen uudelle taajuusalueelle aiheuttaa radiomikrofonikäyttäjille noin 5,4 milj. euron kertaluontoisen menoerän.

Valiokunta pitää tärkeänä, että ryhdytään selvittämään mahdollisimman pikaisesti, miten muutoksesta aiheutuvat kustannukset korvataan taajuuksien huutokaupalla saaduilla tuloilla kulttuuri- ja taidelaitoksille, jotka käyttävät radiomikrofoneja.

07. Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Keskus aloitti toimintansa vuoden 2012 alusta. Sen tärkeimpiä tehtäviä on mediakasvatuksen kansallinen koordinointi ja edistäminen. Keskukselle kuuluu myös kuvaohjelmarekisterin ja luokittelujärjestelmän kehittäminen ja ylläpito. Eduskunta piti uutta kuvaohjelmalakia (710/2011) hyväksyessään välttämättömänä, että keskukselle turvataan sen laajentuneiden velvoitteiden mukaisesti riittävät resurssit.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 29

Valiokunta lisää momentille 100 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 767 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 95/2012 vp)

(08.) Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Eduskunta hyväksyi marraskuussa lain Venäjän ja Itä-Euroopan Instituutin muuttamisesta säätiöksi. *Cultura-säätiö* aloittaa toimintansa vuoden 2013 alusta. Sen tehtävänä on mm. tuottaa valtakunnallisesti palveluja venäjänkieliselle väestölle sekä kieleen että kulttuuriin liittyvissä asioissa. Muun muassa venäjänkielinen kirjasto siirtyy Espoon kaupunginkirjaston alaisuuteen.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että säätiön toiminta käynnistetään uusissa toimitiloissa vuoden 2013 alusta, mutta toimitiloista aiheutuvia kuluja ei ole ollut mahdollista ottaa huomioon vuoden 2013 talousarvion valmistelussa. On mahdollista, että säätiö joutuu maksamaan vuokraa instituutin tyhjäksi jäävistä tiloista toukokuun loppuun 2013 saakka. Vuokran suuruus on noin 25 000 euroa kuukaudessa.

31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Valiokunta lisää momentille 380 000 euroa viitaten momentin 29.80.52 kohdalla lausuttuun.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 40 800 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 95/2012 vp)

50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Ystävyyssseurojen tukeminen. Ystävyyssseurojen kulttuuriyhteistyön tukemiseen esitetään yhteensä 1 400 000 euroa, joka on 30 prosenttia eli 709 000 euroa vähemmän kuin vuoden 2012 talousarviossa. Valiokunnalle annettujen lausuntojen mukaan näin suuri vähennys merkitsee monilta osin toiminnan alasajoa.

Valiokunta lisää momentille 600 000 euroa suhteessa tasapuolisesti ystävyyssseurojen tukemiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 8 570 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 95/2012 vp)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 29

52. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot taiteen edistämiseen (arviomääräraha)

Suomen Kansallisoopperan Säätiölle varataan veikkausvoittorahoista enintään 38 260 000 euroa. Työehtosopimusten vaikutuksesta oopperan todellinen rahoitustarve olisi 957 000 euroa enemmän. Vajeen kattamiseksi ooppera on ryhtynyt sopeutustoimiin. Mikäli Kansallisoopperan valtioavustusta leikataan edelleen vuonna 2014, sopeutustoimet ovat dramaattiset. Ooppera laskee, että kuukausipalkkaisesta henkilöstöstä täytyy irtisanoa 61 henkilöä lisää. Suomen Kansallisoopperan talouden erityispiirteenä ovat lisäeläkevakuutusmaksut, jotka nousevat vuosittain johtuen siitä, että tanssijoiden eläkeikä on 44 vuotta ja laulajien 55 vuotta.

Kansallisteatterin Osakeyhtiön käyttökustannuksiin varataan veikkausvoittovaroista enintään 11 506 000 euroa. Suomen Kansallisteatterin toimintamenot jäädytetään vuoden 2012 tasolle. Vuoden 2013 valtionavun tarpeeksi on arvioitu 11 966 000 euroa, joka on 4 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Kansallisteatteri sopeuttaa toimintaansa pitääkseen taloutensa tasapainossa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomen Kansallisoopperan ja Suomen Kansallisteatterin toimintaedellytykset turvataan.

Teattereiden ja orkestereiden valtionosuuksiin kohdistuvat vuosittaiset 5 miljoonan euron budjettileikkaukset jatkuvat vuonna 2013. Matalapalkka-alalla säästöt vaikuttavat välittömästi alan työllisyyteen. Alan freelancereiden työtilaisuudet ovat vähentyneet. Taloustilanteen heikentyminen vaikuttaa kaikkeen teatterin työllistävään toimintaan ja aiheuttaa esimerkiksi kotimaisten näytelmäkirjailijoiden ja säveltäjien tilausten vähentymistä. Vuoden 2013 talousarvioesityksessä on esitetty 155 000 euron leikkausta näyttämötaiteen edistämiseen kohdistettuihin veikkausvoittovaroista rahoitettaviin määrärahoihin.

Valiokunta pitää tärkeänä, että opetus- ja kulttuuriministeriö varmistaa myöntämiskriteereiden täyttämisen edellytykset säännöllisesti tuen saajien osalta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen teattereille ja orkestereille.

Lukukeskus. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että vaikka suomalaisnuorten lukutaidon tulokset olivat PISA 2009 -tutkimuksessa kansainvälisesti vertailtuna erinomaisia, lukutaito on kuitenkin heikentynyt viimeisen yhdeksän vuoden aikana. Heikkojen lukijoiden osuus hieman kasvoi ja erinomaisten lukijoiden osuus väheni. Tyttöjen ja poikien välinen ero lukutaidon osaamistuloksissa suureni entisestään. Erityisen huolestuttavaa valiokunnan mielestä on, että jokaisessa ikäluokassa on 5 000 nuorta, joiden lukutaito on heikko. Kyky lukea pitkiä tekstejä on selvästi heikentynyt. Valiokunta toteaa, että lukemisen edistämiseen tulisi harkita jopa omaa kohdistettua määrärahaa.

Valiokunta pitää tärkeänä Lukukeskuksen työtä lukutaidon edistämiseksi. Se julkaisee mm. lasten ja nuorten kirjallisuuslehtiä ja on Suomen ainoa kirjailijavierailujen välittäjä. Lukukeskus välittää vuosittain 700 kirjailijaesiintymistä, joista valtaosa on kouluissa ympäri Suomen. Lisäksi Lukukeskus järjestää lukukampanjoita ja toimii asiantuntijajärjestönä.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 29

Vapaa kenttä. Kulttuurin tuotantotavoissa on tapahtumassa muutoksia. Valiokunta pitää hyvänä, että perinteisten institutionaalisten rakenteiden rinnalle on parinkymmenen vuoden aikana kehittynyt pienten toimijoiden ja ryhmien vapaa kenttä, ja pitää tärkeänä niiden vahvistamista.

Valiokunta lisää momentille yhteensä 380 000 euroa, joista 30 000 euroa käytetään Lukukeskuk-
sen avustukseen, 200 000 euroa vapaan kentän vapaiden ryhmien toiminnan vahvistamiseen ja
150 000 euroa seurantaloiden korjausavustuksiin.

Valiokunta vähentää momentilta teattereiden ja orkestereiden valtionosuuksiin tarkoitettuja
määrärahoista 380 000 euroa; vastaava lisäys on tehty momentille 29.80.31.

Momentin loppusumma ei edellä todetun johdosta muutu.

90. Liikuntatoimi

Liikuntapolitiikan tavoitteena on varmistaa liikuntapalveluiden saatavuus ja edistää liikunnallista
elämäntapaa. Liikuntatoimen menoihin esitetään yhteensä 152,4 milj. euroa, josta Helsingin
Olympiastadionin perusparannuksen suunnitteluun on varattu 6,3 milj. euroa.

Valiokunta toteaa, että suomalainen liikuntakulttuuri on suurien haasteiden edessä. Suurin osa
väestöstä liikkuu terveytensä kannalta riittämättömästi, arkiliikunta on vähentynyt ja eri väestö-
ryhmien fyysinen kunto on heikentynyt. Liikkumattomuus on globaali kansanterveydellinen on-
gelma lihavuuden ja tupakoinnin lisäksi. Pelkästään diabeteksen osalta liikkumattomuus maksaa
vuosittain noin 700 miljoonaa euroa Suomessa.

Valiokunta korostaa, että keskeisten yhteiskunnallisten instituutioiden, kuten neuvola- ja päivä-
kotijärjestelmän, koulun, puolustusvoimien, työelämän, terveydenhuollon ja vanhustenhuollon,
tulee huomioida liikkumisen tärkeys omissa ratkaisuisaan. Valtion osoittamat voimavarat lii-
kunnalle kasvoivat 42 prosentilla edellisellä hallituskaudella, mutta muutosta ei saavuteta pelkäs-
tään liikuntahallinnon voimin.

Valiokunta painottaa liikunnan ja urheilun eettisiä periaatteita urheilun epäterveiden ilmiöiden,
kuten dopingin, väkivallan ja sopupelien, kitkemiseksi.

Valiokunta pitää tarpeellisena, että kasvaneilla määrärahoilla aikaansaatuja tuloksia ja koko val-
tiohallinnon toimenpiteiden vaikutuksia liikunnan edistämiseen tulee arvioida tarkasti.

Valiokunta painottaa liikuntamäärärahojen kohdentamista niihin kohteisiin, jotka vaikutuksil-
taan vähentävät väestön liikkumattomuutta eniten.

91. Nuorisotyö

Nuorisotyöhön on esitetty yhteensä 74,1 miljoonan euron määrärahaa, missä on lisäystä 4,1 mil-
joonaa euroa. Valiokunta pitää hyvänä, että nuorisotyön painopisteenä on edistää nuorten yhteis-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 29

kuntatakuun sekä lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman toteuttamista ja pitää tärkeänä mm. nuorten työpajatoimintaa ja etsivää nuorisotyötä, jota tehdään suurimmassa osassa Suomen kunnista.

Valiokunta korostaa nuorisotyön vaikuttavuutta erityisesti nuorten yhteiskuntatakuun toteutumisen näkökulmasta.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 30

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSHALLINNONALAN

10. Maaseudun kehittäminen

50. Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Maa- ja elintarviketalouden kilpailukyky Suomen olosuhteissa perustuu entistä enemmän kaikkien elintarvikeketjun toimijoiden vahvaan osaamiseen. Momentin määrärahoilla on osaltaan varmistettu, että alkutuotanto saa tarvitsemansa neuvonnan toiminnan kehittämiseen koko maassa.

Neuvonnan valtionapu on vähentynyt viime vuosina siten, että se on kuluvana vuonna enää 10 prosenttia ProAgria-keskusten maaseutuneuvonnan kokonaisrahoituksesta. Järjestöt ovat kehittäneet toimintaansa ja lisäävät edelleen tehokkuuttaan mm. aluekeskusjärjestelyillä ja sähköisten palveluiden kehittämisellä.

Valiokunta toteaa, että maatalousyrittäjät tarvitsevat valmiutta ja tukea yhteistyömahdollisuuksien hyödyntämiseen sekä hyvien käytäntöjen jakamiseen ja käyttöönottoon. Tilatasolla kannattavuuskehitystä voidaan parantaa erityisesti kustannusten hallinnan avulla. Näille neuvonnan peruspalveluille on edelleen suuri kysyntä.

Maataloudessa ja maaseudun yritystoiminnassa painottuvat vahvasti vihreä talous ja kestävä kehitys. Vihreän talouden konkreettiset toimet liittyvät energiatehokkuuteen ja energian tuotantoon sekä ravinteiden hyväksikäytön tehostamiseen. Myös luomutuotannon palveluiden kysyntä on selvästi lisääntynyt ja tuotanto on kasvussa. Luomutiloja on noin 4 300 eli 7 prosenttia maataloilaisista. Ekologinen tuotanto korostuu niin ikään EU:n tulevilla ohjelmakaudella vihertämiseen liittyvissä toimenpiteissä. Valiokunta pitää valitettavana, että neuvontajärjestöjen resurssit eivät kuitenkaan riitä tarvittavassa määrin vastaamaan vihreän talouden ja kasvavan luomutuotannon kysynnän tarpeisiin.

55. Valtionapu 4H-toimintaan (kiinteä määräraha)

4H-järjestö toteuttaa laajamittaista nuorten työelämävalmennusta ja yrittäjäyyskasvatusta. Se työllistää vuosittain tuhansia nuoria sekä maaseudulla että kaupungeissa. Toiminta on ensisijaisesti nuorten syrjäytymistä ennaltaehkäisevää, ja sitä toteuttavat 250 paikallisyhdistystä eri puolilla Suomea. Valtionavun osuus on 15 prosenttia järjestön vuosittaisesta budjetista, ja sen avulla saadaan aikaan runsaasti vapaaehtoistyötä, varainhankintaa, työllistämistä ja hanketoimintaa.

Järjestön eri ikäryhmille suuntaamat toimintamallit tarjoavat käytännön ratkaisuja myös nuorten yhteiskuntatakuun toteuttamiseen. Suomeen tarvitaan erilaisia matalan kynnyksen työllistymismahdollisuuksia, joiden kautta nuorilla on mahdollisuus kasvaa työn tekemiseen vähitellen. Työkokemukset ovat mitä parhaita ennaltaehkäisevää nuorisotyötä.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Päälukka 30

Valiokunta pitää erittäin tarpeellisena hyödyntää 4H-järjestön toimintaa nuorten syrjäytymisen ehkäisemisessä ja yhteiskuntatakuun toteuttamisessa. Järjestöllä on valmiit rakenteet ja tarvittava osaaminen sekä mahdollisuus huolehtia erityisesti muuten vaikeasti tavoitettavista haja-asutusalueen nuorista.

Valiokunta lisää momentille 100 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 4 420 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 95/2012 vp)

20. Maatalous

Talousarvioesityksen merkittävin muutos maatalouden osalta vuoteen 2012 verrattuna on, että kansallinen tuki alenee 33 miljoonaa euroa. Tästä 11 miljoonaa euroa on Etelä-Suomen 141-tuen alenemaa, johon Suomi on sitoutunut jo aiemmin. Lisäksi pohjoinen tuki alenee 22 miljoonaa euroa tehtyjen säästöjen seurauksena. Pohjoisen tuen leikkauksen tarkemmasta kohdentamisesta päätetään vuoden 2013 alussa.

Maatalouden tuotantokustannukset ylittävät Suomessa useilla kymmenillä prosenteilla markkinoilta saatavat tulot. Maataloustuen merkitys on siten maatalouden kannattavuuden näkökulmasta erittäin tärkeä. Esitetty tuen leikkaus merkitsee valiokunnan saaman selvityksen mukaan lähes 5 prosentin pienennystä maatalouden yrittäjätuloon, jos muita muutoksia ei tapahdu. Leikkaus tulee väistämättä kohdistumaan pääosin kotieläintalouteen, joten merkitys näillä tiloilla on edellä mainittua suurempi.

Maatalouden kannattavuustilanne on monilla tuotantosuunnilla heikko. Tilanne ei ole kohentumassa lähivuosina, ellei tapahdu selvää käännettä ja nousua maataloustuotteiden hinnoissa suhteessa panoshintoihin. Tämä ei ole kuitenkaan todennäköistä, koska etenkin energian ja siihen läheisesti liittyvien tuotantopanosten hinnat näyttävät jatkavan kohoamistaan. Myös hankalat korjuuolosuhteet ja viljan keskimääräistä suurempi kuivaustarve ovat kuluvan syksyn aikana lisänneet kustannusrasitetta entisestään.

Valiokunta toteaa, että tässä markkinatilanteessa tukeen kohdistuvat leikkaukset ovat tiloille erittäin hankalia. Hintojen epävarmuus korostaa kansallisten tukien ja investointituen merkitystä. Toisaalta esitetyn tulonmenetyksen korvaamiseksi riittäisi keskimäärin noin yhden prosentin tuottajahintojen korotus tai vastaava tuotantopanosten hintojen lasku. Saadun selvityksen mukaan kuitenkin viljan hinnan rajusta vaihtelusta on kokonaisuudessaan enemmän haittaa kuin hyötyä Suomelle, elleivät samalla maataloustuotteiden reaali hinnat nouse kautta linjan. Korkea viljan hinta nostaa erityisesti kotieläintilojen valkuaisrehukustannuksia.

Merkittävä kannattavuuteen vaikuttava asia pitkällä aikavälillä on hallitusohjelmassakin mainittu Maatilatalouden kehittämisrahaston (Makera) tilanteen selvittäminen. Vuonna 2013 rahaston

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 30

määrärahat todennäköisesti riittävät, koska investointitahti on hiipunut heikon markkinatilanteen vuoksi. Valiokunta painottaa kuitenkin, että rakennetukien jatkuvuus on ratkaistava, ennen kun määrärahojen puute estää niiden käyttöä. Rakennetuet ovat keskeisiä edellytyksiä pitkän aikavälin kilpailukyvyn ja kannattavuuden turvaamisessa.

Valiokunta korostaa, että myönteisen rakennekehityksen jatkamiseksi ja tulotason turvaamiseksi maatalouden tukiin tarvitaan vakautta ja pitkäjänteisyyttä. Näin varmistetaan myös elintarviketeollisuuden kotimaisen raaka-aineen saanti sekä lähi- ja luomuruoan tuotannon edellytykset. Valiokunta pitää välttämättömänä, että hallitus hallitusohjelman mukaisesti parantaa kannattavan maatalouden edellytyksiä sekä toimii kilpailukykyisen, kustannustehokkaan ja ympäristöystävällisen maatalouden ja erityisesti perheviljelmien tuotantoedellytysten turvaamiseksi. Erityisen tärkeää on seurata nuorten viljelijöiden ja aktiivitilojen kannattavuuden kehitystä ja ryhtyä tarvittaessa toimintaedellytykset turvaaviin toimenpiteisiin. Valiokunta pitää myös välttämättömänä huolehtia maataloustuotannon asemasta elintarvikkeiden hinnanmuodostuksessa. Hallitusohjelman mukaisesti tulee arvioida sekä kaupan että jalostuksen määräävää roolia elintarvikeketjussa.

Valtiontalouden niukkuutta pitää jakaa kaikkien hallinnonalojen kesken. Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että maatalousyrittäjien kustannukset nousevat myös muilla hallinnonaloilla tapahtuvien toimenpiteiden vaikutuksesta, kuten esimerkiksi maatalousyrittäjien eläkelain ja lomituspäätöslain muutoksen myötä. Valiokunta korostaa lisäksi, että taloudellisten paineiden ja epävarmuuden lisääntyessä on välttämätöntä huolehtia maatalousyrittäjien työhyvinvoinnista ja työssäjaksamisesta. Tähän vaikuttaa oleellisesti mm. lomituspäätöslain saataavuus. Myös hallinnon, kuten esimerkiksi ympäristölupien pitkittyneen käsittelyn, aiheuttamat lisäkustannukset tulisi minimoida.

Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Valiokunnan lausumaehdotus 6

Eduskunta edellyttää, että budjettivuonna 2013 maa- ja metsätalousministeriön hallinnon-alalla pääluokassa 30 mahdollisesti säästävät määrärahat käytetään kyseisenä vuonna lisätalousarviomenettelyllä pääluokan 30 menoihin.

42. Satovahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v)

Kuluva vuosi on ollut sateisin yli 50 vuoteen. Satovahinkoja on aiheutunut keskimääräistä enemmän koko maassa. Vahingot ovat johtuneet koko kasvukauden aikaisista hankalista olosuhteista. Osassa pelloista kevään kylvöjä ei voitu tehdä, ja myöhemmin kasvustoja tukehtui märkyyteen sekä jäi tulvan alle. Maa- ja metsätalousministeriö arvioi satovahinkoalaksi noin 73 000 hehtaaria.

Valiokunta toteaa, että momentin 3 vuoden siirtomääräraha näyttäisi tämän hetken arvion mukaan riittävän satovahinkojen korvaamiseen. Todelliset haetut korvaukset selviävät kuitenkin vasta kuluvan vuoden lopussa, joten momentin määrärahoja on lisättävä tarpeen niin vaatiessa. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että hakemukset käsitellään ripeästi.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 30

47. Elintarvikeketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määrärahasta esitetään käytettäväksi 1 580 000 euroa luomualan ja lähiruuan toteuttamisohjelmien valmisteluun ja toteuttamiseen.

Valiokunta painottaa, että molemmat ohjelmat ovat tarpeellisia, ja pitää tärkeänä, että ne toteutetaan erillisinä. Luomuohjelman sisällä toteutettavissa luomuhankkeissa pyritään ratkaisemaan erityisesti havaittuja pullonkauloja, kuten luomuosamisen vahvistamista sekä yrittäjien kannustamista verkostoitumiseen ja luomuvälikoiman kasvattamiseen. Myös rahoitettavissa lähiruoka-hankkeissa on hyviä painotuksia, kuten tarjonnan ja kysynnän kohtaamisen parantaminen sekä lyhyiden jakeluketjujen esiin tuominen ja hyödyntäminen.

Valiokunta pitää lähiruuan osalta erityisen tärkeänä jakelukanavien toimivuuden ja tehokkuuden edistämistä. Myös hankintaosaamisen vahvistaminen ammattikeittiöissä ja kuntien hankinnoissa on edelleen tarpeellista. Paikallistuotteiden käyttö tarvitsee päättäjien tahtotilan ja sitoutumisen oman alueen tuotannon hyödyntämiseen, elinkeinoelämän kehittämiseen ja terveyden edistämiseen. Valiokunta toteaa, että lähiruuan hankintaprosessin helpottamiseksi tulee selvittää mahdollisuus kansallisen kynnysarvon nostamiseen julkisissa hankinnoissa.

Valiokunta pitää myönteisenä, että hallitus on panostanut sekä luomu- että lähiruuan aseman parantamiseen sekä pyrkii monipuolistamaan ja lisäämään tuotantoa kysyntää vastaavaksi. Näin luomu- ja lähiruuan osuus on mahdollista kääntää vahvaan nousuun hallitusohjelman linjauksen mukaisesti.

40. Kala-, riista- ja porotalous

42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille esitetään 4 300 000 euron määrärahaa, joka vastaa kuluvalle vuodelle osoitettua määrärahaa.

Petojen aiheuttamista vahingoista suurin osa tapahtuu poronhoitoalueella. Vahinkojen määrä on kasvanut huomattavasti vuonna 2012, ja vahinkokertymän arvioidaan olevan jo yli 6 miljoonaa euroa. Monin paikoin porotalouden kannattavuus on heikentynyt merkittävästi. Korvaamatonta vahinkoa syntyy erityisesti silloin, kun vahingot kohdistuvat poroeläinten jalostuseläimiin ja vaatimiin.

Poronhoitoalueen eteläpuolella vahingot ovat pienempiä, mutta kasvavia. Ne kohdistuvat lähinnä karja- ja lammastiloille, mehiläistarhoihin ja metsästyskoiriin. Suurpetojen levittäytyminen yhä laajemmalle alueelle aiheuttaa myös pelkoa ja turvattomuuden tunnetta.

Valiokunta toteaa, että petoeläinten aiheuttamat vahingot tulee korvata täysimääräisesti. Vahinkokorvausjärjestelmää tulee myös joustavoittaa hallitusohjelman mukaisesti ja selvittää mahdollisuudet korvausten maksamiseen nykyistä nopeammin. Tämä ei kuitenkaan pelkästään riitä, vaan vahinkoja on valiokunnan mielestä välttämätöntä vähentää tehokkaalla ja toimivalla suur-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Päälukko 30

petokantoihin kohdistuvalla säätelyllä, etenkin alueilla, missä vahinkokertymät ovat suuria tai kasvussa ja missä suurpetojen määrä on runsas. Hallitusohjelman mukaisesti suurpetokantojen kestävä taso on varmistettava ottaen kuitenkin samalla huomioon ihmisten ja tuotantoeläinten turvallisuustarpeet.

51. Kalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Kotimaisen kaupallisesti pyydetyn kalan osuus kalan kokonaiskulutuksesta on noin 7 prosenttia. Vähittäiskaupassa on tarjolla yhä useammin tuotua tai kasvatettua kalaa. Avomerikalastuksessa troolareita hallinnoivien kalastusyritysten omistus on siirtynyt enenevässä määrin ulkomaiseen omistukseen (etenkin Viroon), ja vastaava kehitys on tapahtumassa myös kalanjalostusteollisuudessa.

Suomen ammattikalastajien määrän vähenemisen arvioidaan jatkuvan lähivuosina voimakkaana. Uusia yrittäjiä ei alalle juurikaan tule. Kalastajat kokevat ammattinsa harjoittamisen vaikeaksi. Rannikkokalastuksessa suurin ongelma on edelleen harmaahylje, jonka aiheuttamat saalisvahingot korvataan vain osittain. Myös merimetsot vähentävät kaupallisesti tärkeitä kalakantoja.

Valiokunta pitää tärkeänä, että hallitusohjelman mukaisesti turvataan ammattikalastuksen taloudelliset toimintaedellytykset ja edistetään kotimaisen kaupallisesti pyydetyn kalan kulutuksen kasvua. Myös hallin ja norpan kannanhoitosuunnitelmat tulee päivittää mahdollisimman pian.

Valiokunta palauttaa kuluvan vuoden talousarvion mukaisesti momentin päätösosaan maininnan Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry:n avustuksesta. Samalla valiokunta lisää momentille 100 000 euroa käytettäväksi kyseiseen avustukseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 5 987 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 95/2012 vp)

Määrärahasta käytetään 100 000 euroa avustuksena Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry:lle. (Uusi)

(4. ja 5. kappale kuten 3. ja 4. kappale HE 95/2012 vp)

62. Elinkeinokalatalouden markkinoinnin ja rakennepolitiikan edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille esitettyyn määrärahaan sisältyy lisäyksenä 500 000 euroa, joka on osoitettu poistokalastukseen hallitusohjelmaan perustuvana Itämeren suojelutoimenpiteenä.

Poistokalastus on todettu tehokkaaksi keinoksi poistaa vesistöistä fosforia ja typpeä. Esimerkiksi puolet Itämeren suojelukomission (HELCOM) toimintaohjelmassa Suomelle määritellyistä 150

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Päälukka 30

tonnin fosforikuormituksen vähentämistavoitteesta voidaan saavuttaa 10 000 tonnin särkeäsiiliä.

Valiokunta toteaa, että Itämeren lisäksi myös monien järvien suurin ongelma on rehevöityminen. Poistokalastuksella tilannetta on voitu monin paikoin parantaa. Keskeyttämättömän rahoituksen turvaaminen myös sisävesillä on välttämätöntä tehokkaan poistokalastuksen toteuttamiseksi. Kalastajille on taattava riittävä rahoitus siten, että he voivat suunnitella toimintaansa ja tehdä tarvittavat investoinnit.

Valiokunta lisää momentille 150 000 euroa poistokalastukseen Itämerellä ja sisävesistöissä.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 12 039 000 euroa.

(2.—5. kappale kuten HE 95/2012 vp)

50. Vesitalous

31. Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille esitetään 10 079 000 euron määrärahaa. Määräraha ei mahdollista uusien syöttövesijohto- ja siirtoviemärihankkeiden käynnistämistä.

Maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö ovat yhdessä valmistelemassa hallitusohjelman mukaisesti viemärintiöohjelmaa. Ohjelmassa esitetään kuntien vesihuollon kehittämissuunnitelmiin perustuvan tarveselvityksen pohjalta haja-asutusalueiden viemärintiä koskevia yleisiä periaatteita ja linjauksia sekä suunnitelma valtion tuen suuntaamisesta ja vaikuttavuudesta.

Valiokunta toteaa, että viemärintiöohjelma on erittäin ajankohtainen. Valtion tuen tarve on edelleen suuri varsinkin alueellisesti merkittävien yhdysvesijohto- ja siirtoviemärihankkeiden sekä yhdyskuntarakenteen kehittämisen ja ympäristönsuojelun kannalta tärkeiden haja-asutusalueiden viemärintiöhankeiden mahdollistamiseksi. Asukkaiden pitää valiokunnan mielestä saada myös mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tietä, millainen jätevesiratkaisu alueelle on suunnitteilla. Näin vältetään epätarkoituksenmukaisia ja lyhytaikaisiksi jääviä investointeja kiinteistökohtaiseen jätevesien käsittelyyn ennen hajajätevesiasetuksen mukaisen siirtymäajan päättymistä vuonna 2016.

Valiokunta pitää tarpeellisena, että ainakin tärkeimmät ja valtion tukea eniten tarvitsevat viemärintiöhankeet toteutetaan ja korostaa, että ilman valtion tukea laitokset, kunnat ja kiinteistönomistajat voivat päätyä lyhyellä tähtäimellä epätarkoituksenmukaiseen kerta-investointilta edullisimpaan vaihtoehtoon. Valtion tuella voidaan edistää terveyden, ympäristön sekä yhdyskuntien rakenteen ja toimivuuden kannalta kestävien ratkaisujen toteuttamista.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 30

Valiokunta korostaa myös, että sään ja vesiolojen ääri-ilmiöiden yleistyessä tarve tulvariskien hallintaan, vesistörakenteiden kunnossapitoon ja vesihuollon erityistilanteisiin varautumiseen kasvaa.

Valiokunta lisää momentille 2 000 000 euroa uusien vesihuolto- ja vesistöhankeiden aloittamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 12 079 000 euroa.

(2.—4. kappale kuten HE 95/2012 vp)

60. Metsätalous

44. Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (arviomääräraha)

Momentille esitetään 61 480 000 euron määrärahaa. Kuluva vuoden määrärahan loppumisen vuoksi maksatuksia arvioidaan siirtyvän 15 miljoonaa euroa vuodelle 2013. Uusien hankkeiden rahoitukseen on siten käytettävissä vajaan 47 miljoonaa euroa vuonna 2013.

Lisäksi pienpuun energiatukeen momentille 30.60.47 esitetään 18 miljoonan euron määrärahaa. Uusi tukimuoto vaatii komission hyväksynnän. Tässä vaiheessa valmistelua voidaan todeta, että pienpuun energiatuki tulee voimaan aikaisintaan vuoden 2014 alussa. Vuonna 2013 momentin varat käytetään siten Kemera-lain mukaiseen energiapuun korjuutukeen.

Energiapuulle osoitettavien tukien (momentit 30.60.44 ja 30.60.47) tavoitteena on lisätä metsähakkeen energiakäyttöä 13—14 miljoonaan kiintokuutiometriin nykyisestä noin 7,5 miljoonasta kiintokuutiometristä. Valiokunta pitää myönteisenä, että ensi vuodelle esitetty määräraha mahdollistaa kasvu-uralla säilymisen.

Valiokunta toteaa, että käsiteltävälle momentille esitetty määräraha on sitä vastoin tarpeisiin nähden niukka, eikä se mahdollista Kansallisessa metsäohjelmassa (KMO) asetettujen työmäärätavoitteiden saavuttamista. Kaikissa metsänhoidon ja perusparannuksen työlajeissa on metsien inventointitulosten perusteella merkittävää lisäystarvetta. On myös huomioitava, että jatkuva tukitason alimitoitus johtaa metsänhoidon heikompaan tasoon ja pienempään puuntuotantoon, mikä ei vastaa metsäpoliittisia tavoitteita.

Metsätalous on muihin toimialoihin verrattuna poikkeuksellisen pitkäjänteistä toimintaa. Suomen metsien nykyisen yli 100 miljoonan kiintokuutiometrin kasvun perusteet on luotu pitkälti 1960—1980-luvuilla tehdyllä työllä. Metsätalouden tukijärjestelmät yhdessä niukentuneiden resurssien kanssa eivät ole kuitenkaan kyenneet pitämään metsiemme tilaa sillä tasolla kuin olisi toivottavaa. Esimerkiksi nuorten taimikoiden metsänhoidollinen tila ei ole tyydyttävällä tasolla, ja lisäksi vahva hirvikanta ohjaa uudistamista liikaa kuuseen painottuvaksi, mikä tulee näkymään

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 30

aikanaan raaka-ainetarjonnan määrässä ja laadussa. Myös vireillä oleva metsälakiuudistus puoltaa metsätalouden tukijärjestelmän kokonaisuudistusta.

Kestävää metsätaloutta on perusteltua edelleen tukea, jotta varmistetaan tulevaisuuden puuntuotanto. Samalla hillitään ilmastonmuutosta ja parannetaan mahdollisuuksia uusiutuvan energian käytön lisäämiseen. Etenkin kasvava uusiutuvan metsäenergian käyttö lisää myös metsäsektorin yrittämisen mahdollisuuksia. Tämä edellyttää suotuisaa liiketoimintaympäristöä sekä pitkäjänteisyyttä ja vakautta metsätalouden ja energiapuun tukipolitiikkaan, energiaverolinjauksiin ja metsätalouden infrastruktuuriin (tiet ja puuterminaalit). Ennustettava politiikka rohkaisee alan toimijat investoimaan ja kehittämään yritystoimintaansa.

Hakkuumäärät ovat säilyneet viime vuosina noin 50—55 miljoonan kiintokuutiometrin tasolla. Määrää olisi mahdollista lisätä vuositasolla noin 10—15 miljoonaa kiintokuutiometriä. Keskeinen rooli metsänomistajien ja metsänhoito- ja hakkuupalveluita tarjoavien yritysten kohtaamisen edesauttamisessa on Metsäkeskuksella. Metsävaratietoja hyödyntävän Metsäkeskuksen sähköisen Metsään.fi-palvelun resurssit tulee siten turvata, jotta palvelu saadaan laajasti ja helposti käyttöön.

Valiokunta kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että Kemeran myöntämisvaltuuksia on vähennetty 25 miljoonaan euroon. Valtuudet koskevat ennakkosuunnittelua vaativia ja usein monivuotisia hankkeita. Tämä saattaa aiheuttaa töiden aloituksen lykkäämistä ja tarpeetonta kustannusten nousua sekä vaikeuttaa kyseisten työlajien järkevää toteuttamista omarahoitteisten toimien yhteydessä.

Valiokunta korottaa momentin valtuutta 10 000 000 eurolla siten, että suunnitelman edellyttämien työlajien koskevia tukipäätöksiä saa tehdä enintään 35 000 000 eurolla, ja pitää samalla tärkeänä, että valtuuksia myönnettäessä seurataan myös momentin rahoituksen riittävyyttä.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1.—3. kappale kuten HE 95/2012 vp)

Valtuus

Vuonna 2013 saa tehdä kestävän metsätalouden rahoituslaissa (544/2007) lueteltuja suunnitelman edellyttämiä työlajeja ja kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996) mukaisia suunnitelman edellyttämiä työlajeja koskevia tukipäätöksiä enintään 35 000 000 eurola.

45. Metsäluonnon hoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma (METSO-ohjelma) on ollut tasapainoinen kokonaisuus, jota on toteutettu siten, että maa- ja metsätalousministeriön talousmetsiin kohdistamien toimenpiteiden määrärahat ovat olleet noin 40 prosenttia ja ympäristöministeriön suojelualueilla toteuttamien toimien osuus noin 60 prosenttia. Suomen metsistä lähes 90 prosenttia on talousmetsiä, joten niiden käsittely on keskeisessä asemassa monimuotoisuuden turvaami-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Päälukka 30

sessä. Myös metsänomistajien asenneilmapiiri vapaaehtoista suojelua kohtaan on muuttunut aiempaa myönteisemmäksi.

Valiokunta toteaa, että ohjelman tasapainoinen toteuttaminen vaikeutuu entisestään maa- ja metsätalousministeriön määrärahan supistuessa. METSO-ohjelman toimenpiteitä voidaan toteuttaa noin 3 700 hehtaarin alueella. Ohjelman vähimmäistavoitteen (82 000 hehtaaria vuoteen 2020 mennessä) saavuttaminen edellyttäisi noin 5 000 hehtaarin vuotuisia toimenpiteitä. Kokonaistavoitteiden saavuttamisen kannalta on erittäin tärkeää, että myös maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla turvataan METSO-ohjelman toteutus.

Valiokunta lisää momentille 1 000 000 euroa METSO-ohjelman toteutukseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 7 527 000 euroa.

(2.—4. kappale kuten HE 95/2012 vp)

70. Kiinteistö- ja paikkatietoinfrastruktuuri

01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta on huolissaan Maanmittauslaitoksen määrärahan riittävydestä tulevana vuosina, kun määrärahakehyksen lisäksi myös tulorahoitus supistuu. Maastotietoaineiston maksuttomaan käyttöön siirtyminen on lisännyt oleellisesti tietojen käyttöä. Aineiston avaamisen kääntöpuolella on kuitenkin 1,5 miljoonan euron tulonmenetys sekä tietopalveluiden järjestämisestä edelleen aiheutuvat kustannukset. Samanaikaisesti julkisen hallinnon atk-menojen säästöistä 1,3 miljoonaa euroa kohdistuu viraston toimintamenoihin.

Maanmittauslaitos on kehittänyt ja jatkaa edelleen toimintansa kehittämistä sopeuttaen sitä pienenevään määrärahakehykseen. Henkilötyöpanosta korvataan tietojärjestelmien tehokkaalla hyödyntämisellä. Viraston henkilömäärää pystytään vähentämään eläköitymisen myötä. Kriittisen osaamisen säilymisestä on kuitenkin voitava huolehtia rekrytoimalla myös uusia henkilöitä.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 31

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Liikenneverkko

20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 2 v)

Momentin määrärahaksi esitetään yhteensä 935,2 milj. euroa, joka vastaa suunnilleen kuluvan vuoden tasoa. Tienpitoon on tarkoitettu 541 milj. euroa, radanpitoon 302 milj. euroa ja vesiväylien kunnossapitoon 92 milj. euroa.

Määrärahaa käytetään myös tie-, meri- ja rautatieliikenteen ohjausjärjestelmän uusimishankkeen aloittamiseen, johon osoitetaan 5 milj. euron rahoitus. Hankkeella parannetaan liikenteen turvallisuutta, sujuvuutta ja toimintavarmuutta, se toteutetaan vuosina 2013—2018, ja sen kokonaiskustannukset ovat 90 milj. euroa.

Kustannustason nousu vähentää kuitenkin ensi vuoden ostovoimasta noin 5 prosenttia eli noin 50 milj. euroa, minkä lisäksi perusväylänpidon rahoitus on laskenut ostoarvoltaan jo useita vuosia, samalla kun liikennemäärät ovat kasvaneet. Rahoituksen niukkuudesta johtuen ensisijaisesti varmistetaan keskeisen väyläverkon kunto ja toimivuus sekä koko väyläverkon päivittäinen liikennöitävyys ja hoitotaso. Alemman väyläverkon kunto sen sijaan joustaa rahoituksen mukaan.

Valiokunta pitää hyvänä, että vuodesta 2016 lukien väyläinvestointien rahoituksesta siirretään vuosittain 100 milj. euroa perusväylänpidon pieniin investointiohjelmiin ja ylläpitoon. Jo sitä ennen on kuitenkin pyrittävä lisäämään etenkin perustienpidon resursseja, sillä tieverkon kunnolla on keskeinen merkitys mm. elinkeinoelämän kuljetuksille ja joukkoliikenteelle. Etenkin ns. alueellisilla investoinneilla voidaan vastata nopeasti yhdyskuntien ja elinkeinoelämän muutostarpeisiin, mutta rahoituksen niukkuudesta johtuen tällaisiin hankkeisiin ei ole ollut viime vuosina juuri mahdollisuuksia.

Selonteon mukaan jo vuosina 2013—2015 pyritään kuitenkin osoittamaan lisärahoitusta pieniin investointiohjelmiin, jotka painottuvat mm. liikenneturvallisuuteen, elinkeinoelämän toimintaedellytysten tehostamiseen sekä joukkoliikenteen toimivuuden parantamiseen.

Valiokunta painottaa erityisesti liikenneturvallisuuden parantamista, kuten ratkaisuja, jotka siirtävät raskaan liikenteen reitit pois taajamista. Myös kevyen liikenteen väylät edistävät liikenneturvallisuutta, minkä lisäksi ne ovat tärkeitä liikuntapaikkoja ja antavat hyvän mahdollisuuden arkiliikunnan lisäämiseen.

Valiokunta toteaa, että panostukset perusväylänpitoon ovat yksi tehokkaimmista elvytyskeinoista; ne ovat nopeasti käynnistettävissä, niillä on hyvä työllisyysvaikutus, ja oikein kohdentamalla niillä voidaan kohentaa elinkeinoelämän ja alueellista kilpailukykyä.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 31

Valiokunta on huolissaan siitä, miten *raskaan liikenteen enimmäispainojen ja -mittojen* mahdollinen korotus vaikuttaa tienpidon kustannuksiin. Hallituksen liikenne- ja viestintäpoliittinen ministerityöryhmä on 7.11.2012 esittänyt, että raskaan liikenteen kaluston enimmäispainoja ja -mittoja korotetaan mm. Suomen kilpailukyvyn parantamiseksi ja logistiikkakustannusten alentamiseksi. Jatkossa suurin sallittu ajoneuvoyhdistelmän kokonaispaino saisi olla 60 tonnin sijasta 76 tonnia ja kuorman korkeus 20 cm nykyistä enemmän.

Valiokunta pitää tärkeänä, että päätöksenteossa otetaan huomioon muutoksen kokonaisvaikutukset, kuten mm. liikenneturvallisuusnäkökohdat sekä tiestön ja siltojen kunnan asettamat rajoitukset. Esim. metsäteollisuuden kuljetukset käyttävät usein alempiasteista tieverkkoa, joka on monin osin huonokuntoinen. Mikäli painorajat nousevat, tulee perusväylänpidon kasvava kunnossapitotarve ottaa talousarviossa täysimääräisesti huomioon.

Valiokunta pitää tärkeänä, että myös *vesiväylien* kunnossapitoon ja turvalaitteiden kuntoon kiinnitetään huomiota erityisesti elinkeinoelämälle tärkeiden kuljetusten varmistamiseksi. Mm. matkailun ja bioenergian saatavuuden edistäminen edellyttävät myös sisävesireittien kehittämistä.

Valiokunta lisää momentille teollisuuden toimintaedellytyksiä ja liikenneturvallisuutta parantaviin kiireellisimpiin pieniin hankkeisiin 9 000 000 euroa, josta osoitetaan 5 000 000 euroa Vt 23:lla ja 2 000 000 euroa Vt 2:lla tehtäviin kunnostustöihin.

Valtatie 23 (Varkaus—Karvio) on mutkainen ja kapea, mutta se toimii pääväylänä Pohjois-Karjalan alueen elinkeinoelämän raaka-aine- ja tavarakuljetuksille sekä Varkauden seudun puunjalostustehtaille. Valtatie 2 on puolestaan päätieyhteys pääkaupunkiseudulta Satakuntaan sekä osiin Hämettä, Pirkanmaata ja Pohjanmaata. Tiellä on keskeinen merkitys elinkeinoelämälle sekä Helsingin, Porin ja Rauman satamiin kulkevalle liikenteelle. Tietä on jo korjattu, mutta sen liikenneturvallisuutta on teollisuuden kuljetukset huomioon ottaen edelleen parannettava.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 944 235 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 95/2012 vp)

50. Valtionavustus yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille ehdotetaan 8 milj. euron määrärahaa. Se on 5 milj. euroa kuluva vuotta vähemmän, koska eduskunnan tälle vuodelle tekemä 5 milj. euron tasokorotus ei sisälly menokehykseen eikä siten budjettiesitykseen. Kehyspäätöksen mukaan vuonna 2014 valtionavustus laskee edelleen 5 milj. euroon.

Valtionavustusta käytetään tasa-arvoisen liikkumisen turvaamiseen, perustuotannon tarvitsemiensa teiden parantamiseen sekä lauttojen käytön ja kunnossapidon tukemiseen. Avustukseen oikeutettuja teitä on noin 55 000 km ja niitä hoitaa noin 16 000 tiekuntaa.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Päälukka 31

Valiokunta katsoo, että yksityistiet ovat tärkeitä niin maatalouden, metsätalouden kuin myös matkailun ja paikallisten yritysten näkökulmasta. Yksityisteiden varsilla on paljon puunjalostusteollisuuden ja energiatuotannon tarvitsemia raaka-aineita, joiden kuljetusvarmuus ei saa vaarantua. Saadun selvityksen mukaan yksityisteiden kunto on monin paikoin jo tällä hetkellä riittämätön raskaiden kuljetusten tarpeisiin. Runsassateinen kesä ja poikkeukselliset tulvat ovat edelleen heikentäneet teiden kuntoa ja lisänneet avustuksen tarvetta.

Valiokunta lisää momentille 1 000 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 9 000 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 95/2012 vp)

70. Jäänmurtajan hankinta (siirtomääräraha 3 v)

Valiokunta on tyytyväinen siihen, että talousarvioon sisältyy 125 milj. euron sopimusvaltuus uuden jäänmurtajan hankintaan. Uusi jäänmurtaja parantaa osaltaan vientiteollisuuden ja logistiikan kilpailukykyä, mikä oli eräs liikennepoliittisen selonteon keskeisistä linjauksista. On myös perusteltua, että tässä vaiheessa hankitaan nimenomaan perinteinen jäänmurtaja, joka selviytyy Perämeren jäänmurrosta vaikeissakin jääolosuhteissa.

Valiokunta korostaa, että hankinta on tärkeä toteuttaa siten, että se tukee suomalaista työllisyyttä ja synnyttää uusia innovaatioita, jotka edistävät Suomen edelläkävijäasemaa jäänmurto-osaamisessa. Jäänmurtajat tulevat ensi vuosikymmenellä muutoinkin elinkaarensa päähän, ja investointitarpeet uhkaavat patoutua peräkkäisille vuosille. Valiokunnan mielestä on siksi perusteltua laatia pitkäjänteinen suunnitelma jäänmurtokaluston uusimiseksi.

77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Kehysrahoituksen riittävyys. Viime viikkoina on käyty paljon keskustelua liikennehankkeiden rahoituksen riittävyydestä kuluvalle kehyskaudella. Ottamatta yksityiskohtaisemmin kantaa laskelmien sisältöön valiokunta korostaa, että liikennejärjestelmää ja -hankkeita on kehitettävä hallitusohjelman ja liikennepoliittisen selonteon linjausten mukaisesti siten, että ne kytetään osaksi elinkeinoelämän, talouden, työllisyyden ja alueiden kehittämistä.

Mitä tulee hankkeiden uudelleen arviointiin, valiokunta viittaa liikennepoliittiseen selontekoon, jonka linjausten mukaan lähivuosien yhteysvälihankkeiden kehittämiskäytännöt arvioidaan uudelleen kustannustehokkaamman, käyttäjälähtöisen ratkaisun löytämiseksi ja toimenpiteiden mitoittamiseksi.

Valtiovarainvaliokunta pitää hankkeiden uudelleenarviointia hallitusohjelman linjausten mukaisesti perusteltuna, jotta voidaan aiempaa paremmin ottaa huomioon mm. hankkeiden taloudelliset sekä työllisyys- ja aluepoliittiset vaikutukset. Valiokunta painottaa, että hankkeiden uudelleenarviointi tulee tehdä käyttäjälähtöisesti ja hyvässä yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 31

Mahdolliset muutokset eivät saa heikentää elinkeinoelämän ja teollisuuden toimintaedellytyksiä, eikä uudelleenarviointi saa myöskään viivästyttää hankkeiden käynnistymistä.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että liikennepoliittiseen selontekoon sisältyvä liikenneverkon kehittämisohjelma 2012—2015 toimeenpannaan muutoinkin suunnitelmien mukaisesti. Ensi kevään kehyspäätöksen yhteydessä on arvioitava rahoituksen riittävyys ja huolehdittava siitä, että kehyspäätökseen sisältyy riittävät määrärahat hankkeiden toteuttamiseen. Taloudellisen kehityksen vauhdittamiseksi on tarvittaessa arvioitava myös kehykseen sisältyvän jakamattoman varauksen käyttämistä liikenneinvestointeihin ja liikenneverkon parantamiseen.

Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Valiokunnan lausumaehdotus 7

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa kevään 2013 kehyspäätöksen jälkeen valtiovarainvaliokunnalle selvityksen liikennepoliittiseen selontekoon (VNS 2/2012 vp) sisältyvän liikenneverkon kehittämisohjelman toteuttamisesta ja rahoituksen turvaamisesta.

Liikenneverkon merkitys Suomen kilpailukyvyllä. Valiokunta viittaa liikennepoliittisesta selonteosta antamaansa lausuntoon (VaVL 13/2012 vp) ja korostaa, että liikennepoliitikalla tulee osaltaan huolehtia siitä, että elinkeinoelämällä on edellytykset globaalisti kilpailukykyiseen toimintaan. Syrjäisen sijainnin, pitkien välimatkojen ja ilmaston vuoksi Suomen on pidettävä erityisen vahvasti huolta siitä, että liikenneinfrastruktuuri ja liikennepalvelut edistävät elinkeinoelämää ja yritysten kansainvälistä toimintaa.

Valiokunta korostaa, että kuljetusten ja muun logistiikan korkeita kustannuksia tulisi saada alennettua siten, että Suomen syrjäinen sijainti voitaisiin ottaa aiempaa paremmin huomioon kuljetuskustannuksissa. Esim. matalarikkiseen polttoaineeseen siirtymisen on arvioitu nostavan Suomen ulkomaankaupan kustannuksia merkittävästi. Valiokunta viittaa jäljempänä momentin 31.30.46 kohdalla lausumaansa ja korostaa tässäkin yhteydessä toimia, jotka kompensoivat rikkidirektiivin negatiiviset vaikutukset Suomen elinkeinoelämälle ja sen kilpailukyvyllä.

On niin ikään hyödynnettävä Venäjän talouskasvun tuomat lisämahdollisuudet ja huolehdittava rajaliikenteen sujuvuudesta sekä transitoliikenteen toimivuudesta. Myös pohjoisten alueiden sekä kaivannaisteollisuuden kehitys edellyttävät panostuksia liikenneverkkoihin ja -yhteyksiin. Lisäksi valiokunta painottaa Suomen edunvalvonnan vahvistamista EU:n ja muiden kansainvälisten järjestöjen päätöksenteossa, jotta Suomen logistinen kilpailuasema voidaan turvata muihin maihin nähden.

Valiokunta pitää hallitusohjelman mukaisesti tärkeänä vaalikauden alussa kesken olleiden hankkeiden loppuun saattamista. Myös Savonlinnan keskustan 3. vaiheen toteuttamisesta on huolehdittava.

Valiokunta korostaa, että teollisuuden ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantamiseksi tulee myös olla valmiutta arvioida vuosille 2016—2022 kaavailtujen hankkeiden aikaistamista. Esimerkiksi Hanko—Hyvinkää-radana sähköistäminen edistää teollisuuden kuljetusten toimi-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 31

vuotta ja parantaa rautatiekuljetusten kilpailukykyä, minkä lisäksi sillä olisi taloutta elvyttävää ja työllisyyttä parantavaa vaikutusta. Sähkövetoiseen liikenteeseen siirtyminen vähentää myös hiilioksidipäästöjä.

Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Valiokunnan lausumaehdotus 8

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää mahdollisuudet Hanko—Hyvinkää-radan sähköistystä koskevan hankkeen käynnistämiseen.

Budjettikäytäntöjen kehittäminen. Hallitusohjelman mukaisesti liikenneinvestointien erilaisia budjetointi- ja rahoitusmalleja on selvitetty valtiovarainministeriön asettamassa työryhmässä, joka ehdotti mm. valtuusmenettelystä luopumista ja siirtymistä 5-vuotiseen siirtomäärärahamenettelyyn sekä TEN-tukien ja ulkopuolisten rahoitusosuuksien käsittelemistä kehysten rakennekorjauksina.

Ehdotetut muutokset on osin otettu käyttöön ensi vuoden talousarviossa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan myös valtuusmenettelyn muutosta koskeva lainmuutos on vireillä ja asiaa koskeva lakiesitys on tarkoitus antaa eduskunnalle ensi vuoden alussa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että liikennehankkeiden budjetointia kehitetään edelleen siten, että se edistää ja tukee hankkeiden tarkoituksenmukaista ja taloudellisesti optimaalista toteuttamista.

78. Eräät väylähankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Ohjausjärjestelmien uusimista koskevan hankkeen (mom. 31.10.20) ohella ensi vuonna käynnistetään yksi uusi kehittämishanke, joka on E18 Kehä III:n 2. vaihe ja jota koskeva sopimusvaltuus on 150 milj. euroa. Valtion rahoitusosuus on 110 milj. euroa ja Vantaan kaupungin rahoitusosuus 40 milj. euroa. Lisäksi osa hankkeesta (lentoaseman eritasoliittymä) on tarkoitus toteuttaa jälkirahoitteisena siten, että Vantaan kaupunki rahoittaa väliaikaisesti 50 milj. euroa ja valtio maksaa tämän osuuden Vantaan kaupungille vuosina 2016 ja 2017.

Valiokunta pitää hankkeen käynnistämistä erittäin tärkeänä, sillä Kehä III on Helsinki-Vantaan lentoaseman maaliikenteen tärkein runkoväylä ja Vuosaaren sataman tavaraliikennevirtojen välittäjä. Tien liikennemäärät ovat suuret (30 000—60 000 autoa päivässä). Hankkeen hyötykustannussuhde on 2,5.

30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut

46. Alusinvestointien ympäristötuki (siirtomääräraha 3 v)

Vuoden 2015 alussa voimaan tuleva rikkidirektiivi lisää merkittävästi merikuljetusten kustannuksia. Rikkipäästöjen rajoituksiin varaudutaan talousarviossa siten, että momentille esitetään 30 milj. euron valtuutta alusinvestointien ympäristötukiin. Valtuus on tarkoitettu nykyisin käytössä

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 31

oleviin aluksiin tehtävien rikkipesureiden hankinnan tai muiden pakokaasupäästöjen puhdistuskustannusten tukemiseen. Valtuudesta arvioidaan aiheutuvan ensi vuonna 10 milj. euron menot ja 20 milj. euron menot vuonna 2014.

Valiokunta pitää ehdotusta kannatettavana, mutta katsoo, että näin voidaan vain pieneltä osin kompensoida kuljetuskustannusten nousua. Siksi on selvitettävä monipuolisesti myös muut mahdolliset keinot, joilla teollisuuden kilpailukykyä voidaan parantaa ja kuljetuskustannusten nousua vähentää. Rikkidirektiivi kohtelee EU:n jäsenmaita hyvin epätasapuolisesti ja aiheuttaa pohjoisten merialueiden kuljetuksille suuria lisäkuluja. Myös tulevassa meriliikennestrategiassa on tärkeää selvittää, miten elinkeinoelämän kilpailukyky varmistetaan ja miten merikuljetusten kustannuksia voitaisiin alentaa.

63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Liikennepoliittisen selonteon mukaisesti joukkoliikenteen rahoituksen rakennetta on selkeytetty ja tuotu esille joukkoliikenteen ostojen ja tukien erilaiset tavoitteet erilaisilla alueilla. Joukkoliikenteen valtion rahoitus on myös uusittu vastaamaan palvelutasomäärittelyjä ja uusia liikennekokonaisuuksia.

Valiokunta pitää jaottelua selkeänä ja informatiivisena. Sen mukaisesti joukkoliikenteen *peruspalvelutasoa* tuetaan yhteensä 65 milj. eurolla, joka osoitetaan junien kaukoliikenteen palveluiden ostoihin sekä alueellisen ja paikallisen liikenteen ostoihin. *Kilpailukykyistä joukkoliikennettä* (suurten ja keskisuurten kaupunkiseutujen joukkoliikenne ja Helsingin seudun lähiliikenne) tuetaan noin 30 milj. eurolla; tavoitteena on joukkoliikenteen palvelun parantaminen sekä kulkutapaosuuden ja matkamäärien kasvattaminen. *Joukkoliikenteen erityispalvelutasoon* eli tiettyjen seutujen elinkeinoelämän edellytyksiä tukevien palvelujen ostoihin käytetään 1,25 milj. euroa. Näitä ostoja ovat Savonlinnan ja Varkauden lentoliikenteen ja Merenkurkun liikenteen ostot.

Momentin määräraha säilyy euromääräisesti kuluvan vuoden tasolla, noin 99 milj. eurossa, mutta kustannusten nousun myötä sen ostoarvo laskee.

Liikennepoliittisen selonteon mukaan rahoitusta kohdennetaan mm. kaupunkiseutujen joukkoliikenteen käytön lisäämiseen, mutta etenkin suurten kaupunkien tuki on edelleen varsin vähäinen liikenteen volyymiin nähden; vain 1—3 prosenttia julkisen rahoituksen kokonaismäärästä, kun se on pienissä kaupungeissa 44—48 prosenttia. Tuen ehdot (sitoutuminen joukkoliikenteen kehittämiseen sekä osallistuminen kehittämiskustannuksiin) ovat valiokunnan mielestä tärkeitä; ne edistävät määrärahojen vaikuttavuutta ja joukkoliikenteen pitkäjänteistä kehittämistä.

Valiokunta painottaa joukkoliikenteen käytön edistämistä erityisesti suurten ja keskisuurten kaupunkiseutujen alueilla, joissa on merkittävin potentiaali joukkoliikenteen käytön lisäämiseen etenkin työmatkaliikenteessä.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että pienillä kaupunkiseuduilla ja haja-asutusalueilla huolehditaan joukkoliikenteen riittävästä peruspalvelutasosta ja hyödynnetään kustannustehokkaita ja käyttäjälähtöisiä ratkaisuja, kuten esim. kutsujoukkoliikennettä.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 31

Valiokunta korostaa, että joukkoliikenteen käytön lisäämiseksi on varmistettava palvelukokonaisuuden asiakaslähtöisyys sekä lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuus niin kaupungeissa kuin myös maaseudulla. On myös välttämätöntä, että kuljetusten yhteensovittamisen avulla löydetään lisäresursseja maaseudun kuljetuspalveluiden parantamiseen.

Lentoliikenne. Talousarviossa on varattu 1 milj. euroa *Savonlinnan ja Varkauden* säännöllisen lentoliikenteen tukeen, millä turvataan erityisesti elinkeinoelämän tarvitsemat kansainväliset lentoyhteydet. Myös paikalliset ja alueelliset tahot osallistuvat em. lentoyhteyksien rahoittamiseen.

Valiokunta pitää tärkeänä, että lentoyhteyden jatkuvuus turvataan ja että kolmivuotisen sopimuksen päättymisen vuoden 2013 lopulla ei johda lentoyhteyksien keskeytymiseen.

Enontekiö on syrjäisen sijaintinsa vuoksi riippuvainen lentoyhteyden toimivuudesta, sillä maantieverkosto ja toisen lähimmän lentopaikan (Kittilä) antamat yhteysmahdollisuudet eivät palvele riittävästi paikallisia asioimistarpeita ja matkailun kehittämistä. Valiokunnan mielestä reittiliikennettä tulisi kehittää, millä olisi suuri merkitys koko seutukunnan kehitykselle ja saavutettavuudelle niin alueen asukkaiden kuin myös matkailun edistämisen näkökulmasta.

Valiokunta lisää momentille yhteensä 1 000 000 euroa, josta osoitetaan

- 500 000 euroa joukkoliikenteen kehittämishankkeisiin
- 430 000 euroa Savonlinnan ja Varkauden säännöllisen lentoliikenteen tukemiseen sekä
- 70 000 euroa Enontekiön lentoliikenteen tukemiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 100 243 000 euroa.

(2.—5. kappale kuten HE 95/2012 vp)

64. Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Valiokunta pitää tärkeänä, että saaristoliikenteen palvelutaso turvataan ja että pitkäkestoisilla palvelusopimuksilla luodaan edellytykset investoinneille. Myös hankintamenettelyjen tulee olla sellaisia, että ne osaltaan parantavat kustannustehokkuutta ja pitkäjänteisyyttä ja varmistavat myös asianmukaisen ja saaristo-olosuhteisiin sopivan kaluston.

40. Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestinnän tukeminen

50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Ensi vuoden määräraha on 9,5 milj. euroa, mutta laajakaistahankkeiden tukiin on vuosina 2010—2015 käytettävissä yhteensä noin 130 milj. euroa, josta valtion osuus on 66 milj. euroa, EU:n Manner-Suomen maaseutuohjelman noin 25 milj. euroa ja kuntien noin 40 milj. euroa. Hankkeen hitaan liikkeellelähdön vuoksi määrärahat ovat kuitenkin suurelta osin vielä käyttämättä.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 31

Keväällä 2012 laaditun väliarvion pohjalta on kuitenkin toteutettu muutoksia, jotka helpottavat tuettujen laajakaistahankkeiden rahoitusta verkkojen rakennusaikana. Tämän uskotaan lisäävän teleyritysten kiinnostusta hankkeisiin. Eräs keskeinen uudistus on se, että tuesta voidaan jatkossa maksaa ennakkona puolet heti tukipäätöksen jälkeen, mikä helpottaa etenkin pienten toimijoiden verkkoinvestointien rahoitusta. Myös tukimäärärahan maakuntakiintiöistä luovutaan siten, että varoja voidaan kohdentaa todellisen tarpeen mukaan.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan hanke on nyt päässyt hyvään vauhtiin. Myös kunnat ovat aktivoituneet ja niiden aloitteesta uusia osuuskuntia ja verkkoyhtiöitä on viime aikoina perustettu alueille, joille isot valtakunnalliset operaattorit eivät ole tehneet hanke-ehdotuksia.

Valiokunta pitää tärkeänä, että hankkeen etenemistä seurataan ja että resurssien riittävyttä, samoin kuin muita mahdollisia muutostarpeita arvioidaan seuraavan väliarvioinnin yhteydessä. Hankkeen eteneminen on keskeistä niin aluekehityksen kuin myös tietoyhteiskuntakehityksen kannalta; toimivat ja nopeat yhteydet ovat erityisen tärkeitä maaseudulla, jossa etäisyydet ovat pitkiä ja palvelut kaukana.

50. Tutkimus

01. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta viittaa kuluvan vuoden talousarviota koskevaan mietintöönsä ja korostaa edelleen tutkaverkon laajentamisen tarpeellisuutta.

Vaikka kaikki Ilmatieteen laitoksen kahdeksan säätutkaa uusitaan vuoden 2014 loppuun mennessä, tutkaverkko ei ole sen jälkeenkään valtakunnallisesti kattava. Erityisesti kaikkein vaarallisimpien sääilmiöiden varoittamiseen tarvitaan tutkaverkoston laajentamista, jotta voidaan varmistaa ajantasaiset ja kattavat sääennusteet ja -varoitukset.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 32

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Talousarvioesitykseen sisältyy 2 milj. euron kertaluonteinen lisäys ELY-keskusten toiminnan turvaamista varten. Tämän lisäksi hallitus on budjettia täydentävässä esityksessään ehdottanut momentille 61 000 euron lisäystä Talvivaaran kaivosongelmista aiheutuviin lisätehtäviin.

Valiokunta pitää tärkeänä, että Talvivaaran kaivoksen ympäristöongelmien selvittämiseen ohjataan riittävät resurssit. Valiokunta pitää muutoinkin välttämättömänä, että ELY-keskusten resursien riittävyys arvioidaan ja että ne mitoitetaan niin, että keskuksat pystyvät hoitamaan asianmukaisesti niille osoitetut tehtävät sekä reagoimaan myös mahdollisiin kriisitilanteisiin ilman perustehtävien vaarantumista.

20. Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka

Työllisyystilanne ja talouden kehitys ovat heikentyneet voimakkaasti, viennin arvo on laskenut ja suhdannekuva ainakin lyhyellä aikavälillä on synkentynyt. Monet perinteiset teollisuudenalat, kuten metsä- ja metalliteollisuus sekä elektroniikkateollisuus ovat joutuneet suuriin vaikeuksiin ja teollisuuden kilpailukyky on muutoinkin heikentynyt. Poikkeuksellista on myös se, että korkeasti koulutettujen irtisanomiset ovat lisääntyneet. Tilanne heijastaa globaalin talouden vaikeuksia ja talouden hiipumista myös Suomen perinteisillä vientimarkkinoilla.

Hallitus on talousarvioesityksessään jo lisännyt panostuksia elinkeino- ja innovaatiopolitiikan määrärahoihin, joiden kokonaismäärä on 1 801 milj. euroa. Tämä on 526 milj. euroa enemmän kuin kuluvana vuonna, mikä johtuu suurelta osin Suomen Vientiluotto Oy:n lainojen kasvusta. Kasvavan yritystoiminnan vauhdittamiseksi myös Finnvera Oyj:n riskinottoa lisätään. Ensi vuoden alusta toteutetaan myös ns. kasvupaketti, johon sisältyy yritystoimintaa edistäviä verokannusteita yhteensä noin 300 milj. euron edestä.

Valiokunta pitää näitä toimia hyvinä, mutta toteaa, että Suomi on tällä hetkellä poikkeuksellisen vaikeassa murrosvaiheessa, jossa on pystyttävä tekemään mm. kilpailukykyä parantavia toimia, jotka vahvistavat myös julkista taloutta pidemmällä aikavälillä. Valiokunta pitää välttämättömänä, että toimien riittävyys seurataan ja että ensi kevään kehyspäätöksen yhteydessä arvioidaan laaja-alaisesti lisäpanostusten tarvetta. Selkeänä päämääränä on oltava talouden saaminen vahvalle ja kestäväälle kasvu-uralle. Tämä edellyttää mm. kilpailukyvyn, osaamispohjan sekä pitkäjänteisten t&k-panostusten turvaamista.

On myös lisättävä työn tarjontaa ja työpaikkoja sekä edistettävä työvoiman saatavuutta. Työmarkkinoiden toimivuuden edistäminen edellyttää myös monia muita toimia, kuten mm. kohtuu-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 32

hintaisia vuokra-asuntoja pääkaupunkiseudulla, joukkoliikenteen parantamista työmatkaliikenteessä, koulutuspaikkojen suuntaamista aloille, joilla on työvoimapulaa sekä oppisopimuskoulutuksen kehittämistä.

Kasvuyrittäjyyden ja yritysten kansainvälistymisen edistäminen. Suomi on pieni kansantalous ja erikoistunut kapeisiin tuotantoalueisiin, mistä johtuen kasvua saadaan ensisijaisesti kansainvälisiltä markkinoilta. Viennin ja yritysten kansainvälistymisen edistäminen ovatkin keskeisiä keinoja talouskasvun ja hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Kasvuyrittäjyys on Suomessa edelleen vähäistä eikä uusia, nopeaan kansainväliseen kasvuun tähtääviä yrityksiä synny riittävästi. Tämän on arvioitu johtuvan mm. yrittäjien puutteellisesta osaamisesta ja kasvu- ja riskinottohalusta sekä heikosti kehittyneistä riskirahoitusmarkkinoista.

On myönteistä, että Suomeen on kuitenkin syntynyt esim. Nokia-taustaiseen osaamiseen perustuvaa yrittäjyyttä, kuten esim. ohjelmistoyhtiöitä, jotka ovat luoneet menestyvää liiketoimintaa. Myös mm. korkean teknologian cleantech-liiketoiminta on kasvanut vahvasti ja menestyy hyvin kansainvälisillä markkinoilla.

Valiokunta painottaa, että kasvuyrittäjyyden vahvistamiseksi on edelleen tehtävä lisäpanostuksia mm. yrityspalveluiden toimivuuteen ja kansainvälistymiseen liittyvään osaamiseen. Myös uusia työvälineitä ja toimintatapoja tarvitaan; tällaisia voisivat olla esim. kansainvälistymistä tukevan mentor-verkoston tuki ja koulutuksen kehittäminen siten, että se tukee kokonaisvaltaisesti yrittäjyyttä. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että uutta luoviin kokeiluihin suhtaudutaan kannustavasti ja että henkistä riskinottoa sekä epäonnistumisten sallimista vahvistetaan.

Valiokunta viittaa kuluvan vuoden talousarviota koskevaan mietintöönsä (VaVM 26/2011 vp), jossa se on tuonut voimakkaasti esille ne mahdollisuudet, joita *Venäjän* läheisyys antaa suomalaisille yrityksille. Valiokunta painottaa edelleen toimia, joilla edistetään suomalaisyritysten kansainvälistymistä mm. Luoteis-Venäjälle ja Pietarin alueelle. Valiokunta kiirehtii myös Venäjä-se-lonteon laatimista.

Venäjän ohella *Kiinan* markkinat ovat Suomelle suuri mahdollisuus. Kiina on nousemassa mm. erääksi innovaatiotoiminnan kärkimaaksi, mikä antaa hyvän tilaisuuden viennin edistämiseen. Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomi panostaa Kiina-yhteistyöhön sekä kaupallisten suhteiden edistämiseen.

Valiokunta katsoo, että *Team Finland* -toimintamallia tulee hyödyntää tiiviisti. Valiokunnan mielestä julkisen kansainvälistymisrahoituksen ehtona voisi olla yhteistyövelvoite kohdemarkkinan Team Finlandin kanssa, sillä kansainvälisille markkinoille pyrkimiseen liittyy suuria riskejä, joista voi aiheutua huomattavia menetyksiä niin yrittäjälle kuin tukien ja avustusten myöntäjille. Team Finland -yhteistyö vähentää epäonnistumisriskiä ja tehostaa käytettävissä olevien resursien käyttöä.

Valiokunta korostaa, että viennin vauhdittamiseksi myös Suomessa tarvitaan laajaa organisaatioiden välistä Team Finland -toimintaa, jonka kautta kansainvälisten markkinoiden ja talouksien

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Päälukka 32

toimintaympäristöön liittyvät signaalit voidaan levittää ja edelleen hyödyntää suomalaisissa yrityksissä.

Valiokunta pitää tärkeänä, että myös *perinteisen teollisuuden aloja* kehitetään mm. innovaatioiden, tuotekehittelyn ja uusien liiketoimintamallien kautta.

Esim. *puutuoteteollisuuteen* liittyy edelleen paljon käyttämätöntä potentiaalia. Myös metsien ja niistä saatavien raaka-aineiden jalostus antaa merkittäviä mahdollisuuksia tutkimustoiminnalle ja innovaatioille, jotka hyödyttävät mm. metsä- sekä lääketieteellisuutta. Valiokunta pitää tärkeänä, että kotimaisen puun ja muun biomassan tutkimusta edistetään ja että rahoitusvälineet kehitetään sellaisiksi, että ne antavat mahdollisuudet pitkäkestoiseen (8—10 vuoden) tutkimustyöhön ja sen myötä innovaatioiden kaupallistamiseen.

Valiokunta painottaa, että *kaivannaisteollisuus* ja mineraalien hyödyntäminen ovat koko kansantalouden kannalta tärkeä tulevaisuudenala, jonka kehittäminen ei saa heikentyä Talvivaaran kaivoksen aiheuttamien ympäristöongelmien vuoksi. Kaivannaisteollisuuteen liittyvät ympäristökysymykset tulee hoitaa vastuullisesti ja ympäristön kannalta kestävällä tavalla.

Telakkateollisuus on ollut Suomelle jo vuosikymmeniä merkittävä toimiala, johon liittyy huippuosaamista ja jolla on merkittävä työllisyysvaikutus. Telakoiden tilauskanta on viime aikoina parantunut, mutta kapasiteetti ei ole kokonaan käytössä.

Valiokunta toteaa, että arktisten alueiden investoinnit ovat suuri mahdollisuus suomalaiselle elinkeinoelämälle ja osaamiselle, sillä Suomi on maailman johtava asiantuntijamaa arktisen laivanrakennuksen sekä merenkulun aloilla. Valiokunta korostaa, että meriteollisuuden viennin edistäminen edellyttää myös poliittisten päätöksentekijöiden aktiivista otetta ja läsnäoloa niin Venäjällä kuin myös pohjoismaiden välisessä arktisessa yhteistyössä Norjassa. Koska Helsingin telakka on puoliksi venäläisomistuksessa, on myös tärkeää, että Venäjän kanssa tiivistetään laivanrakentamiseen liittyvää yhteistyötä ja että se otetaan huomioon myös Suomen Venäjä-strategiassa.

Edellä esitetystä johtuen valiokunta on kohdentanut lisäresursseja erityisesti yritysten kansainvälistymiseen, kilpailukyvyn vahvistamiseen sekä Suomeen suuntautuvan matkailun edistämiseen.

07. Matkailun edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin määräraha on noin 10 miljoonaa euroa, josta on tarkoitus käyttää matkailumaakuvan markkinointiin 54 prosenttia ja matkailumaakuvaa tukevaan tuotemarkkinointiin 38 prosenttia.

Suomeen suuntautuva matkailu on kehittynyt hyvin viime vuosina ja matkailu vaikuttaa Suomessa jo merkittävästi kansantalouteen ja työllisyyteen. Alalla työskentelee noin 130 500 henkilöä joko koko- tai osa-aikaisesti ja sen osuus verokertymästä on 4 mrd. euroa.

Valiokunta korostaa, että teollisuustuotannon suhteellisen osuuden supistuessa Suomen on panostettava uusiin talouskasvuun ja hyvinvointia tuoviin aloihin. Matkailun kasvupotentiaali on tällöin erittäin suuri. Matkailu pysyy työvoimavaltaisena eikä sitä voi siirtää muihin maihin eikä

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 32

muille paikkakunnille. Matkailu parantaa myös paikallisten asukkaiden palveluja ja auttaa ylläpitämään perusinfrastruktuuria, jonka pohjalle voidaan kehittää muuta elinkeinotoimintaa.

Valiokunta lisää momentille 1 000 000 euroa Venäjältä suuntautuvan matkailun edistämiseen ja sitä koskevan kaksivuotisen hankkeen toteuttamiseen. Lisäresurssien avulla Matkailun edistämiskeskus pystyy vahvistamaan huomattavasti markkinointitoimenpiteitä Moskovassa ja Venäjän kasvukeskuksissa sekä lisäämään matkailijavirtaa näiltä kohdealueilta.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 11 097 000 euroa.

41. Yleisavustus eräille yhteisöille ja järjestöille elinkeinopolitiikan edistämiseksi (siirtomääräraha 3 v)

Talousapu. Talousapu-puhelinneuvontapalvelun tavoitteena on vaikeuksissa olevien pk-yritysten taloudellisen tilanteen tervehdyttäminen ja erityisesti turhien konkurssien välttäminen. Toiminta on valtakunnallista ja se pyrkii tarjoamaan matalan yhteydenottokynnyksen neuvontaa. Taloudellisen tilanteen heikkeneminen on lisännyt palvelun kysyntää.

Valiokunta lisää momentille 100 000 euroa yrittäjien puhelinneuvontapalvelun turvaamiseen.

Invest in Finland. Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomeen saadaan aiempaa enemmän ulkomaisia investointeja, mikä osaltaan vahvistaisi kehityksen ja kasvun pohjaa. Ulkomaisten investointien kanta oli viime vuonna hieman yli 60 miljardia euroa eli 32 prosenttia bruttokansantuotteesta, kun EU:n keskiarvo oli 42 prosenttia.

Valiokunta korostaa, että ulkomaisten investointien kasvaminen edellyttää merkittävää panostusta investointien edistämiseen. Tarvitaan mm. yritysmyönteistä maakuvaa sekä toimintaympäristöä, joka kannustaa yritystoimintaan.

Valiokunta lisää momentille 200 000 euroa Invest in Finlandille mm. Itä-Suomea ja cleantech-toimintaa koskevien liiketoimintamahdollisuuksien parantamiseen.

Viexpo toimii Pohjanmaan ELY-keskuksen itsenäisenä kansainvälistymisyksikkönä ja se tarjoaa pienille ja keskisuurille yrityksille palveluja, jotka helpottavat kansainvälistymistä ja madaltavat kynnystä kansainvälisen toiminnan aloittamiseen. Sen perustehtävä on auttaa yrityksiä vientiin ja kansainvälistymiseen liittyvissä kysymyksissä neuvonnan ja palveluiden avulla.

Valiokunta lisää momentille 100 000 euroa Viexpon toimintaan.

Pohjoismainen ympäristömerkki. Pohjoismainen ympäristömerkki (eli Joutsenmerkki) on Pohjoismaiden ministerineuvoston aloitteesta perustettu virallinen ympäristömerkki joka kertoo tuotteen tai palvelun noudattavan sille suunniteltuja ympäristökriteereitä. Ympäristömerkin rahoitus koostuu luvanhaltijoilta saatavista maksuista sekä valtionavusta.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 32

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Suomessa valtionapu ja lupatulot ovat selvästi Norjaa, Tanskaa ja Ruotsia pienemmät, vain noin 11 prosenttia pohjoismaisista kokonaistuloista.

Valiokunta lisää momentille 50 000 euroa ympäristömerkkiä koskevaan yritysneuvontaan.

Momentin määrärahalisäykset ovat yhteensä 450 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 36 122 000 euroa.

(2.—4. kappale kuten HE 95/2012 vp)

43. Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin (arviomääräraha)

Valiokunta viittaa edellä luvun perusteluissa lausuttuun ja korottaa momentin myöntövaltuutta 650 000 eurolla Kiinaan suuntautuvan viennin ja kansainvälistymisen edistämiseksi. Kuten edellä on todettu, Suomessa on paljon osaamista, jolla on merkittävää vientipotentiaalia Kiinan markkinoilla.

Valtuuden korotuksesta johtuen momentin määrärahaan tehdään 400 000 euron korotus.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 21 985 000 euroa.

(2.—5. kappale kuten HE 95/2012 vp)

Valtuus

Uusia avustuksia saa vuonna 2013 myöntää 15 664 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 166/2012 vp)

44. Valtionavustus yksittäisten yritysten hankevalmisteluun Venäjällä (siirtomääräraha 3 v)

Valiokunta lisäsi kuluvan vuoden talousarvioon 1 milj. euron määrärahan pk-yritysten etabloitumishankkeisiin Venäjälle. Saadun selvityksen mukaan määrärahalle on ollut kysyntää ja sillä on voitu edistää yksittäisten yritysten Venäjälle suuntautuvaa hankevalmistelua.

Momentti ei sisälly ensi vuoden talousarvioesitykseen, mutta valiokunta palauttaa momentin ja osoittaa sille 700 000 euroa pk-yritysten Venäjälle tapahtuviin etabloitumishankkeisiin.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 32

Lisätään uusi momentti seuraavasti:

44. Valtionavustus yksittäisten yritysten hankevalmisteluun Venäjällä (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtionavustuksena yksittäisten yritysten Venäjällä toteuttamaan hankevalmisteluun. Valtionavustuksen osuus voi olla enintään 50 prosenttia valtionavustukseen hyväksyttävistä kustannuksista. Avustusta myönnetään pääsääntöisesti pienille ja keskisuurille yrityksille. Avustus on Euroopan unionin määrittelemää de minimis -tukea.

2) hallinnointimenoihin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

30. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikan painoituksena on kasvun vauhdittaminen luomalla edellytyksiä uudelle yritystoiminnalle ja investoinneille sekä vastaamalla yritysten työvoima- ja osaamistarpeisiin.

Valiokunta pitää tärkeänä, että uusien yritysten syntymistä edistetään mm. starttirahalla ja antamalla alkaville yrityksille kokonaisvaltaista tukea niiden elinkaaren alkuvaiheessa. Tällöin on myös tärkeää, että valtio ja kunnat ovat elinkeinoelämän rinnalla mukana tukemassa Suomen Uusyrityskeskukset ry:n toimintaa. Suomen Uusyrityskeskukset ry on keskeinen aloittavien yrittäjien neuvontaverkosto, joka neuvoo ja palvelee uusia yrittäjiä, laatii lausuntoja ja mm. starttirahaselvityksiä TE-toimistoille. Uusyrityskeskusten toiminta on tehokasta, sillä niiden neuvonnan avulla perustetaan vuosittain yli 8 000 uutta yritystä, joista on viiden vuoden jälkeen toiminnassa vielä noin 80 prosenttia.

44. Alueellinen kuljetustuki (siirtomääräraha 3 v)

Alueellisen kuljetustuen on määrä päättyä vuoden 2013 lopussa osana hallitusohjelman mukaisia elinkeinotukien leikkauksia.

Valiokunta pitää tärkeänä, että kuljetustuen jatkuvuutta arvioidaan vielä uudelleen ja että huomioon otetaan mm. kansainvälisille markkinoille menevien kuljetusten logistiset kustannukset. Mikäli Ruotsi jatkaa tukijärjestelmäänsä myös vuoden 2013 jälkeen, tuen päättymisen olisi erityisen haitallista niille Pohjois-Suomen yrityksille, jotka kilpailevat samoilla markkinoilla Pohjois-Ruotsin vastaavien yritysten kanssa.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 32

51. Julkiset työvoimapalvelut (siirtomääräraha 2 v)

Momentin määrärahaksi esitetään noin 546 milj. euroa, jossa on lisäystä kuluvan vuoden talous-arvioon verrattuna runsaat 60 miljoonaa euroa. Tämä lisäys osoitetaan mm. nuorten yhteiskuntatakuuseen ja pitkäaikaistyöttömien kuntakokeiluun. Merkittävää on myös vuoden 2013 alusta lukien toteutettava työvoima- ja yrityspalvelujen uudistaminen, jonka tavoitteena on tukea osaavan työvoiman saatavuutta, työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja yrittäjyyttä.

Työllisyysmäärärahojen mitoitus vastaa 8,1 prosentin työttömyysaste-ennustetta, mikä on hie-man kuluva vuotta enemmän (7,8 prosenttia). Työttömyysaste oli lokakuussa 6,9 prosenttia, mutta sen arvioidaan nousevan talven aikana, sillä syksyn aikana on ollut esillä useita suuria henkilö- stön vähentämissuunnitelmia, joista suurin osa ajoittuneen ensi vuodelle. Myös pitkäaikais-työttömyyden pelätään nousevan.

Valiokunta korostaa, että määrärahojen riittävyyttä on seurattava ja tarvittaessa on oltava valmiutta määrärahojen uudelleen arviointiin. Työllisyyden heikentyessä on myös huolehdittava siitä, että TE-keskuksissa on riittävästi henkilöstöä hoitamassa lisääntyneitä tehtäviä.

Nuorten yhteiskuntatakuu. Ensi vuonna käynnistyvä nuorten yhteiskuntatakuu on tärkein prioriteetti määrärahan käytössä. Yhteiskuntatakuun toteuttamiseen on varattu yhteensä 60 milj. euroa, josta työ- ja elinkeinoministeriön pääluokassa on 28 milj. euroa. Määrärahoja ei korvamerkitä, vaan takuun toteutumista ohjataan tulostavoitteilla, joita seurataan kuukausittain.

Valiokunta painottaa palvelun mahdollisimman nopeaa käynnistymistä sekä myös eri toimijoiden saumatonta yhteistyötä. Takuun toteuttamiseen on sitouduttava paikallisella tasolla laajalaisesti ja mukaan on saatava TE-toimistojen lisäksi myös mm. kunnat, järjestöt, työnantajien edustajat ja oppilaitokset sekä nuoret itse.

On myös huolehdittava TE-toimistojen riittävästä henkilöresursseista etenkin silloin, jos niiden työmäärä kasvaa tuntuvasti työttömyyden kasvun seurauksena.

Pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen. Julkisten työvoimapalveluiden toinen merkittävä painopiste on pitkäaikaistyöttömyyden torjunta, joka otetaan aiempaa painokkaammin huomioon alueellisessa määrärahanjaossa. Pitkäaikaistyöttömien aktivoimisessa toteutetaan 2012—2015 kuntakokeilu, jossa viimeistään 12 kuukauden työttömyyden jälkeen työllistämisen päävastuu siirtyy kokeiluun mukaan tulevalle kunnalle tai kunnille yhteisvastuullisesti. Kokeiluun osoitetaan 20 milj. euroa vuonna 2013. Samassa yhteydessä 62 kunnassa toteutetaan työllistämishonuskokeilu, jossa pitkäaikaistyötön saa työllistymisen jälkeen pitää yhden kuukauden ajan työmarkkinatuen. Tätä kautta kannustimet työn vastaanottamiseen kohenevat.

Valiokunta korostaa toiminnan vaikuttavuuden seurantaakin sekä sitä, että eri toimijat (mm. kunnat, ELY-keskukset, TE-toimistot, Kela) sitoutuvat kokeiluun ja että niiden välinen yhteistyö on tiivistä ja toimintaa johdonmukaisesti tukevaa.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 32

Työttömien yhdistykset. Työttömien yhdistykset työllistävät usein kaikkein vaikeimmin työllistytviä, jotka eivät työllisty tavallisille työmarkkinoille. Työttömien yhdistysten rahoitus on kuitenkin vähentynyt ja mahdollisuudet työllistämiseen heikentyneet.

Valiokunta pitää tärkeänä, että työttömien yhdistysten osaamista kehitetään, jotta ne pystyvät toimimaan aiempaa paremmin heikossa työmarkkina-asemassa olevien aktivoimiseksi.

Valiokunta lisää momentille 500 000 euroa työttömien yhdistyksille työttömiä työllistävään toimintaan, erityisesti yhdistysten osaamisen kehittämiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 546 464 000 euroa.

(2.—5. kappale kuten HE 95/2012 vp)

Valtuus

(Kuten HE 95/2012 vp)

40. Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä

31. Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä (siirtomääräraha 2 v)

Momentin määräraha on noin 4,5 miljoonaa euroa, mikä on noin miljoona euroa kuluva vuotta pienempi. Vähennys johtuu siitä, ettei eduskunnan tekemä yhden miljoonan euron lisäys sisälly menokehyksen mukaiseen määrärahatasoon. Määräraha on ollut jo useita vuosia varsin niukka tarpeisiin nähden ja taloustilanteen heikentyessä on odotettavissa, että talousneuvonnan tarve kasvaa.

Tavoitteena on, että uusien asiakkaiden keskimääräinen jonotusaika on korkeintaan 60 päivää. Vuonna 2011 toteuma oli 54 päivää, mutta yksiköiden väliset erot ovat suuria. Saadun selvityksen mukaan kuluvan vuoden syyskuussa jonotusajat vaihtelivat muutamasta päivästä aina 121 päivään.

Valiokunta lisää momentille 700 000 euroa ja korostaa samalla ennaltaehkäisevien toimien kehittämistä, jotta kansalaisten taloustaidot paranevat ja velkaantuminen vähenee. On myös tärkeää, että ylivelkaantumista estetään kaikin käytettävissä olevin keinoin. Velkaantumisaste on jo nyt noussut huolestuttavan korkeaksi; kaikkien velkojen suhde käytettävissä oleviin vuosituloihin on noussut keskimäärin jo 118 prosenttiin kun se oli kymmenen vuotta sitten vain noin 70 prosenttia.

Valiokunta lisää momentille 700 000 euroa.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 32

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 5 211 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 95/2012 vp)

50. Valtionavustus kuluttajajärjestölle (kiinteä määräraha)

Työtehoseuran valtionavustus esitetään poistettavaksi ensi vuoden alusta lukien. Työtehoseura on valtakunnallinen koulutus-, tutkimus- ja kehittämisorganisaatio, joka mm. tutkii ja kehittää työmenetelmien toiminnallisuutta, tehokkuutta ja tuottavuutta. Se tutkii ja vertailee esim. kodin koneita, laitteita ja materiaaleja niin, että kuluttaja pystyy tekemään valintoja omiin tarpeisiinsa. Työtehoseura etsii erityisesti tehokkaita ja toimivia menetelmiä, jotka säästävät energiaa ja ovat ekotehokkaita. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Suomessa ei ole tällä hetkellä toista tahoja, joka tekisi vastaavanlaista hyödyketutkimusta.

Valiokunta lisää momentille 100 000 euroa Työtehoseuran valtionavustukseen.

Momentti ja sen nimike muuttuvat seuraaviksi:

*50. Valtionavustus **kuluttajajärjestölle** (kiinteä määräraha)*

Momentille myönnetään 773 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksena Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry:n toiminnan tukemiseen ja Työtehoseura ry:n asuminen ja palveluympäristöihin tukemiseen Kuluttajaviraston määrittelemistä toiminnoista aiheutuviin kuluihin.

(3. kappale kuten HE 95/2012 vp)

50. Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka

43. Maakunnan kehittämisraha (siirtomääräraha 3 v)

Maakunnan kehittämisraha on vähentynyt tuntuvasti hallitusohjelman mukaisten menosäästöjen vuoksi. Momentin määräraha oli vielä vuonna 2011 noin 32 miljoonaa euroa, mutta tänä vuonna enää noin 15 milj. euroa; ensi vuonna määräraha on alenemassa edelleen noin 10,6 miljoonaan euroon.

Maakunnan kehittämisraha on tarjonnut nopean ja ketterän tavan käynnistää aluekehityksen kannalta merkittäviä, maakunnallisia kehittämishankkeita. Kehittämisraha on ollut myös nopea apu esim. rakennemuutostilanteissa, kun tarvitaan välitöntä ja paikallista reagointia.

Valiokunta lisää momentille 1 300 000 euroa yrittäjyyttä ja elinkeinoelämää tukeviin hankkeisiin.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 32

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 11 866 000 euroa.

(2.—4. kappale kuten HE 95/2012 vp)

62. Maaseudun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Kylätoiminta. Kylätoiminnan valtakunnalliseen kehittämiseen on tarkoitus käyttää 850 000 euroa, mikä on 250 000 euroa kuluvaan vuoteen vähemmän.

Kylätoiminta on osoittanut tarpeellisuutensa maaseudun kehittämistyössä useilla sadoilla kehittämissankkeilla ja laajalla vapaaehtoistyöllä. Kylätoiminnan merkitys saattaa jatkossa kasvaa, sillä kuntauudistuksen myötä kuntakoot kasvavat, mikä korostaa paikallisen toiminnan tarvetta. Kylätoiminnalla tulee myös vauhdittaa paikallista taloudellista toimeliaisuutta ja liiketoimintaa.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että kuntarakenteen muutokset edellyttävät myös lähidemokratian kehittämistä ja mm. kylien ja kunnanosten huomioon ottamista kunnallisessa päätöksenteossa ja rahoituksessa.

Valiokunta lisää momentille 200 000 euroa kylätoimintaan.

Lisäksi valiokunta lisää momentille 50 000 euroa maaseutupoliittisen toimenpideohjelman mukaisen kansallisen maaseudun palveluohjelman toteuttamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 2 273 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 95/2012 vp)

60. Energiapolitiikka

Suomi on sitoutunut kansallisessa ilmasto- ja energiastrategiassaan lisäämään uusiutuvien energialähteiden osuutensa vuoteen 2020 mennessä 38 prosenttiin. Strategian mukaan tuulivoimatuotannon määrä on tarkoitus nostaa nykyisestä noin 200 megawattista aina 2 500 megawattiin, mikä merkitsee tuulivoiman osuuden kasvua noin 6—7 prosenttiin sähkön kokonaistuotannosta.

Valiokunta pitää tärkeänä, että tuulivoiman kehittämisessä otetaan huomioon myös merituulivoiman antamat mahdollisuudet. Saadun selvityksen mukaan Suomen merialueiden on arvioitu olevan erittäin potentiaalisia merituulivoiman tuotannolle. Merituulivoimahankkeissa voidaan hyödyntää myös meriteollisuuden ja etenkin jääolosuhteisiin liittyvää erityisosaamista, millä on myös vientipotentiaalia.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 32

Kehyspäätöksessä on varauduttu merituulivoiman demohankkeen tukemiseen 20 milj. eurolla vuonna 2015. Valiokunta pitää tärkeänä, että hallituksella on tarvittaessa jo aiemmin valmiutta arvioida tuen tarvetta.

70. Kotouttaminen

Maahanmuuttajaväestö kasvaa Suomessa nopeasti. Kun Suomessa on tällä hetkellä ulkomaalaisia runsaat 180 000, määrän arvioidaan nousevan 330 000 vuoteen 2020 mennessä ja edelleen puoleen miljoonaan vuoteen 2050 mennessä.

Jo ensi vuoden talousarvioesityksessä on lisätty resursseja kotouttamiskoulutukseen ja maahanmuuttajanuorten palveluihin (6 milj. euron lisäys momentilla 32.30.51) sekä pääkaupunkiseudun maahanmuuttajien aiesopimuksen toteutukseen (2 milj. euroa momentille 32.30.01). Vuoden 2014 kehyksessä kotoutumiskoulutuksen määrärahat nousevat 5 milj. eurolla ja vuonna 2015 vielä 15 milj. eurolla.

Valiokunta katsoo, että kotouttaminen on otettava päätöksenteossa kuitenkin vielä aiempaa painokkaammin huomioon. Jo nyt ulkomaalaisten työttömyysaste on kolminkertainen kantaväestöön nähden ja maahanmuuttajanuorten syrjäytymisriski viisinkertainen kantaväestön nuoriin nähden; ilman lisäpanostuksia vaarana on mm. syrjäytymisestä aiheutuvien kustannusten voimakas nousu.

Maahanmuuttoon sisältyy merkittävää potentiaalia tilanteessa, jossa omat työvoimaresurssimme vähenevät. Onkin tärkeää, että kotoutumistoimet onnistuvat ja että ne edistävät maahanmuuttajien integroitumista työmarkkinoille ja suomalaiseen yhteiskuntaan.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 33

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

25. Sosiaali- ja terveydenhuollon kansalliset sähköiset asiakastietojärjestelmät (siirtomääräraha 3 v)

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien kehittäminen on edennyt monin osin hitaasti ja hajanaisesti. Syyskuun 1. päivänä 2011 voimaan tullut tietohallintolaki (634/2011) antaa kuitenkin ohjaaville ministeriöille uusia toimintavalmiuksia ja työvälineitä johtaa tietohallintoa ja tietojärjestelmien kehitystä.

Myönteistä on, että kansallinen potilastietoarkisto (KanTa) on edennyt kuluvan vuoden aikana hyvin. Lainsäädännön mukaan sähköinen resepti on määrä ottaa käyttöön julkisessa terveydenhuollossa maaliskuun 2013 loppuun mennessä, mutta käytännössä apteekkeilla on jo nyt toimintavalmius sähköisen reseptin käyttöön koko maassa; julkisen terveydenhuollon organisaatioista noin puolet käyttää sähköistä reseptiä. Myös sähköisen potilastiedon arkistoa (eArkisto) on pilotoitu ja sen vaiheittaista käyttöönottosuunnitelmaa valmistellaan.

Valiokunta pitää tärkeänä, että hankkeet etenevät sovitun aikataulun mukaisesti ja että tietojärjestelmien riittävä yhteentoimivuus niin paikallisella kuin myös valtakunnallisella tasolla varmistetaan. On myös huolehdittava siitä, että järjestelmät parantavat työn tehokkuutta ja mielekkyyttä ja lisäävät palveluiden laatua.

02. Valvonta

05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Sosiaali- ja terveydenhuollon lupa- ja valvontaviranomaisella (Valvira) on ollut suuren työmääränsä vuoksi vaikeuksia selviytyä lakisääteisistä tehtävistään. Tilanteen parantamiseksi momentille lisättiin kuluvan vuoden kolmannessa lisätalousarviossa 400 000 euroa tietojärjestelmän uudistamiseen. Tämän lisäksi hallitus on budjettiesitystä täydentävässä esityksessään (HE 166/2012 vp) esittänyt momentille 426 000 euron lisäystä, mikä antaa mahdollisuuden seitsemän henkilötyövuoden lisäämiseen.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Valviran tehtävien ja resurssien epätasapaino on tarkoitus saada hallintaan edellä todetuilla määrärahalisäyksillä sekä kehittämällä viraston toiminta- ja menettelytapoja. Valiokunta katsoo, että Valviran työtilannetta on edelleen seurattava ja tarvittaessa arvioitava resurssien riittävyyttä uudelleen.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Päälukka 33

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta

63. Eräät erityishankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Päihdeäitien hoidon järjestäminen. Pidä kiinni -hoitojärjestelmä on valtakunnallinen erityistason hoitojärjestelmä päihdeongelmaisille odottaville äideille ja heidän perheilleen; hoidon vuosittaiset kustannukset ovat noin 7,7 miljoonaa euroa. Raha-automaattiyhdistys on ollut useita vuosia toiminnan keskeinen rahoittaja, mutta se on vähentänyt tukeaan vuodesta 2010 lukien ja tuen on määrä loppua vähitellen kokonaan.

Kuntien valtionosuuksiin on tehty vuodesta 2011 lukien 3 milj. euron vuosittainen korotus päihdeongelmaisten raskaana olevien naisten ja heidän lastensa palvelujen parantamiseen. Sosiaali- ja terveysministeriö on ohjeistanut valtionosuuden käyttöä, mutta jokainen kunta päättää viime kädessä itse valtionosuutensa käytöstä. Myös eduskunta on jo kolmena perättäisenä vuonna lisännyt talousarvioon erillisen määrärahan hoitojärjestelmän jatkuvuuden varmistamiseksi.

Valiokunta pitää hoitojärjestelmän jatkuvuutta välttämättömänä. Hoito on vaikuttavaa, sillä on saatu erittäin hyvin tuloksia ja sen avulla on voitu useimmissa tapauksissa välttää lapsen huostanotto.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan toiminnan rahoitus ei ole vakaalla pohjalla vielä ensi vuonnakaan, mistä johtuen momentille lisätään 1 500 000 euroa päihdeäitien hoidon turvaamiseen.

Hallitusohjelman mukaan raskaana olevien päihdeitä käyttävien naisten ja vauvaperheiden hoito ja kuntoutus varmistetaan lainsäädännössä ja vaativan ja tahdonvastaisen hoidon kehittäminen ja järjestäminen keskitetään erityisvastuualueille. Rahoitus on kuitenkin saatava vakaalle pohjalle jo ennen erityisvastuualueiden toiminnan käynnistymistä. On siksi välttämätöntä, että sosiaali- ja terveysministeriö ottaa rahoitustarpeen huomioon jo valmistellessaan vuoden 2014 talousarviesitystä.

VeTo-projektin edistäminen. VeTo on Euroopan sosiaalirahaston ESR:n rahoittama projekti, jonka toteutumisesta ovat vastanneet Sininauhaliiton jäsenjärjestöt. Hankkeen tavoitteena on edistää kaikkein heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä sekä ehkäistä syrjäytymistä. Erityinen painopiste on nuorissa aikuisissa. VeTo-projektin tarkoitus on juurruttaa uusi vaihtoehtoiseen ammattikoulutukseen ja polkuajatteluun nojaava toimintamalli seutukunnallisesti sekä valtakunnallisesti mukana olevien toimijoiden verkostojen kautta.

Valiokunta lisää momentille 50 000 euroa VeTo-projektin edistämiseen.

Momentille lisätään yhteensä 1 550 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 9 326 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 95/2012 vp)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 33

10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus ja erät palvelut

50. Äitiysavustus ja valtion tuki kansainväliseen lapseksiottamiseen (arviomääräraha)

Äitiysavustuksesta aiheutuvien kustannusten maksamiseen arvioidaan käytettävän 10,8 milj. euroa vuonna 2013. Äitiysavustuksen rahallinen määrä on 140 euroa, mutta suurin osa äideistä (70 prosenttia) valitsee rahallisen avustuksen sijasta äitiyspakkauksen.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan äitiysavustuksen suuruutta ja äitiysavustuksen sisältöä arvioidaan ensi vuoden aikana. Valiokunnan mielestä pakkaukseen olisi perusteltua palauttaa siihen aiemmin sisältynyt imetysopas, sillä imetys on yksi parhaimmista keinoista edistää lapsen terveyttä ja parantaa äidin ja lapsen vuorovaikutusta.

30. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Vanhempainvapaan käyttö

Eduskunta on hyväksynyt lainmuutoksen (StVM 21/2012 vp - HE 111/2012 vp), jolla isien oikeutta isyysvapaaseen on laajennettu ja sen käyttöä joustavoitettu. Isillä on lainmuutoksen myötä oikeus 54 arkipäivältä maksettavaan isyysrahaan, joka ei ole siirrettävissä toiselle vanhemmalle. Tämä muutos parantaa isien oikeutta itsenäiseen isyysvapaaseen, se edistää perhevapaiden jakamista aiempaa tasaisemmin vanhempien kesken sekä työelämän tasa-arvoa ja helpottaa myös työn ja perhe-elämän yhteensovittamista.

Valiokunnan mielestä jatkossa on myös arvioitava keinoja, joilla isiä kannustetaan käyttämään muita vanhempainvapaita kuin vain isille erikseen säädettyä vapaata. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan isäkuukausi on lisännyt isien isyysloman käyttöä, mutta vähentänyt vanhempainrahakauden käyttöä; käytännössä vanhempainvapaa on jäänyt lähes yksinomaan äitien käyttöön. Perhevapaiden aiempaa tasaisempi jakautuminen edistää tasa-arvoa ja naisten mahdollisuuksia työelämässä.

Ammattikorkeakouluopiskelijoiden terveydenhuolto

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan vuonna 2011 käynnistetty kolmivuotinen ammattikorkeakouluopiskelijoiden YTHS-kokeilu on edennyt hyvin ja sen avulla on saatu paljon uutta tietoa YTHS-mallin soveltamisesta ammattikorkeakouluympäristöön.

Kokeilu poikkeaa YTHS:n muusta palvelumallista siten, että siinä opiskelija voi itse päättää maksaako hän YTHS:n terveydenhoitomaksun. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan opiskelijat ovat käytännössä maksaneet YTHS-maksun, jos he ovat kokeneet tarvitsevansa sairaanhoidollisia palveluja. Tästä johtuen YTHS:n toiminta on painottunut enemmän ongelmiin ja sairauksiin kuin terveyden edistämiseen ja sairauksien ennaltaehkäisyyn. Keväällä 2012 YTHS-maksun

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 33

maksoi 44 prosenttia kokeilupaikkakuntien amk-opiskelijoista, jolloin yli puolet opiskelijoista oli kunnallisen opiskeluterveydenhuollon piirissä.

Valiokunnan mielestä keväällä 2013 tehtävän väliarvioinnin yhteydessä on arvioitava mm. kokeilun vaikuttavuutta sekä myös maksun vapaaehtoisuutta. Tavoitteena tulee olla, että kaikki opiskelijat ovat saman järjestelmän piirissä. Valiokunta pitää tärkeänä, että myös kokeilun aikana huolehditaan opiskeluterveydenhuollosta ja sen kehittämisestä.

On niin ikään tärkeää, että opiskeluterveydenhuoltoa vahvistetaan myös ammatillisen koulutuksen osalta. Sosiaali- ja terveysministeriön tuoreen selvityksen (Opiskeluterveydenhuollon selvitys; STM 2012:18) mukaan palveluiden järjestämisessä suurimmat epäselvyydet koskivat ammatillisessa aikuiskoulutuksessa olevien opiskeluterveydenhuoltoa.

50. Veteraanien tukeminen

Sotaorpojen asema

Sotaorpoja ei ole virallisesti tunnustettu omaksi ryhmäkseen, vaikka sota aiheutti perheen isän menetyksen kautta taloudellisia ja henkisiä kärsimyksiä. Sotaorpojen ensisijaisena toiveena on ryhmän tunnustaminen ja erillisen tunnuksen, esim. rintamerkin myöntäminen; jatkossa toiveena on myös rintamalisän kaltaisen tuen saaminen. Sotaorpoja arvioidaan olevan noin 30 000, joista 16 000 on rekisteröitynyt.

Valiokunta pitää sotaorpojen virallista tunnustamista perusteltuna ja katsoo, että esim. rintamerkin myöntämisellä olisi sotaorvoille suuri merkitys, kuten myös vertaistuki- ja muulla omaehtoisella aktiivitoiminnalla. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan sosiaali- ja terveysministeriö ja sotaorpoja edustava Kaatuneiden Omaisten Liitto ry ovat jo neuvotelleet hankkeen etenemiseen liittyvistä toimista.

51. Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha)

Eduskunta on 5.12.2012 hyväksynyt sotilasvammalain (404/1948) 6 §:n muuttamista koskevan lain. Sen mukaan sotilasvammalakia on muutettu siten, että sotainvalidien oikeutta saada valtion varoista korvaus pysyvän laitoshuollon kustannuksista on laajennettu koskemaan 20 prosentin haitta-asteen omaavia sotainvalideja. Aiemmin korvauksen kokoaikaisen laitoshuollon kustannuksista oli oikeutettu saamaan 25 prosentin haitta-asteen sotainvalidit.

Muutos tulee voimaan vuoden 2013 alusta lukien ja sen on arvioitu lisäävän valtion menoja ensi vuonna noin 3 miljoonaa euroa.

Edellä kerrottu lainmuutos perustuu eduskuntaryhmien puheenjohtajien lakialoitteeseen (StVM 22/2012 vp - LA 75/2012 vp), jolla yhdessä ryhmäjohtajien tekemän talousarvioaloitteen (TAA 558/2012 vp) kanssa halutaan parantaa rintamaveteraanien ja sotainvalidien mahdollisuuksia saada asianmukaista hoitoa ja kuntoutusta. Näin eduskunta haluaa kunnioittaa veteraaneja Suomen itsenäisyyden 95-vuotisjuhlan kunniaksi.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 33

Valiokunta lisää momentille 3 000 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 149 833 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 95/2012 vp)

57. Valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Hallituksen esitys sisältää parannuksia veteraanietuuksiin. Rintamaveteraanien kuntoutusmäärärahan perustasoon ehdotetaan 4 milj. euron korotus, joka kohdennetaan puoliksi kuntoutukseen ja kotona selviytymisen kuntoutusmalliin.

Veteraanikuntoutuksen määrärahat ovat riittäneet keskimäärin hyvin, mutta kaikissa kunnissa vuosittaiseen kuntoutukseen ei ole ollut mahdollisuutta. Jotta vuosittainen kuntoutus olisi kaikille sitä hakeville veteraaneille mahdollista, eduskuntaryhmien puheenjohtajat ovat talousarvioaloitteessa TAA 558/2012 vp ehdottaneet, että veteraanikuntoutukseen lisätään vielä 6 miljoonaa euroa. Tämä korotus huomioiden veteraanikuntoutuksen määrärahat nousevat ensi vuonna 36,6 miljoonaan euroon, joka on 10 milj. euroa kehyksen mukaista määrärahaa enemmän. Veteraanikohtainen tuki nousee näin 1 289 euroon, joka on 363 euroa kuluva vuotta enemmän.

Veteraanietuuksia parannetaan myös korottamalla rintamalisää 1.1.2013 alkaen 50 eurolla kuukaudessa ja siihen tehdään lisäksi 0,7 prosentin suuruinen aikaistettu indeksikorotus vuonna 2013.

Valiokunta toteaa, että nyt tehtävä määrärahakorotus on merkittävä. Sillä voidaan varmistaa kaikkien halukkaiden rintamaveteraanien pääsy kuntoutukseen ja lisätä myös kotiin vietävien avopalvelujen määrää.

Valiokunta pitää tärkeänä, että kunnat koordinoivat veteraanipalvelujen järjestämistä ja huolehtivat siitä, että palvelut ovat monipuolisia ja että ne vastaavat veteraanien kuntoa ja tarpeita. Kuntoutukseen suunnattujen resurssien tulee jakautua tarkoituksenmukaisella tavalla laitos- ja avokuntoutukseen. Kun veteraanien keski-ikä on jo 89 vuotta, entistä harvemman toimintakyky antaa mahdollisuutta laitospalveluun, vaan yhä suurempi osa tarvitsee avo- tai kotiin vietävää kuntoutusta.

On myös tärkeää, että veteraanien kotona selviytymistä tuetaan ja että veteraanipalvelut muodostavat tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden muiden kunnallisten palveluiden kanssa veteraanin kotona selviytymisen tueksi.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tietosuojalainsäädännön vuoksi Kela ei voi toimittaa kunnille tietoja kunnan alueella asuvista veteraaneista, mistä johtuen palveluja ei ole voitu tarjota kaikille veteraaneille. Valiokunta painottaa, että tietosuojakysymykset tulee mahdollisuuksien mukaan ratkaista ja että ainakin paikallistasolla tulee löytää käytännöt veteraanien tavoittamiseen.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 33

Valiokunta lisää momentille 6 000 000 euroa veteraanien kuntoutustoimintaan ja kotiin vietäviin palveluihin.

Valiokunta korostaa, että veteraanikuntoutuksen määrärahataso tulee mitoittaa pysyvästi sellaiselle tasolle, että kaikilla veteraaneilla on mahdollisuus vuosittaiseen kuntoutukseen. Tämä tulee ottaa huomioon myös seuraavassa määrärahakehyksessä.

Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Valiokunnan lausumaehdotus 9

Eduskunta edellyttää, että hallitus varaa vuosien 2014—2017 kehyspäätökseen riittävän määrärahan veteraanien vuosittaiseen kuntoutukseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 6 008 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 95/2012 vp)

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

Uuden lastensairaalan rahoitus

Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että Helsingin Meilahteen rakennettavan uuden lastensairaalan tarvitsema valtion rahoitusosuus otetaan huomioon seuraavassa, vuosia 2014—2017 koskevassa kehyspäätöksessä.

Nykyinen lastenkliniikka on valtakunnallinen lastensairaala, jossa hoidetaan erittäin hyvällä menestyksellä vaativaa erikoissairaanhoidoa tarvitsevia lapsia. Se on maan ainoa täyden palvelun lastensairaala, johon on keskitetty useiden potilasryhmien hoito. Sairaalarakennus on kuitenkin vanha ja huonokuntoinen ja ahtaat tilat rajoittavat vanhempien mahdollisuuksia osallistua lastensa hoitoon. Asiantuntijoiden mukaan Lastenkliniikan vaihteittainen korjaaminen sen samanaikaisesti toimiessa ei ole mahdollista.

Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Valiokunnan lausumaehdotus 10

Eduskunta edellyttää, että Helsingin Meilahteen rakennettavan uuden lastensairaalan tarvitsema valtion rahoitusosuus otetaan huomioon seuraavassa, vuosia 2014—2017 koskevassa kehyspäätöksessä.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 33

Lastensuojelu

Valiokunta pitää tärkeänä, että lastensuojelun painopistettä siirretään aiempaa selvemmin ennaltaehkäisevään suuntaan. Ehkäisevän lastensuojelun tehostaminen on ennen kaikkea sekä lapsen että perheen etu. Se tuo myös suurta kustannussäästöä, sillä lapsen huostaanotto ja sijoitus ovat erittäin kalliita toimenpiteitä, kun taas ehkäisevän työn palvelut ovat usein kustannuksiltaan hyvin alhaisia. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on todettu, että huostaanoton ja sijoittamisen kustannukset ovat niin suuret, että yhdenkin huostaanoton välttämiseksi melkein mikä tahansa määrä ehkäisevää tai avohuollon työtä on kannattavaa.

Ennaltaehkäisevän lastensuojelun vahvistuminen edellyttää lastensuojelunäkökohtien huomioon ottamista laaja-alaisesti kaikessa lasta ja perhettä koskevassa toiminnassa ja päätöksenteossa. Aivan keskeistä on peruspalvelujen, kuten neuvolan, päivähoidon ja opetustoimen yhteistyössä antama ennaltaehkäisevä tuki, joka koskee koko perhettä. On niin ikään lisättävä mm. moniammatillisia, joustavia, matalan kynnyksen palveluja lapsille ja perheille.

Ehkäisevän työn vahvistaminen edellyttää paitsi resursseja, myös viranomaisten ja toimijoiden laajaa ja tiivistä yhteistyötä, riittävää tiedonkulkua sekä osaamista. Tarvitaan mm. tietoa lastensuojelutarpeen etenemisestä, jotta jo ensimmäisiin oireisiin osataan reagoida sekä vahvaa luottamusta siihen, että varhaisella puuttumisella lastensuojelun tarvetta voidaan ehkäistä tehokkaasti.

Lastensuojelun suorat kustannukset ovat nousseet voimakkaasti, sillä kiireellisten huostaanottojen määrät ovat lisääntyneet. Lastensuojelun kokonaiskustannusten selvittäminen on kuitenkin hankalaa, sillä ehkäisevä lastensuojelutyö sijoittuu monien eri palvelujärjestelmien sisään ja toteutuu osana näiden järjestelmien toimintaa.

Valiokunta viittaa valtiontalouden tarkastusviraston vuosikertomukseen (K 17/2012 vp) ja korostaa tarvetta lastensuojelun tilastoinnin parantamiseen, millä voidaan edistää työn vaikuttavuutta. Kuten myös sosiaali- ja terveysvaliokunta on lausunnossaan (StVL 15/2012 vp) todennut, tarvitaan lastensuojelutyön vaikutusten ja vaikuttavuuden pitkäjänteistä, luotettavaa ja systemaattista tutkimusta ja mitattavuuden kehittämistä.

Valiokunta painottaa ennaltaehkäisevien sekä matalan kynnyksen palvelujen ja vertaistoiminnan lisäämistä myös päihdehuollossa. On erittäin tärkeää, että aikuisten päihde- tai mielenterveysongelmia hoidettaessa otetaan huomioon myös lasten ja nuorten tuen ja hoidon tarve. Näin voidaan osaltaan ennaltaehkäistä lasten ja nuorten alttiutta sairastua ja ajautua päihteiden ongelmakäyttöön.

Peruspalveluministeri on 5.9.2012 asettanut lastensuojelun tilaa selvittävän työryhmän, jonka tulee 31.3.2013 mennessä tehdä toimenpide-ehdotukset lastensuojelua parantavista toimista. Valiokunta korostaa, että toimenpide-ehdotusten vaatimaan rahoitukseen on varauduttava myös talousarviossa.

Valiokunta lisää 3,4 milj. euroa momentille 33.60.31 lapsiperheiden ennaltaehkäisevien ja varhaisen tuen palveluiden sekä lastensuojelun kehittämiseen.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 33

Neuvolatoiminta ja kouluterveydenhuolto

Neuvolatoiminnan sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon säädösperustaa on viime vuosina vahvistettu ja terveydenhuoltolain säännöksiä täsmennetty. Myös kuntien valtionosuuksia on korotettu 18,5 milj. eurolla vuodesta 2011 lähtien ja säädösten toimeenpanon valvontaa ja seurantaa tehostettu.

Tiukentuneen normiohjauksen ja lisäresurssien myötä neuvolan sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut ovat parantuneet ja mm. terveystarkastukset ovat lisääntyneet. Myös henkilöstöresurssit ovat parantuneet, mutta eivät vielä riittävästi. Etenkään lääkäreitä ei ole vielä tarpeeksi kouluterveydenhuollossa.

Valiokunta korostaa, että säädösten (erit. neuvolatoimintaa, koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa ym. koskevan asetuksen, 338/2011) toimeenpanon seurannasta huolehditaan ja että kehittämissiivä palvelujen parantamiseksi jatketaan. Palvelujen kehittymiseen vaikuttavat keskeisesti myös valvovien viranomaisten toimenpiteiden tehokkuus sekä valvontaresurssien riittävyys. Kouluterveydenhuollon alueellisia eroja on myös edelleen kavennettava.

Valiokunta korostaa, että lasten ja nuorten ehkäisevät palvelut ovat vaikuttavia ja kustannustehokkaita. Ne ovat myös keskeinen osa ennaltaehkäisevää lastensuojelutyötä, sillä neuvolan ja kouluterveydenhuollon määräaikaisten terveystarkastukset tavoittavat käytännössä kaikki lapsiperheet. Neuvoloilla ja kouluterveydenhuollolla on keskeinen rooli myös lasten ja nuorten terveyden edistämisessä ja sen myötä laajemminkin terveyserojen kaventamisessa. Esim. OECD:n mukaan terveyserojen vähentäminen vaatii nykyistä enemmän investointeja sairauksien ehkäisyyn ja terveellisten elintapojen edistämiseen erityisesti nuorilla.

Valiokunta pitää tärkeänä, että palvelurakennemuutoksessa pidetään huolta laadukkaiden äitiys- ja lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. On myös onnistuttava siirtämään painopiste terveyden edistämiseen ja ennaltaehkäiseviin palveluihin sekä varhaiseen puuttumiseen. Lisäksi on tärkeää, että kunnat hyödyntävät aiempaa paremmin em. asetuksen toimeenpanoon osoitetun lisärahoituksen.

Perusterveydenhuollon vahvistaminen

Valiokunta korostaa perusterveydenhuollon vahvistamista ja pitää erittäin tärkeänä, että sosiaali- ja terveydenhuollon rakennemuutoksessa luodaan edellytykset perusterveydenhuollon resurssien vahvistamiseen sekä henkilöstön saatavuuteen. Tämä on välttämätöntä, sillä perusterveydenhuollon resurssit ovat viime vuosikymmeninä kehittyneet selvästi erikoissairaanhitoa hitaammin. Palvelujen saannissa on suuria alueellisia eroja ja joillakin alueilla hitojonot ovat jopa pidentyneet. Maaliskuussa 2012 tehdyn selvityksen mukaan noin 73 prosenttia väestöstä asui alueella, jossa lääkärin vastaanotolle pääsyä joutui odottamaan yli kaksi viikkoa, ja peräti 24 prosenttia alueella, jossa lääkärin vastaanotolle pääsyä joutui odottamaan yli 4 viikkoa. Huomattavaa on myös se, että 28 prosenttia terveyskeskuksista julkaisi hitoonpääsy tiedot harvemmin kuin terveydenhuoltolaki edellyttää.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Päälukka 33

Valiokunta toteaa, että rakenneuudistuksen rinnalla tarvitaan niin kunnissa kuin myös valtakunnan tasolla uusia ratkaisuja hoidon saatavuuteen liittyviin akuutteihin ongelmiin sekä terveyskeskusten johtamisen, työn organisoinnin ja viihtyvyyden parantamiseen. Valiokunta painottaa myös Kaste-hankkeen kautta saavutettujen hyvien käytäntöjen levittämistä ja juurruttamista valtakunnallisesti käytännön työhön.

31. Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin ja eräisiin muihin menoihin (siirtomääräraha 3 v)

Valiokunta viittaa edellä luvun 33.60 perusteluissa esitettyyn ja lisää momentille 3 400 000 euroa sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen kehittämisohjelman (Kaste) toimeenpanoon. Määräraha kohdennetaan lapsiperheiden ennaltaehkäisevien ja varhaisen tuen palveluiden sekä lastensuojelun kehittämiseen. Määrärahaa voidaan käyttää myös lastensuojelun tilaa selvittävän selvityshenkilön tekemien toimenpidesuosituksen toteuttamiseen.

Valiokunta korostaa, että lastensuojelutyön painopisteenä tulee olla varhaisen tuen ja avopalveluiden kehittäminen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 17 900 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 95/2012 vp)

32. Valtion rahoitus terveydenhuollon yksiköille yliopistotasoiseen tutkimukseen (kiinteä määräraha)

Momentille ehdotetaan 30 miljoonan euron määrärahaa, joka on 6 miljoonaa euroa kuluvaan vuoteen vähemmän. Vähennyksestä 5 milj. euroa johtuu menosäästöistä ja 1 milj. euroa eduskunnan tälle vuodelle tekemän kertaluonteisen lisäyksen poistumisesta.

Tutkimusrahoituksen taso on ollut aleneva jo pitkään. Vielä vuonna 1995 STM:n kautta ohjautuvaa tutkimusrahoitusta oli noin 60 milj. euroa, mutta 2000-luvulla rahoitus aleni 40 milj. euroon. Kustannustason nousu huomioon ottaen rahoituksen määrä on pudonnut noin kolmannekseen vuoden 1995 tasosta. Tutkimusrahoituksen jatkuva vähentäminen uhkaa yliopistosairaaloissa tehtävää kliinistä tutkimustyötä ja vaikeuttaa tutkimustiedon tehokasta hyödyntämistä ja levittämistä.

Tutkimusrahoituksen väheneminen vaikuttaa myös kuntien kustannuksiin, sillä yliopistollisten sairaaloiden jäsenkuntien osuus tutkimustoiminnan rahoituksesta kasvaa valtion tutkimusrahoituksen vähentyessä.

Valiokunta toteaa, että yliopistollisissa sairaaloissa tehtävällä kliinisellä tutkimuksella on keskeinen merkitys terveydenhuollon kehittämiseksi, sillä lääketieteen edistyminen perustuu pitkälti tutkimukseen. Tieteellinen tutkimus edistää uusia hoitomuotoja ja parantaa terveydenhuollon ammattilaisten osaamista. Potilaiden käyttöön saadaan näin uusin lääketieteellinen tieto ja taito.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 33

Myös väestön ikääntyminen ja julkisen talouden kiristyminen edellyttävät terveydenhuollon uudistumista sekä uusia ja tehokkaita hoitomuotoja, mikä korostaa myös terveystieteellisen tutkimuksen merkitystä.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että rahoitusjärjestelmä ei rapaudu ja että hallitus varmistaa yliopistotasoisien tutkimusrahoituksen riittävyyden. Mikäli rahoitus jatkaa vähenemistään, sairaanhoidon kehitys tulee vakavasti häiriintymään.

Momentille lisätään 1 000 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 31 000 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 95/2012 vp)

38. Valtionavustus kunnille vanhuspalvelulain toimeenpanoon (siirtomääräraha 2 v)

Ns. vanhuspalvelulain (StVM 27/2012 vp - HE 160/2012 vp) on määrä astua voimaan 1.7.2013 lukien. Lain toimeenpanoa varten kuntien valtionosuuksiin on tehty ensi vuodelle 27,3 milj. euron lisäys. Kustannukset kasvavat vuoteen 2015 asti, jolloin laki on kokonaisuudessaan sovellettavana. Silloin kuntien kustannusten arvioidaan olevan vuositasolla yhteensä 151 miljoonaa euroa, josta valtionosuus olisi 82 miljoonaa euroa. Kunnille osoitetaan myös valtionavustusta lain toimeenpanoa tukeviin kehittämishankkeisiin.

Lain kustannusvaikutusten tarkka arviointi on vaikeaa, mistä johtuen on tärkeää, että lain toimeenpanoa ja sen kustannusvaikutuksia seurataan heti alusta lähtien valtakunnallisten ja yhteisten seurantaindikaattoreiden kautta.

Jotta ikäihmisten palvelut kyetään järjestämään käytettävissä olevien resurssien puitteissa kattavasti ja laadukkaasti, on välttämätöntä tehostaa ennaltaehkäisevää toimintaa ja edistää ikäihmisten toimintakykyä. Tämä edellyttää kotiin vietävien palvelujen sekä terveyttä edistävien ja kuntouttavien työtapojen lisäämistä, kuten myös ikäihmisten liikunnan sekä oikea-aikaisen kuntoutuksen tehostamista. Myös hyvin järjestetty seuranta on omiaan muuttamaan toimintaa haluttuun suuntaan.

70. Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen

52. Valtionavustus UKK-instituutin toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta lisää momentille 50 000 euroa UKK-instituutin toimintaan väestön terveyden ja toimintakyvyn edistämiseksi.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 33

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 972 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 95/2012 vp)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 35

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Ympäristöministeriön hallinnonalan talousarvioesitys on noin 257,5 miljoonaa euroa. Kehyspäättöksen myötä se supistuu edelleen 222 miljoonaan euroon vuonna 2016. Hallinnonalan budjetti on hyvin pieni, vain 0,5 prosenttia koko talousarvioesityksestä. Ympäristöhallinnolle asetetut tavoitteet, tehtävät ja vastuut ovat kuitenkin samanaikaisesti hyvin moninaisia ja monilta osin myös kasvavia sekä ympäristöön että asumiseen liittyvien kysymysten osalta.

Ympäristöhallinto on pystynyt kompensoimaan supistuvia resurssejaan tekemällä laajaa yhteistyötä eri hallinnonalojen ja muiden toimijoiden kanssa sekä pyrkinyt hyödyntämään myös niiden voimavaroja. Lisärahoitusta on haettu erilaisista hankerahoituslähteistä ja EU-ohjelmista. Esimerkiksi LIFE+-ohjelmien kautta on saatu EU:n rahoitusta ja jatkossa yhteistyötä Venäjän kanssa tehdään mm. EU:n raja-alueyhteistyöohjelmien kautta. Mahdollisuudet EU-ohjelmien hyödyntämiseen jatkossa ovat kuitenkin suuresti riippuvaisia EU:n monivuotisten rahoituskehysten lopullisesta suuruudesta.

Substanssimäärärahojen ohella tarvitaan toimintamäärärahaa turvaamaan henkilöstön riittävää osaamista ja asiantuntemusta sekä tutkimus- ja kehittämisrahoitusta valmistelun ja päätöksenteon tueksi. Erilaisilla vaikuttavuusselvityksillä voidaan varmistaa, että muutokset toteutetaan kustannustehokkaimmalla tavalla.

Erityisen huolestunut valiokunta on ministeriön tutkimus- ja kehittämisrahoituksen riittävyydestä rakentamisen energiatehokkuusselvityksiin. Sektorilla on lukuisia tutkimus- ja selvitystarpeita, kuten korjausrakentamisen energiatehokkuusvaatimuksia koskevien säädösten valmistelu ja lähes nollaenergiarakentamisen selvitysten jatkaminen. Tulevat ratkaisut tulee tutkia ministeriössä huolellisesti, jotta varmistutaan uudistusten turvallisuudesta ja vältetään mm. virheellisten toimien myötä syntyvät home- ja kosteusvauriot.

Valiokunta kiinnittää lisäksi huomiota ympäristönsuojelutehtävien asianmukaiseen hoitoon ja pitää tärkeänä, että ympäristövalvontaresurssien riittävyys ja monipuolinen asiantuntemus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa (ELY-keskuksissa) sekä aluehallintovirastojen lupakäsittelyssä turvataan. Valiokunta pitää siksi myönteisenä, että työ- ja elinkeinoministeriön hallinnon alalle esitetään lisättäväksi valvontaan osoitettavia määrärahoja (mietintö mom. 32.01.02). Samoin ympäristöministeriön hallinnonalan momentille 35.10.22 Eräät ympäristömenot esitettävä miljoonan euron lisäys ympäristönsuojelutehtävien hoidon toimintaedellytysten turvaamiseen erityisesti kaivosteollisuuden ympäristövalvonnassa ja kaivosten lupakäsittelyssä on hyvin tarpeellinen. Valiokunta pitää myös välttämättömänä käynnistettyjä selvityksiä siitä, miten ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen tehtävät voidaan organisoida, jotta jatkossa kasvavat tehtävät pystytään hoitamaan niukkenevilla resursseilla.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 35

Valiokunta lisää momentille 750 000 euroa tutkimus- ja kehittämisrahoitukseen käytettäväksi rakentamisen energiatehokkuutta parantaviin selvityksiin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 34 350 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 95/2012 vp)

65. Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille esitetään 2 000 000 euron määrärahaa, josta on vähennetty eduskunnan siihen jo useana vuonna lisäämä 50 000 euroa.

Momentin keskeinen tavoite on tukea ympäristöjärjestöjen toimintaa, asunto- ja rakennusalan järjestöjen neuvontatoimintaa sekä ympäristövalistukseen ja -kasvatukseen liittyviä ympäristöhankkeita. Lisäksi määrärahaa käytetään saaristoalueiden ja tunturialueiden jätehuoltoa edistävään toimintaan, saaristoalueiden kehittämislain mukaisiin ympäristönhoitoavustuksiin ja kuntien virkistysaluehankintoihin.

Valiokunta toteaa, että momentilta osoitettavilla suhteellisen pienillä järjestöavustuksilla saadaan aikaan erittäin vaikuttavaa toimintaa. Momentin määräraha on pysynyt samana vuodesta 2009 alkaen, ja sille on ilmennyt kasvavia korotuspaineita; mm. avustuksen hakijoita on enemmän kuin aiemmin. Momentin määrärahataso ei kuitenkaan mahdollista järjestöjen määrän lisäämistä ilman nykyisten avustuksensaajien rahoituksen vähentämistä.

Valiokunta pitää tarpeellisena järjestöavustusten turvaamista ja lisää momentille 120 000 euroa, josta 30 000 euroa käytetään uudelle avustuksen saajalle, Botanian ystävät ry:lle.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 2 120 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 95/2012 vp)

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

22. Eräät ympäristömenot (siirtomääräraha 3 v)

Itämeri. Momentille esitetään 3 340 000 euron määrärahaa Itämeren suojeluun. Määrärahoja on tarkoitus käyttää erityisesti Saaristomeren ja Selkämeren valuma-alueille ravinnekierrätysohjelman kehittämishankkeisiin ja suojelutoimenpiteisiin, vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointeihin sekä merenhoidon suunnitteluun.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 35

Suomi on sitoutunut vuonna 2007 yhdessä muiden Itämeren alueen valtioiden kanssa HELCOMin, Itämeren toimintaohjelman, mukaisiin maakohtaisiin typen ja fosforin kuormitusvähennyksiin. Tavoitteena on saavuttaa Itämeren hyvä tila vuonna 2021. Toimintaohjelmaa, sen tavoitteita ja toimien riittävyyttä arvioidaan uudelleen vuonna 2013. Suomi on myös sitoutunut Itämerihuippukokouksessa vuonna 2010 tekemään Suomesta ravinteiden kierrätyksen esimerkkialueen ja tehostamaan toimia Saaristomeren hyvän tilan saavuttamiseksi vuoteen 2020 mennessä.

Valiokunta pitää Itämeren suojeluun esitettyjä määrärahoja ja niillä toteutettavia hankkeita erittäin tarpeellisina ja painottaa samalla, että pilottiprojekteissa jo saavutettuja tuloksia pitää pystyä hyödyntämään laajemmassa mittakaavassa mahdollisimman nopeasti. Määrärahat tulee myös kohdistaa valtakunnallisesti tehokkaimpiin toimenpiteisiin. Valiokunta korostaa lisäksi Uudenmaan rannikkovesille kohdistuvien suojelutoimenpiteiden tärkeää merkitystä. Alueen vesien happipitoisuudessa on huomattavaa laskua, mikä näkyy voimakkaana rehevöitymisenä ja kalakantojen vähenemisenä.

Valiokunta pitää myönteisenä, että HELCOMin toimintaohjelmaa vauhdittamaan on perustettu Pohjoismaisen investointipankin (NIB) ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön (NEFCO) hallinnoima Itämeren toimintaohjelman rahasto, johon Ruotsi on sijoittanut yhdeksän miljoonaa euroa ja Suomi kaksi miljoonaa euroa korvamerkittynä Venäjällä toteutettaviin hankkeisiin. Valiokunnan mielestä on kuitenkin ensiarvoisen tärkeää, että rahaston, kuten muidenkin Itämeren suojelutoimenpiteiden, rahoitukseen osallistuvat kaikki Itämeren rantavaltiot.

Valiokunta lisää momentille 800 000 euroa Itämeren tilan parantamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 14 460 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

(1.—7. kohta kuten HE 95/2012 vp)

(8.—10. kohta kuten HE 166/2012 vp)

(3. kappale kuten HE 95/2012 vp)

52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)

Metsähallituksen Luontopalvelut hoitaa Suomen arvokkaimpia luontokohteita, kuten kansallispuistoja. Se on myös maamme merkittävin retkeilypalveluiden ja valtion maiden erä- ja kalastuspalveluiden tuottaja. Luontopalveluiden hoidossa on yli 7 miljoonaa hehtaaria valtion maita ja vesinä.

Valiokunta toteaa, että kansallispuistojen palveluihin sijoitetut määrärahat palautuvat yhteiskunnalle keskimäärin kymmenkertaisesti paikallisena yritystoimintana ja työpaikkoina. Kuluvana vuonna pelkästään Metsähallituksen Luontopalvelut työllistää noin 540 henkilötyövuotta, joista

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Päälukka 35

suuri osa on nuoria. Metsähallituksen ja yritysten tuottamat palvelut luovat yhdessä edellytykset kansallispuistomatkailemalle. Kestävää matkailua edistäviä yhteistyösopimuksia on tehty 350 yrityksen kanssa.

Kansallispuistojen talous-, työllisyys- ja terveyshyötyjen ylläpitämiseksi ja lisäämiseksi niiden saavutettavuutta ja palveluja tulee parantaa. Myös asiakasturvallisuus ja käytön kestävyys on varmistettava. Uudistamistarpeet painottuvat uusimpiin puistoalueisiin, kuten Sipoonkorven ja Selkämeren kansallispuistoihin. Merkittävimmät korvausinvestointitarpeet ovat merialueiden kansallispuistojen retkisatamissa, jotka palvelevat niin veneilijöitä kuin matkailuyrityksiä. Korvausinvestoinneilla haetaan ratkaisuja, jotka pidentävät reittirakenteiden elinkaaria ja lisäävät tuottavuutta ja asiakasturvallisuutta.

Valiokunta pitää myönteisenä, että investoinnit on toistaiseksi pystytty tekemään suurimmaksi osaksi hankerahoituksella, ja pitää tarpeellisenä varmistaa, että Metsähallituksella on käytettävissään myös vuonna 2013 riittävä budjetirahoituksesta saatava omarahoitusosuus hankkeiden toteutukseen.

Valiokunta lisää momentille 700 000 euroa luonnonsuojelu- ja virkistyspalvelutehtävien hoitamiseen ja kehittämiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 27 984 000 euroa.

(2.—5. kappale kuten HE 95/2012 vp)

61. Ympäristönsuojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Vuonna 2012 aloitettiin yhdeksän siirtoviemärihanketta, joista kahdeksan on vielä kesken. Momentille siirtoviemärihankkeisiin esitetty 4,55 miljoonan euron määräraha riittää keskeneräisten hankkeiden loppuun saattamiseen. Valmistumassa olevan viemärintiöohjelman perusteella vuonna 2013 olisi kuitenkin tarve aloittaa 11 uutta siirtoviemärihanketta.

Siirtoviemärihankkeen suunnittelu alkaa, kun alueella päätetään jätevesien johtamisesta kustannustehokkaalle keskuspuhdistamolle vanhentuneen jätevesipuhdistamon kunnostusinvestointien sijaan. Hankkeiden toteuttaminen vaatii pitkälle menevää kuntien ja vesihuoltolaitosten välistä yhteistyötä. Siirtoviemäriin liitetään niiden varrella olevaa haja-asutusta, joten vesien tilan parantamiseksi toiminta on erittäin perusteltua. Siirtoviemärit ovat keskeisiä valtion tukea vaativia toimenpiteitä myös valtioneuvoston (10.12.2009) hyväksymissä vesienhoitosuunnitelmissa.

Vuoden 2016 alkuun mennessä kiinteistökohtaiset talousjätevesijärjestelmät tulee saattaa talousjätevesiasetuksen mukaisiksi tai liittää vesihuoltoverkkoon. Säännösten toimeenpano antaa mahdollisuuden 5 vuoden poikkeuksiin, jos alueelle on tulossa viemärintiö. Tieto tulevasta siirtoviemärihankkeista on siten tärkeää saada nopeasti asukkaille, jotta välttytään turhilta kiinteistökohtaisilta jätevesiratkaisuilta.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 35

Momentille esitetystä määrärahasta on tarkoitus käyttää miljoona euroa haja-asutusalueiden jätevesineuvontaan. Kiinteistökohtainen neuvonta on koettu tehokkaaksi tavaksi välittää tietoa asukkaille. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kiinteistöjen omistajat kuitenkin usein empivät ryhtyä toimenpiteisiin, koska epäilevät säännösten edelleen muuttuvan. Asian vakuuttamiseksi tarvitaan siten myös valtakunnallista neuvontaa.

Valiokunta toteaa, että valtion tuella on suuri merkitys kuntien yhteistyön ja siirtoviemärihankkeiden käynnistämisessä. Lisäksi on syytä painottaa, että käynnistyneiden hankkeiden kokonaiskustannukset ovat noin kolminkertaiset maksettavaan tukeen verrattuna ja myös hankkeiden työllisyysvaikutus on merkittävä.

Valiokunta lisää momentille 1 400 000 euroa uusien siirtoviemärihankkeiden aloittamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 12 942 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 95/2012 vp)

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

Valtion asuntorahastosta esitetään korkotukilainojen hyväksymisvaltuudeksi enintään 1 040 miljoonaa euroa. Valtuudet mahdollistavat arviolta noin 7 000 korkotukilainoitettun asunnon rakentamisen, mikä vastaa kuluvan vuoden tavoitetta.

Lokakuun 2012 loppuun mennessä ARA-tuotantona on aloitettu 5 067 asuntoa. Tästä normaalia kohtuuhintaista vuokra-asuntotuotantoa on vain 948 asuntoa, kun tavoite on 2 500 asunnon rakentaminen. Valtion tuen myöntövaltuuden riittävyys ei ole ongelma, vaan se, että kiinnostus normaalien tuettujen vuokra-asuntojen rakentamiseen on ollut vähäistä.

Asuntojen kysynnän ja tarjonnan välinen epäsuhta on kärjistynyt erityisesti pääkaupunkiseudulla. Suurimmat hakijamäärät kohdistuvat pieniin asuntoihin, mutta kysyntää on kaikissa asuntotyypeissä. Alueen neliöhintatasoero muuhun maahan nähden on jo puolitoistakertainen. Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen puute on uhka pääkaupunkiseudun lisäksi myös muiden kasvukeskusten kehitykselle ja aiheuttaa työvoiman ja työpaikkojen siirtymää. Vuokra-asuntotilannetta huonontaa entisestään se, että tämän vuosikymmenen loppuun mennessä kohdekohtaisista käyttö- ja luovutusrajoituksista vapautuu yli 40 000 aravalainoitettua ja korkotuettua ARA-vuokra-asuntoa.

Valiokunta toteaa, että kohtuuhintainen asuntotuotantojärjestelmä ei toimi. Kasvukeskusten rakenteellinen asuntovaje on jo niin suuri, että sen lievittämiseksi tarvitaan kaikenlaisen uudistuotannon monipuolista lisäämistä. Myös vuokra- ja omistusasuntojen välimaastoon sijoittuvien asumisoikeusasuntojen rakentamista pitää edistää, varsinkin kun niillä on kysyntää sekä asukkaiden että rakennuttajien taholta.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 35

Suurempien volyymien turvaamiseksi on kuitenkin välttämätöntä luoda toimivat puitteet tavanomaisten korkotukivuokra-asuntojen tuotannolle. Normaalin vuokra-asuntotuotannon lisäämiseksi on jo tehty useita selvityksiä. Syrjäsen selvityksessä (Ympäristöministeriön raportteja 18/2012) esitettiin mm. rakennuttajaksi uutta valtion ja yritysten omistamaa vuokrataloyhtiötä, käynnistysavustusta metropolialueelle ja asumisoikeusasuntotuotannon lisäämistä. Alan toimijoiden esityksiin sisältyvät uuden, 20-vuotisen korkotukimallin kehittäminen perinteisen 40 vuoden korkotukimallin rinnalle ja yleishyödyllisyyslainsäädännön lieventäminen. Ministerin toimesta selvitetään parhaillaan mm. mahdollisuutta valtion itsensä tuottamaan kohtuuhintaiseen vuokra-asuntotuotantoon esimerkiksi Kruunuasunnot Oy:öön kuuluvan yleishyödyllisen toimijan kautta.

Valiokunta painottaa, että ratkaisuja pitää tehdä mahdollisimman nopeasti. Valtion tukema kohtuuhintainen asuntotuotanto on välttämätöntä saada vauhtiin. Kaikki vaihtoehdot tuotannon volyymin lisäämiseksi tulee ottaa tarkasteluun ja arvioida asuntomarkkinoita kokonaisuudessaan, yleishyödyllisyyslainsäädännön kehittämistä hallitusohjelman mukaisesti ja koko tukijärjestelmän perusteita. Ongelman ratkaisuun tarvitaan useita eri keinoja.

Valiokunta ehdottaa siten hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Valiokunnan lausumaehdotus 11

Eduskunta edellyttää, että hallitus käynnistää lisätoimia kohtuuhintaisen valtion tukeman vuokra-asuntotuotannon lisäämiseksi valtion talousarvion valtuuttamaan täyteen määrään saakka.

Valiokunta kiinnittää samalla myös huomiota siihen, että koko maassa on yhteensä noin 444 000 ARA-asuntoa, joista suurin osa on kuntien omistuksessa (240 000 asuntoa). Vain 60 000 asuntoa on suurten valtakunnallisten ja muuten merkittävien yleishyödyllisten yhteisöjen omistuksessa, ja niiden kiinnostus ARA-vuokra-asuntotuotantoon on entisestäänkin vähentynyt. Asuntomarkkinoilla ja merkittävien yleishyödyllisten yhteisöjen toiminnassa on havaittavissa viimeksi kuluneen vuosikymmenen aikana selvä muutos liiketaloudellisempaan ajattelumalliin. Valiokunta pitää siten välttämättömänä, että valtion tukea annettaessa ja järjestelmään muutoksia tehtäessä varmistetaan, että tuki todella kanavoituu asukkaille.

Valiokunnan mielestä normaalin ARA-vuokra-asuntotuotannon vauhdittamiseksi koko asuntoketju vaatii parannuksia. Asuntorakentamiseen soveltuvaa kaavoitettua tonttimaata on liian vähän, mikä ylläpitää niukkuutta ja muodostaa lähtökohtaisesti pullonkaulan asuntomarkkinoiden toiminnassa. Näin ollen on välttämätöntä, että kunnat hankkivat riittävästi raakamaavarantoa tulevaan kaavoitukseen ja kaavoittavat myös kohtuuhintaista asuntotuotantoa, joka mahdollistaa monipuolisen asukasrakenteen segregaation ehkäisemiseksi.

Valiokunta kannustaa lisäämään myös valtion ja kuntien välistä yhteistyötä kaavoituksen varmistamiseksi ja pitää tärkeänä valtion ja kuntien välisten maankäytön, liikenteen ja asumisen MAL-aiesopimusten edelleen kehittämistä osana asuntopolitiikan keinovalikoimaa. Aiesopimuksilla pyritään luomaan edellytyksiä riittävälle asuntotuotannolle. Tavoitteiden kuntakohtainen toteut-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 35

taminen on kuitenkin vaihdellut merkittävästi, ja osa kunnista jäi jälkeen sekä asuntotuotannon että kaavoituksen tavoitteiden osalta.

Valiokunta toteaa, että asuntopula selittyy osaltaan myös asuntorakentamisen korkeilla kustannuksilla, joiden yhtenä keskeisenä syynä pidetään heikosti toimivaa rakennusalan kilpailua (Ympäristöministeriön raportteja 8/2011). Myös rakentamista koskevien määräysten vaikutus asumisen hintaan on otettava vakavasti, ja hallitusohjelman mukaisesti tulee siten selvittää mm. mahdollisuudet luopua yleisestä väestönsuojien rakentamisvelvoitteesta.

Puurakentaminen. Yksi keino toimijoiden määrän ja sitä kautta kilpailun lisäämiseen rakennus- alalla on parantaa edelleen puun asemaa rakentamisessa. Palomääräysten uudistamisella ja kaa- voituksella on onnistuneesti helpotettu puukerrostaloasuntojen rakentamista; suunnittelun eri vai- heissa on jo yli 7 000 asuntoa. Erityinen mahdollisuus puun käytön lisäämiseen on myös vanho- jen kerrostalojen korjaaminen. Samoin julkisivujen korjaamiseen kehitetyt puurakennejärjestel- mät ovat osoittautuneet kilpailukykyisiksi.

Valiokunta pitää puurakentamisen edelleen lisäämiseksi tärkeänä edesauttaa valtion tukeman asuntotuotannon kilpailutuksen laajentamista siten, että kerrostalokohteissa mukana on betonin rinnalla myös puurakenteinen runko.

Väestöltään vähenevät alueet. Yhteiskunnan rakennemuutoksen myötä väestöltään vähenevillä alueilla ongelmat ovat päinvastaisia, ARA-vuokra-asunnoista on ylitarjontaa tai asuntojen koko tai sijainti ei vastaa vuokralaisen nykypäivän tarpeita. Tyhjillään olevat asunnot lisäävät yhtiön muiden kohteiden vuokrankorotuspaineita. Tyhjiä ARA-rajoitusten alaisista vuokra-asunnois- ta luopuminen on hidas ja kankea prosessi.

Valiokunta pitää tarpeellisena, että laina- ja purkuakordien myöntämisen kriteereitä tarkastellaan uudelleen ja arvioidaan, voisiko kutakin vuokratalokohdetta tarkastella erikseen sen sijaan, että arvioitaisiin koko omistajayhtiötä. Samalla tulee selvittää myös mahdollisuudet kasvukeskusten alueella sijaitsevien talousvaikeuksissa olevien vuokrataloyhtiöiden tilanteen helpottamiseen.

01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että talousarvioesitys ei sisällä Asumisen rahoitus- ja ke- hittämiskeskukselle (ARA) rahoitusta hoitaa sille määrättyä energiatodistusmenettelyn valvonta- tehtävää eikä energiatodistustietojärjestelmän ylläpitoa. Esityksestä puuttuu myös resurssi, jolla ARA voi kehittää asuntopoliittisen toimenpideohjelman mukaisesti asunto- ja lainakannan ris- kienhallintaa.

Valiokunta lisää momentille 210 000 euroa, josta 90 000 euroa kohdistetaan energiatodistusme- nettelystä aiheutuviin rekisteri- ja valvontaviranomaistehtäviin ja 120 000 euroa asunto- ja lai- nakannan riskienhallinnan kehittämiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 4 854 000 euroa.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 35

37. Avustukset kaavoitukseen ja maankäytön ohjaukseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määrärahat esitetään käyttäväksi tuulivoimarakentamista ohjaavien kaavojen laadinnan tukemiseen. Käyttötarkoituksesta esitetään poistettavaksi avustukset aluearkkitehtitoiminnan menoihin.

Aluearkkitehtitoiminnan avustusta ovat voineet hakea alle 6 000 asukkaan kunnat, joilla ei ole maankäyttö- ja rakennuslain mukaista kaavoittajavelvoitetta. Vuonna 2012 on ollut 25, yleensä 2—4 kunnan yhdessä ylläpitämää, aluearkkitehtialuetta. Avustusta on voinut saada enintään 50 prosenttia muodostuneista kuluista.

Valiokunta toteaa, että kokemukset toiminnasta ovat olleet erittäin hyviä. Aluearkkitehtien toiminta on edistänyt kuntien maankäytön suunnittelua ja kaavatuotantoa. Se on myös lisännyt kuntien välistä yhteistyötä ja yhtenäistänyt käytäntöjä. Aluearkkitehtien työ edistää osaltaan myös tuulivoimarakentamista, koska tuulivoimaa koskevia kaavoja on käsittelyssä useilla alueilla.

Valiokunta palauttaa momentin päätösoosan vastaamaan kuluvan vuoden talousarviota ja toteaa, että määrärahaa saa käyttää arkkitehtitoiminnan menojen maksamiseen enintään 500 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE 95/2012 vp)

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen

1) aluearkkitehtitoiminnan menoihin

2) tuulivoimarakentamista ohjaavien kaavojen laatimista varten.

(3. kappale kuten HE 95/2012 vp)

55. Avustukset korjaustoimintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentille esitetään 50,5 miljoonan euron määrärahaa, josta on tarkoitus osoittaa korjaus- ja terveyshaitta-avustuksiin 37,5 miljoonaa euroa ja energia-avustuksiin 13 miljoonaa euroa. Momentille on esitetty 5,8 miljoonan euron vähennystä vuoteen 2012 verrattuna kohdistuen energia-avustuksiin. Pienenevän määrärahan myötä uusiutuvaa energiaa hyödyntävien lämmitystapojen käyttöönottoa ei tueta enää vuonna 2013. Uusiutuvan energian avustukset ovat ympäristöministeriön mukaan edistäneet merkittävästi ilmastopoliittisten tavoitteiden saavuttamista juurruttamalla uudenlaista ajattelua lämmitystapojen valintaan.

Korjausavustusten painopisteet, hissien rakentaminen sekä vanhusten ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjaaminen, ovat erittäin tarpeellisia, ja ne mahdollistavat omassa kodissa asuminen mahdollisimman pitkään. Avustuksia myönnetään lisäksi asuinrakennusten huoltokirjojen, kuntoarvioiden ja kuntotutkimusten kustannuksiin sekä asuinrakennusten liikkumisesteiden ja terveyshaittojen poiston kustannuksiin.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 35

Momentilta myönnettävät avustukset pirstoutuvat varsin pieniin avustussummiin. Valiokunta toteaaakin, että nykyinen rahoituksen taso edellyttää avustusjärjestelmän uudistamista, jotta sen vaikuttavuus voidaan maksimoida.

Energiatehokkuus. Rakennusten energiankulutus vastaa noin 40 prosenttia Suomen energiankulutuksesta, ja siitä lähes puolet kohdistuu asunnoille. Asunnot ovat suurin yksittäinen energiansäästöpotentiaali, ja siksi siihen liittyvät toimenpiteet ovat erittäin tärkeitä asetettujen ilmasto- ja energiatarvoitteiden saavuttamisessa.

Uudisrakentamisen energiatehokkuutta parantavat määräykset tulivat voimaan heinäkuussa 2012. Uudisrakentamisen määrä on kuitenkin vuosittain vain yksi prosentti koko rakennuskannasta. Tavoitteiden saavuttamisen kannalta ovat siten oleellisia korjausrakentamisen puolella tehtävät toimenpiteet ja valmistelussa olevien korjausrakentamisen energiatehokkuusmääräysten tuleva toimeenpano.

Ympäristöministeriö on teettänyt VTT:llä selvityksen, jonka tavoitteena oli arvioida rakennuskannan energiatehokkuuteen tähtäävien korjaustoimenpiteiden vaikutusta energiankulutukseen ja päästöihin. Realistisimmaksi arvioidun vaihtoehdon mukaan vuoden 2020 asuin-, liike- ja palvelurakennuskannan energiankulutus olisi kuusi prosenttia pienempi kuin vuonna 2012. Tämä edellyttäisi olemassa olevan rakennuskannan energiankäytön merkittävää parantamista osana suunnitelmallista korjaustoimintaa ja kiinteistönpitoa. Skenaarion toteuttaminen vaatii toimijoiden aktivoimista määräyksillä ja informaatio-ohjauksella. Energian ja päästöjen lisäsäästöjä on mahdollista saada kohdistamalla taloudelliset kannustimet määräystasoa parempien ratkaisujen toteuttamiseen.

Valiokunta pitää tärkeänä, että asumisen energiaratkaisujen yhteydessä nostetaan esiin myös hajautetun uusiutuvan energiantuotannon, ns. lähienergian edistäminen. Talousarvioesityksessä hyvin esillä olevan tuulivoiman edistämisen lisäksi tulisi tarkastella myös muuta hajautettua tuotantoa, kuten lähes nollaenergiarakentamiseen tarvittavia aurinkosähköjärjestelmiä ja paikallisesti tuotetun sähkön verkkoon syöttämistä. Lähes nollaenergiarakentamiseen siirtyminen uudisrakentamisessa tulee voimaan asteittain vuosina 2019—2020. Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin täytäntöönpanon mahdollistava lainsäädäntö pitää siten saada aikaan hyvissä ajoin ennen määräaika. Valiokunta korostaa myös, että rakennusten energiatehokkuudessa, älykkäissä sähköverkoissa ja energian varastoinnissa on merkittäviä uusia liiketoimintamahdollisuuksia, joiden edistäminen vaatii ministeriöiden välistä yhteistyötä.

Kosteus- ja homevauriot. Ympäristöministeriön hallinnonalalle esitetään käytettäväksi 0,5 miljoonaa euroa vuonna 2010 käynnistettyihin Valtakunnallisiin kosteus- ja home-talkoisiin. Ohjelman tarkoitus on luoda työkalut, jotka tarvitaan kosteus- ja homeongelmien ja muiden sisäilmahaittojen todentamiseen ja korjaamiseen.

Kosteus- ja homeongelmat johtuvat pitkälti rakennuskantaamme kasautuneesta 30—50 miljardin euron korjausvelasta, josta yli 5,6 miljardia euroa koskee kuntien rakennuksia, kuten kouluja ja päiväkoteja. Kosteus- ja homevaurioihin liittyvien terveysvaikutusten vuosikustannukset ovat tarkastusvaliokunnan teettämän selvityksen (Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 1/2012)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 35

mukaan 450 miljoonaa euroa ja merkittävien kosteus- ja homevaurioiden kertaluonteiset korjauskustannukset ovat arviolta noin 1,4 miljardia euroa.

Kosteus- ja homeongelmien ratkaisemiseksi eri ministeriöiden tulisi suorittaa oma osuutensa valtioneuvoston periaatepäätöksessä (12.5.2010) esitetyistä velvoitteista. Alan koulutusta tulisi lisätä ja sen tasoa parantaa niin kosteusvaurioiden ehkäisyn kuin niiden korjaamisenkin näkökulmasta. Myös korjaustapojen toimivuudesta tarvitaan lisää tutkimustietoa.

Valiokunta toteaa, että kyseessä on suuri ja vaikea ongelma, jonka ratkaisemiseen tarvitaan valtion apua ja ohjausta. Kosteus- ja homeongelmien näkemys on, että homeongelmien taittamiseksi tarvitaan 5—10-vuotinen valtakunnallinen jälleenrakennusohjelma, jonka rahoittamiseen ja laadun varmistamiseen hallitus ja eduskunta ovat omalta osaltaan sitoutuneet.

60. Siirto valtion asuntorahastoon

Erityisryhmien asuminen. Erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi annetun lain (1281/2004) mukaisia avustuksia esitetään myönnettäväksi valtion asuntorahaston varoista enintään 110 miljoonaa euroa. Avustuksia myönnettäessä etusijalla ovat hankkeet, jotka on tarkoitettu kaikkein vaikeimmassa asuntotilanteessa oleville erityisryhmille, kuten pitkäaikaisasunnottomille, kehitysvammaisille, mielenterveyskuntoutujille ja muistisairaille vanhuksille. Muita erityisryhmiä ovat opiskelijat ja nuoret.

Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisen jatko-ohjelman (PAAVO 2) tavoitteena on poistaa pitkäaikaisasunnottomuus vuoteen 2015 mennessä. Ohjelmakaudella on tavoitteena tuottaa vähintään 1 250 asuntoa tai tukiasuntoa. Erityisen huolestuttavana valiokunta pitää sitä, että asunnottomista noin viidennes, ja pääkaupunkiseudulla yli puolet, on nuoria. PAAVO 2 -ohjelman osana toteutettava laaja-alainen yhteistyöhanke nuorten asunnottomuuden ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi on siten erittäin tarpeellinen. Asumis- ja velkaneuvonnan avulla ongelmakierteitä pystytään ratkaisemaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Ennaltaehkäisevillä toimenpiteillä voidaan tässäkin tapauksessa vähentää yhteiskunnalle aiheutuvia kustannuksia. Lisäksi valiokunta painottaa, että asunnottomuutta vähentää osaltaan myös normaalien kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen ja opiskelija-asuntojen määrän lisääminen.

Kehitysvammaisten asumisen ohjelman tavoitteet edellyttävät vähintään 600 asunnon rakentamista vuodessa. Valiokunta korostaa kehitysvammaisten asumisratkaisujen pitkäaikaisuutta ja turvallisuutta sekä pitää tarpeellisena selvittää myös mahdollisuudet joustavoittaa kehitysvammaisten yksilöllisten palveluiden hankintaa.

Muistisairaille vanhuksille arvioidaan tarvittavan noin 1 500—2 000 uutta tehostetun palveluasumisen paikkaa vuosittain. Ympäristöministeriö on lisäksi käynnistänyt mielenterveyskuntoutujien asumisen kehittämishankkeen osana Kansallista mielenterveys- ja päihdesuunnitelmaa 2009—2015 (Mieli-ohjelma). Tarkoitus on edistää kohderyhmän asumista ja tarpeiden huomioimista kuntien suunnitelmissa. Myös mielenterveyskuntoutujien asunto-olojen järjestäminen vaatii kiireellisiä toimenpiteitä.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Pääluokka 35

Valiokunnan saaman tiedon mukaan erityisryhmille tarkoitettuja asuntohankkeita on alkanut lokakuun loppuun mennessä 3 243 kohteessa. Halukkuutta asuntojen rakentamiseen on enemmän kuin mitä valtuus antaa myöden. Myös rakennuskustannusten nousu vaikuttaa siihen, että samalla valtuudella saadaan vuosi vuodelta aikaan vähemmän tuotantoa. Valtuuden riittävyyttä on siten seurattava, ja tarpeen mukaan hallituksen tulee kehysriihessä arvioida mahdollisuudet lisätä erityisryhmien asuntohankkeisiin tarkoitettua investointiavustusta ja korkotukilainoituksen valtuutta normaalien vuokra-asuntojen määrää vähentämättä.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Osasto 15

TULOARVIOT

Osasto 15

LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Valiokunta ehdottaa momentille lisättäväksi 50 935 000 euroa nimellisarvoiseen nettolainanottoon, jolloin nimellisarvoinen nettolainanotto on 7 552 974 000 euroa.

Lisäys johtuu valiokunnan menomomenteille ehdottamista muutoksista, joiden yhteismäärä on 50 935 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille merkitään nettotuloa 7 502 974 000 euroa.

(2.—4. kappale kuten HE 95/2012 vp)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Yhteenveto

YHTEENVETO

Valiokunnan ehdotuksen mukaan sekä tuloarviot että määrärahat päätyvät 54 535 560 000 euroon.

Valiokunta on lisännyt määrärahoja 50 935 000 euroa. Vastaava lisäys on tehty tuloarvioihin momentille 15.03.01.

Tuloarvioiden eroavuudet esitysten ja mietinnön välillä ilmenevät seuraavasta taulukosta:

	Esitys €	Valiokunta €
Os. 11	39 922 702 000	39 922 702 000
Os. 12	4 935 984 000	4 935 984 000
Os. 13	1 922 400 000	1 922 400 000
Os. 15	7 703 539 000	7 754 474 000
Yhteensä	54 484 625 000	54 535 560 000

Määrärahojen eroavuudet esitysten ja mietinnön välillä ilmenevät seuraavasta taulukosta:

	Esitys €	Valiokunta €
Pl. 21	158 452 000	158 452 000
Pl. 22	39 927 000	39 927 000
Pl. 23	84 057 000	84 057 000
Pl. 24	1 301 462 000	1 302 512 000
Pl. 25	869 085 000	870 235 000
Pl. 26	1 316 189 000	1 317 089 000
Pl. 27	2 874 462 000	2 875 662 000
Pl. 28	16 982 035 000	16 982 435 000
Pl. 29	6 648 666 000	6 656 171 000
Pl. 30	2 720 139 000	2 723 489 000
Pl. 31	2 952 632 000	2 963 632 000
Pl. 32	3 836 281 000	3 841 681 000
Pl. 33	12 578 163 000	12 593 163 000
Pl. 35	257 475 000	261 455 000
Pl. 36	1 865 600 000	1 865 600 000
Yhteensä	54 484 625 000	54 535 560 000

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Päätösehdotus

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että ehdotus valtion talousarvioksi vuodelle 2013 hyväksytään hallituksen esityksen ja sitä täydentävän esityksen mukaisesti edellä todetuin muutoksin,

että edellä ehdotetut 11 lausumaa hyväksytään,

että talousarvioaloitteet TAA 1—227, 229—424 ja 426—602/2012 vp hylätään ja

että talousarviota sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2013 alkaen.

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 2012

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Kimmo Sasi kok
varapuheenjohtaja Pentti Kettunen ps
jäsen Leena Harkimo kok
jäsen Pertti Hemmilä kok
jäsen Jouko Jääskeläinen kd
jäsen Timo Kalli kesk
jäsen Sampsa Kataja kok
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Mika Lintilä kesk
jäsen Kari Rajamäki sd
jäsen Markku Rossi kesk
jäsen Matti Saarinen sd
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Jouko Skinnari sd
jäsen Osmo Soininvaara vihr
jäsen Astrid Thors r
jäsen Kauko Tuupainen ps
jäsen Kari Uotila vas
jäsen Pia Viitanen sd
jäsen Ville Vähämäki ps
varajäsen Risto Kalliorinne vas
varajäsen Johanna Karimäki vihr
varajäsen Esko Kurvinen kok
varajäsen Maria Lohela ps
varajäsen Marjo Matikainen-Kallström kok
varajäsen Riitta Myller sd
varajäsen Mats Nylund r

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

varajäsen Sirpa Paatero sd
varajäsen Raimo Piirainen sd
varajäsen Antti Rantakangas kesk
varajäsen Leena Rauhala kd
varajäsen Eero Reijonen kesk
varajäsen Ismo Soukola ps
varajäsen Lenita Toivakka kok
varajäsen Tapani Tölli kesk
varajäsen Raija Vahasalo kok
varajäsen Anne-Mari Virolainen kok
varajäsen Juha Väättäin ps
varajäsen Tuula Väättäin sd

Valiokunnan sihteereinä jaostokäsittelyissä ovat toimineet

valiokuntaneuvos Hellevi Ikävalko
valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen
valiokuntaneuvos Mari Nuutila
tutkija Ulrica Gabrielsson

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

VASTALAUSE 1 ps

Yleisperustelut

Perussuomalaiset ovat erittäin huolissaan siitä, että samalla kun Suomen talouden tilasta tulee aina vain synkempiä uutisia, hallitus vaikuttaa talouspoliittisesti täysin halvaantuneelta. Tilannetta kuvaa hyvin se, että budjettiesityksen talouskasvua edistävät toimet on kopioitu lähes suoraan perussuomalaisten viime vuoden vaihtoehtobudjetista. Siinä ehdottamamme t&k-verotuki, poistojen korottaminen ja panostukset enkelirahoitukseen löytyvät nyt lähes muuttumattomina hallituksen budjettiesityksestä. Vasemmistopuolueiden ylpeydenaihe, solidaarisuusvero, taas on kalpea kopio esittämästämme Wahlroos-verosta. Olemme luonnollisesti tyytyväisiä siihen, että hallitus on kuunnellut perussuomalaisten järjen ääntä, ja tarjoammekin hallitukselle mieluusti lisää talouspoliittista apua. Vaihtoehtobudjettimme on talouskasvun, työllisyyden ja oikeudenmukaisuuden kannalta perustellusti parempi kuin hallituksen esitys.

Vaihtoehtomme tukee Suomen talouskasvua hallituksen esitystä paremmin. Vaihtoehtoomme sisältävä kasvupaketti on erityisesti pk-yrityksille suunnattu 250 miljoonan euron verokannustin, joka edistää yritysten kasvua ja työllistämistä. Myös ehdotuksemme ansiotuloverotuksen inflaatiotarkistusten tekemisestä pieni- ja keskituloisille tukee talouskasvua tilanteessa, jossa vuoden 2013 kasvu lepää lähes täysin kotimaisen kysynnän varassa. Vaihtoehtomme tukee kasvua myös kaventamalla tuloeroja, sillä pienten tuloerojen on useissa viimeaikaisissa tutkimuksissa havaittu edistävän talouskasvua. Olemme valmiita myös kehitysavun lähes 300 miljoonan euron leikkaukseen, jolloin vaihtoehdossamme jää enemmän rahaa suomalaisen yrittäjyyden ja työllisyyden tukemiseen sekä suomalaisiin sosiaalipalveluihin. Kehitysavun leikkaus toimii tässä talouden tilassa eräänlaisena elvytyspakettina. Tästä huolimatta olisimme hallitusta vastuullisempia ja ottaisimme valtiolle vähemmän uutta velkaa.

Vaihtoehtomme tukee hallituksen esitystä paremmin työllisyyttä. Mielestämme tilanteessa, jossa uusista massairtisanomisista uutisoidaan lähes viikoittain, tarvittavat veronkorotukset on syytä tehdä siten, että ne vahingoittavat työllisyyttä mahdollisimman vähän. Hallitus on päättänyt korottaa arvonlisäveroa yhdellä prosenttiyksiköllä, vaikka sen omienkin asiantuntijoiden mukaan Kela-maksun palautus olisi työllisyyden kannalta selvästi parempi vaihtoehto. Perussuomalaiset lisäisivät myös resursseja oppisopimuskoulutukseen sekä nuorten, osatyökykyisten ja yli 55-vuotiaiden työllistymisen tukemiseen. Lisäksi edellä mainitut talouskasvua edistävät toimet luonnollisesti edistävät myös työllisyyttä.

Vaihtoehtomme on hallituksen esitystä oikeudenmukaisempi. Vaihtoehtomme pienentää tuloeroja hallituksen esitystä enemmän. Emme nostaisi arvonlisäveroa, jyrkentäisimme selvästi tuloverotuksen progressiota ja kaventaisimme suurituloisten mahdollisuuksia nauttia verovapaista osingoista. Panostaisimme runsaasti lisää rahaa vanhustenhoitoon sekä omaishoitoon ja sitoisimme opintotuen indeksiin. Emme jäädyttäisi lapsilisien indeksiä tai leikkaisi kuntien valtionosuuksia. Antaisimme kunnille näin yhteensä lähes 300 miljoonaa euroa hallitusta enemmän kunnallisten palveluiden järjestämiseen. Emme myöskään ole hallituksen tavoin valmiita tinkimään sisäisestä tai ulkoisesta turvallisuudesta edes syrjäseuduilla emmekä voi antaa tieverkkomme rapistua.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

Esitämme vaihtoehdossamme useita konkreettisia säästökohteita, kuten leikkauksia kehitysyhteistyöhön ja puoluetukiin. Lisäksi on mielestämme tarpeen aloittaa toimenpiteitä pidemmän tähtäimen säästöjen toteuttamiseksi.

Esimerkiksi Suomen nykyinen pakkoruotsilainsäädäntö aiheuttaa huomattavia hallinnollisia kustannuksia valtiolle ja kunnille. Nämä kustannukset ovat tarpeettomia etenkin niillä alueilla, joilla ruotsia äidinkielenään puhuvien määrä on häviävän pieni. Esitämme pakkoruotsin valtion- ja kansantaloudellisten kokonaiskustannusten selvittämistä, jotta voitaisiin paremmin arvioida tarvittavien toimenpiteiden laajuutta. Selvitystyön toteutus voitaisiin antaa Valtion taloudelliselle tutkimuslaitokselle (VATT).

Maahanmuuton väärinkäytökset aiheuttavat Suomelle mittavia kustannuksia, jotka olisi tarkemmin selvitettävä. Tarvitaan tiukempaa lainsäädäntöä etenkin perheen yhdistämistapausten käsittelyä varten.

Nykyisessä hallintobyrokratiassa on paljon tehostamisen varaa. Esimerkiksi päällekkäiset ohjelmistoratkaisut aiheuttavat mittavia tappioita, jotka voitaisiin välttää paremmalla suunnittelulla. Kuitenkin tärkeimpiä ongelmia on ylhäältäpäin tulevan valvonnan lisääntyminen, mikä on johtanut jatkuvaan lippujen ja lappujen täyttämiseen. Tämä trendi on vain lisännyt henkilöstön stressiä ja turhautumista. Perussuomalaiset haluaisivat käynnistää systemaattisen ohjelman tarpeettoman ja henkilöstöä rasittavan byrokratian vähentämiseksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavat lausumat:

Vastalauseen lausumaehdotus 1

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin tarpeettoman hallintobyrokratian vähentämiseksi.

Vastalauseen lausumaehdotus 2

Eduskunta edellyttää, että hallitus teettää selvityksen pakkoruotsin valtion- ja kansantaloudellisista kokonaiskustannuksista.

Vastalauseen lausumaehdotus 3

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin turvapaikka- ja perheen yhdistämismenettelyn tiukentamiseksi sekä kotouttamista tarvitsevan maahanmuuton hyllyttämiseksi.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 21

EDUSKUNTA

90. Eduskunnan muut menot

50. Eduskuntaryhmien ryhmäkanslioiden tukeminen (kiinteä määräraha)

Mielestämme eduskunnan ryhmäkanslioiden tukea voidaan nykyisessä taloudellisessa tilanteessa leikata. Ehdotamme tukeen 15 prosentin leikkauksen vuoden 2012 tasosta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 21.90.50 vähennetään 600 750 euroa eduskuntaryhmien ryhmäkanslioiden tukemiseen osoitetusta määrärahasta.

Pääluokka 23

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

20. Poliittisen toiminnan avustaminen

50. Puoluetoiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)

Vuodesta toiseen poliittiset puolueet ovat saaneet valtiolta yhä suurempia puoluetukiaisia. Viime vuosien vaalirahaskandaalit ovat kuitenkin osoittaneet, ettei monilla puolueilla ole puutetta rahasta. Enemmänkin kyse on moraalien ja lainkuuliaisuuden puutteesta.

Olemme vaikeassa taloustilanteessa, jossa valtio pyrkii säästämään kaikessa mahdollisessa. Suomalaisia johdetaan edestä ja esimerkin voimalla, ja siksi puolueiden tulisi näyttää esimerkkiä ja osallistua yhteisiin säästötalkoihin, varsinkin kun puoluetukijärjestelmämme on kansainvälisesti katsoen poikkeuksellisen antelias. Saksalaisen talouslehti Wirtschaftswoche mukaan Suomessa maksetaan EU-maista toiseksi eniten puoluetukea äänestäjää kohden. Perussuomalaisten mielestä puoluetukea voitaisiin nykyisessä taloudellisessa tilanteessa leikata. Perussuomalaiset ehdottavat tukeen *15 prosentin leikkausta* vuoden 2012 tasosta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 23.20.50 vähennetään 5 100 000 euroa puoluetoiminnan tukemiseen osoitetusta määrärahasta.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Kattava ja toimiva edustustoverkko on Suomen ja suomalaisten etu. Lähetystömme ympäri maailman palvelevat laajasti suomalaisia sekä suomalaista yhteiskuntaa. Niillä on keskeinen asema suomalaisessa toiminnassa kussakin asemamaassa.

Edustustot palvelevat kiitettävästi myös kansainvälistyviä suomalaisia yrityksiä. Vienninedistämismatkat hyödyttävät etenkin pieniä ja keskisuuria yrityksiä, joiden kynnyksellä lähteä maailmalle saattaa monesti olla melko korkea.

Edustustot avustavat myös niitä ulkomaalaisia, jotka ovat päättäneet hakeutua Suomeen töihin. Kun työperäinen maahanmuutto lisääntyy, lähetystöjen resursseja kannattaa perussuomalaisten mielestä enemmän lisätä kuin vähentää.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 24.01.01 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa lähetystöjen toimintamenoihin.

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Kansainvälisen finanssikriisin seurauksena Suomen taloudellinen tilanne on tunnetusti heikentynyt. Menosäästöjä on välttämätöntä etsiä kriittisesti ja oikeudenmukaisesti. Niinpä myös kehitysavun määrärahojen nykyistä tasoa voitaisiin leikata yleisen säästölinjan mukaisesti.

On täysin hyväksyttävää, että luonnonkatastrofien tai tautiepidemioiden aiheuttamaa inhimillistä hätää lievitetään suomalaisten veronmaksajien rahalla, mutta se ei ole oikein, että diktatuurit tai muuten epädemokraattiset hallintomuodot käyttävät kehitysapurahoja asehankintoihin tai muuhun sotavarusteluun. Rahoilla tulee hankkia koulutusta, maksaa vuosien mittaan kertyneitä ylisuuria velkoja, kehittää köyhien alueiden infrastruktuuria sekä toimeliaisuutta omavaraisuutta tukevaksi.

Leikkaukset olisi kohdistettava niin, että karsittaisiin erityisesti niiltä kansainvälisiltä järjestöiltä, joiden toiminnan kuluista huomattava osa katoaa hallintoon ja korruptioon. Samoista syistä tulee vähentää suoria tukia toisille valtioille. Kehitysapu tulisi kohdistaa ennen kaikkea pienemmille suomalaisille järjestöille, jotka toimivat kustannustehokkaasti ja vaikuttavat ruohonjuuritasolla.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

Suomen tulisi myös miettiä, miten kehitysavun pirstaleisuutta voisi vähentää. Suomi voisi hyvin erikoistua ja keskittyä omiin vahvuuksiinsa, kuten puhtaaseen veteen ja koulutukseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 24.30.66 vähennetään 270 000 000 euroa varsinaiseen kehitysyhteistyöhön osoitetusta määrärahasta ja hyväksytään seuraava lausuma:

Vastalauseen lausumaehdotus 4

Eduskunta edellyttää, että hallitus asettaa kehitysavun tehokkuuden päämittariksi käytännön tulokset kohdemaassa eikä bruttokansantuotteen 0,7 prosentin osuuden saavuttamista Suomessa hinnalla millä hyvänsä.

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Tuomioistuimet ja oikeusapu

03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Käräjäoikeuksien juttumäärät ja työpaineet kasvavat vuonna 2013, koska taloudellinen taantumavaihe aiheuttaa velkomus- ja maksukyvyttömyysasioiden määrän selvää lisääntymistä. Sama on nähtävissä suurten, pitkiä käsittelyaikoja vaativien talousrikosjuttujen osalta. Turvapaikka-asioiden oikeuskäsittely Helsingin hallinto-oikeudessa vaatii lisäresursointia. Markkinaoikeuden lisääntyvä ruuhkautuminen vuonna 2013 on ilmeistä julkisia hankintoja koskevien kilpailutusriitojen jatkuvan lisääntymisen takia.

Sanotut epäkohdat merkitsevät kansalaisten oikeusturvan huonontumista etenkin juttujen käsittelyaikojen pidentymisen muodossa, mistä Suomen valtio saa jatkuvasti moitteita Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelta ja joutuu maksamaan viivästyskorvauksia. Talousarvioesityksessä mitoitettut toimintamenot näille tuomioistuimille ovat riittämättömät epäkohtien lisääntymisen estämiseksi saati niiden poistamiseksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.10.03 otetaan lisäyksenä 4 000 000 euroa muiden tuomioistuinten toimintamenoihin.

30. Syyttäjät

01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Syyttäjälaitos on yksi tärkeä lenkki siinä monialaisessa viranomaistoiminnassa, jonka tehokkaiden ja koordinoitujen järjestelyiden laajamittaiseksi paisunutta harmaata taloutta voidaan merkittä-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

västi karsia. Ne rikosoikeudenkäynnit, joissa valtiolla on tilaisuus saada ”harmaata” rahaa miljoonienkin eurojen edestä, ovat usein erittäin vaativia sekä laajuutensa että talousrikossyyttäjille tarpeellisen erityiskouluttautumisen osalta.

Talousarvioesityksessä syyttäjälaitokselle ehdotettu toimintaresursointi ei ota yllä mainittuja erityistarpeita riittävällä tavalla huomioon. Syyttäjistön talousrikoskoulutuksen ja yleisen kapasiteetin osalta on asianmukaisesti varauduttava siihen talousrikosprosessien lisääntymiseen, mitä hallituksen lupaama harmaan talouden vastainen kärkihanketoiminta tuo tullessaan jo vuonna 2013.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.30.01 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa syyttäjälaitoksen toimintamenoihin.

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Poliisitoimi

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Poliisin toimintamenoihin on kahdesta syystä saatava enemmän resursseja kuin mitä talousarvioesityksessä on ehdotettu: 1) harmaan talouden torjunta 2) poliisin kenttätoiminnan näkyvyyden ja viivytyksettömyyden/vasteajan tehostaminen. Harmaan talouden ongelmiin puuttuminen nopeasti ja tehokkaasti ei ole mahdollista talousarvioesityksessä ehdotetuin resurssein. Nyt luvattut resurssit eivät myöskään vastaa hallitusohjelmassa lupailtua kärkihankepanostusta. Poliisin esitutkintavoimavarojen välitön vahva lisäys on olennainen edellytys harmaan talouden torjunnassa tarvittavan monialaisen viranomaisyhteistyön tehokkaassa käynnistymisessä. Liikkuvan poliisin rooli tässä työssä on erityisesti ennaltaehkäisevässä mielessä merkittävä. Nopeastikin saavutettavissa oleva nettohyöty on laskettavissa sadoissa miljoonissa euroissa, jos tuntuva lisäresursointi toteutetaan jo vuonna 2013.

Kansalaisten mielestä poliisi ei ole riittävästi läsnä järjestyshäiriöiden estämiseksi ja yleisen turvallisuudentunteen lisäämiseksi. Rikostapauksissa ja muissa kriisitilanteissa tarvittava konkreettinen poliisiapu viipyy suurten asutuskeskusten ulkopuolisessa Suomessa usein liian kauan. Näiden epäkohtien vähentämiseksi poliisin ja liikkuvan poliisin kenttätoiminta vaatii lisärahoitusta, koska kenttätoiminnan tehostamiseen ei voida riittävästi päästä poliisin sisäisiin siirtoihin, joilla paperitoita tekevien ”konttoripoliisien” vakansseja siirrettäisiin varsinaiseen kenttätoimintaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.10.01 otetaan lisäyksenä 25 000 000 euroa poliisin toimintamenoihin ja hyväksytään seuraava lausuma:

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

Vastalauseen lausumaehdotus 5

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin sisäisen turvallisuuden vahvistamiseksi lisäämällä poliisin, tulli- ja rajavartiolaitoksen resursseja.

20. Rajavartiolaitos

01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Rajavartiolaitoksella on kasvava merkitys Suomen ja myös muun EU-alueen turvallisuuden kannalta kansainvälistyvän ja monipuolistuvan ns. rajat ylittävän rikollisuuden torjunnassa, myös ihmiskauppa sekä eräät harmaan talouden ilmenemismuodot mukaan lukien. Lisäksi rajavartiolaitoksen merkitys on korostunut maahan turvapaikan hakijoina pyrkivien valvonnassa. Myös meritoiminnan (meripelastuspalvelut, öljypäästöjä koskeva toiminta) voidaan arvioida vaativan lisääntyviä voimavaroja.

Talousarvioesityksessä 2013 ei ole asianmukaisella tavalla huomioitu yllä sanottua rajavartiolaitoksen monipuolisen tehtäväkentän laadullista ja määrällistä kasvua. Toimintojen tyydyttävä taso saati kehittäminen ovat vaarantumassa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.20.01 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa rajavartiolaitoksen toimintamenoihin.

40. Maahanmuutto

63. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Maahanmuuton väärinkäytökset aiheuttavat Suomelle mittavia kustannuksia, jotka olisi perussuomalaisen mielestä tarkemmin selvitettävä. Hallituksen kaavailemien vähennysten lisäksi maahanmuuton kustannuksista löytyy useita muitakin säästökohteita. Väärinkäytösten ehkäiseminen toisi säästöjä useilla hallinnon aloilla. Säästöjä ei kuitenkaan tule kohdentaa turvapaikkahakemusten käsittelyyn, koska tämä lisää ruuhkia ja kustannuksia vastaanottokeskuksissa.

Suomen tulisi entisestään tiukentaa turvapaikka- ja perheen yhdistämismenettelyä, sillä jonossa on tällä hetkellä noin 7 500 hakemusta. Uusien selvitysten ja ohjelmien tekeminen ei riitä, vaan perheen yhdistämisen järjestelmän hyväksikäyttöön on puututtava konkreettisella tavalla. Perheen yhdistämistä hakevilta on esimerkiksi Ruotsin ja Tanskan tapaan edellytettävä pitävää näyttöä henkilöllisyydestä ja väitetystä sukulaisuussuhteesta. Ruotsissa uusi käytäntö on johtanut perheen yhdistämistapausten romahdukseen. Riittävän kielitaidon hankkiminen on maahanmuuttajan sopeutumisen kannalta erittäin tärkeä seikka, ja siksi siihen tulee kannustaa karsimalla loputtomista tulkkauspalveluista ja ohjaamalla maahanmuuttajat suomen kielen kursseille.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 26.40.63 vähennetään 10 000 000 euroa turvapaikanhakijoiden vastaanottamiseen osoitetusta määrärahasta.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Puolustusvoimat on tällä kehyskaudella erittäin vaikeassa tilanteessa samaan aikaan ajoittuvien puolustusvoimauudistuksen ja budjettileikkausten takia. Perussuomalaisten lisäyksesitys jo ennestään niukkoihin puolustusmenoihin takaisi sen, ettei puolustusvoimien rakennemuutos ryöpsähdä hallitsemattomaksi ja että jokapäiväinen toiminta säilyy edes kohtuullisella tasolla. Varusmiehet tarvitsevat maastovuorokausia ja reserviläiset kertausharjoituksia. Ilmavoimilla tulee olla varaa hävittäjien lentotunteihin ja merivoimilla merellä vietettyihin vuorokausiin.

Puolustushallinto on jo toteuttanut suuren osan realistisesta vyön kiristämisestä, ja tulevat leikkaukset syövät suoraan Puolustusvoimien suorituskykyä. Suomen mahdollisuudet itsenäiseen ja uskottavaan koko maan puolustukseen rapautuvat, semminkin kun jalkaväkimiinoista luovutaan Ottawan sopimuksen myötä.

Vuonna 2013 leikkaukset kohdistuvat erityisen voimakkaasti materiaalihankintoihin. Suurta huolta leikkauksista aiheutuu myös maavoimien alueellisille joukoille, joiden materiaalin ajantasaistaminen on suunniteltu vuosille 2012—2015. Hallituksen esittämät toimenpiteet aiheuttavat lähitulevaisuudessa sen, että Puolustusvoimat ei enää pysty täyttämään sille annettuja tehtäviä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 27.10.01 otetaan lisäyksenä 70 820 000 euroa sotilaallisen maanpuolustuksen toimintamenoihin ja hyväksytään seuraava lausuma:

Vastalauseen lausumaehdotus 6

Eduskunta edellyttää, että hallitus turvaa maamme yleiseen asevelvollisuuteen pohjautuvan itsenäisen ja uskottavan puolustuksen koko valtakunnan alueella.

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Verotus ja tullitoimi

01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Perussuomalaisten mielestä Suomen on tiukemmin puututtava yritysten siirtohinnoittelun, konserniavustusten ja konsernin sisäisen lainoituksen avulla tapahtuvaan keinotekoiseen verokeploteluun. Suomi on pitkään nukkunut asian suhteen ruususenunta ja kansainvälisesti katsottuna

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

herännyt ongelman laajuuteen hyvin myöhään. Muualla ongelmiin on puututtu lainsäädännöllä jo aiemmin. Esimerkiksi Saksassa sääntelyä kiristettiin jo 1990-luvulla ja Ruotsissa sekä Tanskassa 2000-luvun puolivälissä. Sen lisäksi, että yhteisöverotuksen porsaanreikien tukkiminen toisi lisää verotuloja, parantaisi se myös suomalaisten pk-yrittäjien mahdollisuuksia kilpailla tasapäisesti kansainvälisten suuryritysten kanssa, jotka voivat nykyään polkea hintoja, koska kotiuttavat voittonsa veroparatiiseissa.

Pelkkä lakien kiristäminen ei riitä, vaan myös verohallinnolle on annettava lisäresursseja asianmukaisen valvonnan suorittamiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 28.10.01 otetaan lisäyksenä 15 000 000 euroa verohallinnon toimintamenoihin.

02. Tullilaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Tullilaitoksella on kasvava merkitys Suomen ja myös muun EU-alueen kannalta kansainvälistyvän ja monipuolistuvan ns. rajat ylittävän rikollisuuden ja harmaan talouden torjunnassa.

Talousarvioesityksessä 2013 ei ole asianmukaisella tavalla huomioitu yllä sanottua tullilaitoksen monipuolisen tehtäväkentän laadullista ja määrällistä kasvua. Toimintojen tyydyttävä taso saati kehittäminen ovat vaarantumassa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 28.10.02 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa tullilaitoksen toimintamenoihin.

90. Kuntien tukeminen

30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha)

Hallituksen suunnittelema kuntien valtionosuuksien leikkaaminen on vastuun pakoilua törkeimmillään. Osoittaa hallitukselta todellista selkärangattomuutta siirtää ikävät ratkaisut kuntapäätäjille. Hallituksen suunnitelmat pakottavat kuntia nostamaan veroasteitaan ja lisäävät entisestään kuntasektorin koko 2000-luvun kasvanutta velkataakkaa. Leikkauksien seurauksena kunnat joutuvat myös tinkimään peruspalveluiden laadusta ja saatavuudesta, mikä tulee vaikeuttamaan lukemattomien kotitalouksien arkea.

Eikä siinä kaikki: lisäksi Kataisen hallitus on päättänyt jatkaa edellisten hallitusten linjaa ja lisätä kuntien velvoitteita osoittamatta kuitenkaan toimintaan riittävää rahoitusta. Hyvä esimerkki tästä on vanhuspalvelulaki, johon hallitus on varannut sen arvioituihin kustannuksiin nähden vain osan rahoista. Kunnat joutuvat niukkenevien määrärahojen puristuksessa karsimaan peruspalveluihin osoitettuja määrärahojaan, mikä tarkoittaa käytännössä palveluiden heikentämistä. Lisäksi leikkaukset vaikuttavat myös moneen muuhun kunnan järjestämään palveluun, kuten esimerkiksi pe-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

lastustoimeen. Tästä kehityksestä kärsivät erityisesti kaikkein heikoimmassa yhteiskunnallisessa asemassa olevat kuntalaiset, sillä he ovat eniten riippuvaisia julkisista palveluista.

Kataisen hallitus on toimenpiteillään lisännyt kuntalaisten välistä eriarvoisuutta. Julkisten palveluiden saatavuus on yksi tärkeimmistä yhteiskunnallisen tasa-arvon mittareista, ja Suomen terveydenhuolto on viime vuosina luisunut OECD:n tutkimuksen mukaan kohti suurempaa epätasa-arvoa. Rikkaiden ja köyhien terveyserot ovat Suomessa jo nyt länsimaiden jyrkimpiä. Hallituksen suunnittelemat kuntien valtionosuusleikkaukset tulevat lähivuosina heikentämään tilannetta entisestään. Perussuomalaiset vaativatkin hallitusta perumaan kuntien valtionosuuksien leikkauksen. Yhteensä olisimme valmiita tukemaan kuntia melkein 300 miljoonaa euroa hallitusta enemmän.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 7

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin kuntien rahoituksen vahvistamiseksi peruspalveluiden tasavertaisen saatavuuden turvaamiseksi.

92. EU ja kansainväliset järjestöt

69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha)

Suomi maksaa Euroopan unionille jäsenmaksua, joka perustuu arvonlisäveropohjaan ja bruttokansantuloon. Ensi vuonna jäsenmaksuosuutemme nousee jälleen, nyt 49 miljoonalla. Tätä perussuomalaiset eivät voi hyväksyä. Ei ole oikein, että samaan aikaan kun kotimaassa kiristetään vyötä, korotetaan veroja ja tehdään menoleikkauksia, EU:n komissio kasvattaa muutenkin jo kohtuuttoman suureksi paisunutta budjettiaan.

Oman jäsenmaksunsa lisäksi Suomi osallistuu muutamien varakkaiden EU-maiden maksuosuuksien helpottamiseen. Suurin osa maksualennuksien kustannuksista syntyy Yhdistyneelle kuningaskunnalle myönnettävästä EU-maksuhelpotuksen rahoitusosuudesta, josta Suomen osuus on ensi vuonna 106 000 000 euroa. Tämän lisäksi Suomi helpottaa Saksan, Hollannin, Itävallan ja Ruotsin maksuosuuksia noin 50 000 000 eurolla. Tämä on täysin käsittämätöntä. Perussuomalaisten mielestä Suomen tulisi käynnistää välittömästi neuvottelut näiden järjestettömien rahoitusosuuksien poistamiseksi kokonaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 8

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin neuvotteluiden käynnistämiseksi EU:ssa Isolle-Britannialle sekä muutamille muille maille maksettavien EU-jäsenmaksuhelpotusten lakkauttamiseksi.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Yleissivistävä koulutus

30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Yleissivistävän opetuksen laatu ja kouluverkoston kattavuus tulee taata koko Suomessa. Tasa-arvoinen ja laadukas opetus on ollut Suomen kivijalka ja maamme menestyksen perusta. Valitettavasti hallitus on rapauttanut omilla toimillaan kansainvälisestäikin kunniaa niittänyttä opetusjärjestelmäämme.

Perussuomalaisten mielestä yleissivistävän koulutuksen laatu ja kouluverkoston kattavuus tulee taata tasaveroisesti koko Suomessa. On tärkeää, että myös syrjäseuduilla voi elää ja asua, joten myös siellä täytyy voida käydä kouluja. Lasten koulumatkojen pituuden säilyttäminen kohtuullisena edellyttää koulujen ylläpitoa kattavasti koko maassa, ei vain kasvukeskuksissa ja taajamissa. Perussuomalaiset esittävätkin 10 miljoonan euron lisäpanostusta kattavan kouluverkoston ylläpitämiseksi.

Hallitus esittää opetusryhmien pienentämiseen noin 10 miljoonaa euroa enemmän viime vuoden talousarvioesitykseen verrattuna. Perussuomalaiset pitävät opetusryhmien koon pienentämistä erityisen tärkeänä ja ovat siksi valmiita korottamaan tähän varattuja resursseja vielä enemmän. Opetusryhmien koolla on vaikutusta paitsi oppilaiden ja opettajien hyvinvointiin, myös oppimistuloksiin. Tällä hetkellä ryhmäkoot vaihtelevat suuresti kuntien välillä, minkä vuoksi oppilaat ovat eriarvoisessa asemassa keskenään. Ryhmäkokojen pienentäminen on tärkeää laadukkaan ja tasa-arvoisen opetuksen turvaamiseksi, joten mielestämme opetusryhmien pienentämiseen olisi varattava vähintään 20 miljoonaa euroa lisää.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavat lausumat:

Vastalauseen lausumaehdotus 9

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin perusopetuksen ryhmäkokojen pienentämiseen suunnattujen taloudellisten resurssien kasvattamiseksi.

Vastalauseen lausumaehdotus 10

Eduskunta edellyttää, että hallitus varaa riittävät resurssit koko maan kattavan kouluverkoston ylläpitämiseksi.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

30. Aikuiskoulutus

32. Valtionosuus ja -avustus oppisopimuskoulutukseen (arviomääräraha)

Oppisopimuskoulutus on Suomessa vielä lapsen kengissä, vaikka se sopisi pätevyitymisväyläksi moniin ammatteihin. Oppisopimuskoulutus tarjoaa opiskelijalle mahdollisuuden tulla alansa ammattilaiseksi käytännön työn kautta, teoriaopintojen tukemana. Tämä on sekä opiskelijan että työnantajan etu. Opiskelija pääsee heti soveltamaan oppimaansa käytännössä, ja työnantaja puolestaan saa mahdollisuuden tulevan työntekijänsä perehdyttämiseen jo opiskeluvaiheessa.

Hallitus esittää uuteen nuorten aikuisten osaamisohjelmaan 27 miljoonaa euroa, mutta aikoo samanaikaisesti vähentää oppisopimuskoulutukseen varattuja määrärahoja 26,1 miljoonalla eurolla. Herää kysymys, siirteleekö hallitus tässä vain resursseja momentilta toiselle vailla todellista halua muuttaa asioita. Perussuomalaiset sen sijaan haluavat tosissaan panostaa oppisopimuskoulutukseen ja esittävät näin ollen siihen 26,1 miljoonan euron lisämäärärahaa. Näin nuorten aikuisten osaamisohjelmaan varatut 27 miljoonaa euroa tuovat myös käytännössä lisää varoja koulutukseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 11

Eduskunta edellyttää, että hallitus varaa lisää resursseja oppisopimuskoulutukseen.

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

30. Valtionosuus ja -avustus kunnallisten ja yksityisten ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Hallitus aikoo vähentää ammattikorkeakoulujen rahoitusta yli 17 miljoonalla eurolla. Lisäksi ammattikorkeakoulujen aloituspaikkoja vähennetään 2 030 aloituspaikalla vuodesta 2013 alkaen, vaikka Suomessa ongelmana on se, että opiskelupaikkoja ei riitä kaikille. Sanojen tasolla hallitus on lanseerannut nuorisotakuun, jonka tarkoituksena on turvata opiskelu tai työpaikka nuorille, mutta teot puhuvat toista.

Ammattikorkeakouluilla on myös huomattava vaikutus alueiden kehittymiseen. Mikäli ammattikorkeakouluja karsitaan vain reuna-alueilta, maakunnat autioituvat entisestään ja väestö pakkautuu alueille, joilla jo ennestään on pulaa opiskelupaikoista, edullisista asunnoista jne. Perussuomalaisen mielestä muuallakin kuin pääkaupunkiseudulla täytyy voida elää, asua ja opiskella. Tärkeää on myös maakunnallisesti tärkeiden koulutusalojen turvaaminen. Perussuomalaiset haluavat taata laadukkaan ammattikorkeakoulutuksen koko Suomessa eivätkä ole valmiita leikkaamaan ammattikorkeakoulujen rahoituksesta.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 12

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin ammattikorkeakouluille suunnattujen määrärahojen korottamiseksi, jotta nuorisotakuun toteutuminen suunnitellussa laajuudessa voidaan varmistaa.

50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Yliopistoindeksi kirjattiin yliopistolakiin turvaamaan yliopistojen riittävä rahoitus, ja myös hallitusohjelmassa luvataan huolehtia koulutuksen, osaamisen ja tutkimuksen riittävästä rahoituksesta. Vastoin omaa hallitusohjelmaansa ja yliopistouudistuksessa sovittua hallitus aikoo kuitenkin jäädyttää yliopistoindeksin. Tästä aiheutuu yliopistoille 43 miljoonan euron tulojen menetykset vuonna 2013, minkä lisäksi leikkaus vähentää määrärahoja myös tulevana vuosina. Yliopistojen rahoitusta vähennettiin jo vuonna 2012, joten yliopistoindeksin jäädyttäminen uhkaa jo opetus- ja tutkimustyön laatua ja sitä kautta hallituksenkin tavoitteena olevaa pitkäjänteistä kasvupoliittikkaa. Perussuomalaiset esittävät lisäresursseja yliopistojen rahoituksen indeksikorotuksen toteuttamiseksi.

Perussuomalaiset korostavat, että yliopistoissa tehtävä opetus- ja tutkimustyö on kansallisesti merkittävässä asemassa, sillä korkeatasoinen osaaminen on maamme kivijalka. Yliopistoissa tehtävä perustutkimus on myös perusta soveltavalle tutkimukselle ja innovaatioille. Yliopistojen budjetista noin kaksi kolmasosaa menee henkilöstökuluihin, joten hallituksen aikomat leikkaukset ovat omiaan heikentämään opetuksen ja tutkimuksen laatua. Monissa yliopistoissa on jo tällä hetkellä liian vähän opetushenkilöstöä opiskelijoiden määrään suhteutettuna, ja perussuomalaisten eduskuntaryhmä pitääkin erittäin tärkeänä, että luvatussa indeksikorotuksesta pidetään kiinni.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 13

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin yliopistoindeksin jäädyttämisen perumiseksi.

70. Opintotuki

55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)

Opintotuki on jo vuosia sitten jäänyt jälkeen elinkustannusten kehityksestä, mikä on ajanut monet opiskelijat taloudellisesti vaikeaan asemaan. Perussuomalaiset haluavat turvata opiskelijoille tulotasosta ja sosiaaliluokasta riippumatta yhtäläiset mahdollisuudet opiskeluun, ja siksi esitämme opintotuen sitomista indeksiin jo tänä vuonna. Opiskelijoilla valtaosa tuloista menee suoraan kulutukseen, joten opintotuen indeksiin sitominen edistää osaltaan myös talouden rattaiden pitämistä liikkeessä. Opintotuen sitominen indeksiin aiheuttaa noin 15 miljoonan euron kustannukset vuodessa, mutta opintotuen korottaminen voidaan käytännössä toteuttaa vasta uuden lu-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

kukauden alkaessa syksyllä, joten indeksiin sitomisesta aiheutuu vuodelle 2013 noin 4,4 miljoo-
nan euron kustannukset.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 14

*Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa esityksen opintotuen sitomiseksi indeksiin vuon-
na 2013.*

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

20. Maatalous

45. Luopumistuet ja -eläkkeet (siirtomääräraha 2 v)

Kaikissa varteenotettavissa tutkimuksissa on todettu, että suomalaiset arvostavat maaseutua suu-
resti. Moni olisi myös halukas muuttamaan — tai ainakin harkitsemaan muuttoa — maalle, jos se
vain olisi taloudelliset näkökannat huomioiden mahdollista. Tästä syystä on äärimmäisen tär-
keää, että maaseudun elinvoimaisuus huomioitaisiin päätöksenteossa paremmin. Juhlapuheissa
hallitus on nostanut asian esiin, mutta käytännössä teot ovat olleet vaatimattomia. Hallitus on
vahvalla keskittämisperiaattillaan ennemminkin kurjistanut maaseudun asukkaiden tulevaisuutta
ja heikentänyt heidän asumismahdollisuuksiaan.

Perussuomalaiset tahtovat nähdä Suomen maaseudun voimavarana ja sekä monimuotoisena että
elinvoimaisena asuinympäristönä myös tulevaisuudessa. Siksi emme kannata sitä, että peltojen
myynnistä luopumistapana luovutaan ensi vuodesta alkaen. Haluamme puolustaa suomalaista
maaseutua ja yrittäjyyttä säilyttämällä pellon myymisen vaihtoehtona uudessakin luopumistuki-
järjestelmässä. Tällaisin hallinnollisin keinoin hallitus käytännössä pakottaa vähäosaisemman
viljelijäväestön luopumaan suvuissa mahdollisesti jo hyvinkin pitkään olleista perintötiloista
aiempaa heikommin ehdoin, ainoastaan vaaditun suurtilalinjan toteuttamiseksi. Suurempi viljeli-
jäväestön määrä turvaa maatalouden jatkuvuuden Suomessa myös tulevaisuudessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.20.45 otetaan lisäyksenä 29 000 000 euroa luopumistukiin, korvauk-
siin ja pellonmetsitystukiin ja hyväksytään seuraava lausuma:

Vastalauseen lausumaehdotus 15

*Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy voimallisemmin sekä ajamaan maa- ja metsäta-
louden toimintaedellytysten turvaamista ja kehittämistä koko maassa että huomioimaan
suomalaisen ruokaomavaraisuuden tärkeyden.*

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

50. Vesitalous

48. Poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v)

Viimeaikaiset poikkeuksellisen kovat tulvat Pohjanmaalla ja Pohjois-Satakunnassa ovat hyvin osoittaneet, että on syytä varata selvästi nykyistä runsaammat resurssit tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen. On vain kohtuullista, että suuren hädän hetkellä kansalaisten mielissä eivät ole päällimmäisenä taloudelliset asiat, vaan he voivat luottaa tällöin saavansa valtiolta taloudellista tukea.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.50.48 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa Pohjanmaalla ja Pohjois-Satakunnassa tapahtuneiden tulvien vahinkojen korvaamiseen.

60. Metsätalous

44. Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (arviomääräraha)

Talousmetsien elinvoimaisuus on turvattava tukemalla nuoren puuston harvennusta, pystypuiden karsintaa sekä taimikonhoitoa. Ilman tukitoimia taimikoiden harventaminen ja metsänhoitotyöt ovat taloudellisesti kannattamattomia eivätkä siten rohkaise metsänomistajia tarvittaviin metsänparannustöihin.

Metsän lannoitus turvemailla ja karuilla kangasmailla on tärkeää, koska maaperän ravinteiden tasapainottomuus johtaa metsän kasvun hidastumiseen. Taloudellisesti kasvatuskelpoisten alueiden kunnostusojitusta ja metsäteiden rakentamista sekä muita metsätalouden tarpeisiin tarkoitettuja toimenpiteitä ei tule unohtaa. Tehokas metsänhoito luo taloudellista kestävyttä, joka turvaa ja mahdollistaa metsäteollisuuden kehittymisen ja säilymisen maassamme.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.60.44 otetaan lisäyksenä 8 500 000 euroa puuntuotannon kestävyys turvaamiseen.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Liikenneverkko

20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 2 v)

Useat hallitukset ovat laiminlyöneet tarvittavat investoinnit tie- ja rataliikenteeseen, eikä Kataisen istuva hallitus tee poikkeusta. Asiantuntijoiden mukaan olisi edullisempaa hoitaa ylläpito kunnolla nyt kuin ryhtyä isompiin korjaustalkoisiin tulevaisuudessa. Hallitus antaa turhaan kan-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

sallisen pääoman valua hiekkään. Pitkien etäisyyksien ja harvan asutuksen maassa hyväkuntoinen tieverkosto on edellytys kansalaisten tasa-arvoiselle kohtelulle. Sillä luodaan toimintaedellytyksiä yrityksille, jotta ne pystyvät toimimaan myös maamme reuna-alueilla, ja samalla pidetään nykyistä paremmin koko Suomi asuttuna.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.10.20 otetaan lisäyksenä 100 000 000 euroa perusväylänpitoon.

50. Valtionavustus yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Perussuomalaisten mielestä hallitus ei ole valmis tekemään tarvittavia investointeja alempiasteisille teille. Hallituksen talousarvioesityksessä vuodelle 2013 esitetään yksityisteille vain 8 miljoonan euron määrärahaa. Hyväkuntoinen tieverkosto moottoriteistä alempiasteisiin yksityisiin kyläteihin asti on edellytys kansalaisten tasa-arvoiselle kohtelulle. Määrärahaan on näin ollen syytä tehdä korotus.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.10.50 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa yksityisteiden rakentamiseen ja kunnossapitoon ja hyväksytään seuraava lausuma:

Vastalauseen lausumaehdotus 16

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin perusväylänpidon ja yksityisten teiden kunnossapidon määrärahojen korottamiseksi, jotta kansallinen pääomamme ei valuisi hiekkään.

30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut

63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Suomella on paljon kehittämistä maakunnallisten lentokenttien hyödyntämisessä. Lentoliikenteen merkitys omalle seudulle on aina erittäin suuri, ja jo pelkkä reittiliikenteen olemassaolo edistää paikallista yrittäjyyttä ja lisää taloudellista toimeliaisuutta. Erityisesti yrityselämän näkökulmasta katsoen lentoliikenteen olemassaolosta saatavat kokonaishyödyt ovat suurempia kuin siitä koituvat menot.

Suomen maantieteellinen sijainti on ihanteellinen Euroopan ja Aasian välisen lentoliikenteen kannalta. Aasian liikenteestä koituvat tulot pitävät osaltaan yllä koko lentoliikenneinfrastruktuuriamme. Kilpailukyvyystämme on huolehdittava ja varmistettava, että myös maakunnalliset lentokentät toimivat Euroopan merkittävänä Aasian yhteyksien syöttöpisteenä. Parhaiten tämä voidaan tehdä edelleen kehittämällä palveluita ja avaamalla uusia lentoreittejä maakunnallisilta kentiltä esimerkiksi Luoteis-Venäjälle tai Pohjoismaihin.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.30.63 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa maakuntien lentokenttätoiminnan kehittämiseen.

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

20. (32.20, osa ja 32.30, osa) Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka

40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)

Perussuomalaiset kantavat huolta Suomen työllisyydestä ja talouskasvusta. Mielestämme valtion tulisi nykyistä paremmin tukea pk-yritysten kasvua, sillä viimeisen vuosikymmenen aikana käytännössä kaikki uudet työpaikat ovat syntyneet pk-sektorille ja ennen kaikkea pieniin alle 5 henkilön yrityksiin. Suomen nykyinen suoriin tukiin perustuva yritystukijärjestelmä on tutkitusti hyvin tehoton, ja järjestelmän suurimmat hyödynsaajat ovat Nokian kaltaisia suuryrityksiä, jotka saivat helposti markkinoilta rahoitusta projekteihinsa. Nykyiset yritystuet ovat kietoutuneet mutkikkaisiin hankerahoituksiin, joita osaavat käyttää hyväkseen vain isot ja vahvat yritykset, kun taas pienet ja keskisuuret yritykset jäävät helposti tukien ulkopuolelle. Yritystukien tehottomuus on havaittu myös tuoreessa työ- ja elinkeinoministeriön raportissa, jonka mukaan yritystukijärjestelmän toimivuutta voidaan parantaa merkittävästi poistamalla tehottomat tuet ja kohdistamalla ne elinkeinopolitiikan kannalta keskeisiin kohteisiin. Raportin suositusten toteuttamisen arvioidaan pienentävän valtion tukimenoja 200—250 miljoonalla eurolla.

Tarvitsemme uusia toimia erityisesti pk-yrityksien tukemiseen. Perussuomalaisten mielestä nykyisten tehottomien yritystukien sijaan pitäisi käyttää verokannustimia. Ehdotammekin erityisesti pk-sektorille suunnattua kasvupakettia, joka pitää sisällään ALV:n alarajan tuntuvan korotuksen muodossa annettavan ALV-huojennuksen, työllistävien pk-yritysten Viron-mallin mukaisen yritysverotuksen sekä kotitalousvähennyksen korotuksen. Katsomme myös aiheelliseksi, että kasvupakettimme otetaan ainakin aluksi käyttöön määräaikaikaisena ja samalla luodaan seuranta järjestelmä sen vaikutusten arvioimiseksi.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 32.20.40 vähennetään 200 000 000 euroa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukemiseen ehdotetusta määrärahasta.

30. (32.30, osa) Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

51. Julkiset työvoimapalvelut (siirtomääräraha 2 v)

Yhteiskunta jakautuu entistä vahvemmin työttömiin ja ylityöllistettyihin, joten työn jaossa on parantamisen varaa. Tälläkin hetkellä moni pätevä työntekijä on vailla töitä. Suhdanteet vaikuttavat erityisen paljon *nuorten ja yli 55-vuotiaiden työllistymiseen*, ja perussuomalaiset esittävätkin lisääväksi 35 miljoonaa euroa näiden ryhmien työllisyyden edistämiseen. Työllisyyttä voidaan edistää muun muassa palkkatuen avulla. Palkkatukea voidaan tarvittaessa kohdentaa esimerkiksi vanhustenhoitoon tai muille sellaisille aloille, joilla on erityistä pulaa työntekijöistä.

Valitettavan usein töitä tarjotaan vain niille, jotka pystyvät antamaan täyden työpanoksen. Näin osatyökykyiset jätetään helposti työelämän ulkopuolelle, vaikka halukkuutta ja kykyä työntekoon olisi. Sosiaali- ja terveysministeriön osatyökykyisiä koskevasta selvityksestä käy ilmi, että Suomen työvoimapolitiikassa on painottunut pyrkimys kokoaikaiseen työllistämiseen. Tästä on seurannut se, että osatyökykyisistä on tullut pitkäaikaistyöttömiä, ns. ”vaikeasti työllistyviä”. Selvityksestä käy myös ilmi, että esimerkiksi n. 30 000 vammaista haluaisi työmarkkinoille. Perussuomalaisten mielestä osatyökykyisillä pitääkin olla oikeus tehdä töitä voimavarojensa mukaan. Se on myös yhteiskunnan etu. *Osatyökykyisten työllistymistä* voidaan edistää muun muassa joustavilla työajoilla, työtehtävien paremmalla räätälöinnillä sekä erilaisin työvoimapolitiittisin toimenpitein, kuten palkkatuen avulla. Perussuomalaiset esittävätkin lisää resursseja osatyökykyisten työllisyyden edistämiseen.

Perussuomalaiset esittävät erikseen *10 miljoonaa euroa mestari-kisällimallien toteuttamiseen*. Mestari-kisällimallissa eri alojen seniorit kouluttavat työkokemusta vailla olevia nuoria alansa ammattilaisiksi. Mestareiksi voidaan valita sellaisia alansa ammattilaisia, joiden työuria voidaan pidentää vaihtamalla työtehtäviä kevyemmiksi. Hiljaisen tiedon merkitys osaamisen kehittämisessä on suuri, ja tätä tietoa mestari voi välittää kisälleille, vaikka ei enää työn fyysisistä vaatimuksista itse täysin selviäisikään.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.30.51 otetaan lisäyksenä 53 000 000 euroa, josta 35 000 000 nuorten ja yli 55-vuotiaiden työllistymiseen, 10 000 000 euroa mestari-kisällitoimintamallien kehittämiseen ja 8 000 000 euroa osatyökykyisten ja vammaisten työllisyyden edistämiseen.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

70. Kotouttaminen

30. Valtion korvaukset kunnille (arviomääräraha)

Perussuomalaisten mielestä maahanmuuton kustannuksista voitaisiin löytää jo ehdotettujen vähennysten lisäksi säästökohteita. Säästöjä ei kuitenkaan tule kohdentaa turvapaikkahakemusten käsittelyyn, koska tämä lisää ruuhkia ja kustannuksia vastaanottokeskuksissa. Sen sijaan säästöjä pitäisi hakea turvapaikka- ja perheen yhdistämismenettelyn tiukentamisella. Myös maahanmuuttajan sopeutumiselle tärkeään riittävän kielitaidon hankkimiseen tulee kannustaa karsimalla loppumista tulkkaukspalveluista ja ohjata maahanmuuttajat suomen kielen kursseille.

Keskeiseksi ongelmaksi on muodostumassa perheen yhdistäminen. Jonossa on tällä hetkellä noin 7 500 hakemusta. Suomen harjoittama politiikka on huomattavasti leppämpi kuin muiden EU-maiden. Uusien selvitysten tekeminen ei riitä, vaan järjestelmän hyväksikäyttöön on puututtava konkreettisella tavalla. Perheen yhdistämistä hakevilta on esimerkiksi Ruotsin ja Tanskan tapaan edellytettävä pitävää näyttöä henkilöllisyydestä ja väitetyistä sukulaisuussuhteista. Ruotsissa uusi käytäntö on johtanut perheen yhdistämistapausten romahdukseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 32.70.30 vähennetään 40 000 000 euroa valtion maahanmuuton kustannuksista kunnille maksamiin korvauksiin ehdotetusta määrärahasta.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Perhe- ja asumiskustannusten taseus ja erät palvelut

Omaishoitajat tekevät tärkeää työtä, joka mahdollistaa lukuisten suomalaisten kotona asumisen laitostumisen sijaan. Tällä hetkellä Suomessa arvioidaan olevan noin 300 000 omaishoitotilannetta, joista noin 60 000:n kohdalla hoidettava olisi laitoshoidossa ilman omaishoitoa. Sairaanhoidollisissa toimenpiteissä läheistään auttaa päivittäin noin 30 000 omaista. Työelämässä on noin 250 000 omaistaan samanaikaisesti hoitavaa henkilöä. Sosiaali- ja terveysministeriön mukaan omaishoidon tukea sai esimerkiksi vuoden 2010 aikana kuitenkin vain 37 500 henkilöä.

Omaishoitajista vain joka kymmenes hakee reilun kolmensadan euron rahallista korvausta työnsä. Niinpä omaishoidon kustannukset koko maassa ovat edelleen vajaat sata miljoonaa euroa, kun kaikkien näiden hoidettavien ihmisten sijoittaminen laitoksiin maksaisi arvioiden mukaan noin 2,8 miljardia euroa. Yksittäiselle kunnalle jokainen omaishoidettava tuo säästöä 30 000—50 000 euroa vuodessa.

Ikääntyvässä Suomessa omaishoidon merkitys kasvaa, eikä sen inhimillistä ja taloudellista arvoa ole täysin haluttu ymmärtää. Vaikka toimiva omaishoito on koko yhteiskunnan etu, hallitukset ovat toistuvasti laiminlyöneet sen kehittämisen ja tukemisen. Omaishoidon tuki on aivan liian alhaisella tasolla, ja siihen on saatava tasokorotus viipymättä. Perussuomalaiset esittävätkin lisäre-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

sursseja omaishoidon tuen korottamiseksi. Nykyisellään omaishoitoa tuetaan kunnissa hyvin vaihtelevan tasoisesti, minkä vuoksi omaishoitajat ja -hoidettavat ovat eriarvoisessa asemassa asuinkunnasta riippuen. Jos omaishoidon tuki olisi Kelan vastuulla, kansalaisten tasa-arvoinen kohtelu voitaisiin nykyistä paremmin taata koko maassa. Perussuomalaiset ovatkin pitkään vaatineet hallitukselta toimia tuen siirtämiseksi Kelan vastuulle.

Omaishoitajan arki on usein vaativaa ja raskasta. Työntekijäryhmänä omaishoitajat ovat kuitenkin väliinputoajia, joiden asemassa on huomattavasti parantamisen varaa. Omaishoitajilla tulee olla oikeus säännöllisiin vapaisiin ja terveystarkastuksiin sekä nykyistä paremmat mahdollisuudet toimintakyvyn ylläpitämiseen liikunnan ja virkistystoiminnan avulla. Perussuomalaiset esittävätkin lisää resursseja omaishoitajien toimintakyvyn tukemiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 17

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin omaishoidon tuen siirtämiseksi Kelan vastuulle ja varaa riittävät resurssit omaishoidon tuen tasokorotukseen sekä omaishoitajien toimintakyvyn tukemiseen.

51. Lapsilisät (arviomääräraha)

Hallitus aikoo jäädyttää lapsilisien indeksikorotukset, vaikka lapsilisä on yksi tärkeimmistä lapsiperheiden tulonsiirroista. Varhaislapsuuteen sijoittaminen on myös kansantaloudellisesti kannattavaa, joten säästöillä lapsilisien indeksikorotusten jäädyttämistä ei voida perustella.

Lapsilisät ovat aikojen saatossa jääneet jälkeen ansiotason ja elinkustannusten kehityksestä noin 20—25 prosenttia, mutta tästä huolimatta hallitus näkee parhaaksi jäädyttää lapsilisien indeksikorotukset ja siten vähentää lapsiperheiden tulonsiirtoja 38 miljoonalla eurolla. Perussuomalaiset pitävät tätä lyhytnäköisenä ja kansantaloudelle haitallisena päätöksenä. Lapsilisien reaaliarvon alentuminen koskettaa kipeimmin pienituloisia lapsiperheitä, ja vastuuta kantavien päättäjien olisi syytä tiedostaa, että lapsuudessa koettu köyhyys vaikuttaa terveys- ja hyvinvointikäyttyymiseen ja lisää paitsi terveyseroja myös sosiaalisen osattomuuden kokemusta. Hallitusohjelmassaan hallitus on luvannut kaventaa tulo-, hyvinvointi- ja terveyseroja, mutta teot puhuvat toisista. Perussuomalaiset muistuttavat, että lapsiperheissä valtaosa tuloista menee kulutukseen, joten lapsilisät myös osaltaan auttavat pitämään talouden rattaat pyörimässä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 18

Eduskunta edellyttää, että hallitus varaa tarvittavat resurssit lapsilisien indeksikorotuksen toteuttamiseksi vuosina 2013—2015.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

53. Sotilasavustus (arviomääräraha)

Varusmiespalvelus jättää päättyessään monet kotiutuneet nuoret aikuiset tilanteeseen, jossa heillä ei ole vakituista toimeentuloa. Monesti juuri ensimmäinen kuukausi palveluksen päättymisen jälkeen on nuorelle vaikeinta aikaa. Edessä on usein työ- tai opiskelupaikan hankkiminen ja mahdollisesti muutto omaan asuntoon. Etenkin jo lapsuudenkodistaan pois muuttaneet ajautuvat kotiutumisen jälkeen helposti sosiaalitoimen tukien varaan.

Varusmiesten kotiutumisen jälkeinen toimeentulo tulee turvata maksamalla heille kotiuttamisrahaa, kuten tehtiin vuosina 1971—1992. Kotiuttamisrahan avulla voitiin silloin ja voitaisiin nytkin tehokkaasti tukea varusmiespalveluksensa päättäneiden henkilöiden siirtymistä takaisin arkielämään. Vaikka kotiuttamisraha lisää menoja sosiaali- ja terveysministeriön budjettiin, toisaalta kunnilta säästyy rahaa, kun varusmiespalveluksensa päättäneitä henkilöitä ei samassa määrin ajautuisi välittömästi toimeentulotuen piiriin.

Lisäksi kotiuttamisraha olisi valtiovallalta selkeä tunnustus kansalaisvelvollisuutensa ryhdikkäästi suorittaneille nuorille miehille ja vapaaehtoisille naisille. Kotiuttamisraha tukisi osaltaan yleisen asevelvollisuuden säilyttämistä, koska sillä olisi palvelusmotivaatiota parantava vaikutus. Näin ollen myös palveluksen keskeytymiset todennäköisesti vähenisivät.

Kotiutuville varusmiehille maksettava, Varusmiesliitonkin pitkään ajama 200 euron suuruinen kotiuttamisraha aiheuttaisi vuosittain arviolta 4,8 miljoonan euron kustannukset. Kun otetaan huomioon samalla pienentyvät kuntien sosiaalimenot sekä kotiuttamisrahan moraalisesti kannustava merkitys ja ennalta ehkäisevä vaikutus nuorten syrjäytymisen ehkäisemisessä, summa ei ole kohtuuton.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 19

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin varusmiesten kotiuttamisrahan palauttamiseksi.

40. Eläkkeet

60. Valtion osuus kansaneläkelaista ja eräistä muista laeista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Kela-maksut poistaneessa lakiesityksessä kansaneläkemaksun poistoa perusteltiin työnantajien työvoimakustannusten alenemisesta syntyvällä elvytysvaikutuksella ja työeläkkeiden turvaamisella. Lakiesityksessä todettiin valtiovarainministeriön arvioineen Kela-maksun poiston lisäävän työvoiman kysyntää usean vuoden aikana yhteensä noin 10 000 hengellä. Tutkittua näyttöä työnantajan kansaneläkemaksun poiston vaikutuksista työllisyyteen ei kuitenkaan ole. Jo 1990-luvulla kansaneläkemaksua alennettiin työllisyyden parantamiseksi, mutta pysyviä vaikutuksia ei kyetty todentamaan. Myös kansainväliset tutkimukset työnantajamaksujen muutoksen ja porrastuksen vaikutuksista työllisyyteen ovat ristiriitaisia. Yli 90 prosentilla yrityksistä Kela-maksun

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

suuruus olisi vain 0,8 prosenttia palkkasummasta. Tämä tarkoittaisi, että esimerkiksi tyypillinen muutaman työntekijän pk-yritys, jonka vuosittainen palkkasumma on 100 000 euroa, maksaisi vuosittain Kela-maksua 800 euroa. Vaikka olettaisimme, että valtiovarainministeriön arvio Kela-maksun poiston työvoimavaikutuksesta olisikin oikea, on tämä silti työllisyyden kannalta parempi tapa kerätä veroja kuin arvonlisäveron korotus yhdellä prosenttiyksiköllä, sillä arvonlisäveron korotus heikentää VATTin arvion mukaan työllisyyttä noin 15 000 hengellä. *Kela-maksun palautus on näin ollen hallituksen omien asiantuntijoidenkin mukaan työllisyyden kannalta ALV:n korotusta parempi keino kerätä veroja.*

Työnantajien kansaneläkemaksun palautus takaisi myös kansaneläkkeiden rahoituksen kestäväällä ja sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla. Nykyisellään kansaneläkkeiden rahoitus joutuu kilpailemaan muiden valtion budjettitalouden menojen kanssa, mikä tekee kansaneläkkeiden rahoituksesta epävarmempaa.

Perussuomalaiset vaativat Kela-maksun palautusta yksityiselle sektorille. Haluamme tällä ennen kaikkea taata hyvinvointivaltion rahoituksen myös tulevinä vuosina. *Kuntatyöntäjälle emme kuitenkaan halua asettaa tätä lisärasitetta*, koska kuntien talous on muutenkin tiukoilla ja kyse olisi vain julkisen rahan kierrättämisestä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavat lausumat:

Vastalauseen lausumaehdotus 20

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin Kela-maksun palauttamiseksi yksityiselle sektorille.

Vastalauseen lausumaehdotus 21

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin eläkkeiden ostovoiman turvaamiseksi.

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

Lasten ja nuorten hyvinvointiin panostettava ajoissa

Lasten ja nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen vaatii lisäresursseja. Lapsille ja nuorille on turvattava nykyistä paremmat mielenterveyspalvelut, jotta ongelmiin voidaan puuttua riittävän ajoissa. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistämisen lähtökohta tulee olla ennaltaehkäisevässä työssä, sillä epäkohtiin puuttuminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa on sekä inhimillisesti että taloudellisesti kestävin ratkaisu. Lastensuojelun Keskusliiton ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen julkaiseman selvityksen mukaan pitkäaikaisen kodin ulkopuolelle sijoittamisen kustannukset ovat kymmenkertaiset verrattuna lastensuojelun avopalveluihin. Lastensuojelu on Suomessa kriisissä, sillä viimesijaisista toimenpiteistä eli huostaanotoista ja kodin ulkopuolisesta sijoittamisesta on tullut ensisijaisia toimenpiteitä. Perussuomalaisen mielestä tilanne on täysin kestämaton.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

Perussuomalaiset esittävät lisää määrärahoja lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja mielenterveys-työn edistämiseen. Taloudellisten voimavarojen lisäämisellä muun muassa lastensuojeluun ja oppilashuoltoon olisi merkittävä vaikutus myös syrjäytymisen ehkäisemisessä. Ennaltaehkäisevänä, varhaiseen puuttumiseen perustuvana toimintamallina lastensuojelussa tulisi tarjota avohuollon tukitoimia, joilla perheiden tilanteeseen ja ongelmiin voitaisiin puuttua mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Oppilashuollon ja koulujen sosiaalityön resursseja tulisi myös lisätä esimerkiksi koulupsykologi- sekä koulukuraattoripalvelujen muodossa. Perussuomalaiset myös edellyttävät, että määrärahojen käyttöä kunnissa seurataan.

Viite: TAA 452/2012 vp

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että luvun 33.60 uudelle momentille otetaan lisäyksenä 25 000 000 euroa lasten hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistämiseen.

Vanhusten hoitopalveluihin lisää käsipareja

Perussuomalaiset haluavat Suomesta maan, jossa kenenkään ei tarvitse pelätä vanhenemista. Ihmisarvoiseen ikääntymiseen kuuluvat paitsi hyvä hoito ja hoiva myös mahdollisuus itsenäiseen, sosiaaliseen ja virikkeelliseen elämään. Vanhuus ei saa olla elämänvaihe, jossa ihminen muuttuu pelkäksi toimenpiteiden kohteeksi ja hänen elämänsä taloudelliseksi rasitteeksi. Itsemääräämisoikeus ja mahdollisuus omaan elämäntapaan kuuluvat myös vanhuksille, ja tätä tulee yhteiskunnan kunnioittaa.

Suurten ikäluokkien vanheneminen kasvattaa tulevana vuosina hoivan ja hoidon tarvetta merkittävästi. Haasteina ovat palvelujen säilyttäminen jokaisen ulottuvilla sekä riittävän ja ammattitaitoisen henkilökunnan saaminen hoiva- ja hoitoalalle. Kotihoitoa painottava tulevaisuudenkuva on inhimillinen, mutta laitoshoidon ja ympärivuorokautisen hoidon tarvettakaan ei voi kiistää. Riittävästä laitoshoidosta on huolehdittava, koska huonokuntoisimmat potilaat eivät tule toimeen kotihoidossa.

Vanhusten hoidon suurimpia epäkohtia on henkilöstön riittämätön määrä. Hoitotyö edellyttää hyvän ammattitaidon lisäksi riittävästi käsipareja. Henkilöstön mitoittaminen vastaamaan todellista hoitotarvetta on siten myös tulevan vanhuspalvelulain ja palvelujen järjestämisen tärkeimpiä tehtäviä. Kaikki ikääntyvät yksilöllisesti, ja palveluiden tarve on jokaiselle erilainen. Riittävällä henkilökunnan määrällä ja ammattitaidolla tuetaan henkilökunnan työssä jaksamista ja varmistetaan se, että laitoshoitopaikat eivät ole vain säilöönottopaikkoja. Perussuomalaiset esittävätkin lisäresursseja etenkin sellaisiin hoitoisuudeltaan raskaisiin hoivapaikkoihin, joissa työntekijöiden tarve on tällä hetkellä suurin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

**Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps**

Vastalauseen lausumaehdotus 22

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin vanhuspalveluihin suunnattujen taloudellisten resurssien kasvattamiseksi ja että nämä resurssit kohdennetaan erityisesti sellaisiin vanhuspalveluihin, joissa asiakkaiden hoidon tarve on suurin.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

55. Avustukset korjaustoimintaan (siirtomääräraha 3 v)

Perussuomalaiset pitävät tärkeänä sitä, että asuntojen korjausavustusten painopisteenä ovat hissien rakentaminen sekä vanhusten ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjaaminen kotona asumisen mahdollistamiseksi. Määräraha on erittäin tarpeellinen, jotta voidaan tukea sekä inhimillisesti että taloudellisesti ajatellen kannatettavana pidettävää vanhusten ja vammaisten henkilöiden kotona asumista. Hallituksen esittämä määräraha on kuitenkin tähän tärkeään kohteeseen aivan liian pieni.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.20.55 otetaan lisäyksenä 20 000 000 euroa vanhusten ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjaamiseen kotona asumisen mahdollistamiseksi ja hyväksytään seuraava lausuma:

Vastalauseen lausumaehdotus 23

Eduskunta edellyttää, että hallitus tarttuu voimallisemmin kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen eli sosiaalisen asuntotuotannon haasteisiin, jotta se saadaan uudelleen käyntiin.

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

Varallisuusveron palautus

Varallisuusvero on yksinkertainen tapa saada valtiolle huomattavia lisätuloja niiltä kansalaisilta, joiden kokonaisvarallisuus on poikkeuksellisen suuri. Varallisuusveron verokanta oli 0,9 prosenttia vuodesta 1989 vuoteen 2005. Vuonna 2005 varallisuusvero tuotti noin 85 miljoonaa euroa ja verotuksen piiriin kuului liki 30 000 varakasta suomalaista. Perussuomalaiset ehdottavat veron

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

palautusta oikeudenmukaisuussyistä. On vain kohtuullista, että yhteiskunnan parempiosaiset kantavat suuremman vastuun myös yhteiskunnan kustannuksista. *Perussuomalaiset ehdottavat, että 300 000 euroa suuremmasta verotettavasta omaisuudesta maksetaan vuosittain 0,8 prosenttia veroa.* Tällä tavalla arvioimme valtion kassaan kertyvän noin 135 miljoonaa euroa ottaen huomioon yleisen varallisuuden kasvun vuoden 2005 jälkeen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 24

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen suurten varallisuuksien verottamisesta.

01. Ansio- ja pääomatuloverot

Kotitalousyrittäjyys turvattava — ei harmaalle taloudelle

Perussuomalaiset pitävät tänä vuonna tehtyä kotitalousvähennyksen supistamista virheenä. Kotitalousvähennys on synnyttänyt uutta yritystoimintaa ja on monen pienen palveluyrittäjän liiketoiminnan elinehto. Perussuomalaiset katsovatkin, että kotitalousvähennyksen korottaminen on oiva keino tukea yrittäjyyttä ja työllisyyttä. Tämän lisäksi kotitalousvähennyksen korotus torjuu harmaata taloutta, kun se kannustaa kotitalouksia teettämään pienet työt rehellisillä yrittäjillä. Ehdotammekin, että kotitalousvähennyksen vähennyskelpoisen työkorvauksen määrää nostetaan 45 prosentista takaisin 60 prosenttiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 25

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalla esityksen kotitalousvähennyksen vähennyskelpoisen työkorvauksen määrän nostamisesta 45 prosentista takaisin 60 prosenttiin.

Kilometrikorvausten leikkaus peruttava

Perussuomalaiset vastustavat hallituksen kaavailemia kilometrikorvausten leikkauksia. Verovapaa kilometrikorvaus on työnantajan työntekijälle maksama korvaus siitä, että työntekijä käyttää omistamaansa autoa työnantajan määräämän työmatkan tekemiseen. Leikkaukset tukahduttavat toteutuessaan taloudellista toimeliaisuutta ja vähentävät työnteon kannattavuutta, ja niillä on siten merkittäviä työtä ja yrittäjyyttä rajoittavia negatiivisia vaikutuksia. Kaupat ja uudet asiakassuhteet vaativat usein henkilökohtaista käyntiä — siihen ei pelkkä hiirennäpäys riitä. Moni työ edellyttää oman auton käyttöä, eikä laajalla maaseudulla julkisen liikenteen vaihtoehtoa ole edes olemassa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

Vastalauseen lausumaehdotus 26

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin kilometrikorvausten säilyttämiseksi vuoden 2012 tasolla.

Verot maksukyvyn mukaan

Perussuomalainen veropolitiikka perustuu sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen. Jokaisen työhön kykenevän Suomen kansalaisen on maksukykynsä mukaan maksettava veroja, jotta valtio pystyy kaventamaan tuloeroja ja rahoittamaan palveluja. Emme kannata tasaverokehitystä, jota sekä edellinen että nykyinen hallitus ovat edistäneet.

Jo nyt on havaittavissa, että valtion verokertymästä yhä suurempi osa tulee erilaisista tasaveroista, kuten arvonlisä-, yhteisö- tai pääomaveroista. Lisäksi valtapuolueiden tekemät kevennykset valtion keräämiin tuloveroihin ovat johtaneet kunnallisverojen korottamiseen, ja näin veropolitiikalla on hyödytetty selvästi eniten suurituloisia. Monet verovähennyksetkin, kuten esimerkiksi vapaaehtoisten eläkevakuutusmaksujen vähennysoikeus, hyödyttävät lähinnä suurituloisia, ja niiden elinkeinopoliittinen merkitys on kyseenalainen. Taloustieteellisissä tutkimuksissa on havaittu, etteivät suurituloisten veronkorotukset johda heidän työn tarjontansa alenemiseen. Vastaavasti pienituloisten veronkevennyksillä on havaittu olevan positiivinen vaikutus työn tarjontaan. Lisäksi riippumattomat suomalaiset asiantuntijat ovat laskeneet, että ottaen huomioon suomalaisen hyvinvointivaltion tulonjaolliset tavoitteet, Suomen suurituloisia olisi aiheellista verottaa selvästi ankarammin kuin mitä viimeisten 15 vuoden aikana on tehty.

Perussuomalaiset ehdottavat ensinnäkin 4. portaan (yli 70 300 euroa vuodessa) marginaaliveron korottamista 29,75 prosentista 32 prosenttiin. Tämä tarkoittaa, että yli 70 300 euroa vuodessa ansaitseva henkilö maksaisi hieman enemmän veroa 4. portaan tuloajan ylimentäältä osalta. Lisäksi ehdotamme viime vuoden tapaan ns. Wahlroos-veroa eli poikkeuksellisen suurituloisiin henkilöihin kohdistuvaa verotusta. Tämä tarkoittaisi, että nyt hallituksenkin ehdottaman uuden 5. portaan (yli 100 000 euroa) marginaaliveroprosentti olisi 36 eikä 31,75 prosenttia. Korkein marginaaliveroprosenttimme olisi tämän korotuksen jälkeenkin kansainvälisessä vertailussa varsin kohtuullinen — etenkin kun ottaa huomioon, että esimerkiksi Ranska on juuri päättänyt nostaa sen 75 prosenttiin.

Tilanteessa, jossa Suomen vuoden 2013 talouskasvu on lähes täysin kotimaisen kysynnän varassa, emme kuitenkaan halua kiristää pieni- ja keskituloisten tuloverotusta. Niinpä ehdotamme, että pieni- ja keskituloisille tehdään tuloverotuksen asteikkotarkistukset myös vuonna 2013. Tämä tukisi kotitalouksien ostovoimaa ja vahvistaisi kotimaista kysyntää. Lisäksi taloustieteellisissä tutkimuksissa on havaittu pienituloisten veronkevennyksellä olevan positiivinen vaikutus työn tarjontaan, jonka vahvistaminen on keskipitkällä aikavälillä tärkeä keino kestävyysvajeen kuromisessa umpeen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavat lausumat:

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

Vastalauseen lausumaehdotus 27

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen tuloverotuksen 5. portaan marginaaliveron nostamisesta 36 prosenttiin ja 4. portaan marginaaliveron nostamisesta 32 prosenttiin.

Vastalauseen lausumaehdotus 28

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen vapaaehtoisten eläkevaakuutusmaksujen verovähennysoikeuden poistamisesta.

Vastalauseen lausumaehdotus 29

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin tuloverotaulukon inflaatiotarkistuksen tekemiseksi pieni- ja keskituloisille myös vuodelle 2013.

Kohti klassista osinkoverojärjestelmää

Perussuomalaiset haluavat kehittää verotustamme oikeudenmukaisempaan suuntaan ja purkaa nykyisenkaltaisen yhtiöverohyvitysjärjestelmän. Tällä hetkellä Suomessa jaetaan vuosittain noin 2 miljardia euroa verovapaata osinkotuloa. Suurituloisin tulokymmenys on saanut näistä yli 80 prosenttia ja suurituloisin prosentti puolet. Tämä suurituloisten verovapaus on keskeinen syy 1990-luvulta lähtien räjähdysmäisesti kasvaneisiin tuloeroihin. Perussuomalaiset ehdottavat, että otamme askeleen niin sanotun klassisen osinkoverojärjestelmän suuntaan, jollainen on käytössä esimerkiksi Yhdysvalloissa. Tukeaksemme pienyrittäjiä haluamme kuitenkin jättää listaamattomille pk-yrityksille selvän verokannustimen.

Suomen nykyinen osinkoverotus perustuu monimutkaiseen järjestelmään, jossa iso osa osinkotuloista on verovapaata. Pörssiyrityksien jakamasta osingosta 70 prosenttia verotetaan pääomatulona ja 30 prosenttia on verovapaata tuloa. Vastaavasti listaamattomien yritysten eli käytännössä pk-yritysten jakama osinko on verovapaata tuloa osakkeen niin sanotun matemaattiselle arvolle lasketun 9 prosentin vuotuisen tuoton osalta aina 60 000 euroon saakka. Siltä osin kuin edellä mainitut rajat ovat ylittyneet, osingosta edelleen 30 prosenttia on verovapaata tuloa.

Perussuomalaiset pitävät nykyistä osinkoverojärjestelmäämme aikansa eläneenä, monimutkaisena ja epäoikeudenmukaisena verojärjestelmänä. Osinkoverojärjestelmä ei esimerkiksi ota riittävästi huomioon pieniä palveluyrittäjiä, joiden yritysten taseissa ei toiminnan luonteen takia ole välttämättä huomattavia omaisuusmassoja ja näin ollen ei myöskään mahdollisuutta nostaa juuri verovapaita osinkoja. Nykyinen verojärjestelmä suosii mielestämme kohtuuttoman paljon varakkaampia ja isompia tuloksia tekevien yritysten omistajia.

Perussuomalaisten ehdottamassa veromallissa kaikki listattujen yritysten jakamat osingot saateetaan pääomaverotuksen piriin. Listaamattomien yritysten osingot taas olisivat verovapaita aina 10 000 euroon saakka riippumatta osakkeen matemaattisesta arvosta. Tämä uudistus tasaisi tuloeroja todennäköisesti enemmän kuin yksikään verouudistus vuosikymmeniin. Siitä huolimatta uudistus joko pitäisi ennallaan tai jopa alentaisi lähes kaikkien yrittäjien verotusta, sillä Suomen

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

Yrittäjien mukaan yli 80 prosenttia yrittäjistä sai vuonna 2010 alle 5 000 euroa osinkoa. Uudistuksemme rajoittaisi myös tehokkaasti sellaista verosuunnittelua, jonka tarkoituksena on palkan ottaminen osinkoina.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 30

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen osinkoverouudistuksesta, jossa kaikki listattujen yritysten jakamat osingot saatetaan pääomaverotuksen piiriin ja lisätaamattomien yritysten osingot olisivat aina verovapaita 10 000 euroon saakka.

Harmaa talous ja talousrikolliset kuriin

Harmaa talous aiheuttaa Suomelle vuodessa valtavat, jopa 2—3 miljardin euron verotulojen menetykset. Erityisesti EU:n vapaa työvoiman liikkuvuus on syössyt ravintola- ja rakennusalamme harmaan talouden kierteseen ulkomaisen halpatyövoiman vuoksi.

Pidämme hallituksen panostuksia harmaan talouden torjumiseksi riittämättöminä. Yksittäiset muutokset, kuten käänteisen arvonlisäveron käyttöönotto rakennusalamalla, eivät riitä harmaan talouden kitkemiseen. Tarvitaan myös muita toimenpiteitä, kuten tarpeeksi kovia sanktioita työntekijöiden työehtoja laiminlyöville työnantajille sekä ay-liikkeen kanneoikeutta. Juuri uudistetun tilaajavastuulain nykyinen sakko olisi muutettava siten, että lain rikkoja maksaa kokonaisurakasta laskettuna 15 prosenttia. Esimerkiksi 10 miljoonan euron rakennusurakasta sakon suuruus olisi 1,5 miljoonaa.

Nykyisen rikosseuraamuslain käytännön tulkintaa on tehostettava siten, että työmaatarkastuksissa kiinni saaduilta harmaan talouden toimijoilta — niin yrityksiltä kuin työntekijöiltä — takavarikoidaan välittömästi Suomessa oleva omaisuus vakuudeksi korvausten perinnän turvaamiseksi. Lisäksi perussuomalaiset esittävät sakotusoikeutta AVI:n ulkomaalaisvalvonnan tarkastajille sekä Suomessa työskentelevien ulkomaalaisten yritysten rekisteröintipakkoa vero- ja valvontaviranomaisten työn helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi.

Niin ikään tilaajavastuulakia on ensi tilassa tiukennettava ja lain noudattamista valvovien viranomaisten resursseja lisättävä. Myös julkinen rekisteri alihankintaketjuttamisella veroja laiminlyöivistä yrityksistä olisi tehokas keino painostaa yrityksiä toimimaan vastuullisesti. Perussuomalaiset eivät voi sallia taloudellisella dynamiikalla perusteltua verorikollisuuden suojelua.

Kun tarvittavat lakimuutokset on toteutettu, vaaditaan vuonna 2013 torjuntatoimiin luonnollisesti lisämäärärahoja, mutta jo vuosina 2014 ja 2015 voidaan päästä huomattaviin verotulojen kasvulukuihin. Harmaan talouden torjumisella saavutetaan myös merkittävää työllisyyden kohentumista.

Määrätietoisemmat toimenpiteet harmaan talouden kitkemiseksi toisivat valtiolle lisätuloja useissa veroluokissa.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 31

Eduskunta edellyttää, että hallitus lisää resursseja harmaan talouden torjuntaan ja antaa esityksen tilaajavastuulain sakon korottamisesta.

02. Yhteisövero

Yrityksiä kannustettava työllistävään kasvuun

Perussuomalaisten mielestä tällä hetkellä keskeistä on luoda uusia työpaikkoja. Uudet työpaikat tuovat valtiolle lisää verotuloja, joten työllistäviä kasvuyrityksiä on syytä kannustaa. Tarvitsemme uusia toimia erityisesti pk-yrittäjyyden tukemiseen, sillä viimeisen vuosikymmenen aikana käytännössä kaikki uudet työpaikat ovat syntyneet pk-sektorille ja ennen kaikkea pieniin alle 5 henkilön yrityksiin. Mielestämme nykyisten tehostettujen yritystukien sijaan pitäisi käyttää verokannustimia. Ehdotammekin mallia, jonka avulla kasvuyritykset voisivat saada käyttöpääomaa yrityksen tuloksesta. Mallissamme pk-yritys, joka kahtena peräkkäisenä vuonna palkkaa vähintään kaksi uutta kokopäivästä työntekijää ja jonka työntekijämäärän lisäys on vuosittain vähintään 10 prosenttia, olisi vapautettu yhteisöverosta niin kauan kuin ei jaa omistajilleen osinkoja. Tämä kannustaisi kasvuyrittäjyyteen sekä säilyttämään yrityksen voitot toiminnan edelleen kehittämiseen ja työllistämiseen. Vastaavaa veroetua tulee pyrkiä soveltamaan myös toiminimille ja muille yhtiömuodoille.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 32

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen yhteisöverouudistuksesta, jossa työllistävä pk-yritys olisi vapautettu yhteisöverosta niin kauan, kun se ei jaa omistajilleen osinkoa.

Yritysten verokeplottelu kuriin

Perussuomalaisten mielestä Suomen on tiukemmin puututtava yritysten siirtohinnoittelun, konserniavustusten ja konsernin sisäisen lainoituksen avulla tapahtuvaan keinotekoiseen verokeplotteluun. Suomi on pitkään nukkunut asian suhteen ruusunenunta ja kansainvälisesti katsottuna herännyt ongelman laajuuteen hyvin myöhään. Muualla ongelmiin on puututtu lainsäädännöllä jo aiemmin. Esimerkiksi Saksassa sääntelyä kiristettiin jo 1990-luvulla ja Ruotsissa sekä Tanskassa 2000-luvun puolivälissä. Sen lisäksi, että yhteisöverotuksen porsaanreikien tukkiminen toisi lisää verotuloja, parantaisi se myös suomalaisten pk-yrittäjien mahdollisuuksia kilpailla tasapäisesti kansainvälisten suuryritysten kanssa, jotka voivat nykyään polkea hintoja, koska kotiuttavat voittonsa veroparatiiseissa.

Siirtohinnoittelun perustana on markkinaehtoperiaate, jonka mukaan konsernin sisäisissä liiketoimissa on käytettävä samoja hinnoitteluehtoja kuin jos nämä liiketoimet tehtäisiin toisistaan

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

riippumattomien yritysten välillä. Kuitenkin kansainväliset yritykset saattavat käyttää siirtohinnoittelussa markkinaehtoperiaatetta korkeampaa hintaa ja näin siirtää suomalaisen tytäryhtiön tuloksesta osan tai jopa kaikki veroparatiisimaassa sijaitsevaan konserniyritykseen. Edellä mainittu käytäntö on ilmeisen yleinen, sillä Verohallinto arvioi Suomen menettävän vuosittain verotuloja yli 300 miljoonaa euroa siirtohinnoittelun väärinkäytösten takia. Verottajan uusi siirtohinnoitteluun keskittyvä ryhmä on askel oikeaan suuntaan, mutta pidämme sitä ongelman laajuuteen nähden riittämättömänä panostuksena.

Toinen keino alentaa suomalaisen tytäryhtiön verotusta on konsernin sisäinen lainoitus. Tavallisesti tämä tehdään siten, että Suomessa sijaitseva tytäryritys ottaa samaan konserniin kuuluvalla ulkomaalaiselta yritykseltä lainaa. Tämän lainan korkokulut voi suomalainen tytäryritys vähentää verotuksessaan. Korkotulon saava emoyritys taas sijaitsee veroparatiisissa, jossa sitä verotetaan hyvin kevyesti, jolloin konsernin kokonaisveroaste kevenee huomattavasti. Hallitus on tiukentamassa konsernin sisäisten lainojen korkokulujen vähennysoikeutta, mutta mielestämme lainsäädäntöä olisi syytä kiristää siten, että kulloisenkin markkinakoron yli menevien korkojen vähennysoikeus poistettaisiin. Vähintään olisi syytä tiukentaa vähennysoikeutta silloin, kun konserniyritys sijaitsee veroparatiisimaassa.

Konsernin sisäisen lainoituksen avulla tapahtuvaan verokeplotteluun liittyy keskeisesti myös niin sanottu alikapitalisointi. Se tarkoittaa tilannetta, jossa suomalainen tytäryhtiö ottaa ulkomaalaiselta emoyhtiöltään erittäin suuren velan ja tämän korot vähennetään sitten täysimääräisesti suomalaisen yhtiön yhteisöverotuksessa. Näin yhteisöveroa ei makseta Suomessa lainkaan. Täällä syntynyt tulos menee korkojen muodossa verottamattomana sen ulkomaalaiselle emoyhtiölle. Perussuomalaisten mielestä Suomessa tulisi säätää alikapitalisointia koskeva laki, jossa koron verovähennysoikeuden maksimimäärä perustuisi velan ja oman pääoman suhteeseen 3 (velka) : 1 (oma pääoma). Esimerkiksi jos yrityksen oma pääoma on 1 milj. euroa, sillä saisi olla velkaa enintään 3 milj. euroa, jotta yrityksen ulkomaille maksamat korot olisivat vähennyskelpoisia menoja Suomen verotuksessa. Mikäli koronmäärä ylittäisi 3:1-suhteen, ylimenevä osuus rinnastuisi ulkomaille maksettuihin osinkoihin ja olisi siten vähennyskeltvotonta menoa Suomen verotuksessa.

Kun tarvittavat lakimuutokset on toteutettu ja verottajalle annettu lisäresursseja asianmukaisen valvonnan suorittamiseen, vuosina 2014 ja 2015 voidaan päästä huomattavasti nyt arviomaamme suurempaan verotulojen kasvuun.

Vastalauseen lausumaehdotus 33

Eduskunta edellyttää, että hallitus puuttuu tarmokkaammin Suomelle haitalliseen yritysten verosuunnitteluun ja antaa eduskunnalle esitykset tuloverolain korkovähennysoikeuden rajaamisesta sekä alikapitalisoinnin kieltävästä laista.

Suursäätiöille pääomaverovelvollisuus

Perussuomalaiset haluavat laajentaa veropohjaa oikeudenmukaisella tavalla ottamalla verotuksen piiriin suurten säätiöiden ja yhdistysten saamat pääomatulot, kuten osingot, vuokratulot ja myyntivoitot. Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV) on arvioinut, että pelkästään viiden suu-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

rimman säätiön vuosittainen veroetu oli 29—45 miljoonaa euroa vuosina 2004—2005. Säätiöiden varallisuudeksi VTV arvioi 12—15 miljardia euroa.

Nykyinen verojärjestelmä on luonut suursäätiöille eräänlaisen veroparatiisin, jonka puitteissa varakkaat yksilöt voivat paeta verotusta lähes kokonaan, ja suursäätiöiden kautta he voivat harjoittaa merkittävää yhteiskunnallista valtaa. *On kohtuutonta, että pienetkin yritykset, jotka toimivat markkinariskin alaisena, joutuvat maksamaan pääomaveroa, kun todella vauraat yhdistykset ja säätiöt saavat vakaat pääomatulonsa verottomina.*

Perussuomalaisten kaavailema uudistus koskisi ainoastaan suurimpia säätiöitä ja hyvin varakkaita yhdistyksiä. Suomessa on lukuisia pieniä yhdistyksiä ja säätiöitä, joiden toiminta riippuu verottomista pääomatuloista, joten niiden *pääomatulot voitaisiin jättää verovapaiksi esimerkiksi 100 000 euroon asti*. Verokanta voisi myös olla yleistä pääomaverokantaa alempi, esimerkiksi 15 prosenttia.

Säätiömuotoisia yliopistoja emme asettaisi pääomaverotuksen piiriin. Uudistus ei myöskään koskettaisi lainkaan valtaosaa suomalaisista yhdistyksistä ja säätiöistä. Se ei esimerkiksi haittaisi ns. Linnanmäki-tyyppin yleishyödyllisiä säätiöitä ja yhdistyksiä, joiden tulot koostuvat muualta kuin pääomatuloista.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 34

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin veropohjan laajentamiseksi oikeudenmukaisella tavalla ottamalla verotuksen piiriin suurten säätiöiden ja yhdistysten saamat pääomatulot.

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

01. Arvonlisävero

Tiukka ei tasaverokehitykselle — arvonlisäveron korotus peruttava

Perussuomalaiset eivät voi hyväksyä hallituksen päätöstä korottaa kaikkia arvonlisäverokantoja yhdellä prosenttiyksiköllä. Arvonlisäveron korotus kolhii kaikkein kovimmin pienituloisia, sillä se korottaa myös välttämättömyyshyödykkeiden, kuten ruoan, lääkkeiden ja asumisen, hintaa. Vielä ennen vaaleja vasemmistopuolueet vastustivat yksituumaisesti tällaisten heikompiosaisia kohtuuttomasti kurittavien tasaverojen korottamista.

Perussuomalaiset haluaisivat muistuttaa, että arvonlisäverotuksen korotus heikentää myös vientisektorimme kilpailukykyä, sillä se kiihdyttää väistämättä inflaatiota. Ostovoiman heikkeneminen taas aiheuttaa palkankorotuspaineita seuraavaan työmarkkinakierrokseen, josta seuraava kustannustason nousu luonnollisesti heikentää Suomen vientisektorin kilpailukykyä. VAT:n arvion mukaan hallituksen esittämä arvonlisäveron korotus heikentää bruttokansantuotetta 0,4 pro-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

senttia ja työllisyyttä noin 15 000 henkilöllä. Korotuksella on täten selvä yritystoimintaa ja työllisyyttä heikentävä vaikutus.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 35

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin yleisen arvonlisäverokannan säilyttämiseksi vuoden 2012 tasolla.

Pienyrittäjyyttä tuettava — Arvonlisäverollisen liiketoiminnan alarajaa nostettava

Arvonlisäverollisen liiketoiminnan alarajan nosto on tehokas keino harmaan talouden torjunnassa ja yrittäjyyteen kannustamisessa. Uudistus parantaisi erityisesti pienyritysten kannattavuutta ja mahdollisuuksia työllistää. Tämä soveltuisi parhaiten palveluliiketoiminnan puolella, sillä toimintansa luonteen vuoksi näillä yrityksillä ei ole juurikaan mahdollisuutta tehdä ALV-vähennystä ostoistaan. Tällainen arvonlisäverovelvollisuuden rajan nostaminen madaltaisi myös yrittämiseen ryhtymisen kynnystä merkittävästi ja lisäisi näin pienyrittäjien määrää. Arvonlisäverollisen liiketoiminnan alarajan noston avulla saataisiin myös yrittäjien tulot paremmin verotuksen piiriin, sillä tällöin ei olisi järkevää tehdä ”pimeitä pikkutöitä”. Uudistus vähentäisikin tehokkaasti harmaan talouden toimijoiden määrää ja siten lisäisi muuta verokertymää. Perussuomalaiset ehdottavat, että arvonlisäverollisen liiketoiminnan alarajaa nostettaisiin nykyisestä 8 500 eurosta 20 000 euroon ja samalla ALV:n niin sanottu huojennusalueen katto nostettaisiin 22 500 eurosta 40 000 euroon. Tällöin arvonlisäveron alaista olisi vain sellainen liiketoiminta, jonka liikevaihto ylittäisi 20 000 euroa vuodessa, ja 20 000—40 000 euron liikevaihdolla ALV:sta saisi huojennuksen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 36

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen arvonlisäverollisen liiketoiminnan alarajan nostamisesta 20 000 euroon ja huojennusalueen katon nostamisesta 40 000 euroon.

08. Valmisteverot

07. Energiaverot

Dieselveero poistettava

Suomi on pitkien etäisyyksien maa. Polttonesteiden veronkorotukset tarkoittavat entistä kalliimpaa liikkumista erityisesti maaseudun asukkaille, joilla ei ole mahdollisuutta käyttää julkista liikennettä. Perussuomalaisten mielestä dieselautojen käyttövoimavero eli dieselveero on poistettava. Veron tarkoituksena on ollut ennen kaikkea tasata dieselautoilijoiden dieselin edullisemmasta verotuksesta saamaa etua. Diesel maksaa kuitenkin tänä päivänä lähes saman verran kuin ben-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

siini, joten erilliselle dieselverolle ei ole enää mielestämme mitään perustetta. Veron poisto tukisi myös alati nousevien kustannusten kanssa kamppailevaa suomalaista kuljetusalaa. Perussuomalaisten eduskuntaryhmä tukee myös polttoaineveron palautusjärjestelmän käyttöönottoa, jotta elinkeinoelämän kilpailukyky säilyy kuljetuskustannusten pysyessä kohtuullisina.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 37

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen dieselautojen käyttövoimaveron poistamisesta.

Edulliset energiahinnat varmistettava

Energiaverojen korotukset on pitkällä tähtäimellä peruttava. Kataisen ja Kiviniemen hallitusten toteuttamat veronkorotukset ovat tienneet monille pienituloisille vaikeita aikoja, sillä Suomessa on talvella pystyttävä asumaan ja asuntoja lämmittämään. Energiaverot ovat luonteeltaan tasaveroja ja kohdistuvat näin ankarimmin juuri pienituloisiin.

Myös energiaa tarvitseva teollisuutemme kärsii energiaverojen korotuksesta mittavan vahingon kilpailukykynsä. Alhainen energianhinta on kansainvälisissä tutkimuksissa havaittu tärkeäksi syyksi investoida maahan. Tuoreena esimerkkinä tästä on Facebookin päätös valita sähköverokannan edullisuuden takia Ruotsi sijaintipaikaksi Euroopan datakeskukselleen.

Perussuomalaiset eivät myöskään voi hyväksyä hallituksen ehdotusta alentaa turpeen verotukea. Turve on aidosti kotimainen energiamuoto, jonka tuen alentaminen ei johda muuhun kuin tuontien energian, ennen kaikkea kivihiilen, käytön lisäämiseen. Tällä päätöksellä ei siis suojella luontoa vaan vain heikennetään vaihtotasettamme.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavat lausumat:

Vastalauseen lausumaehdotus 38

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin energiaverotuksen alentamiseksi.

Vastalauseen lausumaehdotus 39

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin turpeen verotuen säilyttämiseksi vuoden 2012 tasolla.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 1 ps

10. Muut verot

Kaivosvero

Perussuomalaiset haluavat, että Suomi lopettaa kansallisomaisuutemme kuuluvan mineraalivarannon ilmaisjakelun monikansallisille yrityksille. Arviot Suomen maaperän mineraalivarantojen arvosta liikkuvat sadoissa miljardeissa euroissa, joten kyseessä on taloutemme kannalta erittäin merkittävä asia. Perussuomalaiset ehdottavat käyttöönotettavaksi kaivosveroa, jonka tuotosta osa tulisi antaa kaivospaikkakunnille. Emme kuitenkaan halua liian ankaralla verotuksella tukahduttaa kaivosinvestointeja, joten veron suuruuden tulisi olla kohtuullinen. Perussuomalaiset katsovat, että kaivosverolla voitaisiin myös vahvistaa kaivostoiminnan yleistä hyväksyttävyyttä, kun veron ansiosta suurempi osa kaivostoiminnan hyödystä saataisiin kaikille suomalaisille. Tullevaisuudessa, kun veron tuotto olisi nykyistä huomattavasti korkeampi, osa tuotosta tulisi rahoitoida, jotta mineraalivarannostamme saatavan hyödyn jaossa toteutuisi myös sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 40

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen kaivosverosta.

Osasto 13

KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYyntITULOT JA VOITON TULOUTUKSET

04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta

01. Osuus Suomen Pankin voitosta

Lain mukaan Suomen Pankki tilittää puolet voitostaan valtion tarpeisiin. Pankkivaltuusto voi kuitenkin perustellusta syystä vaatia Suomen Pankkia tilittämään suuremman osuuden voitostaan valtion käyttöön. Hallitus on esittänyt tilitettäväksi 150 miljoonaa euroa, vaikka se on useana aikaisempina vuonna ollut tätä korkeampi. Katsomme valtion talouden tasapainotuksen olevan perusteltu syy nostaa tilitettävä määrä samaksi, mikä se oli esimerkiksi vuonna 2010 eli 250 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentin 13.04.01 arvioitua tuottoa Suomen Pankin voitto-osuudesta korotetaan 100 000 000 eurolla.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause ps

että ehdotus vuoden 2013 talousarvioksi hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena edellä todetuin muutoksin ja

että edellä ehdotetut 40 lausumaa hyväksytään.

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 2012

Pentti Kettunen /ps
Kauko Tuupainen ps
Ville Vähämäki ps
Maria Lohela ps
Ismo Soukola ps
Juha Väättäinen ps

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

VASTALAUSE 2 kesk

Yleisperustelut

Keskustaa ei kuunneltu — velkakierre jatkuu

Keskusta tunnistaa taloudellisen tilanteen haastavuuden. Euron kriisi, maailmantalouden kasvun hidastuminen ja Suomen tulevaisuus asettavat valtiontaloudelle erityisiä haasteita tulevanakin budjettivuonna. Haasteista huolimatta valtion velkaantuminen on saatava pidemmällä aikavälillä kuriin. Suomi ei voi loputtomiin velkaantua nyt esitetyllä seitsemän ja puolen miljardin vuosivauhdilla. On olemassa vakava uhka sille, että budjetin alijäämä syvenee, jos taloustilanteen hyytymisen myötä verotulokertymä jää ennakoitua pienemmäksi. Näin kävi myös kuluneena vuonna. Vuodelle 2012 esitetyssä varsinaisessa talousarviossa esitettiin lisävelan tarpeeksi 7 miljardia euroa. Lisätalousarvioiden myötä valtion budjettitalouden alijäämä kasvoi vuoden mittaan kuitenkin yli 9 miljardin euron suuruiseksi.

Velkaantuminen ei olisi niin suuri ongelma, jos päätökset julkisen talouden pidemmän aikavälin vajeen korjaamiseksi kyettäisiin tekemään. Nykyisessä tilanteessa, jossa näin ei toimita, on velkaantumismuutos erittäin huolestuttavaa. Suomessa pitää alkavan budjettivuoden aikana kyetä myös tekemään sellaisia työmarkkinaratkaisuja, jotka turvaavat suomalaisen tuotannon kilpailukykyä ja jotka varmistavat sen, ettei työllisyystilanne heikkene.

Keskusta esitti vuoden 2011 syksyllä budjettikäsittelyn yhteydessä oman vaihtoehtonsa, joka perustui kolmeen asiaan. 1) Keskustan vaihtoehto oli vastuullisempi ja taloutta tasapainottavampi. Valtio olisi ottanut vaihtoehdossamme joka päivä vähintään miljoona euroa vähemmän velkaa kuin Kataisen hallitus. 2) Keskustan vaihtoehto olisi ollut työllistävämpi. 3) Keskustan vaihtoehto olisi ollut sosiaalisesti ja alueellisesti oikeudenmukaisempi.

Keskusta esitti vuosi sitten budjettikäsittelyn yhteydessä myös seuraavanlaisen lausuman:

”Kataisen hallitus itse arvioi valtiontalouden pysyvän nykyisillä toimilla reilusti alijäämäisenä koko hallituskauden. Ensi vuoden talousarviosta puuttuvat keinot talouskasvun, työllisyyden ja yrittäjyyden edellytysten parantamiseksi ja julkisen talouden tasapainottamiseksi. Sen sijaan hallituksen velkaa kasvattava politiikka on johtamassa hyvinvointiyhteiskunnan ytimeen ulottuviin ja Suomea keskittäviin leikkauksiin.”

Jälkeenpäin arvioiden voidaan todeta, että keskustan vuosi sitten esittämä arvio on toteutunut koko rujoudessaan.

Hallitus lamaantunut toimintakyvyttömäksi

Oli viime syksynä ja on ollut hallituskauden alusta saakka selvää, ettei Kataisen hallituksen talousohjelman pohja tule pitämään. Hallitus on vasta nyt heräämässä siihen tosiasiaan, että hallitusohjelmaan kirjatut lukuisat toiveet ja talouden realiteetit eivät täsmää keskenään. Hallitus on ladannut itselleen valtavan paineen keväällä 2013 toteutettavaan puolivälin tarkasteluunsa. Kes-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

kusta ei voi ymmärtää, miksi kriisitietoisuuteen lopultakin heräämässä oleva hallitus siirtää Suomen tulevaisuuden kannalta keskeisiä päätöksiä aina vaan eteenpäin.

Päätöksiä olisi pitänyt panna toimeen jo kuluvana vuonna, jotta ne olisivat ennättäneet vaikuttaa vuoden 2013 aikana. Hallituksen ratkaisu siirtää vaikeaksi tietämänsä ratkaisut keväälle 2013 tarkoittaa samalla sitä, että ne ehditään toteuttaa aikaisintaan vuoden 2014 budjetissa. Tämä on suhdannepoliittisesti auttamattoman hidasta toimintaa. Voidaankin todeta, että hallitusohjelman lisäksi myös hallituksen toimintakyvyn uskottavuudelta on pudonnut pohja pois. On selvää, ettei yhden vuoden budjetilla voida muuttaa talouden isoa kuvaa, mutta tarvittavia uudistuksia olisi pitänyt laittaa kuitenkin jo alulle.

Hallitus ei suostunut keskustan viime syksynä esittämän kasvupaketin mukaisiin toimenpiteisiin eikä laittanut käyntiin tarvittavia rakenteellisia uudistuksia, jotka varmistaisivat tulevien vuosien kasvun. Tämän toimeentönnön seurauksena olemme ajautumassa kansakuntana näivettymisen kierteeseen. Eduskunta on hallituksen päättämättömyyden seurauksena pakotettu hyväksymään raskaasti velkainen budjetti. Hallituksella ei yksinkertaisesti ole riittänyt rohkeutta sellaisiin toimenpiteisiin, jotka vauhdittaisivat talouskasvua ja loisivat Suomeen uutta työllisyyttä. Esimerkiksi panostukset biotalouteen ovat jääneet varsin vaatimattomiksi alan valtaisaan potentiaaliin nähden. Suomi on auttamatta nukkumassa oman menestyksensä ohi.

Hallitus vakuuttaa, että se on jo tehnyt mittavia rakenteellisia uudistuksia sekä sopeuttanut tuloja ja menoja siten, että valtion rahoitusasema kohenee noin 5 miljardilla eurolla vuodesta 2016 lähtien. Keskusta ei luota näihin väitteisiin. Hallituksen menonsäästöt ovat kohdistuneet kovalla kädellä muun muassa kuntien valtionosuuksiin. Tämä rapauttaa kuntien edellytyksiä tarjota laadukkaita ja ennaltaehkäiseviä palveluita kuntalaisille. Kuntien valtionosuuksista karsiminen tarkoittaa leikkauksia päivähoitoon, peruskouluihin, kirjastoihin ja terveyskeskuksiin ja vanhusten hoito- ja hoivapalveluihin. Hallitus on niin ikään tehnyt mittavia tulevaisuusleikkauksia kohdistamalla rajuja säästöjä koulutukseen kaikilla koulutusasteilla tehden näin tyhjäksi toisaalla antamansa lupaukset yhteiskuntatakuusta. Hallitus on myös toteuttanut lukuisia toimia, jotka hankaloittavat yritysten toimintaedellytyksiä ja tuovat niille lisäkustannuksia.

Ruuan ja lääkkeiden veronkorotus on hallituksen arvovalinta

Keskusta irtisanoutuu hallituksen ratkaisusta korottaa kaikkia arvonlisäverokantoja. Tämän päätöksen myötä myös sellaisten välttämättömyyshyödykkeiden kuin ruuan ja lääkkeiden verotus kiristyy. Keskustan mielestä verotulot on kerättävä maksutulojen mukaan, jolloin oikeudenmukaisempaa on tehdä julkisen talouden sopeuttamisen kannalta välttämättömät kulutusverojen kiristykset yleiseen arvonlisäverokantaan. On parempi verottaa vähän tiukemmin tuontitavarana tuotavia luksustuotteita kuin ulottaa veronkorotukset myös sellaisiin välttämättömyystuotteisiin, joiden kulutukseen iso osa pienituloisten tuloista menee kokonaisuudessaan. Hallituksen ratkaisu iskee suhteellisesti rajuimmin nimenomaan kaikista pienituloisimpaan väestönosaan.

Hallitus rapauttaa sisäisen turvallisuuden

Hallitus on asettanut hallitusohjelmassaan tavoitteekseen, että Suomi on Euroopan turvallisimaa vuoteen 2015 mennessä. Ensi vuoden talousarvio ei tue hallituksen itsensä kesäkuussa hy-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

väksymää sisäisen turvallisuuden toimenpideohjelmaa, jossa nostettiin esiin ennalta ehkäisevän työn tärkeä merkitys. Kuntapalvelujen rahoitusleikkaukset, suurkuntiin tähtäävä kuntauudistus, poliisihallinnon uudistus sekä viranomaisyhteistyön kehittämisen laiminlyönti ovat omiaan vie-
mään kehitystä väärään suuntaan.

Keskusta olisi tukkinut korkokikkailun veroparatiiseihin

Hallitus sai pitkän odotuksen jälkeen valmisteltua syksyllä 2012 konsernilainojen verovähennys-oikeutta rajoittamaan pyrkineen lakimuutoksen. Valitettavasti esitys jäi kuitenkin erittäin väljäksi jättäen yhä edelleenkin oven auki veroparatiisin osittaiselle hyödyntämiselle. Keskusta esitti omaa selkeästi tiukempaa lakia, jossa suomalaista verottajaa ei olisi enää voinut vältellä siten, että yritys käyttää hyväkseen konsernin sisäisten lainojen korkovähennysoikeutta. Tällainen veroparatiisien kautta tehtävä korkokikkailu olisi kielletty kokonaan keskustan esityksessä. Hallituspuolueiden tuella eduskunta päätyi kuitenkin hyväksymään hallituksen esittämän vesittyneen version keskustan vastaavasta lakiehdotuksesta. Hallituksen esittämässä muodossa lakia ei lopulta edes sovelleta vuoden 2013 verotuksessa, jolloin yritykset saavat täysin laillisesti jatkaa vielä vuoden ajan toimintaansa Suomen verottajan ulottumattomissa. Keskusta olisi niin ikään halunnut puuttua myös toiseen tapaan hyödyntää veroparatiiseja eli siirtohinnoitteluun, jonka valvontaan pitäisi kohdentaa lisää tarkastusresursseja.

Tarvitaan miljardiluokan uudistuksia

Keskustan valiokuntaryhmän mielestä on selvää, että yhden yksittäisen vuoden budjetilla ei voida ratkaista Suomen julkisen talouden, saatikka kansantalouden isoa kuvaa. Tarvitaan rakenteellisia miljardiluokan uudistuksia, jotka luovat vankan perustan kasville, yrittäjyydelle ja työllisyydelle. Ratkaistavia ison mittakaavan kysymyksiä ovat muun muassa seuraavat asiat:

- vaihtotaseen vuotuinen vaje on saatava oikenemaan kestäväälle tasolle
- biotaloudesta on tehtävä kansallinen kärkihanke
- työurien pidentämiseen tähtäävistä toimenpiteistä on tehtävä ratkaisut
- sosiaaliturvasta on tehtävä kannustava, ymmärrettävä ja tasapuolinen.

Näiden neljän kohdan lisäksi keskusta esitti jo alkusyksyllä 2011 kaksi keskeistä miljardiluokan uudistusta, joista uudistusten toteuttaminen tulisi aloittaa:

Kotikunta-maakuntamalli vakauttaisi julkista taloutta

Hallitus on tehnyt keskustan mielestä täysin käsittämättömiä arvovalintoja kohdistamalla leikkaukset lapsiperheiden maksettavaksi esimerkiksi jäädyttämällä lapsilisät nykytasolleen ainoana sosiaalietuutena. Mitään todellisia rakenneuudistuksia hallitus ei puolestaan ole saanut toteutettua koko hallituskauden aikana. Hallitusohjelman mukaan käynnissä oleva kuntauudistus on kulu-
van vaalikauden tärkein rakenneuudistus, jolla pyritään oikaisemaan julkisen talouden kestävyysvajetta. Hallitus keskeytti edellisen uudistuksen toimeenpanon, muutti uudistuslinjaa ja teki uudistuksesta valtiovetoisen. Uudistustyöt kunnissa ovat pysähtyneet, koska hallitus ei kykene linjaamaan kuntauudistukselle sisältöä. Asumisen, palvelujen, päätöksenteon ja työpaikat keskitävä suurkuntamalli on toteuttamiskelvoton, Toteutuessaan se pahentaisi julkisen talouden kestävyysvajetta.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

Keskusta oli kuntavaalien alla ainut vastuullinen toimija ja esitti selkeän ja toimivan mallin toimivaksi kuntarakenteeksi. Siitä huolimatta, että keskustan kotikunta-maakuntamalli hillitsisi tuntuvasti julkisen talouden menopainetta, ei hallitus ole valmis edes selvittämään sitä, vaan juuttuu omaan ideologiseen katsantokantaansa.

Valtion Infra Oy toteuttamaan liikennehankkeita

Liikenneinvestointien kannalta vallitseva tilanne rahoituksen kannalta on epätydyttävä. Suurhankkeet toteutetaan valtion budjetin kautta samalta määrärahamomentilta, jolla rahoitetaan kaiken tyyppisten väylien rakentamista ja peruskunnossapitoa.

Riippuvuus valtion budjettirahoituksesta on osaltaan estänyt sen, ettei tasaiseen rakentamistasoon ole päästy. Eri syistä johtunut hankkeiden kasautuminen on johtanut rahoitusongelmiin, viivästyksiin ja kustannusten nousuun.

Mikäli liikenneväylähanke on todettu valtion kannalta edullisimmaksi toteuttaa elinkaarihankkeena, voi Valtion Infra Oy olla tilanteesta riippuen yksi keino alentaa elinkaarimallilla toteutettavien hankkeiden rahoituskustannuksia. Valtion Infra Oy tarjoaisi myös yksityisille sijoittajille turvallisen kotimaisen sijoituskohteen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavat lausumat:

Vastalauseen lausumaehdotus 1

Eduskunta edellyttää, että hallitus keskeyttää epätietoisuutta ja sekaannusta kuntakentällä aiheuttaneen suurkuntiin tähtäävän kuntauudistuksen. Se tulee linjata uudelleen parlamentaarisesti yhteistyössä kuntakentän ja kunnallisalan asiantuntijoiden kanssa linjaamalla alueelliset erityispiirteet huomioivia uudistamismalleja, jotka turvaavat kuntien talouden ja asukkaiden tarvitsemat palvelut.

Vastalauseen lausumaehdotus 2

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy välittömiin toimenpiteisiin Valtion Infra Oy:n perustamiseksi ja yhtiön toiminnan käynnistämiseksi vuoden 2013 aikana.

Vastalauseen lausumaehdotus 3

Eduskunta edellyttää, että hallitus ei toteuta hallitusohjelman kanssa täydellisessä ristiriidassa olevia leikkauksia maa- ja metsätalouteen. Toteutuessaan leikkaukset heikentäisivät kannattavuuskriisissä kamppailevan suomalaisen ruoantuotannon kannattavuutta, laskisivat Suomen ruokaomavaraisuutta, vaarantaisivat elintarvikejalostuksen työpaikkojen säilymisen, estäisivät kansallisen metsäohjelman toteutumisen sekä tekisivät mahdottomaksi uusiutuvan energian lisäämisestä annettujen sitoumusten täyttämisen.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

Vastalauseen lausumaehdotus 4

Eduskunta edellyttää, että hallitus leikkausten sijaan sijoittaa rohkeasti uusiutuvaan energiaan. Talousarvion toteutuminen ehdotetussa muodossa johtaisi ulkomaisen saastuttavan hiilen ja muiden fossiilisten energiamuotojen lisääntyvään käyttöön kotimaisen puhtaan energian asemesta. Tämä kehitys heikentäisi vaihtotasetta ja sitä kautta osaltaan vaarantaisi Suomen AAA-luottoluokituksen säilymisen.

Vastalauseen lausumaehdotus 5

Eduskunta edellyttää, että kuntauudistuksen ja viranomaistoimintaan liittyvien rakenteellisten uudistusten sekä määräraholeikkausten yhteydessä hallitus tekee sisäisen turvallisuuden vaikuttavuusarvioinnin.

Vastalauseen lausumaehdotus 6

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin monikansallisten suuryritysten suosimisen sijaan suomalaisen pienen ja keskisuuren yrittäjyyden ja uusien työpaikkojen synnyttämiseksi.

Vastalauseen lausumaehdotus 7

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta biotaloudesta saadaan kansallinen kärkihanke.

Vastalauseen lausumaehdotus 8

Eduskunta edellyttää, että hallitus panostaa koko Suomen kasvuun. Valtion on leikkausten sijaan rohkeasti panostettava koko Suomen rakentamiseen; teiden, rautateiden ja laajakaistan rakentamiseen, innovaatioihin ja osaamiseen sekä koulutukseen koko maassa.

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kokonaisuudella, laajalla ja toimivalla edustustoverkolla, harjoittamallamme kauppa- ja kehityspolitiikalla sekä siviilikriisinhallinnalla, osallistumme keskeisen globaalin kehityksen edistämiseen ja Suomen hyvinvoinnin ja menestyksen edellytysten vahvistamiseen maailmalla.

Ulkoasiainhallintoon kohdistetut leikkaukset merkitsevät Suomen edustustoverkon supistamista ja edustustojen toimintamahdollisuuksien heikentämistä. Tehdyt leikkauspäätökset merkitsevät

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

yhteensä noin 15 edustuston sulkemista. Tähän mennessä on tehty jo kahdeksan lakkautuspäätöstä, ja valmisteilla on seitsemän edustuston sulkeminen niin EU-maissa kuin Euroopan ulkopuolella. Säästöt heikentävät Suomen kansainvälistä toimintakykyä ja vaikutusmahdollisuuksia. Leikkaukset merkitsevät myös konsuli- ja kansalaispalvelujen heikentymistä.

Kehitysyhteistyön määrärahat jäädytetään vuoden 2012 tasolle vuosina 2013—2014. Tämä merkitsee sitä, että Suomen on vaikea saavuttaa hallitusohjelman mukaista 0,7 prosentin tavoitetta vuoteen 2015 mennessä. Kehitysyhteistyön voimavarojen jäädessä jälkeen tavoitteesta on entistään tärkeämpää, että Suomi panostaa yksityisen sektorin mahdollisuuksiin osallistua kehitysyhteistyöhankkeisiin.

Siviilikriisinhallinnalla on kasvava merkitys Suomen kriisinhallintapolitiikassa ja rauhanvälitystoiminnassa. Hallituksen tekemät päätökset eivät mahdollista siviilikriisinhallinnan asiantuntijoiden määrän nostamista tavalla, joka edellisessä, vuoden 2009 turvallisuuspoliittisessa selonteossa päätettiin. Vuoden 2013 budjettiin hallitus osoittaa siviilikriisinhallintaan vain 8 000 euron lisäyksen. Kustannusten noustessa ja toimintaympäristön vaikeutuessa ei ole mahdollista saavuttaa siviilikriisinhallinnan kansallisen strategian mukaista 150 henkilön minimitalvoitetta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 9

Eduskunta edellyttää, että Suomen edustustoverkon toimintaedellytykset turvataan osoittamalla ulkoasiainhallinnolle riittävät toimintamenot.

01. Ulkoasiainhallinto

01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Hallituksen kohdistamat leikkaukset ulkoasiainhallinnon toimintamenoihin johtavat Suomen edustustoverkon karsimiseen ja heikentävät olemassa olevan edustustoverkon toimintamahdollisuuksia ajaa Suomen ulkopoliittisia tavoitteita ja kaupallis-taloudellisia intressejä maailmalla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 24.01.01 otetaan lisäyksenä 4 000 000 euroa.

10. Kriisinhallinta

21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (arviomääräraha)

Suomella on paljon osaamista ja annettavaa siviilikriisinhallinnassa kansainvälisessä yhteisössä. Siviilikriisinhallintaan on osoitettava riittävä määräraha, sillä Suomi painottaa ulkopoliitikassaan rauhanvälitystoiminnan vahvistamista. Lisäksi kriisinhallinnan painopiste on siirtymässä yhä enemmän siviilikriisinhallinnan suuntaan muun muassa Afganistanissa.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 24.10.21 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa.

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

Hallitus päätti maaliskuun kehysriihessään käynnistää poliisihallinnon uudistushankkeen (PORA III). Sen tavoitteena on vapauttaa resursseja poliisin kenttätoimintaan. Hallituksen tekemien linjausten seurauksena Poliisihallitusta kuitenkin ollaan kasvattamassa mm. uudella liikenteen ohjauskeskuksella.

Poliisin talousongelmia ei kuitenkaan voida ratkaista liikkuvan poliisin, poliisipiirien ja poliisin toimipaikkojen lakkauttamisella. PORA III -hankkeen toteuttaminen merkitsee palvelujen heikkenemistä erityisesti harvemman asutuksen alueilla, mitä ei kyetä korvaamaan millään korvaavilla ratkaisuilla.

Poliisin voimavarojen pitkäaikainen aliresursointi johtuu merkittävässä määrin sisäasiainministeriön ja poliisin omista suunnittelu- ja seurantajärjestelmien sekä taloushallinnon puutteista. Rahapula on ollut jatkuvaa, vaikka vuosittain sisäasiainministeriön ja poliisihallinnon johdon taholta on vakuutettu, että rahoitusongelmat ovat ohimeneviä.

PORA III -hanketta ei tule viedä lävitse ilman todellista vaikuttavuus- ja seuranta-arviota. On virheellistä ajatella, että PORA III -hankkeella ratkaistaan poliisin resurssivaje.

Sen sijaan tarvitaan toimenpiteitä, joilla poliisin näkyvyys, kenttätö ja yleisen järjestyksen turvaaminen voidaan taata asianmukaisesti myös keskuskaupunkien ulkopuolella sekä harvan asutuksen alueilla. Myös viranomaisyhteistyötä ja sen antamia mahdollisuuksia esimerkiksi poliisin ja Rajavartiolaitoksen välillä on tutkittava huolellisesti.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 10

Eduskunta edellyttää, että Poliisihallinnon uudistamishanketta (PORA III) ei tule käynnistää ennen kuin edelliset PORA I- ja PORA II -hankkeet on perusteellisesti arvioitu sekä eduskunta on käsitellyt ja arvioinut PORA III -työryhmän linjaukset.

10. Poliisitoimi

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Talousarvioesityksen ehdotus poliisihallinnon toimintamenoihin vuodelle 2013 on jo lähtökohdaisesti riittämätön. Tasokorotuksesta huolimatta poliisitoimen rahoitus pienenee kuluvaan vuo-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

teen verrattuna kolmella miljoonalla eurolla, kun otetaan huomioon kahdessa lisätalousarviossa tehdyt lisäykset.

Poliisin näkyvyyden, kenttätöiminnan turvaamisen, Liikkuvan poliisin, rikostutkinnan, harmaan talouden torjunnan sekä poliisiammattikorkeakoulusta ensi vuonna valmistuvien uusien poliisien työllisyyden turvaamiseksi lisärahoitus on välttämätöntä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.10.01 otetaan lisäyksenä 6 000 000 euroa poliisin toimintamenoihin kentällä työskentelevien poliisien palkkaukseen.

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Puolustusministeriön pääluokkaan kohdistetut leikkaukset uhkaavat rapauttaa Suomen uskottavan puolustuskäyvän ja koko maan puolustamisen periaatteen. Vuoden 2013 talousarviossa leikataan sotilaallisesta maanpuolustuksesta 3 prosenttia, mikä merkitsee yli 70 miljoonan euron vähennystä sotilaallisen maanpuolustuksen määrärahoihin ensi vuonna. Koko kehyskaudella puolustusministeriön hallinnonalalta leikataan 10 prosenttia, keskimäärin kaksi kertaa enemmän kuin miltään muulta hallinnonalalta.

Puolustusvoimien rahoitukseen kohdistetut leikkaukset merkitsevät maastovuorokausien, lentotuntien, alusvuorokausien ja kertausharjoitusten radikaalia vähentämistä, mikä heikentää pitkävaikutteisesti Suomen puolustusvoimien suorituskykyä.

Materiaalihankintojen leikkaus kohdistuu merkittävällä tavalla alueellisten joukkojen varusteluun, mikä heikentää alueellisen puolustuksen uskottavuutta pitkälle tulevaisuuteen.

Maanpuolustusjärjestöillä on tärkeä rooli vapaaehtoisen maanpuolustustyön järjestämisessä, reserviläisten koulutuksessa puolustusvoimien tukena ja maanpuolustustahdon ylläpitämisessä. Erityisenä haasteena on saada nuorempia ikäluokkia mukaan arvokkaaseen maanpuolustustyöhön.

Vapaaehtoisen maanpuolustustyön tarve on jatkossa kasvamassa, sillä julkisia puolustusmäärärahoja on merkittävästi leikattu, joukko-osastoja ja varuskuntia lakkautetaan sekä kertausharjoituksia vähennetään. Tätä taustaa vasten on perusteltua lisätä maanpuolustusjärjestöjen rahoitusta ja siten osaltaan lieventää kielteisiä vaikutuksia, jotka aiheutuvat kertausharjoitusten alasajosta.

Hallituksen tekemien varuskuntien lakkauttamisten myötä myös paikallisjoukkojen ja vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen tukeutumispaikat vähenevät. Keskustan eduskuntaryhmän mielestä joukkojen varustautumiseen ja harjoitteluun täytyy varautua jatkossakin. Yksinä tärkeinä tukeutumispaikkoina puolustusvoimien kiinteinä pisteinä voivat toimia varikot. Niille tulee osoittaa riittävät resurssit jo ennen varuskuntien lakkauttamisia.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

Tärkeä osa maanpuolustustyötä on myös ampumataidon ylläpitäminen. Lakkautettavien varuskuntapaikkojen ampumaratojen käyttö on ratkaistava siten, että ampumaharrastajilla ja reserviläisillä säilyy edellytykset ampumataidon ylläpitämiseen.

Valtiontaloudessa tarvitaan säästöjä, mutta puolustusvoimiin kohdistetut toimenpiteet olisi tullut mitoittaa ja ajoittaa niin, että puolustusvoimat pystyy uskottavasti toteuttamaan tehtävänsä ja toimimaan vastuullisen työnantajapolitiikan mukaisesti.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 11

Eduskunta edellyttää, että maamme uskottava puolustuskyky turvataan osoittamalla puolustusvoimille riittävät resurssit ja että ministeriössä toteutetaan hyvää työnantajapolitiikkaa.

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Hallituksen tekemä leikkaus puolustuksen menoihin merkitsee riskinottamista Suomen sotilaallisessa puolustamisessa. Maastovuorokausien, lentotuntien ja alusvuorokausien vähentäminen sekä kertausharjoitusvuorokausista leikkaaminen heikentävät pitkävaikutteisesti Suomen puolustusvoimien suorituskykyä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 27.10.01 otetaan lisäyksenä 34 000 000 euroa.

50. Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)

Vapaaehtoisen maanpuolustustyön tarve maanpuolustustahdon ylläpitäjänä ja kehittäjänä kasvaa entisestään, kun julkisia puolustusmäärärahoja on leikattu, joukko-osastoja ja varuskuntia on lakkautettu sekä kertausharjoituksia on vähennetty. Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemista on vahvistettava.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 27.10.50 otetaan lisäyksenä 100 000 euroa.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

KUNTIEN RAHOITUS

Hallitus on vesittämässä valtionosuusjärjestelmän keskeisimmän tarkoituksen, jolla varmistetaan, että kaikilla kunnilla on olosuhteista ja kuntien tulopohjan eroista huolimatta edellytykset selvittää lakisääteisistä tehtävistään.

Hallituksen päätösten yhteisvaikutukset ovat kuntakohtaisesti tarkasteltuna voimakkaasti eriarvoistavia palveluja tarvitsevien kuntalaisten kannalta. Kunnat joutuvat sopeuttamaan joko kunnallisveroa korottamalla tai karsimalla palveluja.

Leikkaamalla kuntien rahoitusta tasasuuruisesti, kohdentamalla sitä uudelleen valtionosuusjärjestelmän sisällä verotulopohjaltaan vahvoille kunnille ja lisäämällä samanaikaisesti kunnille uusia velvoitteita hallitus vaarantaa peruspalvelujen saatavuuden koko maassa.

Hyväksyttävää ei ole myöskään, että palvelut ja päätöksenteon keskittävän suurkuntahankkeen kuntaliitosten selvityskuluja ehdotetaan rahoitettavaksi kuntapalvelujen rahoittamiseen tarkoitulta yleiseltä valtionosuusmomentilta.

Hallituksen tulee pidättäytyä kuntapalvelujen rahoituksen lisäleikkauksista sekä määräämästä kunnille lisää velvoitteita, mikäli valtionosuus uusista tehtävistä ei ole täysimääräinen todellista kustannuksista.

Ehkäisevään lastensuojelutyöhön on panostettava kiireesti. Paikallis- ja kuntatasolla tämä tarkoittaa erityisesti lapsiperheiden kunnallisen kotiaavun elvyttämistä tarpeita vastaavaksi. Lapsiperheiden todellinen tarve kotiaavulle olisi nykytilanteessa apua saavien määrään nähden ainakin kaksin- tai jopa kolminkertainen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavat lausumat:

Vastalauseen lausumaehdotus 12

Eduskunta edellyttää, että hallitus peruu kuntia voimakkaasti eriarvoistavat kuntien valtionosuuksien leikkaukset sekä palauttaa kiinteistöveron verotulojen tasausjärjestelmään.

Vastalauseen lausumaehdotus 13

Eduskunta edellyttää, että mikäli valtionosuus uusista tehtävistä ei ole täysimääräinen, pidättäytyy hallitus uusien tehtävien määräämisestä kunnille eikä määrää niille uusia tehtäviä lainkaan, mikäli yleinen taloudellinen tilanne heikkenee ja hallitus tekee lisäleikkauksia kuntien rahoitukseen.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

Vastalauseen lausumaehdotus 14

Eduskunta edellyttää, että palvelut ja päätöksenteon keskittävää suurkuntahanketta ei tule miltään osin rahoittaa kuntapalvelujen rahoittamiseen tarkoitettua yleiseltä valtionosuusmomentilta.

Vastalauseen lausumaehdotus 15

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin vahvistaakseen lapsiperheiden kunnallista kotiapua ja osoittaakseen kotiavun tarpeeseen nähden riittävät resurssit.

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

Hallitusohjelmaan on kirjattu tavoite nostaa suomalaiset maailman osaavimmaksi kansaksi vuoteen 2020 mennessä. Hallitus on vesittämässä omaa hallitusohjelmakirjaustaan leikkaamalla merkittävästi koulutussektorilta. Leikkaukset kohdistuvat kaikkiin koulutusasteisiin. Koulutukseen tehtävät leikkaukset heikentävät lasten ja nuorten mahdollisuuksia saada laadukasta opetusta joka puolella Suomea. Määrärahaileikkaukset näkyvät etenkin lähiopetustuntien vähenemisenä ja ryhmäkokojen kasvuna. Koulutussektorin leikkaukset vähentävät opiskelijoiden saaman opetuksen määrää ja heikentävät koulutuksen laatua. Opetuksesta ja tutkimuksesta leikkaaminen ei ole perusteltua. Se heikentää maamme kilpailukykyä, joka perustuu suomalaisten korkeatasoiseen osaamiseen.

Vapaan sivistystyön oppilaitoksissa, kuten kansalais- ja kansanopistoissa, opiskelee yli miljoona aikuista, nuorta ja lasta. Vapaan sivistystyön oppilaitokset tarjoavat kaikille avoimia opiskelumahdollisuuksia. Matalan osallistumiskynnyksen opiskelupaikkoina vapaan sivistystyön oppilaitosten koulutustarjonta suunnitellaan yleensä alueelliset ja paikalliset tarpeet huomioon ottaen. Joillakin alueilla vapaan sivistystyön oppilaitos on paikkakuntansa ainoa oppilaitos, joka tarjoaa opintoja aikuisväestölle. Vapaan sivistystyön oppilaitokset huomioivat koulutustarjonnassaan myös erityisryhmät: työttömät, syrjäytymisvaarassa olevat sekä ikäihmiset.

Ammattikorkeakoulujen aloituspaikkoja leikataan 2 030 aloituspaikalla vuodesta 2013 lähtien. Aloituspaikkojen karsiminen on ristiriidassa hallituksen nuorille lanseeraamaan yhteiskuntatakuun kanssa, jonka puitteissa jokaiselle nuorelle luvataan opiskelu- tai työpaikka.

Ammattikorkeakoulujen rahoitukseen kohdistuvat yhteensä yli 65 miljoonan euron leikkaukset vuodelle 2013, kun otetaan huomioon valtion rahoitusosuus, kunnan rahoitusosuus sekä indeksin jäädyttäminen. Ammattikorkeakoulujen rahoitukseen tehtävät leikkaukset rapauttavat alueellisesti kattavaa ammattikorkeakouluverkostoaamme.

Suomen Akatemian tutkimusmäärärahojen leikkaaminen noin 13 miljoonalla eurolla heikentää merkittävästi yliopistojen perustutkimuksen edellytyksiä. Suurin osa Suomen Akatemian rahoituksesta, noin 80 prosenttia, kohdentuu yliopistoille, joten Akatemiaa koskevat leikkaukset vähentävät suoraan yliopistojen rahoitusta. Lisäksi määrärahaileikkaukset vaarantavat hallitusohjel-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

matavoitteen toteutumisen, jonka mukaan hallitus huolehtii osaamisen ja tutkimuksen riittävästä rahoituksesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuusindeksi jäädytetään vuodeksi 2013, mikä vähentää valtionosuuksia 50 miljoonalla eurolla. Indeksijäädytys ajaa kuntia tekemään opetus- ja kulttuuritoimissa vuodelle 2013 ns. 0-budjetit, mikä tarkoittaa kustannusten noustessa säästöleikkauksia vuoteen 2012 verrattuna.

Yliopistoindeksin jäädyttäminen vuonna 2013 merkitsee noin 43 miljoonan euron leikkausta yliopistojen perusrahoitukseen. Yliopistoindeksin jäädyttäminen on vastoin yliopistouudistuksen yhteydessä sovittua yliopistojen taloudellisen aseman turvaamista. Täysimääräinen indeksijäädytys aiheuttaa suuria haasteita yliopistojen talouteen ja toimintaedellytyksiin. Yliopistojen perusrahoitukseen tehtävät leikkaukset vaikuttavat heikentävästi opetuksen ja tutkimuksen laatuun.

Ammatillisten koulutuspaikkojen määrää supistetaan noin 7 350 opiskelijapaikalla vuosina 2014—2016. Hallituksen linjausten mukaisesti vuonna 2016 ammatillisessa peruskoulutuksessa aloittaa noin 2 200 opiskelijaa vähemmän kuin vuonna 2009. Ammatillisen koulutuksen rahoitukseen kohdistetaan kehyspäättöksen mukaisesti 93 miljoonan euron leikkaukset vuoden 2016 tasossa.

Ammatilliseen koulutukseen tehtävät leikkaukset ovat lyhytnäköisiä, ja ne vesittävät yhteiskuntatutkimusta. Merkillepantavaa on, että leikkausten mitoituksessa on jätetty huomioimatta ne nuoret, jotka aiempina vuosina ovat jääneet ilman koulutuspaikkaa. Toteutuessaan leikkaukset murentavat tasa-arvoisten koulutusmahdollisuuksien saatavuutta alueellisesti.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavat lausumat:

Vastalauseen lausumaehdotus 16

Eduskunta edellyttää, että vapaan sivistystyön perusrahoitus on turvattava, jotta koko maan kattava oppilaitosverkko kyetään säilyttämään.

Vastalauseen lausumaehdotus 17

Eduskunta edellyttää, että ammattikorkeakoulujen rahoitukseen kohdistettavat leikkauksen perutaan, jotta leikkaukset eivät rapauta alueellisesti kattavaa ammattikorkeakouluverkostoaamme.

Vastalauseen lausumaehdotus 18

Eduskunta edellyttää, että Suomen Akatemian tutkimusmäärärahojen leikkaukset perutaan. Määrärahaileikkaukset vaarantavat hallitusohjelmataavoitteen toteutumisen, jonka mukaan hallitus huolehtii osaamisen ja tutkimuksen riittävästä rahoituksesta.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

Vastalauseen lausumaehdotus 19

Eduskunta edellyttää, että opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuusindeksin jäädyttämisestä on luovuttava.

Vastalauseen lausumaehdotus 20

Eduskunta edellyttää, että yliopistoindeksin jäädyttämisestä on luovuttava.

Vastalauseen lausumaehdotus 21

Eduskunta edellyttää, että ammatillisen koulutuksen aloituspaikkaleikkauksia ei toteuteta hallituksen kaavailemassa mittaluokassa. Toteutuessaan leikkaukset murentavat tasa-arvoisten koulutusmahdollisuuksien saatavuutta alueellisesti.

10. Yleissivistävä koulutus

34. Valtionosuus ja -avustus oppilaitosten perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Koulujen ja oppilaitosten rakentamiseen ja peruskorjaukseen varattavat määrärahat ja myöntövaltuudet ovat riittämättömällä tasolla. Tuhannet koulut ja päiväkodit kärsivät kosteus- ja homevaurioista ja ovat välittömien korjaustoimien tarpeessa. Nykytasoisella rahoituksella vain murto-osa korjaushankkeista voidaan toteuttaa.

On huolestuttavaa, että oppilaitosrakentamiseen ei suunnata riittävää rahoitusta. Monissa kunnissa on erittäin suuria investointipaineita koulujen peruskorjaukseen. Keskustan valiokuntaryhmä katsoo, että kunnat eivät omilla varoillaan selviydy homekoulujen korjauksista. Valtion osuutta rahoituksessa tulee lisätä, jotta kunnat pystyvät vastaamaan oppilaitosten korjaamis- ja rakentamistarpeisiin.

Lisäksi ehdotamme, että eduskunta päättää pitkäjänteisestä rahoitusohjelmasta kaikkien homevaurioiden korjaamiseksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.10.34 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa.

30. Aikuiskoulutus

32. Valtionosuus ja -avustus oppisopimuskoulutukseen (arviomääräraha)

Oppisopimuskoulutuksen rahoitusta leikataan merkittävästi. Määrärahoihin kohdistetaan tuntuvat leikkaukset. Kokonaiskuvaa ei juurikaan muuta se, että valtiovarainvaliokunta teki momentille vaatimattoman 2 miljoonan euron korotuksen, sillä senkin jälkeen menosäästöksi jää yhä 22 miljoonaa euroa. Oppisopimuskoulutuspaikkojen enimmäismäärää ollaan vähentämässä tuhan-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

silla vuonna 2013. Lyhytnäköiset ja ilman siirtymäaikaa tehtävät leikkaukset heikentävät oppisopimuksena toteutettavan koulutuksen järjestämismahdollisuuksia.

Samanaikaisesti leikkausten kanssa oppisopimuskoulutukseen osoitetaan lisämäärärahaa yhteiskuntatakuun ja nuorten aikuisten osaamisohjelman puitteissa. Tämä lisäys ei kuitenkaan riitä kattamaan likimainkaan samaan aikaan toteutettavia leikkauksia, jolloin lopputulemana yhä harvempi pääsee oppisopimuskoulutukseen.

Työelämälähtöisenä koulutusmuotona oppisopimuskoulutukseen kohdistuvat leikkaukset heikentävät etenkin pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuuksia hankkia uutta osaamista. Lisäksi oppisopimuskoulutuspaikkojen vähentäminen näivettää alueellista koulutustarjontaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.30.32 otetaan lisäyksenä 19 000 000 euroa.

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Hallituksen ehdotus valtion talousarvioksi on maa- ja metsätaloustuottajille kohtuuton. Ehdotetut kansallisten tukien leikkaukset uhkaavat romahduttaa viljelijöiden nettotulot tasolle, jolla jokapäiväinen toimeentulo vaarantuu. Viljelijöiden taloudellista ahdinkoa syvennetään esityksillä, joilla tulojen leikkaaminen, veron- ja maksujen korotukset sekä sosiaaliturvan heikentäminen kohdistetaan maa- ja metsätaloustuottajille. Viljelijät ovat ainoa väestöryhmä, joiden sosiaaliturvaa hallitus esittää leikattavaksi. Raskauttavinta hallituksen esityksessä on sen ajoitus ajankohintaan, jolloin maatalouden kannattavuus on tuotantokustannusten kasvun ja alhaisten tuottajahintojen vuoksi heikentynyt erittäin voimakkaasti.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavat lausumat:

Vastalauseen lausumaehdotus 22

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla talousarviossa ehdotetut leikkaukset kompensoidaan maatalous-, metsätalous- ja maaseutuyrittäjille. Leikkausten toteuttaminen ei mahdollista hallitusohjelmaan kirjattujen tavoitteiden saavuttamista vaalikauden aikana.

Vastalauseen lausumaehdotus 23

Eduskunta edellyttää että hallitus toteuttaa hallitusohjelman kirjauksen metsiin perustuvien elinkeinojen kilpailukyyn ja kannattavuuden parantamisesta kansallisen metsäohjelman mukaisesti.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

Vastalauseen lausumaehdotus 24

Eduskunta edellyttää, että hallitus turvaa maatilatalouden kehittämisrahaston toiminnan jatkamalla sen pääomittamista.

Vastalauseen lausumaehdotus 25

Eduskunta edellyttää, että hallitus säilyttää maaseudun kehittämisen määrärahat tasolla, joka turvaa laadukkaan ja alueellisesti sekä sisällöllisesti kattavan neuvonnan tarjonnan koko maassa.

Vastalauseen lausumaehdotus 26

Eduskunta edellyttää, että koska pienpuunenergiatuki ei etene hallituksen toimenpiteillä, sen pitää siirtää pienpuun energiatuki momentilla olevat määrärahat kokonaisuudessaan Kemera-tukeen ja että tukea maksetaan vuoden 2012 Kemera-lainsäädännön mukaisesti.

10. Maaseudun kehittäminen

50. Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Valtionavun pitää olla tasolla, jolla kyetään turvaamaan tasokas sekä alueellisesti ja sisällöllisesti kattava neuvonnan tarjonta, joka omalta osaltaan luo edellytyksiä maataloustuotannon harjoittamiselle koko Suomessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.10.50 otetaan lisäyksenä 400 000 euroa.

55. Valtionapu 4H-toimintaan (kiinteä määräraha)

4H-nuorisotyötä tarvitaan auttamaan nuoria ja yhteiskuntaa selviämään tulevaisuuden muutospaineista. 4H on kansalaisjärjestöistä merkittävin nuorten työllistäjä ja työelämäkouluttaja, jonka julkisten resurssien niukkeneminen johtaa vääjäämättä mm. työllistämistoiminnan supistumiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.10.55 otetaan lisäyksenä 100 000 euroa valtionapuna 4H-toimintaan.

20. Maatalous

40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v)

Maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen tavoitteena on täydentää EU:n tukijärjestelmiä (EU-tulotuet, luonnonhaittakorvaus ja ympäristötuki) sekä osaltaan turvata maa- ja puutarhatalouden

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

toimintaedellytyksiä ja tuotannon kannattavuutta sekä maaseudun elinvoimaisuuden säilymistä. Valtion talousarvioesityksen määräraha on riittämätön edellä lueteltujen tukien suorittamiseen kohtuullisella tasolla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.20.40 otetaan lisäyksenä 20 000 000 euroa.

50. Vesitalous

31. Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen (siirtomääräraha 3 v)

Vesihuoltohankkeiden ensisijaisia tavoitteita ovat vesihuollon turvaaminen erityistilanteissa sekä alueellisen yhteistyön parantaminen. Vesistöhankeiden keskeisenä tavoitteena on yhdyskuntien tulvasuojelun parantaminen. Vesihuollon ja tulvasuojelun tukemiseen talousarvioehdotuksessa osoitetut määrärahat eivät ole riittäviä tarpeeseen ja tavoitteeksi asetettujen toimenpiteiden suorittamiseen nähden.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.50.31 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa.

60. Metsätalous

44. Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (arviomääräraha)

Talousarvioesityksen määräraha on riittämätön Kansallinen metsäohjelma 2015:ssä ja pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategiassa metsänhoito- ja perusparannustoille sekä puuperäisen energian lisäämiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.60.44 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa.

45. Metsäluonnon hoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Metsäsektorin lisäykset tulee kohdistaa talouskasvua, työllisyyttä, kilpailukykyä, vaihtotasetta ja ilmastohyötyjä parantaviin toimin. Metsien suojelutoimenpiteiden vahvistamisen sijaan lisäresurssit tulee kohdistaa metsien taloudelliseen hyödyntämiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 30.60.45 vähennetään 500 000 euroa Metso-ohjelmasta.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Liikenneverkko

20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 2 v)

Liikenneväyliemme kunto rappeutuu huolestuttavaa vauhtia. Valtaosa henkilö- ja tavaraliikenteestä liikkuu maanteitse. Valtion määrärahojen niukkuuden takia kunnat ovat joutumassa yhä enemmän rahoittamaan maantielain mukaan valtiolle kuuluvia investointeja.

Kustannustason nousu huomioiden perusväylänpidon rahoitustaso heikkenee. Rahoituksen riittämättömyys johtaa maantieverkon, rataverkon ja vesiväylien heikkenemiseen. Perusväylien huononeminen vaikeuttaa jokapäiväistä liikkumista, heikentää liikenneturvallisuutta ja vaikeuttaa yritystoimintaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.10.20 otetaan lisäyksenä 91 000 000 euroa.

50. Valtionavustus yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Yksityistiet ovat olennainen osa suomalaista tieverkostoa. Laajan yksityistieverkoston kunnossapito on edellytys toimivalle maa- ja metsätaloudelle, bioenergiakuljetuksille ja muulle elinkeinotoiminnalle. Haja-asutusalueilla asuvien perheiden työssäkäynti-, asiointi- ja koulumatkojen kannalta on tärkeää, että tiestö on ajettavassa ja kuljettavassa kunnossa läpi vuoden. Ilman toimivaa yksityistieverkostoa myös mökkiläisten, sienestäjien, marjastajien ja muiden luonnossa kulkeminen vaikeutuisi huomattavasti.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.10.50 otetaan lisäyksenä 14 000 000 euroa.

30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut

63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Joukkoliikenteen tukeminen on tärkeää pyrittäessä säilyttämään joukkoliikenteen peruspalvelutaso pienillä kaupunkiseuduilla ja haja-asutusalueilla. Julkisen liikenteen pitää olla alueellisesti kattavaa, joten sitä ei voi jättää markkinaehtoisen tarjonnan varaan.

Valtiovarainvaliokunta huomautti viime vuoden joulukuussa budjettimietinnössään, että rahoituksen leikkauksista johtuen noin 500 ostoliikennevuoroa joudutaan lakkauttamaan. Saadun selvityksen mukaan vuorojen lakkauttaminen on heikentänyt myös asiakastuloilla toimivien vuoro-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

jen kannattavuutta, joten niitäkin on jouduttu lakkauttamaan lähes yhtä paljon. Myös kuntakeskusten välisiä yhteyksiä on jouduttu vähentämään.

Toisin kuin valtiovarainvaliokunta edellytti, ei kesäkuussa hyväksytyssä liikennepoliittisessa selonteossa selvitetty, miten haja-asutusalueen peruspalvelutasoinen asiointiliikenne voidaan järjestää nykyistä tehokkaammin. Viime vaalikaudella selvitysmiehen ehdottamaa ns. kyytitakuumallia hallitus ei ole edistänyt. Maaseudun ja harva-alueiden joukkoliikenteen kehittämisasia on hautautunut uuden työryhmän käsittelyyn.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.30.63 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa.

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

Suomen talous on ajautunut kaksoisvajeeseen. Julkinen talous ja kansantalous ovat samanaikaisesti alijäämäisiä. Nyt siis syömme enemmän kuin tienamme koko kansantaloudessa. Kansantalouteen on saatava lisää työtunteja. Se vaatii aktiivisen elinkeinopolitiikan lisäksi muun muassa panostuksia työurien pidentämiselle, työssä jaksamisen kehittämiselle ja syrjäytymisen ehkäisemiselle.

Tavoitteisiin pääsy vaatii aktiivisia poikkihallinnollisia toimenpiteitä, riittäviä voimavaroja ja kokonaisvaltaista otetta mm. työuriin, nuorten syrjäytymisen estämiseen, työelämän laatukysymyksiin ja työvoimapalveluihin liittyvissä kysymyksissä. Esimerkiksi säästötoimenpiteinä kuntapalvelujen rahoitukseen, ammattikorkeakouluihin, lukioihin ja toisen asteen koulutukseen ja oppisopimuskoulutukseen suunnatut leikkaukset vaarantavat vakavasti nuorten yhteiskuntatakuulle asetetut tavoitteet.

Työvoimapolitiikan kannalta määrärahojen leikkaukset heikentävät kuntien mahdollisuuksia toteuttaa aktiivista työvoimapolitiikkaa, mikä on omiaan lisäämään muun muassa ihmisten syrjäytymistä. Siksi ensi vuodelle suunnitellut valtionosuuksien leikkaukset tulee perua. Hallituksen ei pidä määrätä kunnille uusia tehtäviä, jollei se osoita niihin täysimääräistä rahoitusta.

Suomen yksikkötyökustannukset ovat nousseet koko Euroopan kovinta vauhtia heti Viron ja Englannin jälkeen ja vieneet kilpailukyvyn. Vuodesta 2005 lähtien olemme menettäneet kustannuskilpailukykyä (Teknologiateollisuuden käyttämä mittari) Saksaan verrattuna noin 17 prosenttia, Ruotsiin likipitäen samassa mitassa.

Kysyntä koko maailmassa ja erityisesti meidän päämarkkina-alueillamme on supistunut merkittävästi. Kilpailukykyään menettäneeseen Suomeen tämä koskee erityisen kovasti. Tällaisen näivettymien uhkan edessä Suomi on juuri tänään.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

Kataisen hallitus ei ole kyennyt ensimmäiseenkin mittavaan uudistukseen, jolla jo olemassa oleviin ja paheneviin haasteisiin voitaisiin vastata. Se on juuttunut kuntarajojen muutteluun, jonka säästöjä tuottaviin vaikutuksiin eivät usko enää monet hallituksen omat edustajatkaan.

Hallitus on puhunut puolitoista vuotta kasvupaketista ja viennin rahoituksesta. Erilaisia selvityksiä on tehty riittämiin, mutta rohkeutta niiden toteuttamiseen ei ole löytynyt. Keväällä 2012 hallitus sopi kehysbudjetin yhteydessä 300 miljoonan euron kasvupaketista, jolla oli tarkoitus edistää yrittäjyyttä ja työllisyyttä. Tämä yrityksille annettu lupaus uudistettiin syksyn budjettiriihen yhteydessä. Valitettavasti kasvupaketin osista vain poisto-oikeuksien kasvattaminen saatiin toteutettua alkuperäisen ajatuksen mukaisena ja asiallisesti käsiteltynä. Paketin kaikki muut osat alueet juutuivat pahasti valmisteluvaiheeseen. Tapa, jolla hallitus toi tutkimus- ja tuotekehitysmenojen verohuojennusta sekä bisnesenkelivähennystä käsittelevät lakiehdotuksensa vasta aivan viime tingassa eduskuntaan, oli erittäin valitettava. Eduskunnalla ei ollut aikaa käydä lakia kunnolla läpi, eikä valiokunnalla ollut mahdollisuutta tehdä lakiin sisältömuutoksia, vaikka niin toimimalla laista olisi saatu toimivampi. Yksi esityksistä, listaamattomien yritysten hankintameno-olettaman korotus, peruutettiin kokonaan.

Näiden lyhyeksi määräajaksi ja toisenlaisiin talouden näkymiin jo monta vuotta sitten valmistelujen esitysten tehot olisivat alunperinkin olleet riittämättömiä tämän ja huomisen haasteisiin, saati sitten enemmän tai vähemmän vesittyneessä muodossaan. On eduskunnan kannalta erittäin ongelmallista, että hallitukselle tuottaa suuria vaikeuksia laittaa toimeen edes näitä moneen kertaan sopimiaan päätöksiä.

Sen sijaan yritysten toimintaedellytyksiä heikentävät verotoimenpiteet, kuten perintö- ja lahjaveroituksen kiristäminen, pankkivero ja kilometrikorvausten heikentäminen koskevat esitykset, hallitus sai valmisteltua ilman suurempia vaikeuksia. Näiden lisäksi hallitus leikkaa suoraa innovaatio- ja kehitysrahoitusta 85 miljoonalla eurolla, pienentämällä lähinnä Tekesin tutkimus- ja kehittämisrahoitusta. Toisella kädellä tutkimus- ja kehitystoimintaan kannustetaan ja toisella siitä leikataan. Myös pienille ja keskisuurille yrityksille tärkeitä viennin ja kansainvälistymisen määrärahoja leikataan yli 20 prosenttia viime vuosien tasosta.

Yrittäjän kannalta eräs kriittisimmistä vaiheista on ensimmäisen työntekijän palkkaaminen. Sen jälkeen yrittäjä on vastuussa itsensä lisäksi myös uudesta työntekijästä. Palkkaamiseen liittyy myös suuria taloudellisia riskejä. Yhteiskunnan kannalta on viisasta rakentaa yrittäjälle siltaa kohti kasvua ja työllistämistä. Tätä varten keskustajohtoinen hallitus otti käyttöön yksinyrittäjän ensimmäisen työntekijän palkkatuen. Tuki oli ensimmäisen 12 kuukauden ajalta 30 prosenttia palkasta ja seuraavien 12 kuukauden ajalta 15 prosenttia palkasta. Yksinyrittäjän palkkatuki tulee ottaa käyttöön koko maassa ja tuki ulotetaan myös määräaikaisiin työsuhteisiin. Tämä vahvistaisi yrittäjyyttä ja työllisyyttä koko maassa. Mikäli uusia työpaikkoja ei tuen avulla synny, ei euroakaan tukea kulu.

Kansallisen luonnonvarastrategian mukaiset toimet on käynnistettävä ensi tilassa. Aivan erityisesti puun käytön edistämistoimet on saatava uudelleen vauhtiin. Kansallinen kaivossijoitusrahasto on saatava aikaiseksi nopeasti. Sen osarahoitus voitaisiin periä alan yrityksiltä erillisillä kaivossijoitusmaksuilla.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavat lausumat:

Vastalauseen lausumaehdotus 27

Eduskunta edellyttää, että kansallista pääomamarkkinastrategiaa valmistelleen Stadighin työryhmän sekä investointistrategiaa valmistelleen selvitysmies Elorannan raportit on nostettava pölyttymästä toimenpiteiden kohteeksi.

Vastalauseen lausumaehdotus 28

Eduskunta edellyttää, että uusiutuvan ja kotimaisen energian tukijärjestelmän heikentämisestä tulee luopua. Tukia innovaatioihin ja uusiutuvaan energiaan on lisättävä, monipuolistettava ja tehostettava. Voimavarojen kohdentumista erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten tarpeisiin on parannettava.

Vastalauseen lausumaehdotus 29

Eduskunta edellyttää, että kaikki biomassasta tuotettavat energiamuodot, myös siis liikenteessä käytettävä biokaasu, on saatettava samanlaisen syöttötariffijärjestelmän piiriin. Tuulivoiman rakentamisen keinotekoiset esteet on poistettava.

Vastalauseen lausumaehdotus 30

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy selvittämään yhteispohjoismaisen älykkään sähköverkon rakentamisedellytyksiä. Sähkön pientuotannon verkkoon pääsyn helpottamisratkaisut on tehtävä nopeasti.

Vastalauseen lausumaehdotus 31

Eduskunta edellyttää, että hallituksen esittämistä pk-yrityksille tarkoitettujen viennin ja kansainvälistymisen rahoituksen leikkauksista on luovuttava.

Vastalauseen lausumaehdotus 32

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin valtion kaivossijoitusyhtiön perustamiseksi suomalaisen kaivos- ja jalostustoiminnan sekä suomalaisen omistajuuden edistämiseksi ja uusien työpaikkojen synnyttämiseksi.

Vastalauseen lausumaehdotus 33

Eduskunta edellyttää, että julkisiin tutkimus- ja kehittämismenoihin vaalikauden kuluessa kaavailnut leikkaukset torjutaan. Erityisesti Tekesin ja VTT:n kautta varsinkin pienille ja keskisuurille yrityksille kohdennettavia innovaatioresursseja on lisättävä. TEM:n ICT-alan kehittämisohjelma ansaitsee tuen.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

Vastalauseen lausumaehdotus 34

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa lakiesityksen, jonka nojalla yksinyrittäjä saa koko maassa avustusta ensimmäisen työntekijän palkkamenoihin 30 prosenttia ensimmäisen 12 kuukauden ajalta ja 15 prosenttia seuraavien 12 kuukauden ajalta.

30. (32.30, osa) Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

44. Alueellinen kuljetustuki (siirtomääräraha 3 v)

Alueellinen kuljetustuki on tärkeä keino maan sisäisten olosuhteiden tasoittamisessa. Tuen avulla mahdollistetaan, että myös harvaanasutuilla ja pitkien etäisyyksien alueilla voidaan harjoittaa kannattavaa elinkeinotoimintaa. Tukea maksetaan noin 350 pienen ja keskisuuren yrityksen pitkän matkan tavarankuljetuksiin. Tukitasoja leikattiin täysin perusteettomasti 60 prosenttia vuoden 2012 alusta, kun hallitus muutti kuljetustuesta annettua asetusta.

Kuljetustuki hyväksyttiin ainoana suorana yritystukena EU:n liittymisneuvotteluissa, sillä se ei vääristä yritysten välistä kilpailua. Tuki kannustaa tuotannollisten investointien tekemiseen pitkienkin etäisyyksien alueille, kunhan alueen muut kilpailuedellytykset ovat kunnossa.

Kuljetustuki päättyy kokonaan vuoden 2013 lopussa. Nyt olisi pikaisesti aloitettava valmistelut tuen jatkamiseksi myös vuoden 2013 jälkeen. Jo nyt kuljetustuki on jäänyt merkittävästi jälkeen Ruotsista. Siellä vastaava tuki voi olla jopa kymmenkertainen Suomen tasoon verrattuna. Tuen lakkauttaminen olisi erityisen vakava isku niiden yritysten ja heidän työntekijöidensä kannalta, jotka kilpailevat samoilla markkinoilla kuin Pohjois-Ruotsin vastaavat yritykset. Harvaanasutulla ja pitkien etäisyyksien alueella sijaitsevien yritysten kilpailukyky myös muuhun Suomeen verrattuna heikkenisi olennaisesti, jos tuki poistettaisiin.

Kuljetustukeen osoitetut määrärahat ovat osoittautuneet riittämättömiksi. Vuoden 2012 määrärahat käytettiin loppuun jo hyvissä ajoin ennen vuoden päättymistä, joten loput tukihakemukset siirtyvät käsiteltäväksi vuoden 2013 määrärahoista.

Kuljetustukirahoihin tarvitaan määrärahan tasokorotus, ja lisäksi tukitasot tulee palauttaa hallituksen leikkausta edeltävälle tasolle.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.30.44 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa alueellisen kuljetustuen määrärahan tasokorotukseen ja tukitasojen korottamiseen.

50. Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka

43. Maakunnan kehittämisraha (siirtomääräraha 3 v)

Maakunnan kehittämisraha on keskeinen rahoitusväline maakuntien omaehtoisen alueellisen kehittämistoiminnan tukemiseksi. Kuluvalle vuodelle hallitus puolitti maakuntien kehittämisrahan.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

Ensi vuodelle hallitus on jälleen täysin perusteettomasti leikkaamassa maakunnallisten kehittämishankkeiden määrärahoista.

Hallitus vie toiminnallaan siemenrahat monelta talouskasvua edistävältä hankkeelta. Maakuntien kehittämISRahan avulla myönnetyn avustuksen saannin edellytyksenä on, että myös hakija itse osallistuu rahoitukseen. Maakunnan kehittämISRaha on ollut väline, jonka vipuvaikutukset alueiden kehittämiseen ovat olleet merkittävät. Näin tulevaisuudessa jää saamatta merkittävä määrä sellaisia verotuloja ja työpaikkoja, joita maakunnan kehittämISRahojen avulla käynnistetyt hankkeet olisivat voineet tuottaa.

Raha on ollut perinteisesti erittäin merkittävä maakuntien elinkeinoelämän ja osaamisen kannalta. Yrityksiä eri hankkeissa on ollut mukana vuosittain 7 000. Vuosien 2007—2010 välillä uusia työpaikkoja lasketaan syntyneen 1 700 ja uusia yrityksiä 270.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.50.43 otetaan lisäyksenä 18 700 000 euroa maakunnan kehittämISRahaan.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitus ja järjestäminen — kotikunta-maakuntamalli ratkaisuksi

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen ja rahoituksen uudella lainsäädännöllä on kiire. Odottaminen maksaa — hoitojonot pitenevät.

Keskusta uudistaisi järjestämällä palvelut kokonaisuutena — paremmin. Me esitämme umpisolmun avaamiseksi kotikunta-maakuntamallia, jossa kunnat yhteisesti tehden vastaavat terveydenhuollon ja sosiaalitoimen palvelujen järjestämisestä. On määriteltävä lähi-, alueelliset ja laajempaa väestöpohjaa edellyttävät palvelut.

Rahoituksessa on siirryttävä monikanavaisesta rahoitusjärjestelmästä kohti yksikanavaisempaa mallia, joka on nykytilannetta yksinkertaisempi ja läpinäkyvämpi. Julkinen raha tulee koota yhdelle alueelliselle toimijalle.

Keskustan esittämä kotikunta-maakuntamalli mahdollistaa, että koko maassa sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannusten kasvuvauhti saadaan hidastumaan. Mikäli kustannusten kasvuvauhtia saadaan alennettua 1,4 prosenttiyksiköllä koko maassa, olisi tällä dramaattinen vaikutus koko julkisen talouden kestävyYTEEN. Vuoteen 2020 mennessä säästöt nousisivat vuositasolla laskien jo yli 3 miljardin euron verrattuna tilanteeseen, että kustannusten kasvuvauhtia ei saada pienentymään.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

Parempi työkyky, pidemmät työurat

Viime keväänä päätetyn vuosien 2013—2016 valtiontalouden kehyspäätöksen yhteydessä työmarkkinajärjestöt sopivat työurien pidentämisestä. On ilmeistä, että nyt päätetyillä keinoilla ei saavuteta sitä, että vuonna 2025 keskimääräinen eläkkeellesiirtymisikä olisi 62,4 vuotta. Keskustan mielestä hallituksen tulee omilla toimillaan löytää ratkaisuja työkykyisyyden edistämiseen ja pidempiin työuriin.

Eräs kiireellisistä toimista on kuntoutuksen kokonaisuudistus. Keskusta näkee, että kuntoutusjärjestelmiä uudistamalla ennaltaehkäistään työkyvyttömyyttä. Osatyökykyisten voimavarat on otettava nykyistä paremmin käyttöön.

Työelämän joustomahdollisuuksia tulee kehittää: lyhennetyt työviikot ja työpäivät voivat olla toimiva ratkaisu niille, jotka haluavat panostaa lastensa tai omien iäkkäiden vanhempiensa hoitamiseen.

Eläkkeelle siirtymisikä tulee sitoa eliniänodotteeseen, samalla on varmistettava pääsy varhennetulle eläkkeelle joissain tapauksissa. Eläkeiän korottaminen on tehtävä riittävän hitaasti ja pienin askelin, jotta yksittäiset ikäluokat eivät joudu kohtuuttomaan tilanteeseen.

Työkyvyttömyyden arvioinnista on siirryttävä varhaiseen puuttumiseen ja työkykyisyyden arviointiin. Työkyvyttömyyseläkeläisten määrää on vähennettävä, työterveyshuoltoon panostettava, kuntoutusta järkevöitettävä ja huomio siirrettävä työelämän laatuun ja käytäntöihin, erityisesti johtamiseen.

Työkyvyttömyyseläke on voitava muuttaa nykyistä joustavammin osaeläkkeeksi. Työttömiksi jääneiden mahdollisuudesta laadukkaaseen ja säännölliseen terveydenhuoltoon ja kuntoutukseen pitää huolehtia.

Terveydenhuollon tietojärjestelmien yhdenmukaistaminen

Keskustan esittämä kotikunta-maakuntamalli mahdollistaa tietojärjestelmien yhdenmukaistamisen, koska vastuu potilaan hoidon kokonaisuudesta on selkeästi yhdellä maakunnallisella toimijalla.

Varovaistenkin arvioiden mukaan tietojärjestelmien paremmalla yhteensopivuudella on mahdollisuus saada merkittävä määrä euroja varsinaisen hoito- ja hoivatyön käyttöön. Pidemmällä aikavälillä kustannukset saadaan joka tapauksessa moninkertaisesti takaisin, kun lääkäreiden ja hoitajien työaika vapautuu monenkertaisen tietokonetyön sijaan olennaiseen eli potilastyöhön.

Sosiaaliturvan yksinkertaistaminen

Keskustan tavoitteena on työnteeseen kannustava ja yksinkertainen sosiaaliturva. Työnteon on kaikissa tapauksissa lisättävä käteen jäävien tulojen määrää. Tämä tarkoittaa paikoin tukien maksamista työhön hakeutumisesta huolimatta. Uudistustyö on välttämätöntä tilanteessa, missä perusturvan tason riittävyys ja väliinputoamistilanteiden välttäminenkin edellyttää toimenpiteitä.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

Omaishoidon tuen verovapaus ja siirto Kelaan

Selvitysten mukaan noin miljoona suomalaista auttaa säännöllisesti läheistään. Omaishoito on monella tapaa mielekäs ja inhimillinen tapa hoitaa läheinen ja olennainen osa ikäihmisten hoivaa ja hoitoa. Omaishoidolla säästetään yhteiskunnan varoja noin kaksi miljardia euroa.

Omaishoitajat huolehtivat läheisistään keventäen muiden suomalaisten verotaakkaa. Tämän arvokkaan työn tukemiseksi ja kannustamiseksi Keskusta haluaa tehdä omaishoidosta paremman, inhimillisemmän ja toimivamman vaihtoehdon. Suomessa on arviolta noin 300 000 omaishoitajaa, joista omaishoitolain mukaisen kunnallisen omaishoidon tuen piirissä vain noin 36 000. Ilman omaishoitajaa monet hoitoa tarvitsevat jäisivät kunnallisen laitoshoidon varaan.

Vain pieni osa kaikista omaishoitotilanteista on lakisääteisen omaishoidon tuen piirissä. Omaishoidon tuki on viipymättä siirrettävä Kansaneläkelaitoksen vastattavaksi. Vain näin voidaan varmistaa, että jokainen omaishoitaja saa hänelle kuuluvan tuen kotikunnasta riippumatta. Omaishoidon tuen siirto Kelalle maksaa arviolta 120—160 miljoonaa vuosittain.

Omaishoidon tuen vähimmäismäärä on tällä hetkellä 364,35 euroa kuukaudessa. Tuen määrä ei ole oikeassa suhteessa yhteiskunnan omaishoidosta saamaan hyötyyn. Omaishoidon tuki on vapautettava, jolloin kukin saisi tekemästään työstä samanlaisen korvauksen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavat lausumat:

Vastalauseen lausumaehdotus 35

Eduskunta edellyttää, että ratkaisu sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen ja rahoituksen kokonaisuudistus tehdään viipymättä ja että Keskustan kotikunta-maakuntamalli otetaan valmistelun pohjaksi.

Vastalauseen lausumaehdotus 36

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy välittömiin toimiin työurien pidentämiseksi, osa-aikatyön mahdollisuuksien lisäämiseksi ja valmistelee kuntoutuksen kokonaisuudistuksen.

Vastalauseen lausumaehdotus 37

Eduskunta edellyttää, että terveydenhuollon tietojärjestelmät yhdenmukaistetaan koko maassa Keskustan kotikunta-maakuntamalliin pohjautuen.

Vastalauseen lausumaehdotus 38

Eduskunta edellyttää, että uudistustyö sosiaaliturvan yksinkertaistamiseksi aloitetaan välittömästi.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

Vastalauseen lausumaehdotus 39

Eduskunta edellyttää, että omaishoidon tuki siirretään Kelan maksettavaksi ja tuki muutetaan verovapaaksi.

Vastalauseen lausumaehdotus 40

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin peruakseen lapsilisien indeksijäädytyksen.

Vastalauseen lausumaehdotus 41

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin, joilla vähimmäismääräiset vanhempainetuudet korotetaan työttömien peruspäivärahan tasolle.

80. Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomitustoiminta

40. Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin (arviomääräraha)

Lomitustoiminnan tarkoituksena on edistää maatalousyrittäjien, turkistuottajien ja poronhoitajien työssä jaksamista, terveyttä ja toimintakykyä. Viljelijät kamppailevat kohoavien tuotantokustannusten ja alhaisten tuottajahintojen synnyttämän kannattavuuskriisin kanssa. Jatkuvien tehostamispaineiden vuoksi kasvaneet pinta-alat, eläin- ja työmäärät uhkaavat viljelijöiden työssä jaksamista sekä henkistä ja fyysistä hyvinvointia. Työurien pidentämisen, työssä jaksamisen, kotimaisen ruoan turvaamisen ja valtio- sekä aluetalouksien vahvistamisen varmistamiseksi on viljelijöiden lomitustoimintaan varattava riittävä rahoitus. Lomitustoimintaan talousarvioehdotuksessa osoitetut määrärahat eivät ole riittäviä tarpeeseen ja tavoitteiksi asetettujen toimenpiteiden suorittamiseen nähden.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.80.40 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

Talousarvioehdotukseen sisältyy ympäristöministeriön hallinnonalalla leikkauksia, joiden vaikutus on merkittävä ja kielteinen ympäristönsuojelun ja vihreän kasvun tavoitteiden toteuttamisen ja kohtuuhintaisen asumisen edistämisen kannalta. Ympäristövaliokunta on budjettilausunnoissaan esittänyt parannuksia hallituksen budjettiesitykseen. Tuemme niitä, vaikkakin ne ovat osin riittämättömiä. Lisäksi haluamme nostaa esille seuraavia asioita.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

Kataisen hallituksen asuntopolitiikka estää kohtuuhintaisen asumisen

Kuten valiokunnan lausunnossa todetaan, yksittäisten talousarviomäärärahojen tai käyttövaltuuksien korottaminen ei ole ratkaisu asuntopolitiikan perustavaa laatua oleviin ongelmiin. Hallitus keskittyy pääkaupunkiseudun ja kasvukeskusten ongelmiin, ja niihinkin riittämättömästi.

Kataisen hallitus ajaa väkisin kuntauudistusta, jolla asumista keskitetään. Keskustalainen asuntopolitiikka lähtee ihmisten tarpeista ja toiveista. Myös haja-asutusalueille pitää saada rakentaa asuntoja. Tällä hetkellä maaseudun rakentamista rajoitetaan voimakkaasti. Kyläkaavojen laatimista tulee tehostaa ja kylien palveluja parantaa.

Kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja rakennettaessa valtion korkotuen kannustimet eivät toimi: pitkä rajoitusaika ei houkuttele sijoittajia, joilla olisi asuntorakentamiseen tarvittavia pääomia. Lisäksi nykyinen malli estää sijoittajaa saamasta hyötyä kiinteistön arvonnoususta. Katsomme, että valtion korkotukijärjestelmää tulee uudistaa. Samalla yleishyödyllisyssäännöksiä on tarkasteltava.

Lupa- ja valvontaviranomaisten voimavarat on suunnattava kaivosteollisuuteen

Taloudellisesti vaikeina aikoina on panostettava toimenpiteisiin, jotka edistävät talouden kasvua. Kaivosteollisuuden kasvu ja uusien esiintymien löytyminen ovat lisänneet lupa- ja valvontaviranomaisten työtä samaan aikaan, kun viranomaisten voimavaroja on leikattu tuottavuusohjelman nimissä. Kiireellä tehdyt lupapäätökset ja puutteellinen valvonta vaarantavat kaivannaisteollisuuden tulevaisuuden, mikäli epäsuotuisien ympäristövaikutusten johdosta kansalaisten mielipiteet kääntyvät kaivannaisteollisuuden vastaisiksi. Talousarvioesitys on ristiriidassa hallituksen työllistämistavoitteen kanssa.

Lupaprosessien jumiutuminen on osaltaan vaikuttamassa myös pulaan turpeesta. Tämä on ongelma kotimaiselle energiantuotannolle ja lukuisille maatiloille. Uusia turvealueita ei ole juuri saatu käyttöön. Keskustan mielestä lupaprosesseihin on saatava vauhtia, jotta uusia, ympäristömyönteisiä täyten turvealueita saadaan hyödynnettäväksi.

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

61. Ympäristönsuojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Siirtoviemärit

Kunnat ovat joutuneet panostamaan viime vuosina suuria summia ympäristönsuojelutoimenpiteisiin. Usein syynä tähän ovat mm. kunnan alueella sijaitsevat tärkeät pohjavesialueet. Maaseudun ja muiden alueiden vesihuolto-ongelmien ratkaiseminen uudistuneen vesihuoltolainsäädännön ja jätevesiasetuksen edellyttämällä tavalla edellyttää myös valtion aktiivista osallistumista hankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen.

Hallitusohjelmassa luvataan edistää haja-asutusalueen jätevesisäädösten toimeenpanoa tiedottamisen ja neuvonnan resurssien turvaamisen kautta sekä edistämällä siirtoviemärihankkeita. Tämä näkemys oli kirjattu myös edellisen eduskunnan asiaa koskevaan mietintöön. Ympäristövalio-

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

kunta on toistuvasti kiinnittänyt huomiota siirtovesiviemäreiden merkitykseen ympäristönsuojelussa. Hallituksen osoittamat määrärahat siirtoviemärihankkeisiin ovat täysin riittämättömät. Uusiin hankkeisiin ei ole rahoitusta.

Siirtoviemärihankkeiden toteuttaminen on perusteltua jätevedestä aiheutuvien ympäristöhaittojen vähentämiseksi sekä vesialueiden suojelemiseksi. Siksi valtion rahoitusta tarvitaan.

Edellä olevan perusteella esitämme,

että momentille 35.10.61 otetaan lisäyksenä 8 600 000 euroa siirtoviemärihankkeiden käynnistämiseen ja toteuttamiseen.

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

55. Avustukset korjaustoimintaan (siirtomääräraha 3 v)

Hallituksen talousarvioesityksessä korjausavustuksia leikataan rajusti eikä lämmitystapamuutoksiin enää annettaisi rahaa lainkaan.

Uusien hissien jälkiasentaminen sekä vanhusten ja vammaisten asuntojen korjaaminen on taloudellisesti ja inhimillisesti kannattavaa. Jos hallituksen esitys toteutuu, hissien korjausrakentaminen loppuu lähes kokonaan.

Lämmitystapamuutokset edistäisivät siirtymistä tuontienergiasta kotimaisen energian käyttöön. Energiakorjauksiin sijoitettu euro tulee nopeasti takaisin säästyneenä energiankulutuksena. Uusiutuvan energian käyttöönotolla vaikutetaan ilmastomuutoksen hillitsemiseen, joten sillä on suuri ympäristövaikutus. Uusiutuviin energialähteisiin siirtymisellä on myös merkittävä vaikutus kotimaisen uusiutuvan energian, esimerkiksi hakkeen ja bioenergian osalta. Tätä kautta uusiutuvaan energiaan siirtymisen kannustamisella on dynaamisia vaikutuksia myös työllisyyteen ja harmaan talouden ehkäisemiseen.

Edellä olevan perusteella esitämme,

että momentille 35.20.55 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa.

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

Hallituksen ohjelmalta on pudonnut pohja pois. Näyttää selvältä, ettei hallitus pysty saavuttamaan asettamia tavoitteita, joiden mukaan valtion velan bruttokansantuoteosuuden pitäisi kääntyä laskuun ja valtion talouden alijäämä ei saisi asettua yli 1 prosenttiin bruttokansantuotteesta.

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
Vastalause 2 kesk

Mikäli uutta kasvua ja sitä kautta lisää verotuloja tuoviin toimiin ei ryhdytä, ovat edessä suomalaista yhteiskuntaa ja sen vakautta ravisuttavat leikkaukset.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavat lausumat:

Vastalauseen lausumaehdotus 42

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa uuden tiukemman lakiesityksen, jolla estetään kokonaan yritysten mahdollisuus hyödyntää veroparatiiseja konsernilainojen korkovähennysoikeusmahdollisuutta hyväksikäyttäen. Lisäksi hallituksen edellytetään ryhtyvän toimiin, jolla vahvistetaan siirtohinnoittelun valvontaa, jotta Suomessa tehtävä voitto tulee asianmukaisesti Suomessa verotetuksi.

Vastalauseen lausumaehdotus 43

Eduskunta edellyttää, että verotuksen oikeudenmukaisuuden lisäämiseksi ruuan ja lääkkeiden arvonlisäveroon kohdistetut veronkorotukset peruutetaan ja niiden sijasta tehdään julkisen talouden tasapainoa parantava yleisen arvonlisäverokannan lisäkorotus.

Vastalauseen lausumaehdotus 44

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa lakiesityksen, jolla vesi- ja ydinvoimaloilta leikataan päästökaupasta aiheutuvat ansiottomat voitot.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että ehdotus vuoden 2013 talousarvioksi hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena edellä todetuin muutoksin ja

että edellä ehdotetut 44 lausumaa hyväksytään.

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 2012

Timo Kalli kesk
Esko Kiviranta kesk
Mika Lintilä kesk
Markku Rossi kesk
Antti Rantakangas kesk
Eero Reijonen kesk
Tapani Tölli kesk

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
LIITE: Talousarvioaloitteet

LIITE: Talousarvioaloitteet

Talousarvioaloitteet TAA 1—227, 229—424, 426—602/2012 vp

- Talousarvioaloite TAA 1/2012 vp Sauli Ahvenjärvi kd ym. Määrärahan osoittaminen rekisteröityjen uskonnollisten yhdyskuntien rakennusten korjaus- ja täydennysinvestointeihin (29.01.51)
- Talousarvioaloite TAA 2/2012 vp Outi Alanko-Kahiluoto vihr Määrärahan osoittaminen suojattujen teosten tekijöille maksettavien lainauskorvausten korottamiseen (29.01.22)
- Talousarvioaloite TAA 3/2012 vp Mikko Alatalo kesk Määrärahan osoittaminen Keihonen—Kilpala-maantien parannukseen Vesilahdella (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 4/2012 vp Mikko Alatalo kesk Määrärahan osoittaminen Ylöjärven Litukantien jalankulku- ja pyörätien rakentamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 5/2012 vp Mikko Alatalo kesk Määrärahan osoittaminen Kotala—Innala-maantien parannukseen Pirkanmaalla (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 6/2012 vp Mikko Alatalo kesk Määrärahan osoittaminen Punkalaitumen jalankulku- ja pyörätien rakentamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 7/2012 vp Mikko Alatalo kesk Määrärahan osoittaminen Poukantie—Syväojantien jalankulku- ja pyörätien rakentamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 8/2012 vp Mikko Alatalo kesk Määrärahan osoittaminen Alasjärven eritasoliittymän rakentamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 9/2012 vp Mikko Alatalo kesk Määrärahan osoittaminen Mouhijärvi—Lavia-maantien parannukseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 10/2012 vp Mikko Alatalo kesk Määrärahan osoittaminen keski-kaiteiden rakentamiseen Alasjärven ja Suoraman väliselle tieosuudelle (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 11/2012 vp Mikko Alatalo kesk Määrärahan osoittaminen Luopioinen—Rautajärvi-maantien parannukseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 12/2012 vp Mikko Alatalo kesk Määrärahan osoittaminen jalankulku- ja pyörätien rakentamiseen Toijalan ja Sontulan väliselle tieosuudelle (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 13/2012 vp Mikko Alatalo kesk Määrärahan osoittaminen Hakkarin kiertoliittymän rakentamiseen Lempäälässä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 14/2012 vp Mikko Alatalo kesk Määrärahan osoittaminen keski-kaiteiden rakentamiseen Alasjärven ja Ruutanen väliselle tieosuudelle (31.10.20)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 15/2012 vp Mikko Alatalo kesk Määrärahan osoittaminen keski-kaiteiden rakentamiseen Järviön ja Hirvikankaan väliselle tieosuudelle (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 16/2012 vp Mikko Alatalo kesk Määrärahan osoittaminen Hämeenkyrön ohikulkutien rakentamisen aloittamiseksi (31.10.77)
- Talousarvioaloite TAA 17/2012 vp Sirkka-Liisa Anttila kesk Määrärahan osoittaminen Helsingin ja Porin välisen valtatie 2 parantamiseen (31.10.77)
- Talousarvioaloite TAA 18/2012 vp Sirkka-Liisa Anttila kesk Määrärahan osoittaminen Kanta-Hämeen bioenergiaprojektiin (32.60.40)
- Talousarvioaloite TAA 19/2012 vp Thomas Blomqvist r Määrärahan osoittaminen Lapinkyläntien—Heikinkyläntien päällystystyön loppuun saattamiseen Uudenmaan ELY-keskuksen alueella (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 20/2012 vp Thomas Blomqvist r Määrärahan osoittaminen Paavilinkyläntien—Hommansbyntien päällystämiseen Uudellamaalla (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 21/2012 vp Thomas Blomqvist r ym. Määrärahan osoittaminen maaseutuneuvontaan (30.10.50)
- Talousarvioaloite TAA 22/2012 vp Thomas Blomqvist r Määrärahan osoittaminen perustienpitoon Uudellamaalla (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 23/2012 vp Thomas Blomqvist r Määrärahan osoittaminen valtatie 25 parantamiseen osuudella Hanko—Mäntsälä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 24/2012 vp Thomas Blomqvist r Määrärahan osoittaminen Strömforsin ruukin rakennusten kunnostamiseen (35.20.64)
- Talousarvioaloite TAA 25/2012 vp Juho Eerola ps Määrärahan osoittaminen Kotkan Paimenportin risteyksen kameravalvontaan (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 26/2012 vp Juho Eerola ps ym. Määrärahan osoittaminen Haminan ja Taavetin välisen valtatie 26 parantamiseen (31.10.77)
- Talousarvioaloite TAA 27/2012 vp Markku Eestilä kok ym. Määrärahan osoittaminen valtionavustukseen kunnille koulujen homekorjauksiin Itä-Suomessa (29.10.34)
- Talousarvioaloite TAA 28/2012 vp Ritva Elomaa ps ym. Määrärahan osoittaminen ammatikorkeakoulujen liikuntapalveluiden edistämiseen (29.90.50)
- Talousarvioaloite TAA 29/2012 vp Ritva Elomaa ps ym. Määrärahan osoittaminen valtatie 8 rakentamiseen moottoritieksi välillä Raisio—Nousiainen (31.10.77)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 30/2012 vp Ritva Elomaa ps ym. Määrärahan osoittaminen vanhusten henkisen ja fyysisen terveyden edistämishankkeeseen (33.60.31)
- Talousarvioaloite TAA 31/2012 vp Maarit Feldt-Ranta sd ym. Määrärahan osoittaminen Mustion koulukeskuksen laajennukseen ja peruskorjaukseen (29.01.34)
- Talousarvioaloite TAA 32/2012 vp Christina Gestrin r Määrärahan osoittaminen Svenska Finlands folkting -nimiselle järjestölle (29.01.50)
- Talousarvioaloite TAA 33/2012 vp Christina Gestrin r ym. Määrärahan osoittaminen avustuksen maksamiseen Suomen Ammattikalastajaliitolle (30.40.51)
- Talousarvioaloite TAA 34/2012 vp Christina Gestrin r ym. Määrärahan osoittaminen vesistöjen ravinnepitoisuuksien vähentämiseen poistokalastuksella (30.40.62)
- Talousarvioaloite TAA 35/2012 vp Sanni Grahn-Laasonen kok ym. Määrärahan osoittaminen Pernunnummi—Forssa-syöttövesijohdon ja kokoojaviemärin rakentamiseen (30.50.31)
- Talousarvioaloite TAA 36/2012 vp Sanni Grahn-Laasonen kok ym. Määrärahan osoittaminen ratayhteyden Helsinki—Forssa—Pori suunnitteluun (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 37/2012 vp Lars Erik Gästgivars r Määrärahan osoittaminen liikenneturvallisuuden parantamiseen valtatiellä 8 (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 38/2012 vp Teuvo Hakkarainen ps ym. Määrärahan osoittaminen yhteiskuntatakuun toteutuksen turvaamiseen Keski-Suomessa (29.20.30)
- Talousarvioaloite TAA 39/2012 vp Teuvo Hakkarainen ps ym. Määrärahan osoittaminen Jyväskylä—Tampere-rataosan parantamista koskevan esisuunnitelman laatimiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 40/2012 vp Teuvo Hakkarainen ps ym. Määrärahan osoittaminen kantatien 77 kunnostamisen aloittamiseen välillä Taimoniemi— Keiteleen kunnan raja Viitasaarella (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 41/2012 vp Jussi Halla-aho ps ym. Eläkkeellä olevien presidenttien menoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (22.02.02)
- Talousarvioaloite TAA 42/2012 vp Jussi Halla-aho ps ym. Eurooppalainen Suomi ry:n valtionapuun ehdotetun määrärahan vähentäminen (24.90.50)
- Talousarvioaloite TAA 43/2012 vp Jussi Halla-aho ps ym. Vähemmistövaltuutetun ja syrjintälautakunnan toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (26.01.04)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 44/2012 vp Jussi Halla-aho ps ym. EU:n yhteisvastuuta ja maahanmuuttovirtojen hallintaa koskevan yleisohjelman alaisille SOLID-rahastoille ehdotetun määrärahan vähentäminen (26.01.22)
- Talousarvioaloite TAA 45/2012 vp Jussi Halla-aho ps ym. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottoon ehdotetun määrärahan vähentäminen (26.40.63)
- Talousarvioaloite TAA 46/2012 vp Lasse Hautala kesk ym. Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Lappajärven Itäkylässä kantatiellä 68 (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 47/2012 vp Lasse Hautala kesk Määrärahan osoittaminen seututien 274 peruskorjaukseen ja päällystämiseen välillä Kauhajärvi—Karvia (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 48/2012 vp Lasse Hautala kesk Määrärahan osoittaminen seututien 6700 peruskorjaukseen välillä Kauhajoki—Karvia (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 49/2012 vp Lasse Hautala kesk ym. Määrärahan osoittaminen Losanmäen rautatien alikulkusillan korottamisen suunnitteluun Teuvalla (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 50/2012 vp Lasse Hautala kesk Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Lustilan paikallistielle 17129 Kauhajoella (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 51/2012 vp Lasse Hautala kesk Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen paikallistielle 17107 välillä Aninkuja—Kaksoisveräjä Kauhajoella (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 52/2012 vp Lasse Hautala kesk ym. Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Alajärven Luoma-aholla kantatiellä 68 ja Luomantiellä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 53/2012 vp Lasse Hautala kesk ym. Määrärahan osoittaminen maantien 17783 parantamiseen ja päällystämiseen välillä Viinikka—Purmojärvi, Kauhava ja Lappajärvi (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 54/2012 vp Lasse Hautala kesk ym. Määrärahan osoittaminen Jalasjärven ja Kauhajoen välisen paikallistien 17109 peruskorjaukseen ja päällystämiseen kaatopaikan tienhaaran ja Kauhajoen kaupunginrajan välillä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 55/2012 vp Lasse Hautala kesk Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen kantatien 67 välillä Aronkylä—Harjankylä Kauhajoella (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 56/2012 vp Lasse Hautala kesk Määrärahan osoittaminen uuden sillan rakentamiseen Kyrönjoen yli välille 7200 Reiniläntie—Alapääntie Seinäjoen Ylistarossa (31.10.20)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 57/2012 vp Lasse Hautala kesk Määrärahan osoittaminen maantien 661 parantamiseen välillä Isojoki—Kauhajoen Päntäne (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 58/2012 vp Lasse Hautala kesk ym. Määrärahan osoittaminen kantatien 63 perusparantamiseen välillä Evijärvi—Kaustinen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 59/2012 vp Lasse Hautala kesk Määrärahan osoittaminen kierto-liittymän rakentamiseen Jalasjärvelle (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 60/2012 vp Lauri Heikkilä ps Määrärahan osoittaminen Marttilan kunnan uuden pääkirjaston rakentamiseen (29.80.34)
- Talousarvioaloite TAA 61/2012 vp Lauri Heikkilä ps Määrärahan osoittaminen Mynämäen Palolaistentien peruskorjauksen suunnitteluun (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 62/2012 vp Lauri Heikkilä ps Määrärahan osoittaminen Liedon kunnan paikallistien 12287 liikenneturvallisuuden parantamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 63/2012 vp Lauri Heikkilä ps Määrärahan osoittaminen hiukkas-säteilyä mittaavan sensorin kehittämiseksi Solar Orbiter -luotaimeen (32.20.40)
- Talousarvioaloite TAA 64/2012 vp Lauri Heikkilä ps Määrärahan osoittaminen jätevesi-asetuksen ympäristövaikutuksia ja yksityishenkilön puhdistuslaitteiden perus- ja ylläpito-kustannuksia koskevaan tutkimukseen Kustavissa ja Rymättylässä (35.10.61)
- Talousarvioaloite TAA 65/2012 vp Lauri Heikkilä ps Määrärahan osoittaminen Itämeren suojeluun (35.10.61)
- Talousarvioaloite TAA 66/2012 vp Lauri Heikkilä ps Määrärahan osoittaminen tutkimukseen maankäytön ristiriidoista kaupunkirakenteessa (35.20.37)
- Talousarvioaloite TAA 67/2012 vp Timo Heinonen kok ym. Määrärahan osoittaminen yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin (30.50.31)
- Talousarvioaloite TAA 68/2012 vp Timo Heinonen kok ym. Määrärahan osoittaminen kantatien 54 parantamiseen välillä Tammela—Hollola (31.10.77)
- Talousarvioaloite TAA 69/2012 vp Pertti Hemmilä kok Määrärahan osoittaminen Käsi- ja taideteollisuusjärjestöjen toimintaan (29.40.53)
- Talousarvioaloite TAA 70/2012 vp Pertti Hemmilä kok Määrärahan osoittaminen elintarvikeketjun alkutuotannon neuvontaan (30.10.50)
- Talousarvioaloite TAA 71/2012 vp Pertti Hemmilä kok Määrärahan osoittaminen 4H-toiminnan tukemiseen (30.10.55)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 72/2012 vp Pertti Hemmilä kok Määrärahan osoittaminen lähiruuan markkinoille tuonnin ja käytön edistämiseen (30.20.47)
- Talousarvioaloite TAA 73/2012 vp Pertti Hemmilä kok Määrärahan osoittaminen valtatie 9 turvallisuuden parantamiseen välillä Turku—valtatie 2 (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 74/2012 vp Pertti Hemmilä kok Määrärahan osoittaminen ns. HAKU-tien rakentamisen suunnitteluun välillä Aura—Mynämäki—Mietoinen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 75/2012 vp Pertti Hemmilä kok Määrärahan osoittaminen Kyrön eritasoliittymän rakentamiseen Pöytyällä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 76/2012 vp Pertti Hemmilä kok Määrärahan osoittaminen Loimaa—Somero—Helsinki-tieyhteyden rakentamisen suunnitteluun (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 77/2012 vp Pertti Hemmilä kok Määrärahan osoittaminen yksityisten valtionapuun (31.10.50)
- Talousarvioaloite TAA 78/2012 vp Pertti Hemmilä kok Määrärahan osoittaminen Salon itäisen ohikulkutien (kantatie 52) rakentamisen aloittamiseen (31.10.78)
- Talousarvioaloite TAA 79/2012 vp Pertti Hemmilä kok Määrärahan osoittaminen lottien ja sotaorpojen kuntoutukseen (33.50.55)
- Talousarvioaloite TAA 80/2012 vp Pertti Hemmilä kok Määrärahan osoittaminen lievemmän haitta-asteen sotainvalidien avopalvelujen järjestämiseen (33.50.51)
- Talousarvioaloite TAA 81/2012 vp James Hirvisaari ps ym. Määrärahan osoittaminen Käkisalmen sillan suunnitteluun Asikkalan Pulkkilanharjulle (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 82/2012 vp James Hirvisaari ps ym. Määrärahan osoittaminen Kopsuontien peruskorjaukseen tieosuudella Vuorenmylly—Kalkkinen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 83/2012 vp Reijo Hongisto ps Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Koskenvarrentielle välille Alajärven keskusta—Väärämäentie (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 84/2012 vp Reijo Hongisto ps Määrärahan osoittaminen Vintturin paikallistien perusparantamistöiden aloittamiseen Kaustisella (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 85/2012 vp Reijo Hongisto ps Määrärahan osoittaminen maantien 7520 perusparantamiseen välillä Perho—Kinnula (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 86/2012 vp Reijo Hongisto ps Määrärahan osoittaminen Puurosen ja Polson kylät yhdistävän paikallistien perusparantamiseen ja päällystämiseen Vetelissä (31.10.20)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 87/2012 vp Reijo Hongisto ps Määrärahan osoittaminen tien numero 751 perusparantamiseen Vetelin Sillanpään ja Lestijärven välillä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 88/2012 vp Reijo Hongisto ps Määrärahan osoittaminen Soinin ja Karstulan välisen Lehtomäen paikallistien peruskorjaukseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 89/2012 vp Reijo Hongisto ps Määrärahan osoittaminen Kaartusentien perusparantamiseen ja päällystämiseen Alajärvellä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 90/2012 vp Reijo Hongisto ps Määrärahan osoittaminen ns. Koveron risteyskeskuksen muuttamiseen eritasoliittymäksi Lapualla (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 91/2012 vp Reijo Hongisto ps Määrärahan osoittaminen Karvosentien perusparantamiseen ja päällystämiseen Evijärvellä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 92/2012 vp Olli Immonen ps ym. Kansainvälisten järjestöjen rahoitusosuuksiin ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.01.66)
- Talousarvioaloite TAA 93/2012 vp Olli Immonen ps ym. Taiteen ja kulttuurin eräisiin avustuksiin ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.80.50)
- Talousarvioaloite TAA 94/2012 vp Olli Immonen ps ym. Kansainvälisten järjestöjen rahoitukseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.40.66)
- Talousarvioaloite TAA 95/2012 vp Ari Jalonen ps ym. Määrärahan osoittaminen henkilöstönsuojelun hankkimiseen pelastustoimelle (26.30.31)
- Talousarvioaloite TAA 96/2012 vp Ari Jalonen ps ym. Määrärahan osoittaminen koulukuraattori- ja koulupsykologipalveluihin Satakunnassa (28.90.30)
- Talousarvioaloite TAA 97/2012 vp Ari Jalonen ps ym. Määrärahan osoittaminen kouluterveydenhuollon toimintaan (28.90.30)
- Talousarvioaloite TAA 98/2012 vp Ari Jalonen ps ym. Määrärahan osoittaminen kouluisäntien palkkaamiseen kouluille (29.10.30)
- Talousarvioaloite TAA 99/2012 vp Ari Jalonen ps ym. Määrärahan osoittaminen sisäilmaongelmaisten päiväkotien korjaushankkeisiin (33.60.37)
- Talousarvioaloite TAA 100/2012 vp Harri Jaskari kok ym. Määrärahan osoittaminen suomalaisen laatu- ja innovaatiotoiminnan tukemiseen (32.20.41)
- Talousarvioaloite TAA 101/2012 vp Kalle Jokinen kok ym. Määrärahan osoittaminen Lahden seudun jätehuoltojärjestelmän kehittämiseen (35.10.61)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 102/2012 vp Anssi Joutsenlahti ps ym. Määrärahan osoittaminen Pomarkun Honkakosken ja Lavian Riihon välisen tien 13192 kunnostamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 103/2012 vp Anssi Joutsenlahti ps ym. Määrärahan osoittaminen Kauhajoen ja Karvian välisen tien 6700 kunnostamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 104/2012 vp Anssi Joutsenlahti ps ym. Määrärahan osoittaminen Jämijärven Jämin ja Jyllin välisen tien 13253 päällystämiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 105/2012 vp Johanna Jurva ps ym. Määrärahan osoittaminen koulunkäyntiavustajien lisäämiseen (29.10.30)
- Talousarvioaloite TAA 106/2012 vp Johanna Jurva ps ym. Määrärahan osoittaminen etsivän nuorisotyön vapaaehtoistoiminnan kehittämiseen (29.91.51)
- Talousarvioaloite TAA 107/2012 vp Johanna Jurva ps ym. Määrärahan osoittaminen kotihoidon lääkärien määrän lisäämiseen (33.70.50)
- Talousarvioaloite TAA 108/2012 vp Arja Juvonen ps ym. Määrärahan osoittaminen saatohoidon ja palliativisen hoidon osaamisen vahvistamiseksi ammatillisessa koulutuksessa (29.20.21)
- Talousarvioaloite TAA 109/2012 vp Arja Juvonen ps ym. Määrärahan osoittaminen vanhusasiamiehen toimien perustamiseen (33.02.05)
- Talousarvioaloite TAA 110/2012 vp Arja Juvonen ps ym. Määrärahan osoittaminen omaishoitajien jaksamista tukeviin toimiin (33.60.31)
- Talousarvioaloite TAA 111/2012 vp Arja Juvonen ps ym. Määrärahan osoittaminen uuden lastensairaalan rakennuskustannuksiin (33.60.31)
- Talousarvioaloite TAA 112/2012 vp Arja Juvonen ps ym. Määrärahan osoittaminen Suomen pelastuskoiraliiton toimintaan (33.90.50)
- Talousarvioaloite TAA 113/2012 vp Jouko Jääskeläinen kd ym. Määrärahan osoittaminen ulkomailla järjestettävän perusopetuslain mukaisen opetuksen rahoitukseen eräiden järjestöjen ja yhteisöjen työntekijöiden lapsille (29.10.01)
- Talousarvioaloite TAA 114/2012 vp Pietari Jääskeläinen ps ym. Määrärahan osoittaminen Kehä III:n parannustöiden jatkamiseen (31.10.78)
- Talousarvioaloite TAA 115/2012 vp Pietari Jääskeläinen ps ym. Määrärahan osoittaminen Kehäradan asemien rakennustöihin (31.10.78)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 116/2012 vp Pietari Jääskeläinen ps ym. Määrärahan osoittaminen ruoka-apua järjestävien kolmannen sektorin toimijoiden toimitilojen vuokriin sekä palkkoihin (33.60.31)
- Talousarvioaloite TAA 117/2012 vp Pietari Jääskeläinen ps ym. Määrärahan osoittaminen Helsingin, Espoon ja Vantaan sekä Uudenmaan muiden kuntien lähiöiden peruskorjaamiseen (35.20.55)
- Talousarvioaloite TAA 118/2012 vp Antti Kaikkonen kesk ym. Määrärahan osoittaminen liityntäpysäköintipaikkojen lisäämiseen Uudellamaalla (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 119/2012 vp Antti Kaikkonen kesk ym. Määrärahan osoittaminen Tuusulan Koskenmäen kiertoliittymän parantamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 120/2012 vp Antti Kaikkonen kesk ym. Määrärahan osoittaminen pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen ja meluntorjunnan teimahankkeiden toteutukseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 121/2012 vp Antti Kaikkonen kesk ym. Määrärahan osoittaminen perusväylänpitoon Uudellamaalla (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 122/2012 vp Antti Kaikkonen kesk ym. Määrärahan osoittaminen Loviisa—Lahti-radon peruskorjaukseen (31.10.77)
- Talousarvioaloite TAA 123/2012 vp Antti Kaikkonen kesk ym. Määrärahan osoittaminen Etelä-Suomen vesistöjen ja Itämeren suojeluun (35.10.22)
- Talousarvioaloite TAA 124/2012 vp Antti Kaikkonen kesk ym. Määrärahan osoittaminen siirtoviemärihankkeisiin (35.10.61)
- Talousarvioaloite TAA 125/2012 vp Anne Kalmari kesk Määrärahan osoittaminen kantatien 58 Humppi—Yläpää-tieosuuden kunnostukseen Keski-Suomessa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 126/2012 vp Anne Kalmari kesk ym. Määrärahan osoittaminen perusväylänpitoon (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 127/2012 vp Ilkka Kanerva kok ym. Määrärahan osoittaminen valtatie 8 yhteysvälin Turku—Pori parantamiseen (31.10.77)
- Talousarvioaloite TAA 128/2012 vp Ilkka Kantola sd ym. Määrärahan osoittaminen Suomen YK-liiton valtionapuun (24.90.50)
- Talousarvioaloite TAA 129/2012 vp Mika Kari sd ym. Määrärahan osoittaminen Lahden eteläisen kehätien suunnitteluun ja rakentamiseen (31.10.77)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 130/2012 vp Johanna Karimäki vihr Määrärahan osoittaminen Lukukeskukselle lukutaidon ja lukemisen edistämiseen (29.80.52)
- Talousarvioaloite TAA 131/2012 vp Johanna Karimäki vihr Määrärahan osoittaminen kunnille liikuntaan ja nuorisotyöhön (29.91.50)
- Talousarvioaloite TAA 132/2012 vp Johanna Karimäki vihr Määrärahan osoittaminen uhanalaisten lajien suojeluun (35.10.21)
- Talousarvioaloite TAA 133/2012 vp Johanna Karimäki vihr Määrärahan osoittaminen Itämeren suojeluun Uudenmaan Ravinteet hallintaan (RaHa) -hankkeen laajentamiseen (35.10.22)
- Talousarvioaloite TAA 134/2012 vp Johanna Karimäki vihr Määrärahan osoittaminen Metso-ohjelman rahoitukseen (30.60.45)
- Talousarvioaloite TAA 135/2012 vp Elsi Katainen kesk ym. Määrärahan osoittaminen perusradanpitoon (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 136/2012 vp Elsi Katainen kesk ym. Määrärahan osoittaminen yksityisteiden valtionapuun (31.10.50)
- Talousarvioaloite TAA 137/2012 vp Inkeri Kerola kesk ym. Määrärahan osoittaminen Opetushallituksen opintokeskuksille maksamiin harkinnanvaraisiin laatu-, kehittämis- ja opintoseteliavustuksiin (29.30.30)
- Talousarvioaloite TAA 138/2012 vp Inkeri Kerola kesk ym. Määrärahan osoittaminen rakentamistekniikan koulutuksen aloittamiseksi Oulun yliopistossa (29.40.50)
- Talousarvioaloite TAA 139/2012 vp Inkeri Kerola kesk ym. Määrärahan osoittaminen Cultura-säätiölle (29.80.50)
- Talousarvioaloite TAA 140/2012 vp Inkeri Kerola kesk ym. Määrärahan osoittaminen siirtoviemärihankkeiden rahoitukseen Pohjois-Pohjanmaalla (30.50.31)
- Talousarvioaloite TAA 141/2012 vp Inkeri Kerola kesk ym. Määrärahan osoittaminen E8-tien korjaukseen välillä Kalajoki—Liminka (31.10.77)
- Talousarvioaloite TAA 142/2012 vp Pentti Kettunen ps ym. Määrärahan osoittaminen Vuoreslahdentien kunnostamattoman osan perusparantamiseen ja kestopäällystämiseen Kajaanin kaupungissa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 143/2012 vp Pentti Kettunen ps ym. Määrärahan osoittaminen Taivalkosken Mustavaaran kaivokselle johtavan maantien suunnitteluun ja rakentamisen aloittamiseen (31.10.20)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 144/2012 vp Pentti Kettunen ps ym. Määrärahan osoittaminen Kainuun heikkokuntoisten sorateiden parantamisen suunnitteluun ja kunnostuksien aloittamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 145/2012 vp Pentti Kettunen ps ym. Määrärahan osoittaminen rautatieyhteyden Kontiomäki—Taivalkoski perusparantamiseen sekä rautatieyhteyden Taivalkoski—Mustavaaran kaivos suunnittelemiseen ja rakentamisen aloittamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 146/2012 vp Anneli Kiljunen sd ym. Määrärahan osoittaminen ke-
liaakikkojen ruokavaliokorvauksen sitomiseksi elinkustannusindeksiin (33.40.60)
- Talousarvioaloite TAA 147/2012 vp Pauli Kiuru kok Määrärahan osoittaminen maantien
2851 kevyen liikenteen väylän jatkamiseen tieosuudella Toijala—Sontula (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 148/2012 vp Pauli Kiuru kok Määrärahan osoittaminen maantien
322 Luopioinen—Rautajärvi rakenteen parantamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 149/2012 vp Kimmo Kivelä ps ym. Määrärahan osoittaminen nuo-
risotakuun toteuttamiseksi oppisopimuskoulutukseen (29.30.32)
- Talousarvioaloite TAA 150/2012 vp Kimmo Kivelä ps ym. Määrärahan osoittaminen ke-
liaakiaa sairastavien ruokavaliokorvauksen nostamiseen (33.40.60)
- Talousarvioaloite TAA 151/2012 vp Kimmo Kivelä ps ym. Määrärahan osoittaminen
Enonlahden yhdistysten 16407 perusparantamiseen Kuopion Vehmersalmella (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 152/2012 vp Esko Kiviranta kesk Määrärahan osoittaminen maan-
puolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen (27.10.50)
- Talousarvioaloite TAA 153/2012 vp Esko Kiviranta kesk Määrärahan osoittaminen oppi-
laitosten perustamis- ja peruskorjaushankkeisiin (29.10.34)
- Talousarvioaloite TAA 154/2012 vp Esko Kiviranta kesk Määrärahan osoittaminen koti-
talousneuvontajärjestöjen toimintaan (29.30.53)
- Talousarvioaloite TAA 155/2012 vp Esko Kiviranta kesk Määrärahan osoittaminen maa-
seudun elinkeinojen kehittämisneuvontaan (30.10.50)
- Talousarvioaloite TAA 156/2012 vp Esko Kiviranta kesk Määrärahan osoittaminen puun-
tuotannon kestävyiden turvaamiseen (30.60.44)
- Talousarvioaloite TAA 157/2012 vp Esko Kiviranta kesk Määrärahan osoittaminen perus-
tienpitoon (31.10.20)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 158/2012 vp Esko Kiviranta kesk Määrärahan osoittaminen Sauvo—Pyhäloukas-tien perusparannukseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 159/2012 vp Esko Kiviranta kesk Määrärahan osoittaminen yksityisteiden valtionapuun (31.10.50)
- Talousarvioaloite TAA 160/2012 vp Esko Kiviranta kesk Määrärahan osoittaminen Salon itäisen ohikulkutien rakentamiseen kantatielle 52 (31.10.77)
- Talousarvioaloite TAA 161/2012 vp Esko Kiviranta kesk Määrärahan osoittaminen maa-kuntien kehittämiseen (32.50.43)
- Talousarvioaloite TAA 162/2012 vp Esko Kiviranta kesk Määrärahan osoittaminen Itäme-ren suojeluun (35.10.22)
- Talousarvioaloite TAA 163/2012 vp Esko Kiviranta kesk Määrärahan osoittaminen ympä-ristönsuojelun edistämiseen (35.10.61)
- Talousarvioaloite TAA 164/2012 vp Esko Kiviranta kesk Määrärahan osoittaminen Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman edistämiseen (35.10.63)
- Talousarvioaloite TAA 165/2012 vp Osmo Kokko ps ym. Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Heinävedentie—Siikasalmi Liperissä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 166/2012 vp Osmo Kokko ps ym. Määrärahan osoittaminen Siika-koskentien perusparantamisen aloittamiseen Liperissä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 167/2012 vp Osmo Kokko ps ym. Määrärahan osoittaminen Varo-sentien perusparantamisen aloittamiseen Polvijärvellä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 168/2012 vp Osmo Kokko ps ym. Määrärahan osoittaminen Rasi-kummuntien perusparantamiseen Joensuussa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 169/2012 vp Osmo Kokko ps ym. Määrärahan osoittaminen Romppalantien ja Ahvenisentien kiertoliittymän rakentamiseen Joensuussa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 170/2012 vp Katri Komi kesk ym. Määrärahan osoittaminen Koti-talousneuvontajärjestöille (29.30.53)
- Talousarvioaloite TAA 171/2012 vp Katri Komi kesk ym. Määrärahan osoittaminen eräi-den ammattikorkeakoulujen tutkimustoimintaan (29.40.30)
- Talousarvioaloite TAA 172/2012 vp Katri Komi kesk ym. Määrärahan osoittaminen lisä-kiintiöllä valittujen lastentarhanopettajaopiskelijoiden koulutukseen Itä-Suomen yliopis-tossa (29.40.50)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 173/2012 vp Katri Komi kesk Määrärahan osoittaminen Joroisten musiikkipäivien järjestämiseen (29.80.52)
- Talousarvioaloite TAA 174/2012 vp Katri Komi kesk ym. Määrärahan osoittaminen Olavinlinnan muuri- ja muiden rakenteiden korjaamiseen ja uusimiseen (29.80.75)
- Talousarvioaloite TAA 175/2012 vp Katri Komi kesk ym. Määrärahan osoittaminen Hevostietokeskukselle (30.10.50)
- Talousarvioaloite TAA 176/2012 vp Katri Komi kesk ym. Määrärahan osoittaminen maatalous- ja maaseutuyrittäjien voimavarakartoituksiin (30.20.01)
- Talousarvioaloite TAA 177/2012 vp Katri Komi kesk ym. Määrärahan osoittaminen kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuviin menoihin (30.70.40)
- Talousarvioaloite TAA 178/2012 vp Katri Komi kesk ym. Määrärahan osoittaminen Savonlinnan ja Varkauden lentoliikenteen tukemiseen (31.30.63)
- Talousarvioaloite TAA 179/2012 vp Katri Komi kesk Määrärahan osoittaminen talous- ja velkaneuvonnan järjestämiseen (32.40.31)
- Talousarvioaloite TAA 180/2012 vp Katri Komi kesk Määrärahan osoittaminen Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenoihin (33.01.03)
- Talousarvioaloite TAA 181/2012 vp Katri Komi kesk Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutukseen (33.50.57)
- Talousarvioaloite TAA 182/2012 vp Katri Komi kesk Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatrian palveluihin (33.60.31)
- Talousarvioaloite TAA 183/2012 vp Katri Komi kesk Määrärahan osoittaminen Rantasalmen ympäristökasvatusinstituutin rahoitusvajeen korjaamiseen (35.01.65)
- Talousarvioaloite TAA 184/2012 vp Timo V. Korhonen kesk ym. Määrärahan osoittaminen Kainuun heikkokuntoisten sorateiden kunnostuksen suunnitteluun ja kunnostustöiden aloittamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 185/2012 vp Timo V. Korhonen kesk ym. Määrärahan osoittaminen maaseudun palveluohjelman toteuttamiseen (32.50.62)
- Talousarvioaloite TAA 186/2012 vp Timo V. Korhonen kesk ym. Määrärahan osoittaminen sotainvalidien kuntoutustoiminnan laajentamiseen (33.50.51)
- Talousarvioaloite TAA 187/2012 vp Johannes Koskinen sd ym. Määrärahan osoittaminen valtateiden 10 ja 12 parantamiseen välillä Hämeenlinna—Lahti (31.10.77)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 188/2012 vp Johannes Koskinen sd ym. Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahan lisäämiseen (32.50.43)
- Talousarvioaloite TAA 189/2012 vp Miapetra Kumpula-Natri sd Määrärahan osoittaminen geoenergia-tutkimushankkeeseen (32.20.40)
- Talousarvioaloite TAA 190/2012 vp Miapetra Kumpula-Natri sd Määrärahan osoittaminen itsenäisesti asuvien 18- ja 19-vuotiaiden toisen asteen opiskelijoiden opintotukeen (29.70.55)
- Talousarvioaloite TAA 191/2012 vp Merja Kuusisto sd ym. Määrärahan osoittaminen kantatien 45 liikenneympyrän parantamiseen Koskenmäentien ja Nahkelantien risteysalueella Tuusulassa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 192/2012 vp Merja Kuusisto sd ym. Määrärahan osoittaminen piilaantuneiden maiden kunnostamiseen Uudellamaalla (35.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 193/2012 vp Seppo Kääriäinen kesk ym. Määrärahan osoittaminen maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen (27.10.50)
- Talousarvioaloite TAA 194/2012 vp Seppo Kääriäinen kesk ym. Määrärahan osoittaminen kunnille maksettavaan korvaukseen kotouttamista tukevien toimien järjestämisestä (32.70.30)
- Talousarvioaloite TAA 195/2012 vp Jari Leppä kesk Määrärahan osoittaminen kosteus- ja homeongelmista kärsivän Kangasniemen Kankaisten koulun peruskorjaamiseen (29.10.34)
- Talousarvioaloite TAA 196/2012 vp Jari Leppä kesk ym. Määrärahan osoittaminen seurantaloiden ja työväentaloiden ylläpitokustannuksiin (29.80.50)
- Talousarvioaloite TAA 197/2012 vp Jari Leppä kesk ym. Määrärahan osoittaminen Luomuinstituutin perustamiseksi Mikkeliin (30.20.47)
- Talousarvioaloite TAA 198/2012 vp Jari Leppä kesk Määrärahan osoittaminen Karankamäentien 15077 Mäkilolan mäen oikaisemiseen Mäntyharjulla (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 199/2012 vp Jari Leppä kesk Määrärahan osoittaminen Koirakivenraitin päällystämiseen Mäntyharjulla (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 200/2012 vp Jari Leppä kesk Määrärahan osoittaminen Koirakiven ja Pertunmaan välisen paikallistien parantamiseen Mäntyharjulla (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 201/2012 vp Jari Leppä kesk ym. Määrärahan osoittaminen valtatien 5 perusparantamiseen Mäntyharjulla välillä Hurus—Hietanen (31.10.77)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 202/2012 vp Jari Leppä kesk ym. Määrärahan osoittaminen Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahaston (ESR) valtion rahoitusosuuteen (32.50.64)
- Talousarvioaloite TAA 203/2012 vp Jari Leppä kesk Määrärahan osoittaminen nuorisolain mukaisen ympäristökoulutuksen järjestämiseen Rantasalmen ympäristökasvatusinstituutissa (35.01.65)
- Talousarvioaloite TAA 204/2012 vp Jari Lindström ps ym. Määrärahan osoittaminen yritysten tuotekehitysinvestointien tekemiseen Kouvolan seudun ammattiopiston BioSampoyksikössä (32.30.45)
- Talousarvioaloite TAA 205/2012 vp Maria Lohela ps ym. Määrärahan osoittaminen työllistämis-, koulutus- ja erityistoimiin Turun Varissuolla (32.30.51)
- Talousarvioaloite TAA 206/2012 vp Maria Lohela ps ym. Määrärahan osoittaminen Littoistenjärven tilan parantamiseen Varsinais-Suomessa (35.10.22)
- Talousarvioaloite TAA 207/2012 vp Markus Lohi kesk ym. Määrärahan osoittaminen Kittilän Kaukosen sillan peruskorjaukseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 208/2012 vp Markus Lohi kesk ym. Määrärahan osoittaminen ohi-tuskaistan rakentamiseen Simon ja Maksniemen välille nelostiellä (31.10.77)
- Talousarvioaloite TAA 209/2012 vp Anne Louhelainen ps Määrärahan osoittaminen Päijät-Hämeen Eläinsuojeluyhdistyksen toiminnan tukemiseen (30.30.20)
- Talousarvioaloite TAA 210/2012 vp Anne Louhelainen ps Määrärahan osoittaminen Hololan Nostavantien korjaamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 211/2012 vp Anne Louhelainen ps ym. Määrärahan osoittaminen Lahti-Vesivehmaan lentokentän kehittämiseen (31.10.41)
- Talousarvioaloite TAA 212/2012 vp Anne Louhelainen ps Määrärahan osoittaminen Lahden KesäMäSä -tapahtuman tukemiseen (33.90.50)
- Talousarvioaloite TAA 213/2012 vp Anne Louhelainen ps Määrärahan osoittaminen Päijät-Hämeen Näkövammaiset ry:n toiminnan tukemiseen (33.90.50)
- Talousarvioaloite TAA 214/2012 vp Anne Louhelainen ps Määrärahan osoittaminen Lahden ensi- ja turvakoti ry:n toiminnan turvaamiseen (33.90.50)
- Talousarvioaloite TAA 215/2012 vp Anne Louhelainen ps Määrärahan osoittaminen Omaishoitajat ja Läheiset ry:n Päijät-Hämeen piirin toimintaan (33.90.50)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 216/2012 vp Anne Louhelainen ps ym. Määrärahan osoittaminen Heinolan lintutarhalle lintujen hoitamiseen (35.10.21)
- Talousarvioaloite TAA 217/2012 vp Anne Louhelainen ps Määrärahan osoittaminen Vesijärven tilanteen parantamiseen (35.10.61)
- Talousarvioaloite TAA 218/2012 vp Eeva-Maria Maijala kesk ym. Määrärahan osoittaminen petovahinkojen vähentämiseen poronhoitoalueella (30.40.43)
- Talousarvioaloite TAA 219/2012 vp Eeva-Maria Maijala kesk ym. Määrärahan osoittaminen sodan vuoksi alaikäisinä rintamapalvelun luonteisissa palvelu- ja vartiointitehtävissä toimineiden kuntoutukseen (33.50.57)
- Talousarvioaloite TAA 220/2012 vp Pirkko Mattila ps ym. Määrärahan osoittaminen välittömiä perusparrannuksia tarvitsevien tieosuuksien kunnostukseen Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueella (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 221/2012 vp Pirkko Mattila ps ym. Määrärahan osoittaminen Nestövievyöhyke E75 -hankkeen toteuttamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 222/2012 vp Pirkko Mattila ps ym. Määrärahan osoittaminen alueelliseen kuljetustukeen Itä- ja Pohjois-Suomessa (32.30.44)
- Talousarvioaloite TAA 223/2012 vp Pirkko Mattila ps ym. Määrärahan osoittaminen maatalousyrittäjien lomituspalvelujen turvaamiseen ja lomaoikeuden laajentamisen suunnitteluun (33.80.40)
- Talousarvioaloite TAA 224/2012 vp Markus Mustajärvi vr ym. Pohjois-Suomen lentoliikenteen turvaaminen (23.10)
- Talousarvioaloite TAA 225/2012 vp Markus Mustajärvi vr Arvonlisäveron arvioidun tuoton vähentäminen (11.04.01)
- Talousarvioaloite TAA 226/2012 vp Markus Mustajärvi vr Valtion velkaantumisen hallitseminen ja kriisitietoisuuden lisääminen (15.03.01)
- Talousarvioaloite TAA 227/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen Raja-Joosepin uuden raja-aseman vuokriin (26.20.01)
- Talousarvioaloite TAA 229/2012 vp Markus Mustajärvi vr ym. Ammattikorkeakoulujen ja toisen asteen koulutuksen turvaaminen Lapissa (29)
- Talousarvioaloite TAA 230/2012 vp Markus Mustajärvi vr Suomi-Venäjä-Seuran toiminnan turvaaminen (29)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 231/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen Suomi-Venäjä-Seuran toiminnan turvaamiseen (29.80.50)
- Talousarvioaloite TAA 232/2012 vp Markus Mustajärvi vr ym. Määrärahan osoittaminen valtionosuuden harkinnanvaraisen korotuksen maksamiseen Pellon kunnalle (28.90.30)
- Talousarvioaloite TAA 233/2012 vp Markus Mustajärvi vr ym. Määrärahan osoittaminen valtionosuuden harkinnanvaraisen korotuksen maksamiseen Muonion kunnalle (28.90.30)
- Talousarvioaloite TAA 234/2012 vp Markus Mustajärvi vr ym. Määrärahan osoittaminen valtionosuuden harkinnanvaraisen korotuksen maksamiseen Posion kunnalle (28.90.30)
- Talousarvioaloite TAA 235/2012 vp Markus Mustajärvi vr ym. Määrärahan osoittaminen valtionosuuden harkinnanvaraisen korotuksen maksamiseen Savukosken kunnalle (28.90.30)
- Talousarvioaloite TAA 236/2012 vp Markus Mustajärvi vr ym. Määrärahan osoittaminen valtionosuuden harkinnanvaraisen korotuksen maksamiseen Utsjoen kunnalle (28.90.30)
- Talousarvioaloite TAA 237/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen (30.40.42)
- Talousarvioaloite TAA 238/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen Pöylijärven kunnostamiseen Kemijärvellä (30.50.20)
- Talousarvioaloite TAA 239/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen pienvesistöjen kalataloudelliseen kunnostukseen Lapissa (30.50.20)
- Talousarvioaloite TAA 240/2012 vp Markus Mustajärvi vr ym. Määrärahan osoittaminen Metsäntutkimuslaitoksen Kolarin ja Sallan yksiköiden kehittämiseen (30.60.01)
- Talousarvioaloite TAA 241/2012 vp Markus Mustajärvi vr Tilaajavastuulain noudattaminen Metsähallituksen toiminnassa (30.63)
- Talousarvioaloite TAA 242/2012 vp Markus Mustajärvi vr Metsähallituksen yhteiskunnallisten velvoitteiden täyttäminen Ylä-Lapissa (30.63)
- Talousarvioaloite TAA 243/2012 vp Markus Mustajärvi vr Metsähallituksen tuloutusvaatimuksen kohtuullistaminen (30.63)
- Talousarvioaloite TAA 244/2012 vp Markus Mustajärvi vr Liikenneverkon rappeutuminen (31.10)
- Talousarvioaloite TAA 245/2012 vp Markus Mustajärvi vr ym. Määrärahan osoittaminen Kolarin radan liikennejärjestelyiden parantamiseen (31.10.20)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 246/2012 vp Markus Mustajärvi vr ym. Määrärahan osoittaminen Martti—Tulppio-tien rakentamisen aloittamiseen Savukoskella (31.10.77)
- Talousarvioaloite TAA 247/2012 vp Markus Mustajärvi vr ym. Määrärahan osoittaminen Savukosken Tanhuan tien peruskorjaukseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 248/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen Nelimin tien peruskorjaukseen Inarin kunnassa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 249/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen Kitilän Kaukosen sillan peruskorjaukseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 250/2012 vp Markus Mustajärvi vr Kaivoskunnille kohdennettavan louhintamaksun käyttöönotto (32.30)
- Talousarvioaloite TAA 251/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen alueellisen kuljetustuen lisäämiseen (32.30.44)
- Talousarvioaloite TAA 252/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen valtion tukityöllistämisen kohdentamiseen erityisesti vaikeimmille työttömyysalueille (32.30.51)
- Talousarvioaloite TAA 253/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen kolmannelle sektorille erityisesti työttömien yhdistysten toiminnan turvaamiseen (32.30.51)
- Talousarvioaloite TAA 254/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen nuorten todellisen yhteiskuntatakuun toteuttamiseen (32.30.51)
- Talousarvioaloite TAA 255/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen työllistamis-, koulutus- ja erityistoimiin (32.30.51)
- Talousarvioaloite TAA 256/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteisiin investointeihin (32.30.64)
- Talousarvioaloite TAA 257/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen talous- ja velkaneuvonnan turvaamiseen (32.40.31)
- Talousarvioaloite TAA 258/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahan korottamiseen (32.50.43)
- Talousarvioaloite TAA 259/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen maaseudun kehittämiseen (32.50.62)
- Talousarvioaloite TAA 260/2012 vp Markus Mustajärvi vr Poronhoitajien sijaisapukokeilun jatkaminen (33.80.42)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 261/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen poronhoitajien sijaisaputoiminnan jatkamiseen (33.80.42)
- Talousarvioaloite TAA 262/2012 vp Markus Mustajärvi vr Ympäristöministeriön hallinnonalan tavoitteiden ja Metsähallituksen tuottovaatimusten ristiriita (35)
- Talousarvioaloite TAA 263/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen Lapin Luirojoen kunnostamiseen (35.10.22)
- Talousarvioaloite TAA 264/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen Urho Kekkosen, Lemmenjoen ja Pyhä-Luoston kansallispuistojen infrastruktuurin kehittämiseen sekä työvoiman palkkaamiseen (35.10.52)
- Talousarvioaloite TAA 265/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen Metsähallituksen luontopalveluiden toiminnan turvaamiseen (35.10.52)
- Talousarvioaloite TAA 266/2012 vp Markus Mustajärvi vr Määrärahan osoittaminen Lapin matkailualueiden ympäristötöiden rahoittamiseen (35.10.61)
- Talousarvioaloite TAA 267/2012 vp Markus Mustajärvi vr Valtion velkaantumisen aiheuttama korkoriski (36)
- Talousarvioaloite TAA 268/2012 vp Riitta Myller sd ym. Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.10.50)
- Talousarvioaloite TAA 269/2012 vp Riitta Myller sd ym. Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen tukemiseen ja kehittämiseen (31.30.63)
- Talousarvioaloite TAA 270/2012 vp Riitta Myller sd ym. Määrärahan osoittaminen Botanian ystävät ry:n toiminnan tukemiseen (35.01.65)
- Talousarvioaloite TAA 271/2012 vp Lea Mäkipää ps ym. Määrärahan osoittaminen vierasvenesatamien rakentamiseen Ikaalisten ja Hämeenkyrön alueella sijaitsevan Kyrösjärven rannoille (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 272/2012 vp Lea Mäkipää ps ym. Määrärahan osoittaminen Nerkoontien 727 perusparantamisen aloittamiseen Kihniöllä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 273/2012 vp Lea Mäkipää ps ym. Määrärahan osoittaminen valaistuksen ja kevyen liikenteen väylän rakentamisen aloittamiseen välille valtatie 3 — Parkanon rautatieasema Parkanossa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 274/2012 vp Lea Mäkipää ps ym. Määrärahan osoittaminen Madesjärven kunnostamiseen Jalasjärvellä ja Parkanossa (35.10.22)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 275/2012 vp Lea Mäkipää ps ym. Määrärahan osoittaminen Niskoslammen, Niskosjoen ja Viinamäenlahden kunnostamisen aloittamiseen Kihniöllä (35.10.22)
- Talousarvioaloite TAA 276/2012 vp Lea Mäkipää ps ym. Määrärahan osoittaminen Papilansalmen kunnostamisen aloittamiseen Parkanossa (35.10.22)
- Talousarvioaloite TAA 277/2012 vp Hanna Mäntylä ps ym. Määrärahan osoittaminen rajatun lääkkeenmääräämisen erikoispätevyyden edellyttämän koulutuksen aloittamiseen Lapin alueella (29.40.30)
- Talousarvioaloite TAA 278/2012 vp Hanna Mäntylä ps ym. Määrärahan osoittaminen Lapin yliopiston sosiaalityön laitokselle syrjäseutujen lapsiperheköyhyyden tutkimukseen (29.40.53)
- Talousarvioaloite TAA 279/2012 vp Hanna Mäntylä ps ym. Määrärahan osoittaminen nuorten työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön Lapin syrjäseuduille (29.91.51)
- Talousarvioaloite TAA 280/2012 vp Hanna Mäntylä ps ym. Määrärahan osoittaminen työllistämistoimiin Lapin syrjäseuduille (32.30.51)
- Talousarvioaloite TAA 281/2012 vp Hanna Mäntylä ps ym. Määrärahan osoittaminen Lapin sairaanhoitopiirille lasten ja nuorten psykiatriseen hoitoon (33.60)
- Talousarvioaloite TAA 282/2012 vp Hanna Mäntylä ps ym. Määrärahan osoittaminen Lapin kunnille lastensuojelun avohoidon tukemiseen (33.60.31)
- Talousarvioaloite TAA 283/2012 vp Hanna Mäntylä ps ym. Määrärahan osoittaminen omaishoitajien työn tukemiseen Lapin syrjäseuduilla (33.60.31)
- Talousarvioaloite TAA 284/2012 vp Hanna Mäntylä ps ym. Määrärahan osoittaminen vanhusten palvelujen tukemiseen Lapin syrjäseuduilla (33.60.31)
- Talousarvioaloite TAA 285/2012 vp Martti Mölsä ps ym. Määrärahan osoittaminen eläinkokeita korvaavan vaihtoehtomenetelmäkeskus FICAMin viranomaistoimintaan (30.01.22)
- Talousarvioaloite TAA 286/2012 vp Martti Mölsä ps ym. Määrärahan osoittaminen Punkalaitumen ja Vammala/Sastamalan välisen seututien 252 parantamisen suunnitteluun (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 287/2012 vp Martti Mölsä ps ym. Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen Pirkanmaan maakunnan alueella (31.10.50)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 288/2012 vp Martti Mölsä ps ym. Määrärahan osoittaminen Tampereella sijaitsevan UKK-instituutin toimintaan (33.70.52)
- Talousarvioaloite TAA 289/2012 vp Martti Mölsä ps ym. Määrärahan osoittaminen Sastamala—Huittinen-siirtoviemärin ja -yhdysvesijohdon rakentamisen aloittamiseen (35.10.61)
- Talousarvioaloite TAA 290/2012 vp Martti Mölsä ps ym. Määrärahan osoittaminen aluearkkitehtitoimintaan (35.20.37)
- Talousarvioaloite TAA 291/2012 vp Elisabeth Naucclér r ym. Määrärahan osoittaminen kansainväliseen kehitysapuun (24.30.66)
- Talousarvioaloite TAA 292/2012 vp Mika Niikko ps ym. Määrärahan osoittaminen Keski-Uudenmaan kristilliselle koululle (29.10.30)
- Talousarvioaloite TAA 293/2012 vp Mika Niikko ps ym. Määrärahan osoittaminen ystävyyssseurojen kulttuuriyhteistyön tukemiseen (29.80.50)
- Talousarvioaloite TAA 294/2012 vp Mika Niikko ps ym. Määrärahan osoittaminen Uudenmaan keskiasteen oppilaitosten mielenterveyspalveluiden tukemiseen (33.60.31)
- Talousarvioaloite TAA 295/2012 vp Jussi Niinistö ps ym. Määrärahan osoittaminen maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen (27.10.50)
- Talousarvioaloite TAA 296/2012 vp Jussi Niinistö ps ym. Määrärahan osoittaminen P. E. Svinhufvudin kotimuseon Kotkaniemen kunnostamiseen (29.80.75)
- Talousarvioaloite TAA 297/2012 vp Jussi Niinistö ps ym. Määrärahan osoittaminen paikallistien 11099 kunnostamiseen ja päällystämiseen välillä Leppäkorpi—Kiikala (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 298/2012 vp Jussi Niinistö ps ym. Määrärahan osoittaminen valtion varoista suoritettavaan eläkkeen korvaamiseen varusmies- ja siviilipalveluksen ajalta (33.40.53)
- Talousarvioaloite TAA 299/2012 vp Jussi Niinistö ps ym. Määrärahan osoittaminen ulkomaalaisille maksettavaan rintama-avustukseen (33.50.54)
- Talousarvioaloite TAA 300/2012 vp Mikaela Nylander r ym. Määrärahan osoittaminen Lapinkyläntien—Heikinkyläntien päällystystyön loppuun saattamiseen Lapinjärvellä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 301/2012 vp Mikaela Nylander r ym. Määrärahan osoittaminen Loviisa—Lahti-radon perusparantamiseen (31.10.77)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 302/2012 vp Mikaela Nylander r ym. Määrärahan osoittaminen Porvoon saaristotien rakentamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 303/2012 vp Mikaela Nylander r ym. Määrärahan osoittaminen neuvontapuhelimen perustamiseen lähisuhdeväkivallan ja muun sukupuoleen perustuvan väkivallan kohteena oleville (33.03.04)
- Talousarvioaloite TAA 304/2012 vp Mikaela Nylander r ym. Määrärahan osoittaminen poikkihallinnolliseen naisiin kohdistuvan väkivallan vähentämisohjelmaan (33.03.04)
- Talousarvioaloite TAA 305/2012 vp Mikaela Nylander r ym. Määrärahan osoittaminen mielenterveyspotilaiden hoitoon (33.60)
- Talousarvioaloite TAA 306/2012 vp Mats Nylund r ym. Määrärahan osoittaminen kasvi-huone-elinkeinon kehittämiseen (30.20.46)
- Talousarvioaloite TAA 307/2012 vp Mats Nylund r ym. Määrärahan osoittaminen hedelmien ja vihannesten käytön lisäämiseen kouluissa (30.20.41)
- Talousarvioaloite TAA 308/2012 vp Mats Nylund r ym. Määrärahan osoittaminen happamien sulfaattimaiden kartoituksen ja ehkäisemisohjelman laatimiseen (30.50.20)
- Talousarvioaloite TAA 309/2012 vp Mats Nylund r ym. Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen maantielle 741 Pedersören kunnassa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 310/2012 vp Mats Nylund r ym. Määrärahan osoittaminen liikenneturvallisuuden parantamiseen seututiellä 748 Kruunupyyssä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 311/2012 vp Mats Nylund r ym. Määrärahan osoittaminen maaseudun palveluohjelman toteuttamiseen (32.50.62)
- Talousarvioaloite TAA 312/2012 vp Mats Nylund r Määrärahan osoittaminen kylätoiminnan tukemiseen (32.50.62)
- Talousarvioaloite TAA 313/2012 vp Pentti Oinonen ps ym. Määrärahan osoittaminen Raatteen tien ja Raatteenportin ympäristön kunnossapitoon sekä Raatteenportin talvisotä näyttelytilan laajentamiseen Suomussalmella (29.80.50)
- Talousarvioaloite TAA 314/2012 vp Pentti Oinonen ps ym. Määrärahan osoittaminen karjalankielisten kielipesien perustamiskuluihin (29.91)
- Talousarvioaloite TAA 315/2012 vp Pentti Oinonen ps ym. Määrärahan osoittaminen Kontiolahden Kivirannantien ja Herajärventien yhdistämiseen (31.10.20)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 316/2012 vp Pentti Oinonen ps ym. Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välillä Kirkonkylä—Pappilankylä Rautavaaran kunnassa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 317/2012 vp Pentti Oinonen ps ym. Määrärahan osoittaminen Rautavaaran Karissa sijaitsevan päällystämättömän tien asfaltointiin (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 318/2012 vp Pentti Oinonen ps ym. Määrärahan osoittaminen Varpaisjärven Jonsantien peruskorjaukseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 319/2012 vp Pentti Oinonen ps ym. Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen kantatien 77 varrelle Maaningalla välillä Hamula—Kinnulanlahti (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 320/2012 vp Pentti Oinonen ps ym. Määrärahan osoittaminen turvetutkimuksen lisäämiseen (32.20.01)
- Talousarvioaloite TAA 321/2012 vp Johanna Ojala-Niemelä sd ym. Määrärahan osoittaminen Enontekiön lentokentän reittilentojen palvelujen ostoon (31.30.63)
- Talousarvioaloite TAA 322/2012 vp Johanna Ojala-Niemelä sd ym. Määrärahan osoittaminen Muonion ja Kilpisjärven välisen tieyhteyden perusparannukseen valtatiellä 21 (31.10.77)
- Talousarvioaloite TAA 323/2012 vp Johanna Ojala-Niemelä sd ym. Määrärahan osoittaminen saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseen (33.60.36)
- Talousarvioaloite TAA 324/2012 vp Johanna Ojala-Niemelä sd ym. Määrärahan osoittaminen poronhoitajien sijaisapuun (33.80.42)
- Talousarvioaloite TAA 325/2012 vp Sari Palm kd ym. Määrärahan osoittaminen yliopistoille sosiaalityön koulutuksen aloituspaikkojen lisäämiseen (29.40.50)
- Talousarvioaloite TAA 326/2012 vp Sari Palm kd ym. Määrärahan osoittaminen yksityisten kunnossapitoon ja parantamiseen (31.10.50)
- Talousarvioaloite TAA 327/2012 vp Aila Paloniemi kesk Määrärahan osoittaminen kansanopistojen toimintaedellytysten turvaamiseen (29.30.30)
- Talousarvioaloite TAA 328/2012 vp Aila Paloniemi kesk ym. Määrärahan osoittaminen Keski-Suomen kunnille nuorten ohjauksen lisäämiseen, nuorten työpajatoimintaan sekä et-sivään nuorisotyöhön (29.91.50)
- Talousarvioaloite TAA 329/2012 vp Mauri Pekkarinen kesk ym. Määrärahan osoittaminen valtatie 4 parantamiseen moottoritieksi välillä Kirri—Tikkakoski (31.10.77)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 330/2012 vp Mauri Pekkarinen kesk ym. Määrärahan osoittaminen aluearkkitehtitoiminnan jatkamiseen (35.20.37)
- Talousarvioaloite TAA 331/2012 vp Aino-Kaisa Pekonen vas Määrärahan osoittaminen rataosan Helsinki—Riihimäki välityskyvyn parantamiseen (31.10.77)
- Talousarvioaloite TAA 332/2012 vp Raimo Piirainen sd ym. Määrärahan osoittaminen Vuoreslahdentien päällystämiseen Kajaanissa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 333/2012 vp Arto Pirttilahti kesk ym. Määrärahan osoittaminen Poukantien ja Syväojantien välisen jalankulku- ja pyörätien rakentamiseen Ruovedellä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 334/2012 vp Arto Pirttilahti kesk ym. Määrärahan osoittaminen kiertoliittymän rakentamiseen kantateiden 56 ja 58 risteykseen Mänttä-Vilppulassa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 335/2012 vp Arto Pirttilahti kesk ym. Määrärahan osoittaminen kiertoliittymän rakentamiseen kantatien 66 ja seututien 337 risteykseen Ruovedellä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 336/2012 vp Arto Pirttilahti kesk Määrärahan osoittaminen maantien 346 parantamiseen välillä Kotala—Innala, Virrat ja Mänttä-Vilppula (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 337/2012 vp Arto Pirttilahti kesk ym. Määrärahan osoittaminen henkilöliikenteen kehittämiseen Tampere—Mänttä-Vilppula-rataosalla ja rataosuuden Vilppulan asema—Mäntän keskusta avaamiseen (31.30.63)
- Talousarvioaloite TAA 338/2012 vp Kari Rajamäki sd Määrärahan osoittaminen ulkomaisen laittoman työvoiman valvontayksikön uudelleen perustamiseen (26.10.01)
- Talousarvioaloite TAA 339/2012 vp Kari Rajamäki sd Määrärahan osoittaminen poliisitoimen toimintamenoihin (26.10.01)
- Talousarvioaloite TAA 340/2012 vp Kari Rajamäki sd Määrärahan osoittaminen Rajavartiolaitoksen toimintamenoihin (26.20.01)
- Talousarvioaloite TAA 341/2012 vp Kari Rajamäki sd Määrärahan osoittaminen Varkauden teatterin käyttömenoihin (29.80.31)
- Talousarvioaloite TAA 342/2012 vp Kari Rajamäki sd Määrärahan osoittaminen nuorten kalastusharrastuksen edistämiseen (29.91.50)
- Talousarvioaloite TAA 343/2012 vp Kari Rajamäki sd Määrärahan osoittaminen vesistö- ja vesihuoltotöihin (30.50.20)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 344/2012 vp Kari Rajamäki sd Määrärahan osoittaminen Saikarintien perusparannukseen välillä Rautalampi—Tervo (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 345/2012 vp Kari Rajamäki sd Määrärahan osoittaminen Saimaa—Päijänne-kanavoinnin suunnittelun käynnistämiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 346/2012 vp Kari Rajamäki sd Määrärahan osoittaminen valtatie 9 kehittämiseen välillä Kuopio—Riistavesi (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 347/2012 vp Kari Rajamäki sd Määrärahan osoittaminen Puurtilantien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Varkaudessa välille valtatie 23—Kopolanieniemi (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 348/2012 vp Kari Rajamäki sd Määrärahan osoittaminen Juankosken kevyen liikenteen väylän jatkamiseen Kaavin suuntaan maantiellä 569 (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 349/2012 vp Kari Rajamäki sd Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Leppävirta — Sorsakosken teollisuusalue (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 350/2012 vp Kari Rajamäki sd Määrärahan osoittaminen valtatie 23 Joensuu—Viinijärvi-tieosuuden parantamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 351/2012 vp Kari Rajamäki sd ym. Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 352/2012 vp Kari Rajamäki sd Määrärahan osoittaminen joukko liikenteen tukemiseen (31.30.63)
- Talousarvioaloite TAA 353/2012 vp Kari Rajamäki sd Määrärahan osoittaminen kylätöiminnan tukemiseen (32.50.62)
- Talousarvioaloite TAA 354/2012 vp Kari Rajamäki sd Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatriseen hoitoon (33.60)
- Talousarvioaloite TAA 355/2012 vp Antti Rantakangas kesk Määrärahan osoittaminen poikkeuksellisten satovahinkojen korvaamiseen (30.20.42)
- Talousarvioaloite TAA 356/2012 vp Leena Rauhala kd ym. Määrärahan osoittaminen romaninuorten yhdenvertaisuuden edistämiseen ja syrjäytymisen ehkäisemiseen (33.60.31)
- Talousarvioaloite TAA 357/2012 vp Leena Rauhala kd ym. Määrärahan osoittaminen kristillistä päihdetyötä tekevien järjestöjen toiminnan kehittämiseen (33.90.50)
- Talousarvioaloite TAA 358/2012 vp Juha Rehula kesk ym. Määrärahan osoittaminen Lahden Cleantech-tiedepuiston kehittämiseen (32.20.40)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 359/2012 vp Juha Rehula kesk ym. Määrärahan osoittaminen valtatie 24 parantamiseen välillä Lahti—Vääksy—Padasjoki (31.10.77)
- Talousarvioaloite TAA 360/2012 vp Eero Reijonen kesk ym. Määrärahan osoittaminen maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (30.10.50)
- Talousarvioaloite TAA 361/2012 vp Eero Reijonen kesk ym. Määrärahan osoittaminen 4H-toimintaan (30.10.55)
- Talousarvioaloite TAA 362/2012 vp Eero Reijonen kesk ym. Määrärahan osoittaminen maantien 15872 peruskorjaukseen Lieksan kaupungissa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 363/2012 vp Eero Reijonen kesk ym. Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Ylämylly—Vaivio Liperin kunnassa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 364/2012 vp Eero Reijonen kesk ym. Määrärahan osoittaminen Hirvisalmen lossin korvaavan sillan rakentamiseen Juuan kunnassa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 365/2012 vp Eero Reijonen kesk ym. Määrärahan osoittaminen Ylämyllyn ja Käsämän risteysjärjestelyjen rakentamiseen Liperin kunnassa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 366/2012 vp Eero Reijonen kesk ym. Määrärahan osoittaminen valtatie 23 peruskorjaukseen tieosuudella Varkaus—Kontkala (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 367/2012 vp Eero Reijonen kesk ym. Määrärahan osoittaminen yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukemiseen (32.30.45)
- Talousarvioaloite TAA 368/2012 vp Eero Reijonen kesk ym. Määrärahan osoittaminen ympäristötoihin (35.10.61)
- Talousarvioaloite TAA 369/2012 vp Markku Rossi kesk Määrärahan osoittaminen Vuononsalmen kevyen liikenteen sillan rakentamiskustannuksiin Keiteleellä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 370/2012 vp Markku Rossi kesk Määrärahan osoittaminen Hautolahti—Jouhteninen-maantien peruskorjauksen aloittamiseen Kuopiossa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 371/2012 vp Markku Rossi kesk Määrärahan osoittaminen Hankaveden ja Etelä-Konneveden välisen pienvenekanavan suunnitteluun (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 372/2012 vp Markku Rossi kesk Määrärahan osoittaminen maantien 551 liikenneturvallisuuden ja perusparannuksen suunnitteluun välillä Haminalahti—Pihkainmäki Kuopiossa (31.10.20)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 373/2012 vp Markku Rossi kesk Määrärahan osoittaminen maantien 570 Hankamäki—Säyneinen loppuosan perusparantamiseen ja päällystämiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 374/2012 vp Markku Rossi kesk Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Siilinjärven kunnan raja—Maaningan Kinnulanlahti (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 375/2012 vp Markku Rossi kesk Määrärahan osoittaminen Mäntyjärven paikallistien perusparantamiseen ja päällystämiseen välillä Mäntyjärvi—Losomäki Kaavilla (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 376/2012 vp Markku Rossi kesk Määrärahan osoittaminen valtatien 9 kokonaisvaltaisen kehittämisen suunnitteluun välillä Hankasalmi — Niiralan raja-asema (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 377/2012 vp Markku Rossi kesk Määrärahan osoittaminen Luvelahti—Särkinen-maantien perusparannukseen ja päällystämiseen Kuopiossa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 378/2012 vp Markku Rossi kesk Määrärahan osoittaminen Saikarin tien peruskorjaukseen ja päällystämiseen välillä Iisvesi—Keitele (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 379/2012 vp Markku Rossi kesk Määrärahan osoittaminen perustienpidon suunnitteluun ja aloittamiseen Kylylahden kaivoksen vaikutusalueella Kaavi—Polvijärvi—Outokumpu (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 380/2012 vp Markku Rossi kesk Määrärahan osoittaminen maantien 870 parantamiseen välillä kantatie 87 — Pohjois-Savon maakunnan raja (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 381/2012 vp Markku Rossi kesk Määrärahan osoittaminen maantien 572 parantamiseen välillä Luikonlahti—Tuusniemi (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 382/2012 vp Markku Rossi kesk Määrärahan osoittaminen Siilinjärvi—Viinijärvi-ratayhteyden sähköistämiseen välillä Yaran Siilinjärven tehdas — Savonrata (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 383/2012 vp Markku Rossi kesk Määrärahan osoittaminen Kuopion tavara- ja henkilöratapihan perusparantamiseen (31.10.77)
- Talousarvioaloite TAA 384/2012 vp Markku Rossi kesk ym. Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahan korottamiseen (32.50.43)
- Talousarvioaloite TAA 385/2012 vp Markku Rossi kesk Määrärahan osoittaminen Savupirttien kansallispuiston perustamisen valmisteluun Konneveden ja Rautalammin alueelle (35.10.52)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 386/2012 vp Simo Rundgren kesk Määrärahan osoittaminen Raja-Joosepin raja-aseman ja tullin tilojen rakentamiseen (28.10.02)
- Talousarvioaloite TAA 387/2012 vp Simo Rundgren kesk Määrärahan osoittaminen Ylitornion avovankilan peruskorjaukseen (28.20.88)
- Talousarvioaloite TAA 388/2012 vp Simo Rundgren kesk Määrärahan osoittaminen Tornion-Muonionjoen kalastusoikeuksien selvittämiseen (30.40.51)
- Talousarvioaloite TAA 389/2012 vp Simo Rundgren kesk Määrärahan osoittaminen paikallisteiden Vaattojärvi—Poikkijärvi ja Venejärvi—Venetti peruskunnostukseen Kolarin kunnassa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 390/2012 vp Simo Rundgren kesk Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Nuorgam—Rajala Utsjoen kunnassa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 391/2012 vp Simo Rundgren kesk Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Sodankylän Kersilön kohdalle (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 392/2012 vp Simo Rundgren kesk Määrärahan osoittaminen Ivalo—Nellim-tien peruskunnostukseen Inarissa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 393/2012 vp Simo Rundgren kesk Määrärahan osoittaminen valtatien 21 parannustöihin välillä Muonio—Ylimuonio (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 394/2012 vp Simo Rundgren kesk Määrärahan osoittaminen Kolarin kunnassa Venejärven ja Kurtakon välisen tien rakentamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 395/2012 vp Simo Rundgren kesk Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Nuotioranta—Kainuunkylä—Pekanpää Ylitornion kunnassa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 396/2012 vp Simo Rundgren kesk Määrärahan osoittaminen rataosuuden Laurila—Tornio—Kolari sähköistykseen (31.10.77)
- Talousarvioaloite TAA 397/2012 vp Simo Rundgren kesk Määrärahan osoittaminen saamenkielisten sosiaali- ja terveystalouksien turvaamiseen (33.60.36)
- Talousarvioaloite TAA 398/2012 vp Simo Rundgren kesk Määrärahan osoittaminen Kurttakojärven kunnostamiseen Kolarissa (35.10.61)
- Talousarvioaloite TAA 399/2012 vp Pirkko Ruuhonen-Lerner ps ym. Harmaan talouden torjunnasta saatavat lisätulot (11.01.01)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 400/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Kilometrikorvausten pitäminen ennallaan (11.01.01)
- Talousarvioaloite TAA 401/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Kilometrikorvausten pitäminen ennallaan (11.01.02)
- Talousarvioaloite TAA 402/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Varallisuusveron palauttaminen vuoden 2013 alusta (11.01)
- Talousarvioaloite TAA 403/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Korkeimpien tulo-
luokkien ansioverotuksen nostaminen (11.01.01)
- Talousarvioaloite TAA 404/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Kotitalousvähen-
nyksen korottaminen (11.01.01)
- Talousarvioaloite TAA 405/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Suursäätiöiden pää-
omaverovelvollisuus (11.01.02)
- Talousarvioaloite TAA 406/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Arvonlisäveron ala-
rajan ja huojennuksen korotus (11.04.01)
- Talousarvioaloite TAA 407/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Arvonlisäverokan-
tojen yhden prosenttiyksikön korotuksen peruutus (11.04.01)
- Talousarvioaloite TAA 408/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Eräiden energia-
verojen alentaminen (11.08.07)
- Talousarvioaloite TAA 409/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Kaivosveron tuotto
(11.10)
- Talousarvioaloite TAA 410/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Suomen Pankin val-
tiolle voitostaan tilittämän osuuden kasvattaminen (13.04.01)
- Talousarvioaloite TAA 411/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Eduskuntaryhmien
ryhmäkanslioiden tukemiseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (21.90.50)
- Talousarvioaloite TAA 412/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Puoluetöiminnan tu-
kemiseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (23.20.50)
- Talousarvioaloite TAA 413/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Kehitysyhteistyö-
hön ehdotetun määrärahan leikkaaminen (24.30.66)
- Talousarvioaloite TAA 414/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoitta-
minen muiden tuomioistuinten toimintamenoihin (25.10.03)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 415/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen syyttäjälaitoksen toimintamenoihin (25.30.01)
- Talousarvioaloite TAA 416/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen poliisin toimintamenoihin (26.10.01)
- Talousarvioaloite TAA 417/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen Rajavartiolaitoksen toimintamenoihin (26.10.01)
- Talousarvioaloite TAA 418/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen palomiesten eläkeiän alentamisen selvittämiseen (26.30.01)
- Talousarvioaloite TAA 419/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen sotilaallisen maanpuolustuksen toimintamenojen leikkausten peruuttamiseen (27.10.01)
- Talousarvioaloite TAA 420/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen (27.10.50)
- Talousarvioaloite TAA 421/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen tullilaitoksen toimintamenoihin (28.10.02)
- Talousarvioaloite TAA 422/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen lapsiperheiden kotipalveluihin (28.90.30)
- Talousarvioaloite TAA 423/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen omaishoitajien toimintakyvyn tukemiseen ja omaishoidon tuen korottamiseen (28.90.30)
- Talousarvioaloite TAA 424/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen kuntien peruspalveluihin tarkoitetun valtionosuuden korottamiseen (28.90.30)
- Talousarvioaloite TAA 426/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen (29.10.30)
- Talousarvioaloite TAA 427/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen perusopetuksen ryhmäkokojen pienentämiseen (29.10.30)
- Talousarvioaloite TAA 428/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen kattavan kouluverkoston ylläpitoon (29.10.30)
- Talousarvioaloite TAA 429/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen oppilaitosten peruskorjaushankkeisiin Itä-Uudellamaalla (29.10.34)
- Talousarvioaloite TAA 430/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen oppisopimuskoulutuksen järjestämiseen (29.30.32)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 431/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen ammattikorkeakoulujen laadukkaan opetustoiminnan turvaamiseen (29.40.30)
- Talousarvioaloite TAA 432/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen yliopistojen rahoituksen indeksikorotukseen (29.40.50)
- Talousarvioaloite TAA 433/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen opintotuen sitomiseksi indeksiin (29.70.55)
- Talousarvioaloite TAA 434/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarojen lisäämiseen nuorisotyön edistämiseksi itäisellä Uudellamaalla (29.91.50)
- Talousarvioaloite TAA 435/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen luopumistukiin, korvauksiin ja pellonmetsitystukiin (30.20.45)
- Talousarvioaloite TAA 436/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen puuntuotannon kestävyuden turvaamiseen (30.60.44)
- Talousarvioaloite TAA 437/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen teille 1551 ja 1552 välille Tarkkinen—Voolahden risteys Porvoossa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 438/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen tien 1605 parantamiseen välillä Porvoo—Myrskylä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 439/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen perusväylänpitoon (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 440/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.10.50)
- Talousarvioaloite TAA 441/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen maakuntien lentokenttätoiminnan kehittämiseen (31.30.63)
- Talousarvioaloite TAA 442/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Yritystukiin myönnettyjen määrärahojen vähentäminen (32.20.40)
- Talousarvioaloite TAA 443/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen osatyökykyisten ja vammaisten työllisyyden edistämiseen (32.30.51)
- Talousarvioaloite TAA 444/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen mestari-kisälli-toimintamallien toteuttamiseen (32.30.51)
- Talousarvioaloite TAA 445/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen nuorten ja yli 55-vuotiaiden työllisyyden edistämiseen (32.30.51)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 446/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen Patentti- ja rekisterihallitukselle säätöiden rahankäytön valvontaan (32.40.03)
- Talousarvioaloite TAA 447/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan vähentäminen valtion maahanmuuton kustannuksista kunnille maksamista korvauksista (32.70.30)
- Talousarvioaloite TAA 448/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen vanhusasiavaltuutetun viran perustamiseen (33.01.01)
- Talousarvioaloite TAA 449/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen lapsilisien indeksikorotukseen (33.10.51)
- Talousarvioaloite TAA 450/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen varusmiesten kotiuttamisrahaan (33.10.53)
- Talousarvioaloite TAA 451/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Työnantajien kansaneläkemaksun palautus (33.40.60)
- Talousarvioaloite TAA 452/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja mielenterveytyksen edistämiseen (33.60)
- Talousarvioaloite TAA 453/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen Irti Huumeista ry:n toiminnan tukemiseen (33.90.50)
- Talousarvioaloite TAA 454/2012 vp Pirkko Ruohonen-Lerner ps ym. Määrärahan osoittaminen vanhusten ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjaamiseen kotona asumisen mahdollistamiseksi (35.20.55)
- Talousarvioaloite TAA 455/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (24.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 456/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Suomen Atlantti-seuralle ja Eurooppalainen Suomi Ry:lle ehdotetun määrärahan vähentäminen (24.90.50)
- Talousarvioaloite TAA 457/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Svenska Finlands folkting -nimiselle järjestölle ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.01.50)
- Talousarvioaloite TAA 458/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Helsingin eurooppalaisen koulun ja EU:n Eurooppa-koulujen toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.10.01)
- Talousarvioaloite TAA 459/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen Lehtimäen opiston toimintaedellytysten turvaamiseen (29.30.30)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 460/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen Suomalaisuuden Liitto ry:n nimi- ja lippuvalistustyön tukemiseen (29.80.50)
- Talousarvioaloite TAA 461/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Taiteilijoiden, kirjailijoiden ja kääntäjien apurahaan ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.80.51)
- Talousarvioaloite TAA 462/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen kantatien 68 ja Pietarsaaren sataman välisen tieyhteyden suunnitteluun ja toteuttamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 463/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen Pappilantien 17339 peruskorjaukseen Kurikassa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 464/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen yhdistien 17685 perusparantamisen aloittamiseen välillä Vaasantie—Ala-Hella Lapualla (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 465/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen Polvenkyläntien ja Hakunintien peruskorjaukseen Kurikassa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 466/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen maanteiden 685, 689, 17384 ja 17390 parantamiseen ja liikenneturvallisuuden lisäämiseen Jurvan keskustan kohdalla Kurikassa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 467/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen kantatien 44 peruskorjaukseen välillä Kauhajoki ja Aronkylä—Honkajoki (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 468/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen kantatien 63 parantamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 469/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen kantatien 67 parantamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 470/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen valtatie 3 kehittämiseen ja tasoliittymien rakentamiseen Laihian ja Mustasaaren alueella (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 471/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen Pännäisten risteysaseman laajentamiseen sekä Pännäisten ja Alholman rataosuuden sähköistämiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 472/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen perustieverkon ylläpitoon Vaasan vaalipiirissä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 473/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen valtatie 8 yhteysvälin Vaasa—Oulu parantamiseen (31.10.77)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 474/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen valtatie 18 oikaisuun välillä Ähtärin Myllymäki—Multia (31.10.77)
- Talousarvioaloite TAA 475/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen Seinäjoki—Kaskinen-radon perusparannuksen aloittamiseen (31.10.77)
- Talousarvioaloite TAA 476/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Tekesille — teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskukselle ehdotetun määrärahan vähentäminen (32.20.06)
- Talousarvioaloite TAA 477/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen Botniaring masterplan -hankkeen toisen vaiheen toteuttamiseen (32.20.40)
- Talousarvioaloite TAA 478/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen Vaasan tuotantoteknologiakeskukseen (32.20.40)
- Talousarvioaloite TAA 479/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen Vientiosuuskunta Viexpon toimintaan (32.20.41)
- Talousarvioaloite TAA 480/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahaan Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan liitoille (32.50.43)
- Talousarvioaloite TAA 481/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen Valkiajärven kunnostamiseen Seinäjoella ja Jalasjärvellä (35.10.61)
- Talousarvioaloite TAA 482/2012 vp Vesa-Matti Saarakkala ps ym. Määrärahan osoittaminen Ojutjärven kunnostamiseen Kauhavalla (35.10.61)
- Talousarvioaloite TAA 483/2012 vp Annika Saarikko kesk ym. Määrärahan osoittaminen äitiysavustuslain mukaisten äitiysavustusten suorittamiseen ja äitiyspakkauksiin liittyvien arvonlisäverojen ja yleiskulujen maksamiseen (31.10.50)
- Talousarvioaloite TAA 484/2012 vp Matti Saarinen sd Määrärahan osoittaminen Espoo—Lohja-kaupunkiradan suunnitteluun (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 485/2012 vp Matti Saarinen sd ym. Määrärahan osoittaminen valtatie 25 peruskorjaukseen tieosuudella Mustio—Meltola (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 486/2012 vp Maarit Feldt-Ranta sd Määrärahan osoittaminen Hanko—Hyvinkää-radon sähköistykseen (31.10.77)
- Talousarvioaloite TAA 487/2012 vp Ari Jalonen ps ym. Määrärahan osoittaminen Selkämeren kansallispuiston kehittämiseen (35.10.52)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 488/2012 vp Kimmo Sasi kok Määrärahan osoittaminen valtatie 3 rakentamiseen tieosuudella Ylöjärvi—Sasi (31.10.77)
- Talousarvioaloite TAA 489/2012 vp Kimmo Sasi kok Määrärahan osoittaminen matkailun edistämiseen Kiinasta ja Venäjältä (32.20.07)
- Talousarvioaloite TAA 490/2012 vp Mikko Savola kesk ym. Määrärahan osoittaminen kansanmusiikkitahtuman Eteläpohjalaiset Spelit avustamiseen (29.80.52)
- Talousarvioaloite TAA 491/2012 vp Mikko Savola kesk ym. Määrärahan osoittaminen Alavuden Kätänjoentien (paikallistie 7071) perusparannuksen loppuun saattamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 492/2012 vp Mikko Savola kesk ym. Määrärahan osoittaminen Kuortaneen Mäyryn kiertoliittymän suunnitteluun ja rakentamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 493/2012 vp Mikko Savola kesk ym. Määrärahan osoittaminen Töysän Tuurin ja Ähtärin Peränteen välisen Salonkyläntien peruskorjaukseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 494/2012 vp Mikko Savola kesk ym. Määrärahan osoittaminen paikallistien 17253 (Rämäläntie) peruskorjaamiseen Ähtärin Myllymäenkyän ja Soinin Vehunkylän välillä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 495/2012 vp Jouko Skinnari sd ym. Määrärahan osoittaminen Lahden—Heinola—Mikkeli-rataoikaisun suunnitteluun (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 496/2012 vp Jouko Skinnari sd ym. Määrärahan osoittaminen Z-junien liikennöinnin jatkuvuuden turvaamiseen (31.30.63)
- Talousarvioaloite TAA 497/2012 vp Jouko Skinnari sd ym. Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen (31.30.63)
- Talousarvioaloite TAA 498/2012 vp Ismo Soukola ps ym. Määrärahan osoittaminen Kanta-Hämeen koulujen home- ja sisäilmaongelmien korjaamiseen (29.10.34)
- Talousarvioaloite TAA 499/2012 vp Ismo Soukola ps ym. Määrärahan osoittaminen alemman tieverkon perusparantamiseen Kanta-Hämeessä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 500/2012 vp Ismo Soukola ps ym. Määrärahan osoittaminen perusväylänpidon määrärahan korottamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 501/2012 vp Astrid Thors r ym. Määrärahan osoittaminen Söderströmin majakan restauroimiseen (29.80.52)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 502/2012 vp Astrid Thors r ym. Määrärahan osoittaminen valtion korvauksiin kunnille alle 7-vuotiaiden pakolaisten vastaanotosta aiheutuviin kustannuksiin (32.70.30)
- Talousarvioaloite TAA 503/2012 vp Astrid Thors r ym. Määrärahan osoittaminen valtion kotouttamisohjelman toimenpanoon (32.70.03)
- Talousarvioaloite TAA 504/2012 vp Astrid Thors r ym. Määrärahan osoittaminen eräiden naisjärjestöjen valtionavusta annetun lain mukaisiin valtionavustuksiin (29.30.53)
- Talousarvioaloite TAA 505/2012 vp Astrid Thors r ym. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (33.03.04)
- Talousarvioaloite TAA 506/2012 vp Astrid Thors r ym. Sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin ja eräisiin muihin menoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (33.60.31)
- Talousarvioaloite TAA 507/2012 vp Astrid Thors r Helsingin Meilahteen rakennettavan uuden lastensairaalan rahoitus (33.60)
- Talousarvioaloite TAA 508/2012 vp Astrid Thors r ym. Ympäristöministeriön hallinnonalan tuottavuusmäärärahan poistaminen (35.01.21)
- Talousarvioaloite TAA 509/2012 vp Astrid Thors r ym. Määrärahan osoittaminen kotitalousneuvontajärjestöjen toimintaan (29.30.53)
- Talousarvioaloite TAA 510/2012 vp Astrid Thors r ym. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan tuottavuusmäärärahanpoistaminen (31.01.21)
- Talousarvioaloite TAA 511/2012 vp Astrid Thors r ym. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmäärärahan poistaminen (32.01.21)
- Talousarvioaloite TAA 512/2012 vp Astrid Thors r Valtion liikelaitosten voiton tuloutuksiin osoitetun määrärahan vähentäminen (13.05.01)
- Talousarvioaloite TAA 513/2012 vp Astrid Thors r ym. Määrärahan osoittaminen eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian yhteydessä toimivan Ihmisoikeuskeskuksen ja ihmisoikeusvaltuuskunnan menoihin (21.20.01)
- Talousarvioaloite TAA 514/2012 vp Astrid Thors r ym. Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmäärärahan poistaminen (25.01.21)
- Talousarvioaloite TAA 515/2012 vp Astrid Thors r ym. Maahanmuuttoviraston säilyttäminen (26.40)
- Talousarvioaloite TAA 516/2012 vp Astrid Thors r ym. Puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuusmäärärahanpoistaminen (27.01.21)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 517/2012 vp Astrid Thors r ym. Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmäärärahan poistaminen (28.01.21)
- Talousarvioaloite TAA 518/2012 vp Astrid Thors r ym. Määrärahan osoittaminen valtakunnalliselle LUMA-keskukselle (29.40.20)
- Talousarvioaloite TAA 519/2012 vp Astrid Thors r ym. Määrärahan osoittaminen kulttuuri-instituuttien toiminnan tukemiseen (29.80.50)
- Talousarvioaloite TAA 520/2012 vp Kimmo Tiilikainen kesk ym. Omaishoidon tuen verovapaudesta johtuvan valtion tuloverokertymän tuottoarvion alentaminen (11.01.01)
- Talousarvioaloite TAA 521/2012 vp Kimmo Tiilikainen kesk ym. Määrärahan osoittaminen poliisin toimintamenoihin (26.10.01)
- Talousarvioaloite TAA 522/2012 vp Kimmo Tiilikainen kesk ym. Määrärahan osoittaminen sotilaalliseen maanpuolustukseen (27.10.01)
- Talousarvioaloite TAA 523/2012 vp Kimmo Tiilikainen kesk ym. Määrärahan osoittaminen lapsiperheiden kunnallisen kotiaavun vahvistamiseen (28.90.30)
- Talousarvioaloite TAA 524/2012 vp Kimmo Tiilikainen kesk ym. Määrärahan osoittaminen kosteus- ja homeongelmista kärsivien peruskoulujen peruskorjaamiseen (29.10.34)
- Talousarvioaloite TAA 525/2012 vp Kimmo Tiilikainen kesk ym. Määrärahan osoittaminen oppisopimuskoulutuksen vahvistamiseen (29.30.32)
- Talousarvioaloite TAA 526/2012 vp Kimmo Tiilikainen kesk ym. Määrärahan osoittaminen maa- ja puutarhatalouden kansalliseen tukeen (30.20.40)
- Talousarvioaloite TAA 527/2012 vp Kimmo Tiilikainen kesk ym. Määrärahan osoittaminen vesihuollon ja tulvasuojelun tukemiseen (30.50.31)
- Talousarvioaloite TAA 528/2012 vp Kimmo Tiilikainen kesk ym. Määrärahan osoittaminen puuntuotannon kestävyys turvaamiseen myönnettävään tukeen (30.60.44)
- Talousarvioaloite TAA 529/2012 vp Kimmo Tiilikainen kesk Määrärahan osoittaminen meluiden rakentamiseen valtatielle 6 Oritlammen taajaman kohdalle (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 530/2012 vp Kimmo Tiilikainen kesk ym. Määrärahan osoittaminen perusväylien kunnossapitoon (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 531/2012 vp Kimmo Tiilikainen kesk Määrärahan osoittaminen valtatie 6 parantamishankkeen loppuun saattamiseen Koriolla (31.10.77)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp
LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 532/2012 vp Kimmo Tiilikainen kesk ym. Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.10.50)
- Talousarvioaloite TAA 533/2012 vp Kimmo Tiilikainen kesk ym. Määrärahan osoittaminen alueellisen ja paikallisen joukkoliikenteen ostoihin (31.30.63)
- Talousarvioaloite TAA 534/2012 vp Kimmo Tiilikainen kesk ym. Määrärahan osoittaminen alueelliseen kuljetustukeen (32.30.44)
- Talousarvioaloite TAA 535/2012 vp Kimmo Tiilikainen kesk ym. Määrärahan osoittaminen ensimmäisen vieraan työntekijän palkkatukeen (32.30.45)
- Talousarvioaloite TAA 536/2012 vp Kimmo Tiilikainen kesk ym. Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahaan (32.50.43)
- Talousarvioaloite TAA 537/2012 vp Kimmo Tiilikainen kesk ym. Määrärahan osoittaminen omaishoidon tuen siirtoon Kansaneläkelaitoksen vastattavaksi (33.10)
- Talousarvioaloite TAA 538/2012 vp Kimmo Tiilikainen kesk ym. Määrärahan osoittaminen maatalousyrittäjien lomitustoimintaan (33.80.40)
- Talousarvioaloite TAA 539/2012 vp Kimmo Tiilikainen kesk ym. Määrärahan osoittaminen hissien rakentamiseen ja lämmitystapamuutoksiin (35.20.55)
- Talousarvioaloite TAA 540/2012 vp Lenita Toivakka kok ym. Määrärahan osoittaminen arkistolaitoksen keskusarkiston vuokrakustannusten rahoitukseen (29.40.02)
- Talousarvioaloite TAA 541/2012 vp Maria Tolppanen ps ym. Määrärahan osoittaminen 661-seututien Kauhajoki—Isojoki kehittämiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 542/2012 vp Maria Tolppanen ps ym. Määrärahan osoittaminen Merenkurkun liikenteen kehittämiseen (31.30.43)
- Talousarvioaloite TAA 543/2012 vp Reijo Tossavainen ps Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Kouvolassa välille Tuohikotti—Kääpälä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 544/2012 vp Kaj Turunen ps ym. Määrärahan osoittaminen Savonlinnan taidelukiolle nuorten trumpetinsoiton edistämiseen ja instrumenttihankintoihin (29.10.01)
- Talousarvioaloite TAA 545/2012 vp Kaj Turunen ps ym. Määrärahan osoittaminen Savonlinnan Oopperajuhlien kannatusyhdistykselle (29.80.52)
- Talousarvioaloite TAA 546/2012 vp Kaj Turunen ps ym. Määrärahan osoittaminen Parikkala—Syväoron rajanylityspaikan kehittämiseen (31.10.20)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 547/2012 vp Kaj Turunen ps ym. Määrärahan osoittaminen välitömiä perusparannuksia tarvitsevien tieosuuksien kunnostukseen Etelä-Savon maakunnan alueella (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 548/2012 vp Kaj Turunen ps ym. Määrärahan osoittaminen Savonlinnan keskustan liikennejärjestelyihin (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 549/2012 vp Kaj Turunen ps ym. Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoon, parantamiseen ja rakennuskustannuksiin Etelä-Savon maakunnan alueella (31.10.50)
- Talousarvioaloite TAA 550/2012 vp Kaj Turunen ps ym. Määrärahan osoittaminen henkilöliikenteen aloittamiseen junaradalla Savonlinna—Pieksämäki (31.30.63)
- Talousarvioaloite TAA 551/2012 vp Kaj Turunen ps ym. Määrärahan osoittaminen yli 50-vuotiaiden työllistämiseen Etelä-Savon maakunnassa (32.30.51)
- Talousarvioaloite TAA 552/2012 vp Kaj Turunen ps ym. Määrärahan osoittaminen nuorten työllistämiseen Etelä-Savon maakunnassa (32.30.51)
- Talousarvioaloite TAA 553/2012 vp Kauko Tuupainen ps ym. Määrärahan osoittaminen oppilaitosrakentamiseen Keski-Suomessa (29.10.34)
- Talousarvioaloite TAA 554/2012 vp Kauko Tuupainen ps ym. Määrärahan osoittaminen Uurainen—Höytiä—Yläkintaus—Kintaus-yhdystien 6250 osittaiseen peruskorjaukseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 555/2012 vp Kauko Tuupainen ps ym. Määrärahan osoittaminen yhdystien 16691 peruskorjaukseen Jyväskylässä (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 556/2012 vp Kauko Tuupainen ps ym. Määrärahan osoittaminen selvitystyöhön työeläkkeiden taitetun indeksin muuttamiseksi puoliväli-indeksiksi (33.01.01)
- Talousarvioaloite TAA 557/2012 vp Kauko Tuupainen ps ym. Määrärahan osoittaminen Laajalahden kunnostuksen 2-vaiheeseen Keski-Suomessa (35.10.61)
- Talousarvioaloite TAA 558/2012 vp Jan Vapaavuori kok ym. Määrärahan osoittaminen veteraanikuntoutukseen (33.50.57)
- Talousarvioaloite TAA 559/2012 vp Mirja Vehkaperä kesk Määrärahan osoittaminen merialueen retkisatamaverkoston palveluiden kehittämiseen (35.10.52)
- Talousarvioaloite TAA 560/2012 vp Anu Vehviläinen kesk ym. Määrärahan osoittaminen Kontiolahden koulukeskuksen peruskorjaukseen (29.10.34)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 561/2012 vp Anu Vehviläinen kesk ym. Määrärahan osoittaminen Kiteen koulukeskuksen peruskorjaukseen (29.10.34)
- Talousarvioaloite TAA 562/2012 vp Anu Vehviläinen kesk ym. Määrärahan osoittaminen Lieksan kirjaston peruskorjaukseen (29.80.34)
- Talousarvioaloite TAA 563/2012 vp Anu Vehviläinen kesk ym. Määrärahan osoittaminen Kiteen Puhoksen liikennejärjestelyiden toteuttamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 564/2012 vp Anu Vehviläinen kesk ym. Määrärahan osoittaminen Joensuun Raatekankaan eritasoliittymän rakentamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 565/2012 vp Anu Vehviläinen kesk ym. Määrärahan osoittaminen Nurmeksen terveyskeskuksen pääterveysaseman peruskorjaukseen (33.60.31)
- Talousarvioaloite TAA 566/2012 vp Pauliina Viitamies sd ym. Määrärahan osoittaminen valtatie 5 perusparantamiseen välillä Mikkeli—Juva (31.10.77)
- Talousarvioaloite TAA 567/2012 vp Pia Viitanen sd ym. Määrärahan osoittaminen opintokeskusten harkinnanvaraisten laatu-, kehittämis- ja opintotietoliavustusten nostamiseen (29.30.30)
- Talousarvioaloite TAA 568/2012 vp Pia Viitanen sd ym. Määrärahan osoittaminen ystävyyssseurojen toimintaan (29.80.50)
- Talousarvioaloite TAA 569/2012 vp Erkki Virtanen vas Määrärahan osoittaminen valtion ja kuntien tietojärjestelmähankkeisiin (28.90.20)
- Talousarvioaloite TAA 570/2012 vp Pertti Virtanen ps ym. Määrärahan osoittaminen Tampereen ja Tampereen seudun treenikämppätilanteen korjaamiseen (29.80.52)
- Talousarvioaloite TAA 571/2012 vp Pertti Virtanen ps ym. Määrärahan osoittaminen Tampereen tunnelipäätöksen peruuttamista valmistelevan työryhmän perustamiseen (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 572/2012 vp Stefan Wallin r ym. Viehekalastusmaksujen tuottojen korottaminen (12.30.43)
- Talousarvioaloite TAA 573/2012 vp Stefan Wallin r ym. Määrärahan osoittaminen kalastuslupamaksujen palautuksiin (30.40.52)
- Talousarvioaloite TAA 574/2012 vp Stefan Wallin r Määrärahan osoittaminen pienveneväylien avaamiseen Kemiönsaaren kunnassa (31.10.20)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 575/2012 vp Stefan Wallin r Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Kullan ja Slätsin kylien välille Kemiönsaaren kunnassa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 576/2012 vp Stefan Wallin r Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Nauvon ja Prostvikin välille (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 577/2012 vp Stefan Wallin r Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (33.03.04)
- Talousarvioaloite TAA 578/2012 vp Jyrki Yrttiaho vr Määrärahan osoittaminen Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskuksen tiedotustoiminnan lisäämiseen (24.90.50)
- Talousarvioaloite TAA 579/2012 vp Jyrki Yrttiaho vr Määrärahan osoittaminen syyttäjälaitokselle harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaan (25.30.01)
- Talousarvioaloite TAA 580/2012 vp Jyrki Yrttiaho vr Määrärahan osoittaminen valtionosuuden harkinnanvaraisen korotuksen maksamiseen Tarvasjoen kunnalle (28.90.30)
- Talousarvioaloite TAA 581/2012 vp Jyrki Yrttiaho vr Määrärahan osoittaminen valtionosuuden harkinnanvaraisen korotuksen maksamiseen Sauvon kunnalle (28.90.30)
- Talousarvioaloite TAA 582/2012 vp Jyrki Yrttiaho vr Määrärahan osoittaminen kuntien valtionosuuksien korottamiseen (28.90.30)
- Talousarvioaloite TAA 583/2012 vp Jyrki Yrttiaho vr Määrärahan osoittaminen valtionosuuden harkinnanvaraisen korotuksen maksamiseen Auran kunnalle (28.90.30)
- Talousarvioaloite TAA 584/2012 vp Jyrki Yrttiaho vr Määrärahan osoittaminen valtionosuuden harkinnanvaraisen korotuksen maksamiseen Paimion kunnalle (28.90.30)
- Talousarvioaloite TAA 585/2012 vp Jyrki Yrttiaho vr Määrärahan osoittaminen valtionosuuden harkinnanvaraisen korotuksen maksamiseen Salon kaupungille (28.90.30)
- Talousarvioaloite TAA 586/2012 vp Jyrki Yrttiaho vr Määrärahan osoittaminen omaishoidon tuen ja tukipalvelujen lisäämiseen (28.90.30)
- Talousarvioaloite TAA 587/2012 vp Jyrki Yrttiaho vr Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien indeksitarkistukset (29)
- Talousarvioaloite TAA 588/2012 vp Jyrki Yrttiaho vr Yliopistojen ja tieteen rahoitusta koskevan yliopistoindeksin toteuttaminen (29)
- Talousarvioaloite TAA 589/2012 vp Jyrki Yrttiaho vr Määrärahan osoittaminen valtatie 8 parantamiseen tieosuudella Turku—Pori (31.10.77)

Valiokunnan mietintö VaVM 39/2012 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Talousarvioaloite TAA 590/2012 vp Jyrki Yrttiaho vr Määrärahan osoittaminen Varsinais-Suomen paikallisjunaliikenteen käynnistämisen edellyttämään selvitystyöhön ja suunnitteluun (31.30.63)
- Talousarvioaloite TAA 591/2012 vp Jyrki Yrttiaho vr Määrärahan osoittaminen yhteisöradioiden ja viestintäyhteisöjen toiminnan tukemiseen (31.40)
- Talousarvioaloite TAA 592/2012 vp Jyrki Yrttiaho vr Määrärahan osoittaminen selvitystyöhön työeläkkeiden taitetun indeksin muuttamiseksi puoliväli-indeksiksi (33.01.01)
- Talousarvioaloite TAA 593/2012 vp Jyrki Yrttiaho vr Määrärahan osoittaminen lapsilisien indeksitarkistukseen (33.10.51)
- Talousarvioaloite TAA 594/2012 vp Jyrki Yrttiaho vr Määrärahan osoittaminen ulkomaisen työvoiman käyttöä valvovien tarkastajien lisäämiseen Lounais-Suomessa (33.70.01)
- Talousarvioaloite TAA 595/2012 vp Jyrki Yrttiaho vr Määrärahan osoittaminen mielenterveyspotilaiden hammashuoltoon (33.70.50)
- Talousarvioaloite TAA 596/2012 vp Jyrki Yrttiaho vr Määrärahan osoittaminen asbestille altistuneiden terveysneuvontaan ja kuntoutukseen (33.70.50)
- Talousarvioaloite TAA 597/2012 vp Jyrki Yrttiaho vr Määrärahan osoittaminen asuntojen peruskorjausavustuksiin (35.20.55)
- Talousarvioaloite TAA 598/2012 vp Peter Östman kd ym. Määrärahan osoittaminen hallinnon turvallisuusverkon (TUVE) käyttö- ja ylläpitomenojen kattamiseen (26.01.20)
- Talousarvioaloite TAA 599/2012 vp Peter Östman kd ym. Määrärahan osoittaminen raskaan liikenteen dieselperon palautusjärjestelmän perustamiseen (28.91.41)
- Talousarvioaloite TAA 600/2012 vp Peter Östman kd ym. Määrärahan osoittaminen maantien 7390 sekä yhdystien 17903 peruskorjaukseen Pedersören kunnassa (31.10.20)
- Talousarvioaloite TAA 601/2012 vp Peter Östman kd ym. Määrärahan osoittaminen yrittäjille suunnatun Talousapu-palvelun toiminnan varmistamiseen (32.20.41)
- Talousarvioaloite TAA 602/2012 vp Mikko Savola kesk ym. Määrärahan osoittaminen Puolustusvoimien toimintamenoihin kertausharjoitusten lisäämiseen (27.10.01)